

15.6.2021

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om en översyn av serviceprocessen för arbetssökande och av vissa förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmån

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen, lagen om främjande av integration, lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ska ändras.

De arbetslösas arbetssökningsprocess och anvisandet av tjänster som motsvarar deras servicebehov ska stödjas genom att arbets- och näringsbyrån eller den kommun som deltar i ett kommunförsök med två veckors mellanrum ska träffa den arbetssökande för ett samtal om jobsökning i början av arbetslöshetsperioden. Utöver de intervjuer med den arbetssökande som för närvarande ordnas med tre månaders mellanrum föreslås det att det med sex månaders mellanrum ska ordnas en månadslång period under vilken två samtal om jobsökning ska föras med den arbetssökande.

En förutsättning för att rätten till utkomstskydd för arbetslösa ska fortgå utan avbrott är att den arbetssökande söker ett visst antal jobb som han eller hon har möjlighet att få. Skyldigheten att söka arbete ska skrivas in i sysselsättningsplanen. Den arbetssökande kan erbjudas arbete individuellt. Det är under vissa förutsättningar förpliktande för den arbetssökande att söka sådant arbete för fortsatt rätt till arbetslöshetsförmåner. Om den arbetssökande underlåter att söka möjliga jobb eller ta del av servicen på det sätt som förutsätts, får han eller hon en påminnelse om förutsättningarna för att få sysselsättningsförmån. Längden på perioderna utan ersättning graderas och ändras så att de blir mer skäliga.

Propositionen sammanhänger med regeringens mål enligt regeringsprogrammet att bereda en reform av tjänsterna för arbetslösa och lindra påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa så att arbetssökandens rättigheter och skyldigheter bringas i jämvikt. Ett syfte med propositionen är att öka antalet sysselsatta med minst 9 500.

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses huvudsakligen träda i kraft den 2 maj 2022.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	5
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	5
2.1 Serviceprocessen för arbetssökande vid arbets- och näringsbyrå	5
2.2 Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa.....	11
3 Målsättning	15
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	15
4.1 De viktigaste förslagen.....	15
4.1.1 Inledande intervju	15
4.1.2 Samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning	16
4.1.3 Jobsökningsskyldighet	17
4.1.4 Uppföljning av att sysselsättningsplanen fullföljs	18
4.1.5 Påminnelse	18
4.1.6 Påföljder som gäller utkomstskyddet för arbetslösa och gradering av dem.....	19
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	20
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	20
4.2.1.1 Konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin.....	20
4.2.1.2 Konsekvenser för företagen	26
4.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	27
4.2.2.1 Antal anställda inom kundservicen och annan personal	27
4.2.2.2 Ordnande av inledande intervjuer	27
4.2.2.3 Ordnande av samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning i början av jobsökningen	28
4.2.2.4 Ordnande av samtal om jobsökning och två kompletterande samtal om jobsökning med sex månaders mellanrum	30
4.2.2.5 Samtal om jobsökning som ordnas för andra arbetssökande med tre månaders mellanrum	31
4.2.2.6 Samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning i vissa situationer.....	31
4.2.2.7 Innehållet i samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning	32
4.2.2.8 Utkomstskydd för arbetslösa.....	33
4.2.3 Samhälleliga konsekvenser	35
4.2.3.1 Konsekvenser i fråga om de grundläggande rättigheterna	35
4.2.3.2 Övriga konsekvenser för arbetslösa	36
4.2.3.3 Konsekvenser för jämställdheten mellan könen.....	41
4.2.3.4 Vaikutuset työllisyteen Ändringar möjliga, preciseras under beredningen	42
5 Alternativa handlingsvägar	55
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	55
5.1.1 Tillämpning av ändringarna även i kommunerna	55
5.1.2 Ersättande av förpliktande arbetserbjudanden med skyldighet att söka arbete.....	55

5.1.3 De som arbetar på deltid och de som deltar i utbildning.....	56
5.1.4 Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa.....	56
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet.....	57
6 Remissvar	57
7 Specialmotivering	57
7.1 Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice	57
7.2 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	74
7.3 Lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen, lagen om främjande av integration, lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	82
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	82
9 Ikraftträdande.....	83
9.1 Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen	83
9.2 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	84
10 Verkställighet och uppföljning	84
11 Förhållande till andra propositioner.....	84
11.1 Förhållande till budgetpropositionen	84
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	85
LAGFÖRSLAG	93
1. Lag om ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice	93
2. Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	104
3. Lag om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen.....	111
4. Lag om ändring av lagen om främjande av integration	114
5. Lag om ändring av 4 och 5 § i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen.....	115
6. Lag om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	116
BILAGOR.....	119
PARALLELLTEXTER	119
1. Lag om ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice	119
2. Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	140
3. Lag om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen.....	155
4. Lag om ändring av lagen om främjande av integration	161
5. Lag om ändring av 4 och 5 § i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen.....	164
6. Lag om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	166

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Enligt programmet för statsminister Sanna Marins regering ska regeringen bereda en reform av utkomstskyddet för arbetslösa och tjänsterna för arbetslösa, med målet att förkorta arbetslöshetsperioderna, underlätta mottagande av kortvarigt arbete, uppmuntra till jobsökning samt reformera och lindra påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa så att arbetssökandens rättigheter och skyldigheter är i balans. Syftet är att man i en sysselsättningsplan för arbetssökanden kommer överens om en personlig skyldighet att söka jobb och om tjänster, till exempel utbildning och rehabilitering. Dessutom nämns det i regeringsprogrammet att resurser för personlig service för arbetssökande vid arbets- och näringsbyråerna ska garanteras.

Som en del av den ovan nämnda helheten beslöt regeringen under sina budgetförhandlingar i september 2020 att gå in för den så kallade nordiska modellen för arbetskraftsservice. Regeringen fastslog att bedömningen av servicebehovet hos arbetslösa ska utvecklas och stödet för jobsökning ökas för att stödja jobsökningen och hänvisa arbetslösa till service på så sätt att man i början av jobsökningen träffar de arbetslösa varannan vecka. Därefter följer en intensiv serviceperiod på en månad alltid efter att arbetslösheten varat i sex månader. För att genomföra ändringen bestämde regeringen att arbets- och näringsbyråernas resurser ska utökas med 70 miljoner euro per år.

Regeringen fastslog att en ändring ska beredas också så att det i den individuella sysselsättningsplanen avtalas om den arbetssökandes kvantitativa skyldighet att söka arbete och om ändamålsenliga tjänster som stöder jobsökningen. Som en förutsättning för att få arbetslöshetsförmånen ska arbetssökanden söka fyra jobb per månad, beroende på områdets arbetsmarknadssituation och den arbetslösas arbetsförmåga. Utgångspunkten är att fyra jobb ska sökas, och att det finns tillräckligt noggrant avgränsade bestämmelser om de yttre ramarna för skyldigheten. Enligt regeringens riktlinjer kan arbetserbudanden såsom i nuläget även i fortsättningen anvisas arbetssökanden.

Regeringen fastslog också att arbetssökanden ska rapportera jobsökningen till det elektroniska systemet självständigt eller i samband med servicen varje månad. De påföljder i fråga om utkomstskyddet för arbetslösa som hänför sig till jobsökning och service graderas så att en anmärkning tas i bruk. Om arbetssökanden igen låter bli att uppfylla sin skyldighet, tillämpas en tid utan ersättning motsvarande fem utbetalningsdagar för arbetslöshetsförmån, dvs. en så kallad karenstid. Om arbetssökanden upprepar förfarandet tillämpas en tid utan ersättning på 10 dagar. Efter anmärkning och två tidsperioder utan ersättning leder försummelse av jobsökningen till en skyldighet att vara i arbete på samma sätt som i den gällande lagstiftningen. Enligt regeringens riktlinjer ska den maximala längden på andra påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa än sådana som hänför sig till jobsökning och service vara 45 dagar.

Regeringens ovan nämnda riktlinjer för beredningen av den nordiska modellen för arbetskraftsservice var en del av sysselsättningsåtgärderna inom regeringens budgetförhandlingar. Enligt regeringens riktlinjer ska de ändringar som rör den nordiska modellen för arbetskraftsservice beredas så att deras sysselsättningseffekter är minst 9 500 sysselsatta.

1.2 Beredning

Ministerarbetsgruppen för främjande av sysselsättningen, som tillsattes i juli 2019 under statsminister Antti Rinnes regerings mandatperiod, samt de underarbetsgrupper som i augusti 2019 tillsattes under den fortsatte sin verksamhet också efter regeringsbytet i november 2019. De ändringar som föreslås i denna regeringsproposition behandlades i ministerarbetsgruppens underarbetsgrupp för lönesubvention och förmåner. Senare fortsatte behandlingen i underarbetsgruppen för tjänster, förmåner och delaktighet, som tillsattes i augusti 2020.

Underarbetsgruppen gjorde inget enhälligt förslag om ändringarna och regeringspropositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. De föreslagna ändringarnas sysselsättningseffekter har utvärderats som tjänsteupdrag vid finansministeriet.

Utlåtande om utkastet till proposition begärdes av social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet samt justitiekanslern i statsrådet, riksdagens justitieombudsman och dataombudsmannen. Dessutom begärdes utlåtande av aktörer som ansvarar för genomförandet av offentliga arbetskraftstjänster och systemet med utkomstskydd för arbetslösa samt centrala organisationer som representerar arbetsgivare, företagare, löntagare, arbetslösa och kommuner.

Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning (KUTHANEK)

Rådet för bedömning av lagstiftningen

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen [tem.fi/sv/projekt-och-lagberedning-med-identifieringskoden TEM102:102/002019](https://tem.fi/sv/projekt-och-lagberedning-med-identifieringskoden-TEM102:102/002019).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Serviceprocessen för arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån

Anmälan som arbetssökande och bedömning av servicebehovet

Intervju med arbetssökanden

Enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) inleds en enskild kunds jobsökning den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen på arbets- och näringsbyrån och han eller hon registreras som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Arbets- och näringsmyndigheterna kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt. År 2019 inledde cirka 84 procent och år 2020 cirka 91 procent av arbetssökandena jobsökningen via nättjänsten.

De som via nättjänsten anmält sig som arbetssökande anvisas digital bedömning av servicebehovet, om inte arbetslösheten håller på att upphöra inom tre månader på grund av exempelvis arbete eller studier. På basis av de uppgifter som den arbetssökande lämnat i nättjänsten och utifrån faktorer som förutspår möjligheterna till sysselsättning görs en bedömning av vilken service den arbetssökande behöver. Utgående från bedömningen av servicebehovet kan ett utkast till sysselsättningsplan utarbetas för att godkännas av den arbetssökande. Arbetssökanden kan också bli ombedd att göra upp ett eget förslag till sysselsättningsplan.

Den som anmält sig som arbetssökande i nättjänsten har efter anmälan två dagar på sig att komplettera de uppgifter som behövs för en bedömning av servicebehovet och efter det sju dagar att utarbeta ett utkast till sysselsättningsplan. En stor del av arbetssökandena utför de nämnda åtgärderna relativt snabbt. Det finns ingen statistik om detta.

Åtgärderna för att anmäla sig som arbetssökande är uppdelade i flera helheter, eftersom det har ansetts vara för tungt att fylla i alla behövliga uppgifter i nättjänsten på en gång. Detta skulle dock kunna påverkas genom att uppgifter om arbetssökanden i mån av möjlighet överförs från arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem och andra myndighetsregister i större utsträckning än för närvarande. Åtgärderna för att anmäla sig som arbetssökande kunde också lättas upp genom att man i nättjänsten samlar in bara de allra viktigaste uppgifterna inför den första intervjun med arbetssökanden och bedömningen av servicebehovet samt utredningen av rätten till utkomstskydd för arbetslösa. Uppgifterna och bedömningen av servicebehovet skulle sedan kompletteras vid den första intervjun med arbetssökanden. Genom att åtgärderna i anslutning till anmälan som arbetssökande snabbas upp kan arbetssökanden vid behov snabbare än för närvarande styras till ändamålsenliga tjänster.

Enligt vissa åsikter leder den nuvarande bedömningen av arbetssökandes servicebehov som delvis baserar sig på användning av nättjänster till att den arbetssökande anvisas fel former av service vid arbets- och näringsbyrån. Åsikterna grundar sig på att bedömningen av servicebehovet i alltför hög grad bygger på den arbetssökandes egen, eventuellt alltför hoppfulla, syn på sin situation. Enligt en opublicerad utredning av närings- trafik- och miljöcentralerna och arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter från juli 2018 motsvarade den egna bedömning av servicebehovet som gjordes av dem som anmält sig som arbetslösa sex månader tidigare dock med ungefär 85 procents sannolikhet situationen vid uppföljningstidpunkten. De som litat på att snabbt bli sysselsatta var till övervägande del i arbete och de som behövde stöd för att sysselsättas deltog i utbildning eller omfattades av arbets- och näringsbyråns service.

Intervju med arbetssökanden

Enligt lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice ska arbets- och näringsmyndigheten ordna en intervju med arbetssökanden inom två veckor från jobsökningens början, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt. Att ordna en intervju anses onödigt till exempel då en arbetssökande är medveten om att ett anställningsförhållande, studier eller familjeledighet ska inledas inom den närmaste framtiden eller om en motsvarande ändring i livssituationen.

Arbets- och näringsmyndigheten ska ge arbetssökanden möjlighet till senare regelbundet återkommande intervjuer enligt arbetssökandens servicebehov. En intervju med en arbetslös arbetssökande ska dock alltid ordnas om arbetslösheten har fortgått oavbrutet i tre månader och därefter alltid med tre månaders intervaller, om arbetslösheten fortgår utan avbrott.

I den första intervjun med en arbetssökande kontrolleras och kompletteras uppgifterna om jobsökningen, bedöms servicebehovet, utarbetas en sysselsättningsplan och avtalas om sättet att anlita service hos arbets- och näringsmyndigheten och om kontakten mellan myndigheterna och arbetssökanden. Som ett led i bedömningen av servicebehovet bedömer arbets- och näringsmyndigheten den arbetslösa arbetssökandens förutsättningar att få arbete på den öppna arbetsmarknaden samt sannolikheten för förlängd arbetslöshet.

En intervju med arbetssökanden ordnas med uppskattningsvis cirka 30–50 procent av de arbetslösa inom två veckor från det att jobsökandet inletts. Utifrån uppgifterna för år 2019 hade en periodisk intervju med tre månaders intervall ordnats för i medeltal cirka 73 procent av de arbetssökande som intervjuerna med stöd av tidsfristerna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice skulle ordnas för. Uppgifterna för 2020 är inte jämförelsebara eftersom bestämmelsen om ordnande av intervjuer i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillfälligt ändrades på grund av covid-19-pandemin.

Vid en utvärdering av de periodiska intervjuerna med arbetslösa¹ konstaterades det att intervjuerna effektiviserar hänvisandet av arbetssökandena till tjänster samt främjar aktiveringen och möjligheten att komma ut på den öppna arbetsmarknaden. Vid utvärderingen konstaterades det också att det ökade antalet intervjuer inte inverkar i någon betydande grad på arbets- och näringsbyråns arbetsförmedling. Samma observation gjordes också i en undersökning som gällde Nylands arbets- och näringsbyrås verksamhetsområde.² Arbetsförmedlingen borde också utgöra en mera betydande del av intervjuerna med arbetssökanden än för närvarande.

Sysselsättningsplan

Ordnande av en intervju med den arbetssökande innebär samtidigt att man tillsammans med arbetssökanden utarbetar en sysselsättningsplan eller att planen ses över. De ovan nämnda statistikuppgifterna om periodiska intervjuer med tre månaders intervall beskriver därför också uppdateringen av planerna.

Sysselsättningsplanen grundar sig på den arbetssökandes egna mål för arbete eller utbildning och det uppskattade servicebehovet. I planen överenskoms det om jobsökning och målsättningen för den, om offentlig arbetskrafts- och företagsservice enligt den arbetssökandes servicebehov, om annan sysselsättningsfrämjande service samt om expertbedömningar. Vid behov ska planen också innehålla överenskommelse om annan service som förbättrar kompetensen, arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan eller om åtgärder som hänför sig till klarläggande av arbetsförmågan eller hälsotillståndet. Den arbetssökande och arbets- och näringsbyrån ska komma överens om uppföljning av hur planen har genomförts och godkänna planen.

Vid ingången av februari 2021 var sammanlagt ungefär 667 800 personer arbetssökande vid arbets- och näringsbyråerna. En sysselsättningsplan hade utarbetats tillsammans med ungefär 538 600 av dem och i planen för ungefär 329 000 av dem hade det skrivits in att den arbetssökande söker jobb självständigt via olika sökanaler samt deltar i rekryteringsevenemang. Under tiden före covid-19-pandemin i februari 2020 hade arbets- och näringsbyråerna uppskattningsvis 247 000 arbetslösa arbetssökande, av vilka cirka 171 000 arbetssökande hade en sysselsättningsplan som var högst tre månader gammal. Detta motsvarar cirka 70 procent av de arbetslösa arbetssökandena.

¹ Valtakari, Mikko m.fl.: Työttömien määräaikaishaastattelujen arviointi (Utvärdering av periodiska intervjuer med arbetslösa). Publikationsserie för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 2019:26.

² Sundvall, Santtu och Mayer, Minna: Työttömien määräaikaishaastattelut TE-toimiston asiakaspalvelun perustana. Kokemuksia määräaikaishaastatteluiden lisäämisestä Uudellamaalla. Rapporter 27:2018. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland.

Självständig jobbsökning skrivs in som en del av sysselsättningsplanen nästan utan undantag, om arbetssökanden har goda förutsättningar för att söka jobb och få jobb. I fråga om arbetssökande som till exempel är i behov av sektorsövergripande tjänster är situationen en annan och då ingår omnämmandet om självständig jobbsökning uppskattningsvis i varannan arbetssökandes plan.

Med självständig jobbsökning avses ovan en allmän skyldighet att söka jobb för en arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån. Det är i allmänhet inte fråga om att konkret söka ett visst jobb eller ens jobb inom en viss bransch. Försummelse av jobbsökningsskyldigheten på allmän nivå leder inte till några tider utan ersättning eller skyldigheter att vara i arbete.

Sysselsättningsplanerna kan användas på ett effektivare sätt än för närvarande för att stödja arbetssökandes jobbsökning och möjligheter att sysselsättas samt för att säkerställa att kravet på motprestationer för arbetslöshetsförmåner uppfylls, om planerna uppdateras bättre än för närvarande och det i planerna på ett konkretare sätt än nu förutsätts självständig jobbsökning av arbetssökandena.

Meddelande om att sysselsättningsplanen följts

Jobbsökningen upphör att vara i kraft bland annat när den arbetssökande inte inom den tid och på det sätt som överenskommits i sysselsättningsplanen underrättar arbets- och näringsmyndigheten om hur planen har följts. Efter att giltigheten för jobbsökningen upphört kan jobbsökningen dock inledas på nytt.

I praktiken avslutas jobbsökningens giltighet i allmänhet inte, även om arbetssökanden låter bli att meddela att sysselsättningsplanen genomförs. Om arbetssökanden inte meddelar något, leder det dock till att man av arbetssökanden begär en redogörelse för hur planen har genomförts och till att arbetslöshetsförmån inte betalas ut innan saken har utretts. Om det framgår att arbetssökanden inte har följt planen och inte har någon i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) avsedd giltig orsak till sitt förfarande, förlorar arbetssökanden sin rätt till arbetslöshetsförmån antingen för viss tid eller tills vidare.

Arbetsförmedling och rekryteringssvårigheter

Arbetsförmedling som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice är en av kärnuppgifterna vid arbets- och näringsbyråerna. Genom arbetsförmedlingen främjas det att utbudet och efterfrågan på arbetskraft möts så att lediga arbeten besätts och arbetssökandena får arbete snabbt. Arbetsförmedlingen baserar sig på arbetsgivarens och arbetstagarens avtalsfrihet och fria val.

Enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice består arbetsförmedlingsservice av publicering och förmedling av information om lediga arbeten, sökande av arbetssökande som är lämpliga för det lediga arbetet och presentation av dem för arbetsgivaren samt sökande och erbjudande av lämpliga arbeten till arbetssökandena.

En undersökning av Owal Group Oy år 2016 om arbets- och näringsbyråernas process i fråga om arbetserbjudanden och utkomstskydd för arbetslösa³ innehöll ett sampl baserat på uppgifter ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem om arbetserbjudanden och hur de riktats till arbetssökande. Till de arbetssökande som ingick i samplet hade det lämnats i genomsnitt två erbjudanden per arbetssökande, vilket även motsvarar arbets- och näringsministeriets uppföljningsuppgifter. Enligt materialet i samplet hade 54 procent av arbetssökandena fått ett arbetserbjudande och en femtedel fått två arbetserbjudanden.

Även i andra utredningar har uppmärksamhet fäst vid hur arbetserbjudanden riktas till olika arbetssökande. Till exempel på basis av statistikuppgifter som beskriver hela landet lämnades inga arbetserbjudanden alls till 78 procent av arbets- och näringsbyråns enskilda kunder under tiden januari 2012–april 2014.⁴

Enligt Owal Group Oy:s undersökning lämnades det relativt sett fler arbetserbjudanden till service- och försäljningspersonal samt process- och transportarbetare. Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare fick däremot fler erbjudanden som gällde andra yrken än deras primära yrken. När uppgifterna jämfördes med de platser som var lediga år 2014 och 2015 visade det sig att i synnerhet experter fick färre erbjudanden, med undantag för Satakunta och Södra Österbotten. I synnerhet i Nyland lämnades det fler erbjudanden till byggnads- och transportbranschen i förhållande till de lediga platserna.

Enligt Owal Group Oy:s undersökning utgjorde inte aspekten regional rörlighet någon betydande faktor i processen med arbetserbjudanden. I undersökningen uppdagades det att nästan inga arbetserbjudanden lämnades utanför det geografiska sökområde som den arbetssökande hade angett. I undersökningens expertintervjuer kom det fram att det lämnades arbetserbjudanden på basis av regional rörlighet och att den regionala aspekten hade ökat inom pendlingsregionen (då 80 km från den arbetssökandes bostad). Även om arbetssökandena via arbetserbjudanden i princip styrdes att söka arbete inom ett större område än tidigare, förverkligades detta emellertid inte alltid i praktiken. Enligt intervjuerna hade arbets- och näringsbyråerna upplevt det som svårt att få arbetssökandena att röra sig korta sträckor till och med i stadsregioner. Å andra sidan söker man ofta enbart inom den egna arbets- och näringsbyråns område efter personer som är lämpliga för platserna.

Enligt Owal Group Oy:s undersökning bör arbetserbjudandenas träffsäkerhet och kvalitet förbättras genom insatser för bättre kundförståelse. Enligt observationerna hade arbets- och näringsbyråerna inte tillräcklig kunskap om arbetssökandenas situation, och detta hade konsekvenser för arbetserbjudandenas kvalitet och träffsäkerhet. Man hade liten kännedom om kundernas uppgifter och behov, eftersom de tillgängliga elektroniska uppgifterna om kunderna var väldigt bristfälliga. De uppgifter som fås elektroniskt om arbetssökandena är dock det huvudsakliga sättet att få arbetserbjudandena att träffa rätt. Även knappa tidsresurser och målen i fråga om antal arbetserbjudanden påverkade träffsäkerheten. I Owal Group Oy:s undersökning

³ Owal Group Oy; Tutkimus TE-toimistojen työtärjous- ja työttömyysturvaprosesseista (Undersökning om arbets- och näringsbyråernas processer i fråga om arbetserbjudanden och utkomstskydd för arbetslösa), arbets- och näringsministeriets publikationer, Arbetsliv 35/2016, på finska.

⁴ Bland annat Räisänen, Heikki: Saavutettiin kylläntymispiste? Työtärjosten lisääntyneen käytön vaikutus avointen työpaikkojen täyttöön ja rekrytoinnin keston vuonna 2015. ANM-analyser 70/2016, och Räisänen, Heikki, – Järvelä, Simo; Työtärjosten käytön lisäys – vuoden 2014 politiikkamuutoksen arviointia, ANM-analyser 61/2014 (på finska) samt Sundvall, Santtu: Julkista työnvälitystä työnantajälähtöisesti ja tuloksekkaasti. Ehdokashakutoimeksiannot Uudenmaan TE-toimiston rekryointipalveluna. Rapporter 1/2019. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland.

föreslogs det bland annat att nättjänsterna för arbetssökande skulle utvecklas så att de tvingar kunderna att fylla i de uppgifter som behövs och samtidigt påminner dem om deras ansvar.

Utöver arbetserbjudandena kan arbets- och näringsbyråerna genomföra arbetsgivarorienterad arbetsförmedling via uppdrag att söka kandidater. I dessa uppdrag kartlägger arbets- och näringsbyrån lämpliga kandidater för arbetet i fråga och presenterar kandidaterna för arbetsgivaren. Deltagande i kandidatsökningar är inte en förpliktande förutsättning för att arbetssökanden ska få arbetslöshetsförmån. Antalet kandidatsökningsuppdrag har varit oförändrat under de senaste åren. År 2019 genomförde arbets- och näringsbyråerna sammanlagt cirka 10 000 kandidatsökningsuppdrag och presenterade omkring 72 000 arbetssökande för arbetsgivare.

Arbetssökande som får arbetslöshetsförmåner har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete. Utöver de arbetserbjudanden som arbets- och näringsbyrån lämnar och den ovan nämnda kandidatsökningen kommer man i sysselsättningsplanen överens om arbetssökandens självständiga jobbsökning. Överenskommelse om självständig jobbsökning kan innebära exempelvis överenskommelse om att den arbetssökande utöver de arbetserbjudanden som han eller hon får också självständigt ska söka andra lediga platser eller dolda arbetsplatser inom en viss bransch eller på ett visst geografiskt område. I sysselsättningsplanen kan man också komma överens om exempelvis antalet platser som ska sökas inom en viss period.

År 2019 var den genomsnittliga tid som de lediga platserna var obesatta 60 dagar, medan den var 43 dagar året innan. Den tid under vilken de jobb som tillsatts varit lediga, det vill säga den tid under vilken arbetsgivaren sökte en arbetstagare för det aktuella arbetet, sjönk emellertid under den nämnda tiden från 54 dagar till 47 dagar. Den genomsnittliga tiden under vilken ledigförklarade platser är obesatta har blivit klart längre.

Enligt arbets- och näringsministeriets utredning⁵ hade omkring 41 procent av de arbetsplatser som rekryterade arbetskraft haft svårigheter att hitta lämplig arbetskraft för de arbetsuppgifter som varit lediga. Enligt utredningen ökade rekryteringsproblemen mycket kraftigt inom byggbranschen år 2018. Också inom social- och hälsovården, transport- och lagerbranschen, industrin samt handeln ökade problemen kraftigt. Över 90 procent av verksamhetsställena konstaterade att orsakerna till rekryteringsproblemen beror på de sökandes kompetens, det vill säga utbildning, arbetserfarenhet, sociala kompetens, språkkunskaper eller någon annan färdighet som arbetet krävde. Även på basis av Statistikcentralens arbetsgivarintervju för det tredje kvartalet år 2020 hade cirka 40 procent av arbetsgivarna upplevt rekryteringsproblem.

Kravet på motprestationer som en förutsättning för att arbetssökande ska få arbetslöshetsförmåner baserat på förpliktande arbetserbjudanden riktas inte jämnt till alla arbetssökande. Dessutom borde antalet jobbsökningar ökas för att rekryteringsproblemen ska minska. Om inget arbete står till buds inom arbetssökandenas pendlingsregion, bör de sökande anvisas att också söka arbete som finns längre bort. Samtidigt är det dock skäl att beakta att det inte kan krävas att en arbetssökande exempelvis ska flytta till en annan ort för att inte förlora sin arbetslöshetsförmån.

Också OECD uppmanar Finland att skärpa jobbsökningskraven för arbetslösa arbetssökande samt att öka övervakningen av hur kraven uppfylls.⁶

⁵ Larja, Liisa: Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2018. ANM-analyser 94/2019.

⁶ Back to Work FINLAND: Improving the Re-Employment Prospects of Displaced Workers (2016).

Meddelande om resultatet av ett arbetserbjudande

I arbetserbjudandet från arbets- och näringsbyrån anges inom vilken tid arbetssökanden ska meddela om han eller hon har sökt det erbjudna arbetet. Meddelandet ska i första hand lämnas via nättjänsten, men det kan också göras till exempel per telefon.

Om arbetssökanden meddelar att han eller hon inte har sökt det erbjudna arbetet eller låter bli att meddela resultatet av arbetserbjudandet, ombes arbetssökanden redogöra för detta. Arbetslöshetsförmån betalas i allmänhet inte förrän ärendet har utretts. Om det framgår att arbetssökanden inte har sökt det erbjudna arbetet och inte har någon i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd giltig orsak till sitt förfarande, förlorar arbetssökanden sin rätt till arbetslöshetsförmån antingen för viss tid eller tills vidare.

2.2 Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa

Att lämna arbetet

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 90 dagar, om han eller hon har lämnat sitt arbete utan giltig orsak. Förlusten av arbetslöshetsförmånen innebär här att arbets- och näringsbyrån förelägger arbetssökanden en tid utan ersättning, en så kallad karens.

Eftersom arbetet i ovan nämnda situationer kunde ha fortgått på arbetsgivarens vägnar, är tiden utan ersättning längre än när arbetsgivaren avslutar anställningsförhållandet. Om arbetsgivaren avslutar anställningsförhållandet av en orsak som beror på arbetstagaren, är tiden utan ersättning 60 dagar. En tid utan ersättning föreläggs inte till exempel när arbetet upphör genom uppsägning av produktionsorsaker eller ekonomiska orsaker eller när upphörandet av anställningsförhållandet inte beror på arbetstagarens klandervärda förfarande på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om den kvarstående tiden av arbetet skulle ha varit högst fem dagar, är tiden utan ersättning 30 dagar oberoende av om det är arbetsgivaren eller arbetstagaren som avslutar anställningsförhållandet.

En person har giltig orsak att lämna arbetet utan att förlora arbetslöshetsförmånen i de fall som avses i 8 kap. 1 § 2 mom. i arbetsavtalslagen (55/2001). Det är här fråga om situationer där arbetsgivaren så allvarligt bryter mot eller åsidosätter sina förpliktelser som följer av arbetsavtalet eller av lag och som är av väsentlig betydelse för anställningsförhållandet att det inte skäligen kan förutsättas att arbetstagaren fortsätter avtalsförhållandet ens för den tid uppsägningstiden varar.

Utöver det som nämns ovan föreskrivs det i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om flera andra situationer där personen har giltig orsak att lämna arbetet utan att förlora arbetslöshetsförmånen. Det finns dock inte uttömmande bestämmelser om giltiga orsaker att lämna arbetet.

Vägran att ta emot arbete

För att en arbetssökande alltjämt ska få arbetslöshetsförmåner krävs det att han eller hon söker arbete och är beredd att ta emot arbete som arbets- och näringsbyrån erbjuder honom eller henne. Dessutom kan en arbetsgivare erbjuda en arbetssökande jobb direkt. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs det att som vägran att ta emot arbete betraktas utöver uttrycklig vägran

också det att arbetssökanden genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett anställningsförhållande inte har kommit till stånd.

Om det erbjudna arbetet skulle ha varit högst två veckor, leder vägran att ta emot arbetet utan giltig orsak till 30 dagar utan ersättning. Om arbetet skulle ha varit längre än två veckor, är tiden utan ersättning 60 dagar. Om arbetssökanden redan hade valts till arbetet i fråga, dvs. det i praktiken var säkert att han eller hon fick jobbet, är längden på tiden utan ersättning 90 dagar.

Arbetstiden har ingen betydelse för längden på den tid utan ersättning som föreläggs på grund av vägran att ta emot arbete. Med andra ord föreläggs samma påföljd i fråga om heltidsarbete som i fråga om deltidsarbete. Tiden utan ersättning på grund av vägran att ta emot arbete börjar i regel 30 dagar efter det att den arbetssökande har vägrat ta emot arbete.

En tid utan ersättning på grund av vägran att ta emot arbete föreläggs endast om arbetet motsvarar den arbetssökandes arbetsförmåga. Vidare ska lönen för arbetet vara förenlig med kollektivavtalet, om branschen har ett kollektivavtal. En arbetssökande har giltig orsak att vägra söka och vägra ta emot erbjudet arbete bland annat när de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt tre timmar och vid deltidsarbete i genomsnitt två timmar. När bestämmelsen tillämpas beaktas både kollektivtrafiken och eventuell tillgång till egen bil. Det krävs inte att personen skaffar egen bil. Även möjlighet att till exempel cykla eller promenera till och från arbetet beaktas. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs det också om flera andra grunder för att låta bli att söka och vägra ta emot erbjudet arbete. Bestämmelserna är inte uttömmande.

Skydd för yrkesskicklighet

Skydd för yrkesskicklighet innebär att inom de tre första arbetslöshetsmånaderna har en arbetssökande giltig orsak att vägra ta emot arbete som inte motsvarar den yrkesskicklighet som baserar sig på hans eller hennes utbildning och arbetserfarenhet. Skyddet för yrkesskicklighet ska fastslås exempelvis i samband med intervjun med den arbetssökande. Om det inte nås samförstånd om skyddets omfattning, beslutar arbets- och näringsbyrån huruvida den arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete på basis av skyddet för yrkesskicklighet.

Arbetslösa kan inte på basis av skyddet för yrkesskicklighet vägra ta emot ett erbjudet arbete på den grunden att lönen för det erbjudna arbetet inte motsvarar den lön som eventuellt betalades under tidigare tid i arbete. En person har dock giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete utifrån en inkomst- och kostnadsjämförelse, när lönen för arbetet och den arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till honom eller henne, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars skulle betalas till honom eller henne.

Inom de tre första månaderna från det att en person har inlett ett anställningsförhållande har han eller hon rätt att utan att förlora utkomstskyddet för arbetslösa lämna ett sådant arbete som han eller hon skulle ha kunnat vägra att ta emot på basis av skyddet för yrkesskicklighet.

Utarbetande och fullföljande av sysselsättningsplan

För att få arbetslöshetsförmåner är en arbetssökande skyldig att infinna sig till det möte där en sysselsättningsplan ska utarbetas eller revideras. Om den arbetssökande uteblir och inte har någon giltig orsak till sitt förfarande, föreläggs han eller hon en minst 15 dagar lång tid utan

ersättning. Fristen fortsätter också efter de 15 dagarna tills planen har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utarbetandet eller revideringen av planen beror på arbets- och näringsbyrå eller en annan myndighet som eventuellt är med och utarbetar eller reviderar planen.

Den ovan avsedda tiden utan ersättning tillämpas inte, om arbetssökanden uteblir från mötet på grund av sjukdom eller olycksfall eller på grund av en omständighet som inte beror på personen själv eller om personen har någon annan godtagbar anledning till att utebli. Dessutom kan arbetssökanden i princip avtala med arbets- och näringsbyrå om utarbetande eller revidering av sysselsättningsplanen vid någon annan tidpunkt.

Om en arbetssökande utan giltig orsak vägrar utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner under en 30 dagar lång tid utan ersättning. Fristen fortsätter också efter de 30 dagarna tills planen har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utarbetandet eller revideringen av planen beror på arbets- och näringsbyrå eller en annan myndighet som eventuellt är med och utarbetar eller reviderar planen.

En arbetssökande kan föreläggas en tid utan ersättning på grund av vägran att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan, om han eller hon till exempel vägrar underteckna planen. Planens ändamålsenlighet är av central betydelse när det bedöms om personen haft giltig orsak att vägra underteckna planen. Vid bedömningen av ändamålsenligheten ska hänsyn tas till åtminstone sökandens utbildning, arbetserfarenhet och kompetens, arbetsmarknadsläget i regionen samt den sökandes möjligheter till sysselsättning.

Ovan nämnda tider utan ersättning i samband med utarbetandet av sysselsättningsplanen tillämpas också på den inledande kartläggning som avses i lagen om främjande av integration (1386/2010).

Om en arbetssökande väsentligen försummar att fullfölja sysselsättningsplanen och inte har giltig orsak till sitt förfarande, föreläggs han eller hon en minst 60 dagar lång tid utan ersättning. Om det i planen har avtalats att den arbetssökande ska söka sig till annan service än service ordnad eller anskaffad av arbets- och näringsbyrå och personen försummar att fullfölja planen till denna del, föreläggs inte någon tid utan ersättning. En tid utan ersättning föreläggs således inte, om den arbetssökande inte fullföljer planen till den del det i planen har avtalats om till exempel deltagande i en stödgrupp för drogrehabilitering, deltagande i missbrukarrehabilitering, skuldrådgivning eller någon annan motsvarande service.

Enligt den lag om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) och den lag om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) som upphävdes vid ingången av 2003 kunde det för arbetssökande föreläggas en tid utan ersättning på två månader, om arbetssökanden utan giltig orsak upprepade gånger vägrade delta i åtgärder som arbetskraftsmyndigheten erbjöd i syfte att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonditionen.

Enligt den gällande lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) föreläggs inte någon tid utan ersättning i dessa situationer. Enligt förarbetena till lagen (RP 115/2002 rd, detaljmotivering) ansågs det att en tid utan ersättning som föreläggs på grund av vägran att delta i utredningar om arbetsförmågan eller arbetskonditionen är exceptionell med avseende på systemet med påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa. Som utgångspunkt vid beredningen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa ansågs det att en tid utan ersättning skulle vara en påföljd av ett förfarande som har att göra med arbete, utbildning eller åtgärder som direkt främjar sysselsättningen.

Utredning av arbetsförmågan och arbetskonditionen ansågs ha att göra med bedömningen av arbetssökandens servicebehov. Av denna anledning föreskrevs det i den lag om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) som trädde i kraft samtidigt med lagen om utkomstskydd för arbetslösa att vägran att delta i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonditionen leder till att jobsökningen upphör att vara i kraft.

Vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service och avbrytande av servicen

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar, om han eller hon utan giltig orsak vägrar att delta i jobbsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning, arbetsprövning, utbildningsprövning, frivillig integrationsutbildning som stöds med arbetslöshetsförmån eller arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Påföljden villkoras inte av att det i sysselsättningsplanen har avtalats om deltagande i servicen. En tid utan ersättning föreläggs också när arbetssökanden utan giltig orsak avbryter eller av eget förvållande måste avbryta den nämnda sysselsättningsfrämjande servicen.

Utöver den sysselsättningsfrämjande service som definieras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreläggs arbetssökanden en tid utan ersättning, om han eller hon utan giltig orsak vägrar delta i, avbryter eller av eget förvållande måste avbryta sådan av arbetskraftsmyndigheten anordnad service som kan anses skälig och som kan jämföras med service enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. I praktiken gäller bestämmelsen exempelvis situationer där en arbetssökande inte på tillbörligt sätt deltar i service som arbetskraftsmyndigheten skaffar av serviceproducenter.

En person har giltig orsak att vägra delta i service och att avbryta servicen bland annat av orsaker som hänför sig till personens hälsotillstånd och arbetsförmåga. Dessutom får arbetssökanden vägra delta i eller avbryta servicen utan att förlora arbetslöshetsförmånen, om den dagliga resan till den plats där servicen ordnas överstiger i genomsnitt tre timmar eller om serviceanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för den som deltar i servicen eller om anordnaren väsentligen försummar att iaktta lagstiftningen om anordnande av service eller villkoren i det avtal som ingåtts om servicen. Servicen ska också till väsentliga delar motsvara det som överenskommit i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. Bestämmelserna om giltiga skäl i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är inte uttömmande.

Upprepat förfarande

Om en arbetssökande inom en granskningsperiod på sex månader förfar på ett sådant sätt att en ny tid utan ersättning ska föreläggas för honom eller henne, föreläggs skyldighet att vara i arbete i stället för tidsfristen. Skyldigheten att vara i arbete innebär att arbetssökanden tills vidare inte har rätt till arbetslöshetsförmån i annat fall än under tiden för sådan sysselsättningsfrämjande service som räknas upp i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Rätten till arbetslöshetsförmåner återgår till det normala, när personen efter att ha förlorat sin rätt till förmånen sammanlagt i minst 12 kalenderveckor har varit i sådant arbete som räknas in i det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning. Arbete som räknas in i arbetsvillkoret och samtidigt i skyldigheten att vara i arbete är i regel arbete där arbetstiden är minst 18 timmar i veckan och för vilket lön betalas enligt kollektivavtalet.

Vid granskningen av om skyldigheten att vara i arbete uppfylls beaktas också de kalenderveckor under vilka personen har deltagit i sådan sysselsättningsfrämjande service som räknas upp i

lagen om utkomstskydd för arbetslösa, studerat på heltid eller varit sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån återfås också när minst fem år har förflutit från det förfarande som ledde till att personen ålades skyldighet att vara i arbete.

Kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

Ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen inleddes den 1 mars 2021 och fortsätter till utgången av 2023. De uppgifter som annars hör till arbets- och näringsbyrån och som på ett centralt sätt hör till serviceprocessen för arbetssökande har i samband med försöket överförts till de kommuner som deltar i kommunförsöket. Uppgifterna gäller bland annat ordnande av intervjuer med arbetssökande och utarbetande av en sysselsättningsplan. Kommunen ger också arbetssökanden arbetserbjudanden och hänvisar honom eller henne till tjänster som stöder jobsökningen och sysselsättningen. Bestämmelser om försöket finns i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020).

3 Målsättning

Ett syfte med propositionen är att öka antalet sysselsatta med minst 9 500. Dessutom är ett mål att förnya tjänsterna för arbetslösa så att arbetssökande erbjuds individuellt stöd för jobsökning och sysselsättning. När det gäller påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa är målet att förnya påföljderna så att arbetssökandenas rättigheter och skyldigheter är i balans.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Inledande intervju

Arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen ska ordna ett personligt möte eller en personlig kontakt (inledande intervju) med arbetssökanden inom fem vardagar från jobsökningens början. Den inledande intervjun ska ordnas för alla arbetssökande oberoende av om personen är arbetslös eller inte. För närvarande ska en första intervju ordnas inom två veckor från det att jobsökandet inletts, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt.

Den inledande intervjun ordnas på plats på arbets- och näringsbyrån eller kommunens verksamhetsställe, om inte något annat sätt att ordna servicen är mer ändamålsenligt till exempel på grund av särskilt långa besöksresor eller när man känner till att det är fråga om en kort tid av arbetslöshet, eller på grund av att den arbetssökande fortfarande har arbete och därför inte kan delta i den inledande intervjun på ort och ställe.

Den inledande intervjun utgör en grund för senare samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning. Vid den inledande intervjun bedöms arbetssökandens servicebehov och utarbetas en sysselsättningsplan. När det gäller servicen är det viktigt att arbetssökanden redan vid den inledande intervjun hänvisas till ändamålsenliga tjänster, om det är möjligt.

Vid den inledande intervjun åläggs arbetssökanden en skyldighet att söka arbetsmöjligheter som ett villkor för att få arbetslöshetsförmån. Stödandet av arbetssökandens jobsökning är en central del av den inledande intervjun.

4.1.2 Samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning

Efter den inledande intervjun ordnar arbets- och näringsbyrån eller kommunen samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning med arbetssökanden. På motsvarande sätt som de nuvarande intervjuerna med arbetssökande ordnas jobsökningssamtalen alltid när arbetslösheten varat i tre månader. Under de tre första månaderna av jobsökningen ska kompletterande samtal om jobsökning ordnas för den arbetssökande med två veckors mellanrum.

I praktiken innebär det ovan nämnda att ett kompletterande samtal om jobsökning ordnas fem gånger under de tre första arbetslöshetsmånaderna. När arbetslösheten har fortgått i ett halvt år ska det dessutom ordnas en ny period på en månad under vilken ett kompletterande samtal om jobsökning ordnas två gånger. För permitterade ordnas kompletterande samtal i det inledande skedet av jobsökningen endast på den permitterades begäran.

Samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning ska ordnas förutom för arbetslösa även för de arbetssökande som kommer att bli arbetslösa inom två veckor. De kompletterande samtal om jobsökning som ska ordnas med ett halvt års mellanrum ordnas endast för de arbetssökande som då inte deltar i någon sysselsättningsfrämjande service.

Samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning efter den inledande intervjun ordnas inte, om jobsökningen kommer att avslutas inom en månad. Samtalen ordnas senare, om arbetssökandens situation förändras och jobsökningen fortsätter. I praktiken ordnas en inledande intervju för dem som blir helt arbetslösa för en kort tid eller permitteras för en mycket kort tid, men inga samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning efter intervjun.

Om arbetssökanden deltar i arbetskraftsutbildning, bedriver frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller är i lönesubventionerat arbete, arbetsprövning eller rehabilitering, ordnas samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning först i slutskedet av utbildningen, arbetet eller rehabiliteringen. Detta undantag ska tillämpas om utbildningens, arbetets, arbetsprövningens eller rehabiliteringens uppskattade längd överstiger en månad.

Samtalen om jobsökning ska i princip ordnas på plats på arbets- och näringsbyrån eller kommunens verksamhetsställe. Avvikelse från detta kan göras av särskilt vägande skäl. Kompletterande samtal om jobsökning kan genomföras på plats eller till exempel per telefon eller via videoförbindelse.

Vid samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning stöds den arbetssökandes jobsökning samt utvärderas dess resultat och hur sysselsättningsplanen genomförs. På samma sätt som i den inledande intervjun är arbetsförmedlingen central. Vid behov preciseras bedömningen av arbetssökandens servicebehov till exempel genom att man för arbetssökanden skaffar undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan samt andra sakkunnigbedömningar. Utvecklingen av kompetensen kan vid behov bedömas i samarbete med utbildningsproducenterna. Sysselsättningsplanen ska ses över åtminstone i samband med de samtal om jobsökning som ordnas med tre månaders mellanrum.

En del av de kompletterande samtalen om jobsökning kan anskaffas som köpta tjänster. Även då är det viktigt att arbetssökanden erbjuds individuellt stöd. Till exempel kan också grupp-tjänster anskaffas, men de kan inte ersätta det kompletterande samtal om jobsökning som ska erbjudas i form av individuell service. Vid bedömningen av om det är ändamålsenligt att använda köpta tjänster ska man också beakta att det kan vara till fördel att arbetssökanden har

kontakt med en och samma sakkunniga hos arbets- och näringsbyrån eller kommunen för att ett förtroendefullt kundförhållande ska skapas. I praktiken kan i allmänhet högst ett eller två kompletterande samtal om jobsökning eller åtgärder som ersätter dem i början av arbetslösheten anskaffas som köpta tjänster.

Som köpta tjänster kan inte anskaffas inledande intervjuer, samtal om jobsökning som ska ordnas med tre månaders mellanrum eller till dem kompletterande samtal om jobsökning där en sysselsättningsplan utarbetas eller revideras. Detta beror på att utarbetandet och revideringen av en plan som är förpliktande för arbetssökanden är sådana myndighetsuppgifter enligt grundlagen som innebär betydande utövning av offentlig makt.

4.1.3 Jobsökningsskyldighet

Ett villkor för att arbetslöshetsförmånen ska fortsätta betalas ut är att arbetssökanden söker arbetsmöjligheter på det sätt som anges i sysselsättningsplanen. I princip förutsätts det att arbetssökanden söker fyra arbetsmöjligheter under en granskningsperiod på en månad. Den kvantitativa skyldigheten att söka arbete antecknas i sysselsättningsplanen vid den inledande intervjun. Det ska kontrolleras att skyldigheten är aktuell vid samtal om jobsökning och vid behov vid kompletterande samtal om jobsökning i samband med att sysselsättningsplanen ses över. Jobsökningsskyldigheten för permitterade inträder efter att permitteringen fortgått i tre månader.

När jobsökningen har varat i sex månader och en inledande intervju om jobsökning har ordnats för den arbetssökande, är han eller hon, för att rätten till arbetslöshetsförmåner ska kvarstå, förpliktad att söka ett sådant arbete som nämns i ett arbetserbjudande som framläggs av arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen. Arbetserbjudandet är inte förpliktande för den arbetssökande om han eller hon redan har sökt fyra andra jobb som han eller hon har möjlighet att få under den pågående granskningsperioden för jobsökningsskyldigheten.

Den kvantitativa skyldigheten att söka arbete kan sänkas, om arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen bedömer att det inte är möjligt att söka fyra arbetsmöjligheter under granskningsperioden. Vid bedömningen beaktas som omständigheter som hänför sig till arbetssökanden arbetssökandens arbetsfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga och arbetssökandens eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Hur dessa omständigheter påverkar möjligheterna att söka arbete bedöms i förhållande till arbetsmarknadsläget. Exempelvis enbart det dåliga arbetsmarknadsläget är dock inte en grund för att sänka den kvantitativa skyldigheten att söka arbete.

De som studerar inom arbetskraftsutbildning som varar över en månad eller med stöd av arbetslöshetsförmån ska söka tre specificerade jobb som arbets- och näringsbyrån eller kommunen anvisat under tre månader. I slutet av utbildningen är skyldigheten att söka arbete dock strängare i syfte att påskynda sysselsättningen. Om studierna varar högst en månad, har arbetssökanden samma kvantitativa skyldighet att söka arbete som andra arbetslösa. Deltidsanställda och de som permitterats genom förkortad arbetstid ska söka en arbetsmöjlighet som man kommer överens om vid den inledande intervjun eller vid ett samtal om jobsökning som ordnas med tre månaders mellanrum.

En kvantitativ skyldighet att söka arbete ska inte åläggas arbetssökande vars arbetslöshet har dragit ut på tiden och som har behov av social-, hälsovårds- och rehabiliteringstjänster. Dessutom förutsätts det att personens situation verkligen är sådan att det inte är aktuellt att rikta

in sig på arbetsmarknaden. Dessa arbetssökande hänvisas till arbets- och näringsbyråns, kommunens och Folkpensionsanstaltens sektorsövergripande samservice. En förutsättning för att arbetslöshetsförmånen ska fortsätta betalas är att arbetssökanden fullföljer sin sektorsövergripande sysselsättningsplan.

Jobsbsökningsskyldighet ska inte heller åläggas sådana arbetssökande som enligt medicinsk utredning inte har kvar arbetsförmåga. Eftersom arbetslöshetsförmånen inte är avsedd att trygga försörjningen under tiden för arbetsförmåga, förutsätts för att skyldigheten att söka arbete på denna grund ska kunna frångås att personen vid behov har ansökt om en förmån som betalas på basis av arbetsförmåga och följt sin sysselsättningsplan om det där har avtalats om ansökan om rehabiliteringstjänster.

4.1.4 Uppföljning av att sysselsättningsplanen fullföljs

Beroende på hur lång granskningsperioden för skyldigheten att söka arbete är ska arbetssökanden med en månads eller tre månaders mellanrum i första hand via nättjänsten meddela att han eller hon söker arbetsmöjligheter och att sysselsättningsplanen i övrigt genomförs. Användningen av nättjänsten vid mottagandet av meddelanden säkerställer en heltäckande uppföljning av hur motprestationerna för arbetslöshetsförmånen uppfylls. Utbetalningen av arbetslöshetsförmånen avbryts för den tid rätten till utkomstskydd för arbetslösa utreds, om arbetssökanden inte meddelar att planen följts, ifall att det att planen inte följs kan påverka arbetssökandens rätt till utkomstskydd för arbetslösa. För närvarande går man till väga på detta sätt både i fråga om genomförandet av planen och i fråga om uppföljningen av sökandet av erbjudet arbete.

Jobsbsökningens resultat följs också upp i samband med samtal om jobsbsökning och kompletterande samtal om jobsbsökning. Tyngdpunkten i samtalen om jobsbsökning och de kompletterande samtalen om jobsbsökning ligger dock på stödande av jobsbsökningen och vägledning av arbetssökanden, och med tanke på uppföljningen av om villkoren för erhållande av arbetslöshetsförmån uppfylls är användningen av nättjänsten central. Vid samtalen kan man dock till exempel registrera genomförda jobsbsökningar.

Utgångspunkten är att uppföljningen av jobsbsökningen ska grunda sig på de uppgifter som den arbetssökande själv uppger. Arbetssökanden ska dock på begäran för arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunprövningen som gäller främjande av sysselsättningen visa upp till exempel de arbetsansökningar som han eller hon skickat. Uppgifterna om jobsbsökningen ska kunna användas inom arbetsförmedlingen, men exempelvis arbetsansökningar eller andra utredningar ska inte granskas regelbundet. Det ska inte krävas att arbetsgivarna arkiverar eller registrerar arbetssökandenas ansökningar eller det att de har tagit kontakt.

4.1.5 Påminnelse

Arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen påminner skriftligen arbetssökanden om hur hans eller hennes förfarande påverkar sysselsättningen och rätten att få arbetslöshetsförmån bland annat när arbetssökanden har låtit bli att fullfölja sin sysselsättningsplan.

En påminnelse har inga konsekvenser för arbetssökandens rätt att få arbetslöshetsförmån, och för att påminnelse ska kunna ges förutsätts inte att arbetssökandens förfarande ska anses vara klandervärdt enligt en arbetskraftspolitisk bedömning. Syftet med påminnelsen är att säkerställa

att arbetssökanden vet hur han eller hon ska gå till väga i jobbsökningen och vad som krävs av honom eller henne för att arbetslöshetsförmån ska betalas ut.

Eftersom en påminnelse inte har några konsekvenser för arbetssökandens rättigheter eller skyldigheter, kan omprövning av en påminnelse inte begäras och ett överklagbart beslut meddelas inte.

4.1.6 Påföljder som gäller utkomstskyddet för arbetslösa och gradering av dem

Om arbetssökanden har lämnat arbetet utan giltig orsak eller genom sitt eget klandervärda förfarande orsakat att arbetet upphört, förlorar arbetssökanden enligt förslaget i princip sin rätt till arbetslöshetsförmåner för en tid på 45 dagar. För närvarande är tiden utan ersättning 90 eller 60 dagar i dessa situationer.

För arbetssökanden föreläggs för närvarande i princip en 90 dagars tid utan ersättning också när han eller hon vägrar ta emot ett säkert jobb. Också denna tid utan ersättning förkortas till 45 dagar. Enligt förslaget ska en tid utan ersättning tillämpas också när arbetssökanden själv har valt att söka ett visst jobb, men efter att ha blivit vald till detta jobb vägrar att ta emot det. Detta bidrar till att förebygga skenbara jobbsökningar som görs för att skyldigheten att söka arbete ska fullgöras.

De så kallade giltiga skälen för att lämna ett arbete och vägra att ta emot arbete kvarstår i huvudsak oförändrade. Enligt förslaget har arbetssökanden dock giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet säkert jobb, om lönen baserar sig helt och hållet på provision eller om den fasta delen av lönen för heltidsarbete med provisionslön inte är minst 1 252 euro i månaden (2021).

De tider utan ersättning som förelagts på grund av att anställningsförhållandet upphört och att den arbetssökande vägrat ta emot ett säkert arbete beaktas inte längre när det bedöms om den arbetssökandes förfarande har upprepats, dvs. om arbetssökanden senare ska åläggas skyldighet att vara i arbete i stället för tid utan ersättning. Skyldighet att vara i arbete innebär att man förlorar rätten till utkomstskydd för arbetslösa tills vidare.

De nuvarande tider utan ersättning på 60 dagar som föreläggs på grund av försummelser som hänför sig till sökande av erbjudet arbete, utarbetande och genomförande av en sysselsättningsplan samt deltagande i service sammanförs till en påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa som skärps gradvis. Detta tillämpas också i situationer där arbetssökanden inte söker arbetsmöjligheter på det sätt som förutsätts i sysselsättningsplanen.

Arbetssökandens förfarande granskas för en tid på 12 månader före den sista försummelsen eller något annat motsvarande förfarande. Avgörande är till exempel att den i sysselsättningsplanen överenskomna granskningsperioden för jobbsökningen upphör eller tidpunkten för vägran att delta i servicen eller avbrytandet av servicen.

Om det finns två försummelser, förlorar arbetssökanden sin rätt till arbetslöshetsförmån för fem dagar. För en tredje försummelse förlorar arbetssökanden arbetslöshetsförmånen för 10 dagar. Eftersom arbetslöshetsförmån betalas för högst fem dagar per vecka, är längden på tiden utan ersättning i dessa situationer 7 eller 14 kalenderdagar.

Om arbetssökanden ännu en fjärde gång förfar klandervärt på det sätt som nämns ovan, ska han eller hon åläggas skyldighet att vara i arbete i 12 kalenderveckor. Skyldigheten att vara i arbete kan fullgöras genom tid i arbete, genom att vara företagare, genom studier samt genom att delta i sådan sysselsättningsfrämjande service som definieras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Detta motsvarar nuläget när det gäller att fullgöra skyldigheten. I början av arbetslösheten upphör skyldigheten att vara i arbete också när arbetssökanden rättar sitt förfarande, dvs. till exempel deltar i den service som han eller hon tidigare inte deltog i.

Med avvikelse från nuläget ska påföljderna inom utkomstskyddet för arbetslösa också tillämpas på de arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning eller i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. På dem som studerar med stöd av arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i lagen om främjande av integration tillämpas redan nu påföljder i fråga om utkomstskyddet för arbetslösa.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

De föreslagna ändringarna stärker sysselsättningen med uppskattningsvis cirka 9 500–10 000 sysselsatta. I siffran ingår inte ökningen med cirka 1 200 årsverken av den personal som sköter arbetskraftsservicen vid arbets- och näringsbyråerna och de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen. Ökningen av sysselsättningen minskar på lång sikt utgifterna inom de offentliga finanserna med uppskattningsvis cirka 230 miljoner euro per år. Med beaktande av de nedan angivna effekterna som ökar utgifterna inom de offentliga finanserna kommer ändringarna på längre sikt att minska utgifterna inom de offentliga finanserna med uppskattningsvis cirka 140 miljoner euro per år.

Ökningen av arbets- och näringsbyråernas och kommunernas personal medför kostnader för staten på 70 miljoner euro per år från och med ingången av år 2022. Ändringen av påföljderna inom utkomstskyddet för arbetslösa ökar utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa inom de offentliga finanserna med uppskattningsvis cirka 33,4 miljoner euro per år. Samtidigt minskar dock utgifterna för utkomststödet och bostadsbidraget med uppskattningsvis cirka 16,9 miljoner euro per år.

Arbets- och näringsbyrån eller kommunen ordnar årligen uppskattningsvis cirka 2,3 miljoner inledande intervjuer, samtal om jobsökning eller kompletterande samtal om jobsökning för arbetssökande. För närvarande är det motsvarande uppskattade antalet cirka en miljon. För att fullgöra den föreslagna skyldigheten att söka arbete gör arbetssökandena uppskattningsvis cirka 14 miljoner jobbansökningar eller andra jobsökningsåtgärder per år.

De föreslagna ändringarna effektiviserar vägledningen av arbetssökande till tjänster som motsvarar deras servicebehov. Ökningen av efterfrågan på tjänster har inte beaktats i denna proposition. Å andra sidan kan efterfrågan på till exempel träning som ordnas som en separat tjänst i anslutning till jobsökning minska, eftersom arbetssökanden erbjuds motsvarande stöd vid samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning.

Genomförandet av ändringarna förutsätter nya verksamhetslokaler, utveckling av informationssystem samt utbildning av personal vid arbets- och näringsbyråerna och i de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen. Avsikten är att genomföra dessa inom ramen för de nuvarande anslag som anvisats för genomförandet och de anslag som allokeras via EU:s så kallade återhämtningsinstrument.

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1.1 Konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin

Ökningen av arbets- och näringsbyråernas och kommunernas personal medför kostnader för staten på 70 miljoner euro per år från ingången av år 2022 under moment 32.01.03 (Arbets- och näringsbyråernas omkostnader, reservationsanslag 2 år) under huvudtiteln för arbets- och näringsministeriet i statsbudgeten. Frågan behandlas närmare i avsnitt 4.2.2 (Konsekvenser för myndigheterna). Syftet är att arbets- och näringsbyråerna och kommunerna flexibelt ska kunna utöka sin personal redan från ingången av 2022, även om de ändringar som gäller serviceprocessen för arbetssökande föreslås träda i kraft den 2 maj 2022.

De föreslagna ändringarna i systemet för utkomstskyddet för arbetslösa ökar utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa inom de offentliga finanserna med uppskattningsvis cirka 33,4 miljoner euro per år. Eftersom ändringarna ska tillämpas från ingången av maj 2022 kommer utgiftsökningen i statsbudgeten 2022 under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel att vara uppskattningsvis cirka 6,5 miljoner euro (på årsnivå 9,8 miljoner euro) under moment 33.20.50 Statsandel till förtjänstskyddet och altemneringsersättningen inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag) och uppskattningsvis cirka 10,2 miljoner euro (på årsnivå 13,0 miljoner euro) under moment 33.20.52 Statsandel till grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag). Utöver staten föranleds också Sysselsättningsfonden och arbetslöshetskassorna kostnader från och med år 2022.

På grund av ändringarna i fråga om utkomstskyddet för arbetslösa minskar utgifterna under moment 33.10.54 (bostadsbidrag) år 2022 med uppskattningsvis cirka 1,6 miljoner euro (på årsnivå 2,4 miljoner euro) och under moment 33.10.57 (utkomststöd) med uppskattningsvis cirka 4,8 miljoner euro (på årsnivå 7,3 miljoner euro).

De föreslagna ändringarna bedöms som helhet minska utgifterna inom de offentliga finanserna med cirka 230 miljoner euro per år, om ovannämnda utgiftsökningar inte beaktas. Denna effekt bedöms uppstå i sin helhet i det skede då arbetslösheten har upphört för en stor del av dem som för närvarande är arbetslösa, eller det i fråga om dem har inletts en ny arbetslöshetsperiod, till vilken den föreslagna intensiva period på tre månader som stöder jobbsökningen och sysselsättningen hänförs. Om man antar att detta kommer att gälla cirka 90 procent av de arbetssökande inom tre år, börjar den fulla sysselsättningseffekten av de föreslagna ändringarna från och med 2025.

Om man antar att effekten av en sysselsatt person för den offentliga ekonomin är cirka 23 000 euro per år och att man framskrider linjärt till full sysselsättningseffekt, kommer de offentliga finanserna (utan ovan nämnda utgiftsökningar) år 2022 att stärkas med uppskattningsvis cirka 33 miljoner euro, år 2023 med uppskattningsvis cirka 164 miljoner euro, år 2024 med uppskattningsvis cirka 230 miljoner euro och från år 2025 med uppskattningsvis 230 miljoner euro.

Påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa som föreslås bli slojade och ändrade

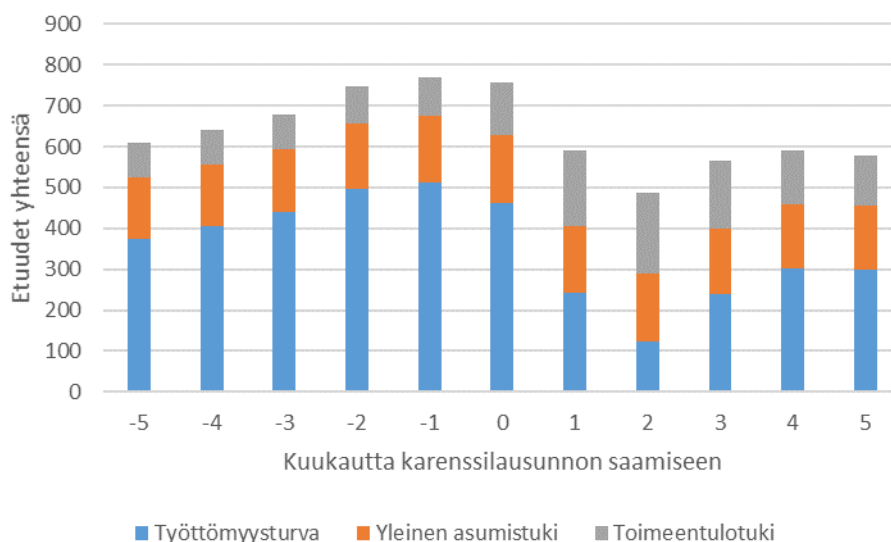
Enligt propositionen ska de nuvarande tiderna utan ersättning i anslutning till jobbsökning och service som stöder sysselsättningen inte längre föreläggas. Dessutom förkortas längden på de tider utan ersättning som hänför sig till det att arbetssökanden själv orsakade anställningsförhållandets upphörande och till vägran att ta emot ett säkert arbete, och de tider utan ersättning som förelagts av dessa orsaker beaktas inte längre vid bedömningen av om arbetssökandens förfarande har upprepat. Det sistnämnda innebär att antalet skyldigheter att vara i arbete minskar.

Nedan har konsekvenserna av dessa ändringar bedömts statistiskt, dvs. utan antaganden om ändringarnas konsekvenser för beteendet. Bedömningen baserar sig på antalet tider utan ersättning som förelagts på grund av vägran att ta emot arbete. I praktiken avses med vägran att ta emot arbete i detta sammanhang situationer där arbetssökanden utan en sådan giltig orsak som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har låtit bli att söka arbete som arbets- och näringsbyrån erbjuder.

Vid bedömningen har man använt uppgifter i Folkpensionsanstaltens informationssystem som anger hur den tid utan ersättning som förelagts på grund av vägran att ta emot arbete inverkar på andra förmåner som personen får. Denna bedömning av konsekvenserna har generaliserats till att gälla även de andra ändringar som gäller tider utan ersättning. Informationen har sammanförts med antalsuppgifter om andra tider utan ersättning och med den förväntade faktiska tid som inverkar på förmånerna. På denna grund har ändringarnas konsekvenser för förmånerna till bruttobelopp bedömts.

Nedan jämförs på basis av uppgifterna i Folkpensionsanstaltens informationssystem beloppet av de förmåner som personen fått för de två månader som föregår föreläggandet av en tid utan ersättning och för de två månader som följer efter utlåtandet. Enligt en sådan bedömning sjunker bruttobeloppet av de förmåner som personen får med i genomsnitt cirka 440 euro under två månaders tid.

Motsvarande uppgifter i fråga om inkomstrelaterad dagpenning finns inte att tillgå. Till denna del har konsekvenserna bedömts på basis av uppgifter på person- och årsnivå med hjälp av en regressionsanalys genom att man kombinerat de uppgifter om arbetskraftspolitiska utlåtanden som framgår av arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik med de förmåner som en person får på årsnivå. Denna analys är förenad med osäkerhetsfaktorer i fråga om urval och exakthet. I fråga om inkomstrelaterad dagpenning kan konsekvenserna bedömas enligt följande:

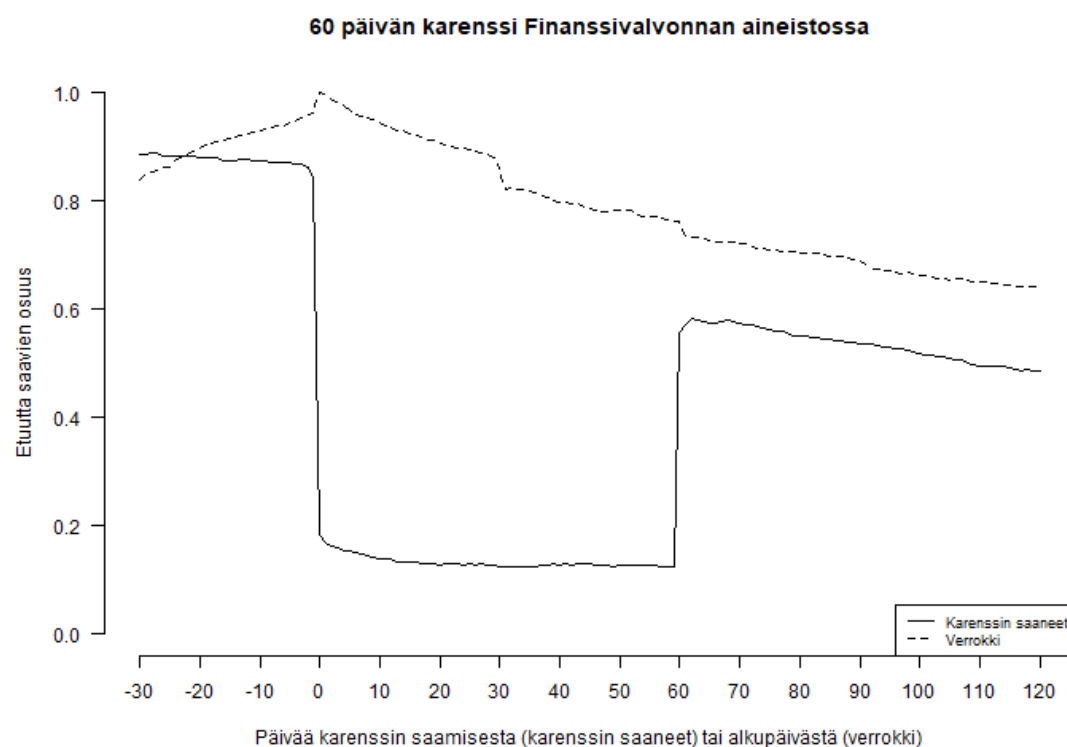

Förmåner sammanlagt

Månader från erhållandet av karensutlåtande

Utkomstskydd för arbetslösa
Allmänt bostadsbidrag
Utkomststöd

Motsvarande uppgifter i fråga om inkomstrelaterad dagpenning finns inte att tillgå. Till denna del har konsekvenserna bedömts på basis av uppgifter på person- och årsnivå med hjälp av en regressionsanalys genom att man kombinerat de uppgifter om arbetskraftspolitiska utlåtanden som framgår av arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik med de förmåner som en person får på årsnivå. Denna analys är förenad med osäkerhetsfaktorer i fråga om urval och exakthet. I fråga om inkomstrelaterad dagpenning kan konsekvenserna bedömas enligt följande:

60 dagars karens i Finansinspektionens material

Andelen förmånstagare

Dagar från föreläggandet av karens (de som förelagts karens) eller första dagen (kontrollgrupp)

De som förelagts karens

Kontrollgrupp

I figuren beskrivs sambandet mellan föreläggandet av en tid utan ersättning på 60 dagar för vägran att ta emot arbete och erhållandet av inkomstrelaterad dagpenning i Finansinspektionens

personmaterial. Den oavbrutna linjen beskriver andelen personer som får inkomstrelaterad dagpenning av alla som förelagts denna tid utan ersättning i februari-december 2018 i förhållande till den dag då tidsfristen börjar. Den streckade linjen beskriver andelen personer som får inkomstrelaterad dagpenning i kontrollgruppen. Kontrollgruppen har bildats genom att man tagit ett urval av dem som fått förmåner den första dagen varje månad i februari–december 2018.

Med stöd av vad som anförts ovan kan konsekvenserna för förmånerna av tider utan ersättning som förelagts på grund av vägran att ta emot arbete bedömas enligt följande:

	Utkomstskydd för arbetslösa	Allmänt bostadsbidrag	Utkomststöd	Ändring av förmånsutgifter totalt
Grundskyddet	-643 euro	+6 euro	+199 euro	-438 euro
Förtjänstskyddet	-1200 euro	+100 euro	+400 euro	-700 euro

Utifrån bedömningen ovan kan man också bedöma förmånseffekterna av andra ändringar som gäller påföljderna inom utkomstskyddet för arbetslösa. Uppskattningen av förmånsutgifterna baserar sig på ett tidsmässigt samband mellan påförandet av påföljden och ändringen av förmånsutgifterna. Dessutom antas effekten vara linjärt beroende av påföljdens längd.

Om den 90 dagar långa tid utan ersättning som föreläggs på basis av att en person lämnar arbetet förkortas till 45 dagar, ökar förmånsutgifterna för varje tidsperiod utan ersättning enligt en sådan här beräkning i fråga om grundskyddet med uppskattningsvis 329 euro (7,3 euro multiplicerat med 45 dagar) och i fråga om förtjänstskyddet med uppskattningsvis 527 euro (11,7 euro multiplicerat med 45 dagar). År 2019 gavs sammanlagt 13 894 arbetskraftspolitiska utlåenden om arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning som gällde en tid utan ersättning på grund av att personen lämnat arbetet och 17 015 utlåenden om inkomstrelaterad dagpenning. På denna grund beräknas effekten på förmånsutgifterna uppgå till sammanlagt cirka 13,53 miljoner euro per år.

Beräknat på det sätt som beskrivs ovan kommer reformen av påföljderna inom utkomstskyddet för arbetslösa att öka bruttobeloppet av de förmånsutgifter som medförs för de offentliga finanserna med cirka 28,4 miljoner euro per år.

Jämknings av långa karens	Arbetsmarknadsstöd	Grunddagpenning	Inkomstrelaterad dagpenning	Sammanlagt
Utkomstskydd för arbetslösa	4 512 788 e	2 680 487 e	16 099 800 e	23 293 075 e
Allmänt bostadsbidrag	44 894 e	26 666 e	1 341 650 e	1 413 211 e
Utkomststöd	1 397 136 e	829 865 e	5 366 600 e	7 593 601 e
Sammanlagt	3 070 758 e	1 823 956 e	9 391 550 e	14 286 264 e
Upphörande karens				

Utkomstskydd för arbetslösa	13 216 017 e	2 223 392 e	3 583 590 e	19 022 999 e
Allmänt bostadsbidrag	131 477 e	22 119 e	597 265 e	750 860 e
Utkomststöd	4 091 611 e	688 351 e	1 194 530 e	5 974 492 e
Sammanlagt	8 992 930 e	1 512 922 e	1 791 795 e	12 297 647 e
Upphörande skyldigheter att vara i arbete				
Utkomstskydd för arbetslösa	1 106 279 e	744 660 e	1 122 400 e	2973 339 e
Allmänt bostadsbidrag	11 006 e	7 408 e	187 067 e	205 480 e
Utkomststöd	342 498 e	230 543 e	374 133 e	947 175 e
Sammanlagt	752 775 e	506 709 e	561 200 e	1 820 684 e
Ändringar sammanlagt	inkluderar inte karens			
Utkomstskydd för arbetslösa	18 835 084 e	5 648 540 e	20 805 790 e	45 289 414 e
Allmänt bostadsbidrag	187 377 e	56 193 e	2 125 982 e	2 369 551 e
Utkomststöd	5 831 245 e	1 748 759 e	6 935 263 e	14 515 267 e
Sammanlagt	12 816 462 e	3 843 588 e	11 744 545 e	28 404 595 e

Ny graderad påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa

Antalet arbetssökande för vilka det inte föreläggs någon påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa på grund av att det är fråga om en första försummelse av skyldigheten att söka arbete eller delta i servicen uppskattas vara cirka 174 000 per år. Uppskattningen består av flera olika delfaktorer, som det redogörs för nedan.

Utifrån antalet tider utan ersättning som gäller vägran att ta emot arbete (2019) hade cirka 11 procent av dem som fått ett arbetserbjudande av arbets- och näringsbyrån låtit bli att söka arbetet. Det uppskattas att sammanlagt cirka 437 000 arbetssökande omfattas av de föreslagna ändringarna och att cirka 90 procent av arbetssökandena, dvs. cirka 393 000 arbetssökande, åläggs en kvantitativ skyldighet att söka arbete. Om man antar att samma relativa andel på 11 procent av arbetssökandena också försummar att fullgöra skyldigheten att söka arbete, försummas jobbsökningskyldigheten en gång per år av cirka 48 000 arbetssökande.

I denna regeringsproposition föreslås inga ändringar i antalet eller innehållet i de tjänster som ska ordnas. Av denna anledning har man i bedömningen använt det antal tider utan ersättning som 2019 förelagts på grund av försummelse av att fullfölja sysselsättningsplanen samt vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service och avbrytande av service. Sådana tider utan ersättning förelades sammanlagt cirka 66 000 olika arbetssökande.

Enligt statistikuppgifterna om revideringen av sysselsättningsplanerna ordnades det år 2019 uppskattningsvis cirka 888 000 intervjuer med arbetssökande. Av dessa ordnades uppskattningsvis cirka 25 procent på plats vid arbets- och näringsbyrån. För cirka 10 000

arbetssökande förelades en tid utan ersättning för att de inte anlände till arbets- och näringsbyrån för utarbetande eller revidering av sysselsättningsplanen eller vägrade göra upp eller revidera planen. Av siffrorna kan man dra slutsatsen att uppskattningsvis cirka fyra procent av arbetssökandena inte anlände till ett möte för utarbetande eller revidering av sysselsättningsplanen.

Om samma relationstal används för att bedöma hur många arbetssökande som uteblir från den inledande intervjun, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning i enlighet med den föreslagna serviceprocessen för arbetssökande, sker uppskattningsvis cirka 60 000 försummelser per år, om avsikten är att träffa arbetssökande på plats på arbets- och näringsbyrån eller i lokaler i en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen sammanlagt cirka 142 000 gånger per år.

På basis av ett förfarande som gällde att låta bli att söka erbjudet arbete, utarbetande eller genomförande av sysselsättningsplanen och deltagande i service förelades år 2019 uppskattningsvis cirka 39 000 arbetssökande en tid utan ersättning. Av dessa arbetssökande förelades uppskattningsvis cirka 9 600 också skyldighet att vara i arbete inom ett halvt år eller en ny tid utan ersättning inom ett år från det att den första tiden utan ersättning började. I dessa situationer har arbetssökandens förfarande som enligt en arbetskraftspolitisk bedömning kan anses vara klandervärt upprepats.

På grund av upprepat förfarande förelades en påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa på det sätt som beskrivs ovan för uppskattningsvis cirka 25 procent av dem som förelagts en tid utan ersättning i anslutning till den första jobbsökningen eller servicen. Detta motsvarar cirka 2 procent av alla arbetssökande. Om man antar att 25 procent av de arbetssökande som gjort sig skyldiga till en första försummelse förfar klandervärt även i fortsättningen, föreläggs årligen uppskattningsvis cirka 43 000 arbetssökande tider utan ersättning som varar 5 utbetalningsdagar för arbetslöshetsförmån. Om samma relationstal används, föreläggs uppskattningsvis cirka 10 500 arbetssökande årligen tider utan ersättning som varar 10 utbetalningsdagar för arbetslöshetsförmån. Antalet skyldigheter att vara i arbete som föreläggs har inte uppskattats på grund av de osäkerhetsfaktorer som är förenade med bedömningen.

Bedömningen är också förenad med andra osäkerhetsfaktorer. Den viktigaste torde vara frågan huruvida kortare påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa än för närvarande ökar försummelserna. Å andra sidan kan arbetssökandens frihet att i princip välja vilka jobb de söker och det bättre stöd som arbetskraftsmyndigheterna erbjuder vid jobbsökning och hänvisning till service också minska antalet försummelser och påföljder.

4.2.1.2 Konsekvenser för företagen

Arbets- och näringsministeriet har utrett bruttoökningen av sysselsättningen, dvs. uppkomsten av nya arbetstillfällen.⁷ Det urval som använts som material representerar i viktad form cirka 154 000 till största delen små verksamhetsställen som sysselsätter 1–9 personer. Bland dem var en ökning av antalet anställda, ersättandet av en arbetstagare som övergått till en annan arbetsplats samt tillsättandet av ett vikariat de vanligaste enskilda rekryteringsorsakerna.

De ovan nämnda verksamhetsställena sökte år 2019 sammanlagt cirka 764 600 arbetstagare huvudsakligen för viss tid. Antalet ökade från år 2018 och är det högsta efter år 2014. Samtidigt

⁷ Räisänen, Heikki – Ylikännö, Minna; Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2019?; publikationsserien TEM-analyyseja 104/2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-693-2>

ökade bristen på arbetskraft till en nivå på cirka 65 000 personer. Detta innebär att cirka 65 000 anställningsförhållanden inte uppstod, eftersom den eller de personer som söktes för lediga jobb inte hittades. När man beaktar arbetskraftsbristens inverkan vid rekryteringen till nya jobb, beräknas det i utredningen att det uppstod cirka 333 000 nya jobb. I utredningen konstateras det dock att enligt en annan beräkning blir siffran som lägst cirka 254 000.

Enligt arbets- och näringsministeriets utredning anlitas oftast verksamhetsställets egen personal vid rekryteringen. Andra betydande rekryteringskanaler var arbets- och näringsbyrån, tidigare arbetstagare och andra informella personkontakter, verksamhetsställets egna webbsidor samt sociala medier. De olika kanalerna för rekrytering av arbetskraft gäller enligt utredningen lite olika grupper av arbetsökande. Arbets- och näringsbyrån konstaterades vara en viktig kanal för rekrytering av både sysselsatta och arbetslösa, medan inofficiella kanaler var viktiga för rekrytering av sysselsatta och arbetslösa samt studerande och skolelever.

Den föreslagna skyldigheten att söka arbete stöder företagets rekryteringsprocesser. Den ökning av utbudet av arbetskraft som beror på antalet arbetsansökningar till arbetsgivarna kan inte uppskattas, eftersom det inte är känt i hur stor utsträckning arbetslösa för närvarande gör arbetsansökningar.

Om företaget inte håller på att rekrytera nya arbetstagare, kan arbetsökandenas arbetsansökningar vara en belastning för företaget. Det har dock inte föreslagits någon skyldighet för företag att till exempel bevara arbetsansökningar eller föra bok över arbetsökande som tagit kontakt. Därför bedöms belastningen vara obetydlig.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

4.2.2.1 Antal anställda inom kundservicen och annan personal

År 2019 hade arbets- och näringsbyråerna en personal motsvarande sammanlagt cirka 3 150 årsverken. För att genomföra de föreslagna ändringarna föreslås det att personalen vid arbets- och näringsbyråerna och de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen ökas med närmare 1 200 årsverken. Detta förutsätter att de anslag som anvisats för ändamålet ökas med 70 miljoner euro per år.

Ovan nämnda 1 200 årsverken innebär en ökning på cirka 40 procent av antalet anställda vid arbets- och näringsbyråerna jämfört med situationen 2019. År 2019 riktades vid arbets- och näringsbyråerna uppskattningsvis cirka 2 080 årsverken till olika typer av tjänster för enskilda kunder, vilket motsvarar cirka två tredjedelar av årsverken. I fortsättningen kommer uppskattningsvis cirka 2 870 årsverken att riktas till tjänster för enskilda kunder.

Enligt statistikuppgifter för 2019 hade arbets- och näringsbyråerna i genomsnitt uppskattningsvis cirka 528 000 arbetsökande per månad. Sett utifrån från denna statistik som föregår covid-19-pandemin innebär ökningen av antalet årsverken att det i fortsättningen kommer att finnas uppskattningsvis cirka 185 arbetsökande per tjänsteman vid arbets- och näringsbyrån som utför tjänster för enskilda kunder (år 2019 uppskattningsvis cirka 254). En del av personalökningen riktar sig till de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen.

4.2.2.2 Ordnande av inledande intervjuer

I fortsättningen ska en inledande intervju ordnas för alla som anmält sig som arbetsökande. Enligt de uppgifter ur arbetsförmedlingsstatistiken som gäller tiden före covid-19-pandemin

inleddes år 2019 cirka 333 000 olika jobbsökningsperioder. En del av de jobbsökningar som enligt statistiken inleddes är dock av sådan art att det inte ordnas någon inledande intervju, eftersom det till exempel kan vara fråga om en situation där en person inleder sin jobbsökning på nytt efter ett kort avbrott i jobbsökningens giltighet.

Enligt arbets- och näringsministeriets bedömning kan åtminstone cirka 35 procent av alla inledda jobbsökningar vara sådana där jobbsökningen inleds på nytt och andra situationer där det inte ordnas någon inledande intervju. På denna grund kommer det i fortsättningen att ordnas uppskattningsvis cirka 220 000 inledande intervjuer per år. Det uppskattade antalet inledande intervjuer som ordnas är förenat med osäkerhetsfaktorer, men variationsintervallet för antalet intervjuer torde dock utifrån ovan beskrivna uppgifter vara uppskattningsvis 220 000–333 000 intervjuer per år.

Utgångspunkten är att den inledande intervjun ska ordnas på plats hos arbets- och näringsbyrån eller i lokaler vid den kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen. Det ska dock vara möjligt att avvika från detta organiseringsätt av vägande skäl. Uppskattningen av antalet inledande intervjuer på plats är förenad med osäkerhetsfaktorer. En riktgivande bedömning kan dock göras på basis av antalet sådana arbetssökande i fråga om vilka det för närvarande har ansetts att de inte har behov av arbets- och näringsbyråns tjänster till exempel på grund av att man vet att arbetslösheten upphör.

Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik anmälde sig uppskattningsvis cirka 48 000 personer som inte hade behov av arbets- och näringsbyråns tjänster som arbetssökande år 2019. Deras andel av alla som inledde sin jobbsökning var cirka 14 procent. Om det antas att den inledande intervjun för dessa arbetssökande ordnas på något annat sätt än på plats på arbets- och näringsbyrån eller i kommunens lokaler, kommer antalet inledande intervjuer som ordnas på plats att uppgå till uppskattningsvis cirka 172 000–285 000 intervjuer per år.

Sättet att ordna inledande intervjuer statistikförs för närvarande inte. En inledande intervju ordnas inte heller, om det med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt. Av alla intervjuer med arbetslösa år 2019 ordnades cirka 25 procent på plats vid arbets- och näringsbyrån. Om man på denna grund antar att också cirka 25 procent av de inledande intervjuerna nuförtiden ordnas på plats vid arbets- och näringsbyrån, ordnas för närvarande uppskattningsvis cirka 47 000–71 000 inledande intervjuer per år på plats.

4.2.2.3 Ordnande av samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning i början av jobbsökningen

Den intensiva serviceperiod på tre månader som ordnas i början av jobbsökningen gäller helt arbetslösa arbetssökande och arbetssökande som hotas av arbetslöshet. I arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik statistikförs inte arbetssökande som hotas av arbetslöshet eller till exempel arbetssökande som utför kortvarigt heltidsarbete. Bland annat av dessa orsaker är de bedömningar som presenteras nedan förenade med osäkerhetsfaktorer.

När det gäller permitterade ordnas kompletterande samtal i det inledande skedet av jobbsökningen endast på den permitterades begäran. Dessutom beror antalet kompletterande samtal om jobbsökning på den permitterades servicebehov. Eftersom det är omöjligt att på ett tillförlitligt sätt bedöma hur många permitterade som kan komma att utnyttja möjligheten att begära att det ordnas kompletterande samtal om jobbsökning, ingår de permitterade i den bedömning som gäller jobbsökningssamtal och kompletterande jobbsökningssamtal som presenteras i detta avsnitt på det sätt som redovisas nedan.

Som grund för bedömningen har man använt de uppgifter om år 2019 som framgår av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem så att en intensiv serviceperiod gäller alla de arbetssökande vars sysselsättningskod är arbetslös eller person som står utanför arbetskraften. De sistnämnda kan vara arbetslösa enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, men de kan också vara till exempel familjelediga.

Dessutom har man beaktat de tillåtna vars tillåtelse beräknas vara längre än en månad samt arbetssökande i sådan sysselsättningsfrämjande service som varar högst en månad. Av dem som deltar i arbetskraftsutbildning eller bedriver frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån har man beaktat de arbetssökande för vilkas del servicen har varat högst en månad. Detta innebär 21 procent av dem som inlett sin jobbsökning under utbildning (andelen utbildningsperioder som varar högst en månad av alla slutförda utbildningsperioder). I fråga om lönesubventionerat arbete har de arbetssökande beaktats vars lönesubventionsperiod varade högst en månad. Dessa perioder utgjorde i genomsnitt 6 procent av de avslutade lönesubventionsperioderna.

Allmänna arbetslöshetskassan (YTK) har uppskattat att av dem som får jämkad arbetslöshetsförmån hade år 2019 cirka 44 procent heltidsarbete som varade högst två veckor. I förhållande till alla arbetssökande innebär detta att cirka 16 procent av det årets genomsnittliga antal arbetssökande i arbete som inlett sin jobbsökning hade kortvariga arbetsperioder. Denna grupp har beaktats i bedömningen. Bedömningen är förenad med betydande osäkerhetsfaktorer bl.a. i fråga om hur stor andel av de arbetssökande som inledde sin jobbsökning som slutligen inte alls blev arbetslösa.

På basis av ovan nämnda uppskattningar av antalet kommer en tre månaders intensiv serviceperiod att gälla uppskattningsvis cirka 141 000–213 000 arbetssökande per år.

Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik avslutades jobbsökningen inom tre månader av cirka 27 procent av dem som inledde sin jobbsökning 2019 på grund av att arbetssökanden hittade arbete på den öppna arbetsmarknaden. Som exempel kan man uppskatta att det för dessa arbetssökande innan de fått arbete ordnas i genomsnitt 2,5 kompletterande samtal om jobbsökning. För dem som är arbetssökande i över tre månader ordnas fem kompletterande samtal om jobbsökning samt ett samtal om jobbsökning som avslutar den intensiva serviceperioden vid tre månader.

Med beaktande av de osäkerhetsfaktorer som hänför sig till uppgifterna om antalet kan man göra en riktgivande uppskattning att det under intensiva serviceperioder på tre månader ordnas cirka 713 000–1,1 miljoner samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning per år.

Det samtal om jobbsökning som avslutar serviceperioden ska i princip ordnas på plats på arbets- och näringsbyrå eller i kommunens lokaler. Däremot kan kompletterande jobbsökningssamtal ordnas via den servicekanal som är mest ändamålsenlig i varje enskilt fall. Som minst ska det således i början av jobbsökningen, utöver den inledande intervjun, årligen ordnas uppskattningsvis 103 000–155 000 samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning på plats. Antalet kan vara större än detta, när också kompletterande jobbsökningssamtal ordnas på plats på arbets- och näringsbyrå eller i kommunens lokaler.

I början av jobbsökningen ska arbets- och näringsbyrå eller en kommun som deltar i kommunförsöket särskilt stöda arbetssökanden att så fort som möjligt få sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Då utgör arbetsförmedlingstjänster en del av nästan alla

jobbsökningssamtal och kompletterande jobbsökningssamtal som hålls i början av jobbsökningen.

Hänvisning av arbetssökande till arbetskraftsservice och andra tjänster enligt servicebehovet gäller sannolikt i synnerhet arbetssökande som för närvarande vid arbets- och näringsbyråerna hänvisats till servicelinjerna Tjänster för kompetensutveckling och Tjänster för stödd sysselsättning och som kan bedömas ha fler behov än andra arbetssökande när det gäller stärkande av kompetensen eller ett sektorsövergripande stödande av jobbsökningen. Dessa arbetssökande utgjorde år 2019 cirka 36 procent av alla som inledde sin jobbsökning. Andelen torde kunna användas vid en bedömning av vilken del av samtalen om jobbsökning och de kompletterande samtalen om jobbsökning också inbegriper hänvisning av arbetssökande till tjänster. Som en sifferkalkyl innebär detta att servicehandledning i början av jobbsökningen årligen ges genom uppskattningsvis cirka 257 000–396 000 samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning.

Huruvida privata serviceproducenter anlitas vid ordnandet av kompletterande samtal om jobbsökning beror på den arbetssökandes individuella servicebehov och tillgången till behövliga tjänster. Avsikten är inte att hela den del av serviceprocessen som gäller kompletterande samtal om jobbsökning ska anskaffas som köpta tjänster eller på annat sätt läggas ut till någon annan person än den som är ansvarig sakkunnig för arbetssökanden. Om mängden tjänster som anskaffas av serviceproducenter beroende på arbetssökanden i genomsnitt är högst 1,5 samtal, kommer det att ordnas kompletterande samtal om jobbsökning i form av köpta tjänster som mest cirka 212 000–320 000 gånger per år.

4.2.2.4 Ordnande av samtal om jobbsökning och två kompletterande samtal om jobbsökning med sex månaders mellanrum

För arbetslösa och dem som hotas av arbetslöshet samt för deltidsarbetande och sådana vars permittering genomförs genom förkortad arbetstid ska det ordnas samtal om jobbsökning med ett halvt års mellanrum. Om arbetssökanden är arbetslös ska det efter samtalet om jobbsökning ordnas två kompletterande samtal om jobbsökning inom en månad.

Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik överskred arbetslöshetens längd sex månader under ett års tid hos cirka 271 000 arbetssökande år 2019. Utgångspunkten är att det för dessa arbetssökande ska ordnas både ett samtal om jobbsökning och två kompletterande samtal om jobbsökning. En del av arbetssökandena är dock i sysselsättningsfrämjande service, varvid det inte nödvändigtvis ordnas kompletterande samtal om jobbsökning. Utifrån en bedömning baserad på exempel ordnas det för arbetssökande i genomsnitt 2,5 samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning. Enligt denna bedömning ordnas för arbetslösa sammanlagt 679 000 sådana samtal per år.

För andra än arbetslösa arbetssökande ordnas efter sex månaders jobbsökning uppskattningsvis 128 000 samtal om jobbsökning under ett år. Uppskattningen baserar sig på antalet arbetssökande som framgår av arbetsförmedlingsstatistiken år 2019 och vars sysselsättningsstatus varat över sex månader. Detta inbegriper de personer som arbetade på deltid, som hade permitterats genom förkortad arbetstid, som deltog i sysselsättningsfrämjande service och de som hade statistikförts som personer som står utanför arbetskraften.

Årligen ordnas sammanlagt uppskattningsvis cirka 807 000 sådana samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning som ska ordnas med sex månaders mellanrum. Största delen av dessa ska enligt uppskattning ordnas på plats på arbets- och näringsbyrån eller i kommunens lokaler.

Kompletterande samtal om jobsökning som ordnas i form av köpta tjänster kommer i princip i fråga endast i början av jobsökningen. Efter att jobsökningen pågått i sex månader är det i första hand myndigheten som ska ordna samtalen. Vid behov kan arbetssökanden dock hänvisas till exempel till individuell arbetsträning, där ett möte med en arbetstränare ersätter ett kompletterande samtal om jobsökning.

4.2.2.5 Samtal om jobsökning som ordnas för andra arbetssökande med tre månaders mellanrum

Utöver vad som ovan nämnts om serviceperioder som ordnas med ett halvt års mellanrum, ska det för arbetslösa och personer som hotas av arbetslöshet samt för deltidsarbetande arbetssökande och dem som är permitterade genom förkortad arbetstid ordnas samtal om jobsökning med tre månaders mellanrum, eller med andra ord när arbetslösheten varat i till exempel 9 månader, 15 månader och så vidare.

Utifrån de uppgifter om arbetslöshetstidens längd som framgår av arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik kan det uppskattas att det årligen kommer att ordnas cirka 191 000 samtal om jobsökning för arbetslösa. Utifrån motsvarande uppgifter om deltidsarbetande, permitterade genom förkortad arbetstid, personer i sysselsättningsfrämjande service samt personer som statistikförts som personer som står utanför arbetskraften kommer det dessutom att ordnas ytterligare samtal om jobsökning uppskattningsvis cirka 84 000 gånger per år.

Sammanlagt ordnas de samtal om jobsökning som avses här uppskattningsvis cirka 275 000 gånger per år. Utgångspunkten är att dessa samtal om jobsökning ska ordnas på plats på arbets- och näringsbyrån eller i kommunens lokaler. På grund av osäkerhetsfaktorer i fråga om uppgifterna om arbetslöshetens och jobsökningsperiodernas längd kan uppskattningen av antalet samtal om jobsökning dock anses vara endast riktgivande.

4.2.2.6 Samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning i vissa situationer

Om arbetssökanden är i lönesubventionerat arbete som varar över en månad, deltar i arbetsprövning, arbetskraftsutbildning eller rehabilitering eller bedriver frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån i över en månad, ordnas för arbetssökanden i princip ett samtal om jobsökning och två kompletterande samtal om jobsökning en månad innan perioden med lönesubvention, arbetsprövningen, rehabiliteringen eller studierna avslutas.

År 2019 avslutades uppskattningsvis cirka 33 000 lönesubventionsperioder som varat över en månad. Om det för alla dessa arbetssökande ordnas ett samtal om jobsökning och två kompletterande samtal om jobsökning, kommer det att ordnas cirka 99 000 samtal per år.

På motsvarande sätt avslutades år 2019 arbetskraftsutbildning som varat över en månad i fråga om uppskattningsvis cirka 36 000 arbetssökande, frivilliga studier som varat över en månad och som stöds med arbetslöshetsförmån i fråga om uppskattningsvis cirka 11 000 arbetssökande och arbetsprövning som varat över en månad i fråga om 1 900 arbetssökande. Om det ordnas ett samtal om jobsökning och två kompletterande samtal om jobsökning för alla dessa arbetssökande, ordnas det årligen uppskattningsvis cirka 146 000 samtal.

I de situationer som nämns ovan skulle det ordnas totalt cirka 246 000 samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning per år. Beräkningen är dock förenad med en betydande osäkerhet. I beräkningen har det använts de uppgifter som framgår av arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik, och en del av siffrorna kan vara överlappande

med tidigare uppskattningar av andra samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning. Dessutom skulle det i fråga om lönesubventionerat arbete inte ordnas några samtal eller kompletterande samtal om jobsökning, om personen inte har hållit sin jobsökning i kraft under tiden i arbete. Motsvarande uppgifter i fråga om rehabilitering finns inte att tillgå.

Tyngdpunkten i de ovan avsedda samtalen om jobsökning och kompletterande samtalen om jobsökning ligger på arbetsförmedlingsåtgärder. På detta sätt stöds en ändamålsenlig övergång från service till arbete. Samtalen om jobsökning ska också till denna del i första hand ordnas på plats på arbets- och näringsbyrå eller i kommunens lokaler.

Tabell: Ordnande av en serviceprocess

	för närvarande, tusen	för närvarande på plats, tusen	efter ändringen sammanlagt, tusen	efter ändringen på plats, tusen
inledande intervju	220	55	220–333	172–285
tre månaders intensiv serviceperiod	-	-	713–1 100	103–155
intensiv serviceperiod med sex månaders mellanrum	-	-	807	807
andra samtal om jobsökning med tre månaders mellanrum	668	167	275	275
andra situationer*	-	-	246	246
sammanlagt	888	222	2 261–2 761	1 603–1 768

*Bedömningen är förenad med betydande osäkerhetsfaktorer.

4.2.2.7 Innehållet i samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning

De periodiska intervjuer som togs i bruk 2017 har enligt arbets- och näringsministeriets uppskattning i viss mån lett till att intervjuerna har blivit formella och endast sådana kontakter med arbetssökanden som uppfyller minimikraven. Den föreslagna serviceprocessen för arbetssökande förutsätter kompetens som delvis avviker från nuläget hos personalen vid arbets- och näringsbyråerna och de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen, eftersom tyngdpunkten ligger på personlig service och serviceprocessens innehåll betonas.

De anställda vid arbets- och näringsbyråerna samt de som därifrån överförs till kommunerna har redan från tidigare behövt kunskaper, men genomförandet av ändringarna förutsätter dock att denna del av personalen utbildas på ett omfattande sätt åtminstone i form av repetitionsutbildning. Arbets- och näringsbyråernas nyare personal och den helt nya personal som ska anställas för att genomföra de föreslagna ändringarna har däremot inte nödvändigtvis tidigare erfarenhet av en serviceprocess av detta slag och därmed ett större behov av utbildning. Utmaningen i fråga om utbildningen ökar av att en del av dem som ska utbildas är anställda vid

arbets- och näringsbyråerna och en del vid kommunerna. Genomförandet av utbildningen ankommer på närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter.

4.2.2.8 Utkomstskydd för arbetslösa

Arbetssökanden ska i första hand via nättjänsten informera arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen om sin jobbsökning och genomförandet av andra åtgärder som överenskommit i sysselsättningsplanen. Ändringen kommer att öka antalet meddelanden som arbetssökande gör jämfört med nuläget men beräknas dock inte öka myndigheternas arbetsmängd i någon betydande grad. Bedömningen bygger på att arbetssökande redan nu ska underrätta arbets- och näringsbyrån om huruvida de har sökt arbete och följt sin sysselsättningsplan.

År 2019 lämnades cirka 210 000 arbetserbjudanden. I arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem registrerades det år 2019 i fråga om ungefär xxxx arbetserbjudanden huruvida erbjudandet ledde till att den arbetssökande sysselsattes. Av dessa registreringar gjordes cirka xxxx automatiskt på basis av de uppgifter som arbetssökanden lämnat via nättjänsten. Antalet meddelanden via nättjänsten motsvarar cirka xx procent av alla arbetssökandes meddelanden om arbetserbjudandenas resultat.

Meddelanden om sysselsättningsplanerna har inte statistikförts på något motsvarande sätt. År 2019 meddelade arbetssökande dock ungefär xxx via nättjänsten att en åtgärd som hade överenskommit i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den hade eller inte hade genomförts. Detta motsvarar uppskattningsvis cirka xx procent av alla meddelanden som gäller genomförandet av en plan. Antalet har ökat från år till år. År 2014 lämnades ungefär 57 000 motsvarande meddelanden via nättjänsten, år 2017 cirka 650 000 och år 2018 cirka xxxx.

Antalet granskningsperioder för fullföljandet av sysselsättningsplanen enligt denna regeringsproposition som årligen avslutas kommer att uppgå till uppskattningsvis cirka xxx miljoner. Årligen kommer det att lämnas uppskattningsvis cirka xxx meddelanden om hur sysselsättningsplanen har genomförts. Detta är uppskattningsvis cirka xxxx fler än de nuvarande meddelandena om resultatet av arbetserbjudanden och genomförandet av sysselsättningsplanen. Antalet påverkas i väsentlig grad av antalet arbetslösa arbetssökande. Med antagandet att 60–80 procent av meddelandena om arbetssökandenas genomförande av sysselsättningsplanen lämnas via nättjänsten, kommer det utifrån siffrorna i det föregående att utföras manuellt arbete för mottagande och registrering av cirka xxxx meddelanden. Det motsvarar kalkylmässigt cirka (Bör kontrolleras, tidigare uppskattning var 2–5) årsverken med antagandet att varje registreringsåtgärd tar 10 minuter, arbetsdagen är 7 timmar och 21 minuter lång och det faktiska antalet arbetsdagar uppgår till ungefär 200 per år.

Arbets- och näringsbyråns och kommunernas arbetsmängd ökar mer än det som nämns ovan, om arbetssökandena i betydande grad rapporterar om genomförandet av sysselsättningsplanen på något annat sätt än via nättjänsten. Det går emellertid att påverka detta både genom rådgivning för arbetssökande och genom fungerande och lätthanterliga nättjänster. För hela landet gäller att år 2019 gjordes cirka xx procent av meddelandena om resultatet av arbetserbjudanden via nättjänsten, men inom verksamhetsområdena för flera arbets- och näringsbyråer uppgick andelen meddelanden via nättjänsten till cirka xx procent.

Rapportering via nättjänsten kommer i regel att följas automatiskt på motsvarande sätt som dagens rapportering om arbetserbjudanden och sysselsättningsplaner. Det är inte meningen att arbets- och näringsbyrån eller kommunen till exempelvis ska gå igenom arbetssökandenas

arbetsansökningar. Uppgifterna om jobsökningen ska dock utnyttjas vid samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning. Om det vid rapporteringen eller i samband med bedömningen av servicebehovet uppdagas omständigheter som kan påverka den arbetssökandes rätt att få arbetslöshetsförmåner, ska behandlingen av ärendet fortsätta också som ett ärende inom utkomstskyddet för arbetslösa.

Påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa och besvär över avslag av registrering som arbetssökande

Den skyldighet i fråga om självständig jobsökning som baserar sig på sysselsättningsplanen kan inverka så att arbetssökandena i större utsträckning än för närvarande kontaktar arbets- och näringsbyrån för att försäkra sig om att det jobb som de söker uppfyller skyldigheten att söka arbete. Även om detta ökar arbetsmängden vid arbets- och näringsbyrån, har byrån samtidigt möjlighet att stödja arbetssökanden i jobsökningen, om det finns behov av det. Dessutom kan förhandsrådgivning tillsammans med den påminnelse som ska ges arbetssökanden och med de kortare påföljderna inom utkomstskyddet för arbetslösa än de nuvarande tiderna utan ersättning minska antalet kontakter efter det att påföljden påförts. Detta kan också påverkas genom att man gör motiveringen till arbetskraftspolitiska utlåtanden så tydlig som möjligt.

På grund av de föreslagna ändringarna ska vissa tider utan ersättning inte längre föreläggas. Dessa tider utan ersättning förelades år 2019 för uppskattningsvis cirka 39 000 arbetssökande. År 2019 ålades dessutom uppskattningsvis cirka 9 000 arbetssökande skyldighet att vara i arbete i anslutning till förfarandet för jobsökning och service. Enligt en kalkylmässig uppskattning föreläggs årligen cirka 53 000 nya tider utan ersättning som gäller jobsökning och service och som varar 5 eller 10 utbetalningsdagar för arbetslöshetsförmån. Dessutom åläggs skyldigheter att vara i arbete, vilkas omfattning inte kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Kalkylmässigt beräknat ökar inte antalet arbetskraftspolitiska utlåtanden avsevärt. Det är inte möjligt att göra någon närmare bedömning, eftersom det är fråga om en inverkan som hänför sig till arbetssökandenas beteende och som är förenad dels med jämkning av påföljderna inom utkomstskyddet för arbetslösa och skyldigheter som upprepas oftare än för närvarande, dels med i princip frihet att välja vilka jobb som söks och det stöd som arbets- och näringsbyrån eller den kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen erbjuder.

Det tar uppskattningsvis cirka 20 minuter att avgöra ett ärende som gäller en påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa och ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om det. Det handlar om att granska de uppgifter som hänför sig till ärendet, sätta sig in i arbetssökandens redogörelse, eventuellt begära tilläggsutredning och sedan behandla den samt att avgöra ärendet och skriva motiveringen till det arbetskraftspolitiska utlåtandet.⁸

En eventuell ökning av antalet påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa ökar också arbetet för dem som betalar ut arbetslöshetsförmåner. Arbeta föranleds av både beslut om påföljder och behandling av eventuella besvär ärenden som gäller påföljderna.

En eventuell ökning av antalet besvär som gäller påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa ökar också arbetsvolymen för besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen. Denna konsekvens kan inte bedömas närmare på ett tillförlitligt sätt, eftersom den i väsentlig grad påverkas såväl av antalet arbetslösa arbetssökande som av det sätt på vilket de föreslagna

⁸ Bedömningen baserar sig på uppgifterna från Nylands arbets- och näringsbyrås enhet för utkomstskydd för arbetslösa för 2016.

ändringarna styr arbetssökandenas beteende. Dessutom kan det att påföljderna är kortare än för närvarande leda till att påföljderna anses vara rättvisare och att ändring i ärendet inte söks genom besvär.

Antalet besvärärenden som enbart gäller avslag av registrering som arbetssökande bedöms vara litet. Antalet är större om man beaktar de situationer där personen för närvarande överklagar avslag av rätten till utkomstskydd för arbetslösa på den grunden att han eller hon inte har registrerats som arbetssökande. De sistnämnda besvären ökar dock inte antalet besvärärenden.

4.2.3 Samhälleliga konsekvenser

4.2.3.1 Konsekvenser i fråga om de grundläggande rättigheterna

De föreslagna ändringarna har konsekvenser i fråga om tillgodoseendet av jämlikheten som tryggas i 6 § i grundlagen. I dagsläget lämnas inte arbetserbudanden till alla arbetslösa arbetssökande, men å andra sidan har inte en sysselsättningsplan utarbetats med alla arbetslösa eller innehåller planen inte någon överenskommelse om självständig jobbsökning. Arbetssökande står därför i princip i olika ställning sinsemellan vad gäller sådan jobbsökning som förutsätts för erhållande av arbetslöshetsförmåner. Till denna del ökar den föreslagna ändringen jämlikheten mellan de arbetslösa och skapar större klarhet i vad som avses med att arbetslöshetsförmånerna kräver motprestationer och vad som avses med självständig jobbsökning.

Skyldigheten att under en granskningsperiod söka i genomsnitt en arbetsmöjlighet per vecka som en förutsättning för att få en arbetslöshetsförmån har inga konsekvenser för den del av de arbetslösa som redan nu uppfyller detta villkor. Konsekvenserna gäller huvudsakligen de arbetslösa som annars inte aktivt söker arbete.

Enligt 18 § i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Det allmänna ska sörja för skyddet av arbetskraften. Dessutom ska det allmänna främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete.

De föreslagna ändringarna stöder genomförandet av de omständigheter som det föreskrivs om i 18 § i grundlagen, eftersom ändringarna främjar sysselsättningen. Dessutom ska fullgörandet av den skyldighet att söka arbete som är en förutsättning för fortsatt arbetslöshetsförmån i regel basera sig på de arbetsmöjligheter som arbetssökanden själv valt. Ändringen är betydande jämfört med nuläget, eftersom arbets- och näringsbyrån i den nuvarande arbetsförmedlingen som baserar sig på arbetserbudanden väljer de jobb som arbetssökanden ska söka. Den arbetssökandes valfrihet krymper när det gäller möjliga jobb som kan sökas, utom i fråga om arbetssökande som genomgår utbildning, först efter det att jobbsökningen fortgått ett halvår utan att leda till sysselsättning.

Rätt till social trygghet tryggas i 19 § 2 mom. i grundlagen. Kortare tider utan ersättning än för närvarande samt det att arbetssökanden påminns om villkoren för att få arbetslöshetsförmån innan en påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa föreläggs stöder tillgodoseendet av denna rätt. Dessutom kan de nämnda ändringarna i viss mån inverka så att arbetssökandens behov att använda sig av en förmån enligt 19 § 1 mom. i grundlagen som beviljas i sista hand, i praktiken utkomststöd, minskar.

4.2.3.2 Övriga konsekvenser för arbetslösa

Arbetssökandena drar nytta av de föreslagna ändringarna i serviceprocessen för arbetssökande på två sätt. Om arbetssökanden har bristfälliga jobbsökarfärdigheter, stöder arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen jobbsökningen betydligt mer än för närvarande. Jobbsökarfärdigheterna måste här förstås i vid bemärkelse. Till exempel användningen av sociala medier har en ökande betydelse för jobbsökningen, medan betydelsen av traditionella platsannonser som publiceras i tidningar minskar.⁹ Arbets- och näringsbyrån eller kommunen kan stödja arbetssökanden till exempel i användningen av nya former av jobbsökning, även om arbetssökandens förutsättningar att få jobb annars är i ordning.

Om det finns brister i arbetssökandens förutsättningar att söka och få jobb, påskyndar de ändringar som hänför sig till serviceprocessen möjligheten att få service enligt servicebehovet. I denna regeringsproposition föreslås dock inga ändringar i innehållet i eller mängden av de tjänster som tillhandahålls utöver tjänstens kärnprocess. Det är inte heller möjligt att på ett tillförlitligt sätt uppskatta omfattningen av den ökande efterfrågan på tjänster.

För en del arbetssökande är kompetensutveckling eller utveckling av anställbarheten genom deltagande i sysselsättningsfrämjande service en betydande del av de åtgärder som leder till sysselsättning. De ändringar som föreslås i serviceprocessen stöder hänvisandet till tjänster för dessa arbetssökande som i högre grad behöver personlig service.

Arbetslösas jobbsökningsaktivitet statistikförs inte i Finland. På grund av covid-19-pandemin har frågan inte heller utretts till exempel genom en separat enkätundersökning, eftersom det har ansetts sannolikt att resultaten av enkätundersökningen inte beskriver det normala läget på arbetsmarknaden och i jobbsökningen.

Som en mätare av jobbsökningsaktiviteten kan man använda statistikcentralens definition av dolt arbetslös (fi. piilotyötön). Dolt arbetslösa enligt Statistikcentralens definition har inte sökt arbete under de senaste fyra veckorna, men är trots allt beredda att ta emot förvärvsarbete inom två veckor. I gruppen ingår även andra personer än de som anmält sig som arbetssökande hos arbets- och näringsbyrån.

Enligt Statistikcentralens arbetskraftsundersökning fanns det år 2018 sammanlagt 128 000 dolt arbetslösa i åldern 15–74 år, vilket var 15 000 färre än året innan. Den vanligaste orsaken till att de dolt arbetslösa inte hade sökt arbete var studier. Detta uppgav 25 procent av de dolt arbetslösa som orsak. Från och med år 2009 var den vanligaste orsaken att låta bli att söka arbete tron att det inte fanns arbete, vilket 21 procent av de dolt arbetslösa angav som orsak år 2018.

År 2018 fanns det mest dolt arbetslösa i åldersgruppen 15–24 år, 37 000 personer. Av de dolt arbetslösa var 29 000 i åldern 65–74 år. Cirka hälften av dem ansåg att de redan gått helt i pension. Antalet dolt arbetslösa i åldern 55–64 år uppgick till 25 000, av vilka 35 procent inte trodde sig ha möjlighet att få arbete.¹⁰

⁹ Räsänen, Heikki – Ylikännö, Minna; Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2019? publikationsserien TEM-analyyseja 104/2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-693-2>.

¹⁰ Finlands officiella statistik (FOS): Arbetskraftsundersökning [e-publikation]. ISSN=1798-7830. Tidsserie 2009-2018 2018, 4 Työvoiman ulkopuolella olevat. Helsingfors: Statistikcentralen [hänvisning: 23.2.2021]. Åtkomstsätt: http://www.stat.fi/til/tyti/2018/13/tyti_2018_13_2019-04-11_kat_004_fi.html.

På basis av Statistikcentralens arbetskraftsundersökning kan man bilda sig en uppfattning om hur stor andel av de arbetslösa som är klart passiva i sin jobbsökning. Det faktiska antalet kan vara något större, eftersom gränsen för dold arbetslöshet är att personen inte har sökt arbete under de senaste fyra veckorna. Enligt de föreslagna ändringarna ska arbetslösa dock i princip söka fyra arbetsmöjligheter under en månad. Det antal dolt arbetslösa som framgår av arbetskraftsundersökningen ger alltså en uppskattning av antalet arbetslösa som inte har sökt ett enda arbete på en månad. En del av dessa arbetssökande kan också vara sådana att det inte heller på basis av propositionen förutsätts att de söker arbetstillfällen, eller att den kvantitativa skyldigheten att söka arbete sänks.

De konsekvenser som skyldigheten att söka arbete har i jobbsökningen för de passiva arbetslösas jobbsökningsaktivitet bedöms vara ganska jämnt fördelade regionalt sett. Uppskattningen baserar sig på Folkpensionsanstaltens utredning om den kommunvisa fördelningen av de mottagare av arbetslöshetsförmåner som inte hade visat sådan aktivitet som förutsätts i den så kallade aktiveringsmodellen inom utkomstskyddet för arbetslösa och grunddagpenningens eller arbetsmarknadsstödet belopp hade nedsatts. Kommuner där förmånsbeloppet hade nedsatts för mer än 40 procent av mottagarna av arbetslöshetsförmåner fanns rätt så jämnt runtom i Finland. Det finns många sådana kommuner i Nyland, men få i västra Finland. Även andelen personer som fick inkomstrelaterad dagpenning till nedsatt belopp fördelades relativt jämnt över kommunerna.¹¹

När det gäller de arbetslösa arbetssökande som redan nu aktivt söker arbete, innebär de föreslagna ändringarna att skyldigheterna i samband med erhållande av arbetslöshetsförmåner lindras, eftersom det i regel inte längre är förpliktande för den arbetslösa att söka de jobb som arbets- och näringsbyrån eller kommunen erbjuder.

Rapporteringen om genomförandet av sysselsättningsplanen och den jobbsökning som förutsätts i planen stöder serviceprocessen för arbetssökande på ett nytt sätt. Det kommer att samlas sådan aktuell information om jobbsökningen som arbetssökande själva samt arbets- och näringsbyrån och kommunen kan nyttja för att planera jobbsökningen och den servicehelhet som behövs till stöd för den.

I fortsättningen ska arbetssökandena i regel själva kunna bestämma vilka arbeten de söker och när. Detta ökar arbetssökandenas faktiska möjligheter att påverka sin jobbsökning. Detta torde minska risken för att en arbetssökande som är förpliktad att söka jobb sysselsätts i ett oändamålsenligt arbete. Oändamålsenligheten kan komma till uttryck exempelvis så att arbetet inte motsvarar den arbetssökandes utbildning eller tidigare inkomstnivå eller så att arbetets varaktighet eller arbetstiden inte motsvarar den sökandes förväntningar. En rationellt handlande arbetssökande söker dock arbetsmöjligheter som är så lämpliga och attraktiva som möjligt för honom eller henne.

Den föreslagna graderingen av påföljderna innebär att den arbetssökande inte nödvändigtvis alls förlorar sin rätt till arbetslöshetsförmåner eller att den påföljd som föreläggs är lindrigare än för närvarande, till exempel när den arbetssökande tar fel på vad han eller hon ska göra för att få en arbetslöshetsförmån. Påföljderna blir dock snabbt strängare för de arbetslösa som upprepade gånger försummar att fullfölja sysselsättningsplanen.

¹¹ https://www.kela.fi/lehdistotiedotteet/-/asset_publisher/S3Q9IK5MESIT/content/joka-kymmenes-tyoton-aktivoitui-kun-aktiivimalli-leikkasi-etuutta

Full skyldighet att söka arbete

År 2019 fanns vid arbets- och näringsbyråerna i slutet av månaden sammanlagt i genomsnitt 437 000 sådana arbetssökande i vars sysselsättningsplan det skulle skrivas in skyldighet att söka arbete eller för vars del det ansågs att ingen skyldighet att söka arbete skulle åläggas just då.

Vid arbets- och näringsbyråerna fanns det under motsvarande tid också cirka 143 000 arbetssökande som var i arbete. Av dessa har i bedömningen ovan beaktats 36 procent (52 000 arbetssökande som räknas in i ovan nämnda 437 000 arbetssökande), vilka har bedömts omfattas av skyldigheten att söka arbete på den grunden att deras antal bedöms motsvara antalet mottagare av jämkad arbetslöshetsförmån. Resten av de arbetssökande som är i arbete kommer enligt bedömningen inte att omfattas av skyldigheten att söka arbete till exempel därför att de har anmält sig som arbetssökande medan de varit i arbete. Deras mål kan till exempel vara att byta jobb utan en arbetslöshetsperiod emellan.

Utgångspunkten att man ska söka fyra arbetsmöjligheter per månad gäller uppskattningsvis cirka 60 procent av de arbetssökande. Detta innebär att full skyldighet att söka arbete gäller 255 000 arbetssökande beräknat på basis av det genomsnittliga antalet arbetssökande i slutet av månaden (437 000). I bedömningen har det inte beaktats att jobbsökningsskyldigheten för permitterade inträder först efter det att permitteringen pågått i tre månader.

I den ovan nämnda bedömningen har man beaktat de arbetslösa arbetssökande vars kvantitativa jobbsökningsskyldighet inte sänks eller som inte alls åläggs skyldighet att söka arbete på det sätt som beskrivs nedan. Dessutom har man beaktat arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning som varar högst en månad och arbetssökande som bedriver frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån under motsvarande tid (uppskattningsvis cirka 20 procent av de arbetssökande som deltar i utbildning). Jobbsökningsskyldigheten för arbetssökande som studerar i utbildningar som är längre än så har beaktats från och med det samtal om jobbsökning som ordnas en månad innan utbildningen beräknas vara avslutad. Dessutom har man beaktat arbetssökande som deltar i arbetsprövning eller arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som varar högst en månad. Antalet sådana personer är dock mycket litet.

Till dem som deltog i annan sysselsättningsfrämjande service enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa än arbetskraftsutbildning eller arbetsprövning eller som bedrev frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån lämnades år 2019 uppskattningsvis cirka 1 900 arbetserbjudanden under tiden för servicen. Antalet arbetssökande som fick erbjudanden uppgick till uppskattningsvis cirka 1 000, medan servicen sammanlagt hade inletts för 60 000 olika personer år 2019. Tjänsternas längd varierar, men om antalet arbetserbjudanden jämförs med den föreslagna ändringen med antagandet att var och en som fått utlåtande har deltagit i service som varar högst en månad, söker de under servicen sammanlagt uppskattningsvis cirka 240 000 arbetsmöjligheter.

Sänkt skyldighet att söka arbete

Om arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket bedömer att det med beaktande av arbetssökandens arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga och eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte är möjligt för den arbetssökande att under granskningsperioden söka fyra sådana jobb som han eller hon har möjlighet att få, minskas antalet jobb som arbetssökanden ska söka.

Till exempel liten arbetserfarenhet, brister i kompetensen eller nedsatt arbetsförmåga är emellertid inte en tillräcklig grund för att sänka skyldigheten att söka arbete, om det ändå är möjligt att söka fyra arbetsmöjligheter som är lämpliga för arbetssökanden. Det finns inte statistiska uppgifter tillgängliga för bedömning av alla ovan nämnda omständigheter. En kvantitativ sänkning av skyldigheten att söka arbete är dock exceptionell.

I arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem hade det år 2019 antecknats en medicinsk diagnos för i genomsnitt cirka 54 000 arbetssökande i slutet av månaden. Av dessa arbetssökande placerade sig uppskattningsvis cirka 14 000 på de nuvarande servicelinjerna arbetsförmedlings- och företagstjänster samt tjänster för kompetensutveckling. Till dessa servicelinjer hänvisas arbetssökande som har möjlighet att få jobb på den öppna arbetsmarknaden. Om sänkt skyldighet att söka arbete åläggs dessa arbetssökande, motsvarar antalet tre procent av de arbetssökande som inte är i arbete, vilka år 2019 i genomsnitt uppgick till uppskattningsvis cirka 437 000 i slutet av månaden. Antalet är endast en riktgivande uppskattning, eftersom skyldigheten att söka arbete inte sänks på denna grund om det är möjligt att hitta arbete som motsvarar arbetssökandens kvarvarande arbetsförmåga.

Även om arbetslöshet som drar ut på tiden inte utgör någon grund för att sänka skyldigheten att söka arbete, torde arbetsmarknadssituationens inverkan på möjligheterna att söka arbete kunna bedömas utifrån antalet långtidsarbetslösa. De arbetssökande som varit långtidsarbetslösa, dvs. arbetslösa utan avbrott i minst ett år, för vilka en medicinsk diagnos inte har antecknats, uppgick år 2019 till i genomsnitt cirka 63 000 i slutet av månaden. Om man till exempel antar att 50 procent av dessa arbetssökande har en sådan i lagstiftningen avsedd personlig omständighet att det inte är möjligt att söka fyra arbetsmöjligheter per månad, ska sänkt skyldighet att söka arbete på denna grund åläggas cirka 26 000 arbetssökande på basis av statistiska uppgifter som beskriver den genomsnittliga situationen vid slutet av månaden. Antalet motsvarar sex procent av de arbetssökande som omfattas av skyldigheten att söka arbete.

De arbetssökande som arbetar på deltid och de som är permitterade genom förkortad arbetstid ska söka en arbetsmöjlighet under en granskningsperiod på tre månader. År 2019 var antalet arbetslösa som fick jämkad arbetslöshetsförmån i genomsnitt uppskattningsvis cirka 52 000 i slutet av månaden. Av dessa var uppskattningsvis cirka 8 300 arbetssökande sådana som inte arbetade på deltid. Dessa åläggs full skyldighet att söka arbete.

En motsvarande skyldighet att söka arbete som den som gäller deltidsarbetande åläggs dem som är permitterade genom förkortad arbetstid. Utifrån de genomsnittliga uppgifterna i slutet av månaden för år 2019 uppgick dessa arbetssökande till uppskattningsvis cirka 5 400. I bedömningen har det inte beaktats att jobbsökningsskyldigheten för permitterade inträder först efter det att permitteringen pågått i tre månader.

Det sammanlagda antalet sådana ovan avsedda personer som arbetar på deltid eller är permitterade genom förkortad arbetstid beräknas i genomsnitt vara cirka 44 000 i slutet av månaden. Antalet motsvarar 10 procent av de arbetssökande som inte är i arbete, vilka år 2019 i genomsnitt uppgick till uppskattningsvis cirka 437 000 i slutet av månaden. Det är inte möjligt att ta fram ett jämförelsetal över de nuvarande arbetserbjudandena till sådana som arbetar på deltid utifrån tillgängliga statistiska uppgifter eller uppgifter som framgår av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem.

För dem som deltar i arbetskraftsutbildning som varar över en månad eller som studerar med stöd av arbetslöshetsförmån under motsvarande tid ska det göras motsvarande arbetserbjudanden som för närvarande. Arbetssökanden ska söka tre jobb som anvisats honom eller henne under tre månader för att fullgöra sin skyldighet att söka arbete.

Uppskattningsvis cirka 80 procent av de nämnda studierna eller de perioder av studier som stöds med arbetslöshetsförmån varar över en månad, när i genomsnitt cirka 57 000 arbetssökande deltog i utbildning i slutet av månaden 2019. Siffran innehåller osäkerhetsfaktorer, eftersom det i denna grupp kan finnas också andra än de som studerar inom arbetskraftsutbildning eller med stöd av arbetslöshetsförmån. På denna grund gäller den skyldighet att söka arbete som avses här i genomsnitt 45 000 arbetssökande i slutet av månaden. Antalet motsvarar 10 procent av de arbetssökande som inte är i arbete, vilka år 2019 i genomsnitt uppgick till uppskattningsvis cirka 437 000 i slutet av månaden.

De som bedriver frivilliga studier med stöd av arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i lagen om främjande av integration är för närvarande skyldiga att söka arbete som arbets- och näringsbyrån erbjuder för att inte förlora arbetslöshetsförmånen. Utifrån det antal arbetskraftspolitiska utlåtanden som framgår av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem inledde cirka 11 000 arbetssökande år 2019 sådan integrationsutbildning som avses här. Av dessa fick uppskattningsvis cirka 33 arbetssökande arbetserbjudanden under utbildningstiden och det sammanlagda antalet erbjudanden som lämnades var cirka 84.

Orsak att frånga skyldigheten att söka arbete

Skyldighet att söka arbete ska inte åläggas sådana arbetssökande vars arbetslöshet har dragit ut på tiden och som har behov av sektorsövergripande service. Dessutom förutsätts det att den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att jobsökning och att få jobb för närvarande inte är möjligt. Bedömningen ska dock alltid ses över när sysselsättningsplanen eller till exempel en sektorsövergripande sysselsättningsplan revideras.

Dessutom ska skyldigheten att söka arbete inte åläggas arbetssökande som inte alls har kvar arbetsförmåga och som inte har fått rehabilitering. Dessutom förutsätts det att personen har ansökt om en förmån som betalas på basis av arbetsförmåga. Avsikten är att personen ska omfattas av rätt förmån, varvid också till exempel stödåtgärder som hänför sig till förmånperiodens längd är möjliga.

Detta innebär att arbetssökande som inte åläggs skyldighet att söka arbete är kunder vid arbets- och näringsbyråerna, i de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen samt i den sektorsövergripande samservicen. Det finns inga tillförlitliga statistiska uppgifter att tillgå om storleken på den ovan nämnda gruppen av arbetssökande. Den kan dock uppskattas utifrån antalet arbetssökande i vars uppgifter någon medicinsk diagnos hade antecknats i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. År 2019 fanns det i genomsnitt cirka 54 000 sådana arbetssökande i slutet av månaden.

Enbart det att arbetssökanden har en medicinskt konstaterad sjukdom eller skada leder inte till att skyldighet att söka arbete inte åläggs. Vid bedömningen bör man dessutom beakta att uppskattningsvis cirka 40 000 av de ovan nämnda cirka 54 000 arbetssökandena hade hänvisats till sektorsövergripande samservice eller placerats på servicelinjen tjänster för stödd sysselsättning vid arbets- och näringsbyrån. Denna grupp arbetssökande torde kunna betraktas som en riktgivande uppskattning av de arbetssökande som inte åläggs skyldighet att söka arbete. Detta motsvarar cirka 10 procent av de arbetssökande som inte är i arbete, vilka år 2019 i genomsnitt uppgick till uppskattningsvis cirka 437 000 i slutet av månaden. I de uppgifter som gäller antalet personer i arbete ingår inte det uppskattade antalet arbetssökande som får jämkad arbetslöshetsförmån.

För närvarande lämnas nästan inga arbetserbjudanden till de ovan nämnda cirka 40 000 arbetssökande. År 2019 lämnades arbetserbjudanden till uppskattningsvis cirka 1 500 av dessa arbetssökande. Till denna del var antalet arbetserbjudanden uppskattningsvis cirka 3 100.

Tabell: Sammanfattning av skyldigheten att söka arbete.

Grupp	Skyldighet att söka arbete	Arbetssökande i slutet av månaden (år 2019)	Andel av alla, procent
Alla arbetssökande		437 000	100
förutsättningarna att söka arbete och få sysselsättning är i ordning	4 gånger per månad	255 000	ca 58
det inte är möjligt att söka fyra arbetsmöjligheter på basis av personliga egenskaper och arbetsmarknadsläget	sänkt	40 000	ca 9
deltidsarbetande och de som har förkortad arbetsvecka	sänkt	57 000	ca 13
personer i utbildning som varar över en månad	sänkt	45 000	ca 10
de som placerats på nuvarande servicelinje 3 och de som vägletts till servicecentret för arbetskraften och är arbetsoförmögna	ingen skyldighet att söka arbete	40 000	ca 9

4.2.3.3 Konsekvenser för jämställdheten mellan könen

Enligt Statistikcentralens arbetskraftsundersökning är en knapp majoritet män av de arbetslösa arbetssökande som är passiva i sin jobbsökning.¹² Påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa föreläggs också oftare män än kvinnor. Av alla påföljder som gällde att låta bli att söka jobb och att lämna ett jobb förelades år 2019 cirka 50–55 procent män och cirka 45–50 procent kvinnor.

Ett undantag från det som nämns ovan är situationer där arbetsgivaren avslutade arbetstagarens anställningsförhållande. I dessa fall gällde cirka 70 procent av tiderna utan ersättning män. Också de tider utan ersättning som hänför sig till underlåtelse att utarbeta en sysselsättningsplan och att fullfölja planen och försummelse att delta i service gällde mer män (cirka 60–65 procent) än kvinnor (cirka 35–40 procent).

I situationer där anställningsförhållandet upphör skulle arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen ha svårt att genom sina egna åtgärder minska skillnaden mellan könen. Detta beror på att personen under

¹² Se fotnot xx.

sin tid i arbete inte nödvändigtvis alls ännu har kommit i kontakt med de nämnda aktörerna. Det är också allmänt känt att när anställningsförhållandet upphör av någon annan orsak än produktionsorsaker eller ekonomiska orsaker eller visstidsanställning kan följden vara att en tid utan ersättning föreläggs. Skillnaden mellan könen torde således inte heller kunna minskas väsentligt genom att öka kännedomen om förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik var fördelningen av könen mellan arbetssökande mycket jämn år 2019. Det fanns endast cirka 8 000 fler män än kvinnor som var arbetssökande, medan det sammanlagt under året fanns cirka 770 000 personer som var arbetssökande. Varje arbetssökande, oavsett kön, kan genom egna åtgärder undgå att förlora sin arbetslöshetsförmån. Effekten av det egna förfarandet accentueras när den arbetssökande blir påmind om betydelsen av att söka arbetsmöjligheter och delta i sysselsättningsfrämjande service innan en påföljd som gäller utkomstskyddet för arbetslösa föreläggs.

Orsakerna till att det föreläggs fler tider utan ersättning för män i anslutning till arbets- och näringsbyråns tjänster än för kvinnor är inte kända. Den föreslagna intensiva serviceprocessen erbjuder dock arbets- och näringsbyrån och de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen möjlighet att bättre än för närvarande utreda eventuella individuella hinder för jobbsökning och sysselsättning samt att bättre än för närvarande handleda och motivera arbetssökandena. Detta kan till denna del minska skillnaderna mellan könen.

4.2.3.4 Konsekvenser för sysselsättningen **Ändringar möjliga, preciseras under beredningen**

De föreslagna ändringarna beräknas stärka sysselsättningen med cirka 9 500–10 000 sysselsatta. Uppskattningen baserar sig på den kalkyl som finansministeriet publicerade i samband med budgetmanglingen hösten 2020. Kalkylen har kompletterats på basis av preciserade uppgifter i samband med beredningen. Största delen av effekten hänförs till den helhet som bildas av den inledande intervjun som ordnas i början av jobbsökningen samt de kompletterande samtal om jobbsökning som ordnas med två veckors mellanrum och det samtal om jobbsökning som följer på dem, samt till en intensiv serviceperiod på en månad som upprepas med ett halvt års mellanrum.

En heltäckande uppföljning av jobbsökningsskyldigheten i perioder på en månad eller tre månader och de ändringar i påföljderna för utkomstskyddet för arbetslösa som hänförs till fullgörandet av jobbsökningsskyldigheten samt att utdragna perioder utan ersättning förkortas förbättrar sysselsättningen ökar antalet sysselsatta med uppskattningsvis ca 2 200.

Den kvantitativa skyldigheten att söka arbete, där arbetssökanden söker i genomsnitt en arbetsmöjlighet per vecka, ökar sysselsättningen. Eftersom användningen av förpliktande arbetserbjudanden som en förutsättning för att få arbetslöshetsförmåner kommer att vara mer begränsad än hittills, kommer detta att minska de sammantagna effekterna med avseende på en ökad sysselsättning.

I bedömningen har man antagit att skyldigheten att söka arbete på det föreslagna sättet kommer att gälla uppskattningsvis cirka 90 procent av de arbetssökande. Jobbsökningsskyldigheten beräknas täcka cirka 66 procent av alla arbetssökande i förhållande till full jobbsökningsskyldighet.

Empirisk forskningslitteratur

Den empiriska ekonomiska litteraturen (se Card m.fl.¹³ Viktiga i fråga om de föreslagna ändringarna är bl.a. Maibom m.fl.¹⁴ och McVicar¹⁵) visar tecken på att så kallad jobbsökarträning, som omfattar olika sätt att bemöta och stödja arbetssökande, har positiva effekter på sysselsättningen. I vissa färskta undersökningar (se Gautier m.fl.¹⁶ och Crepon m.fl.¹⁷) har det också konstaterats att så kallade balanseffekter, dvs. ekonomins hela verksamhet och reformer som stöder jobbsökningen, betydligt försämrar eller rentav helt och hållet eliminerar dessa positiva effekter. Sådana resultat ger en grund för tanken att jobbsökarträning snarare grupperar arbetssökandena än minskar arbetslöshetsnivån. I andra undersökningar (Cottier m.fl.¹⁸) har betydelsen av andra delar av systemet betonats: jobbsökarträningen har först kunnat stärka sysselsättningen, men sysselsättningsperioderna har kunnat avslutas mycket snabbt till exempel när rätten till utkomstskydd för arbetslösa har uppkommit.

Med tanke på Finlands kontext torde en undersökning som utvärderar det svenska försöket vara den mest intressanta (Cheung m.fl.¹⁹). Det som gör försöket betydande är uppställningen som möjliggör en bedömning utifrån försöksuppställningen av de marginaliseringseffekter som uppkommer av de ovan beskrivna totalekonomiska mekanismerna. I undersökningen granskas dessutom separat konsekvenserna av olika typer av kontaktsätt, såsom gruppintervjuer samt intervjuer på ort och ställe och på distans, samt bland annat arbetserbjudandenas betydelse med tanke på konsekvenserna.

När det gäller den kvantitativa skyldigheten att söka arbete har en motsvarande lösning utretts bland annat av Borland och Tseng²⁰, som konstaterar att skyldigheten att söka arbete effektiviserar jobbsökningen. I den senaste tidens forskningslitteratur har jobbsökningsmål

¹³ Card, David – Kluge, Jochen - Weber, Andrea; What Works? A Meta Analysis of Recent Active Labor Market Program Evaluations. *Journal of the European Economic Association*, Volume 16, Issue 3, June 2018, Pages 894–931; <https://doi.org/10.1093/jeea/jvx028>.

¹⁴ Maibom, Jonas – Rosholm, Michael – Svarer, Michael; Experimental Evidence on the Effects of Early Meetings and Activation. *The Scandinavian Journal of Economics*. Volume 119, Issue 3, July 2017, Pages 541–570; <https://doi.org/10.1111/sjoe.12180>.

¹⁵ McVicar, Duncan; Job search monitoring intensity, unemployment exit and job entry: Quasi-experimental evidence from the UK. *Labour Economics*, Volume 15, Issue 6, December 2008, Pages 1451–1468; <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2008.02.002>.

¹⁶ Se Gautier, Pieter m.fl.; Estimating Equilibrium Effects of Job Search Assistance. *Journal of Labor Economics*, Volume 36, Number 4, October 2018; <https://doi.org/10.1086/697513>.

¹⁷ Crepon, Bruno m.fl.; Do Labor Market Policies have Displacement Effects? Evidence from a Clustered Randomized Experiment. *The Quarterly Journal of Economics*, Volume 128, Issue 2, May 2013, Pages 531–580; <https://doi.org/10.1093/qje/qjt001>.

¹⁸ Cottier, Lionel m.fl.; Does Job Search Assistance Really Raise Employment? IZA Discussion Paper Series No. 11766, August 2018; <http://ftp.iza.org/dp11766.pdf>.

¹⁹ Cheung, Maria m.fl.; Does job search assistance reduce unemployment? Experimental evidence on displacement effects and mechanisms. IFAU Working Paper 2019:25; <https://www.ifau.se/en/Press/Abstracts/does-job-search-assistance-reduce-unemployment-experimental-evidence-on-displacement-effects-and-mechanisms/>.

²⁰ Borland, Jeff – Tseng, Yi-Ping; Does a Minimum Job Search Requirement Reduce Time on Unemployment Payments? Evidence from the Jobseeker Diary in Australia. *Sage Journals*, Vol 60, Issue 3, 2007; <https://doi.org/10.1177/001979390706000303>.

utretts av bl.a. Arni och Schiprowski²¹ samt Lachowska m.fl.²², även om det i fråga om den senare har varit svårare att specificera målen. Enligt den undersökning som gjorts av Arni och Schiprowski leder högre jobbsökningsmål till en snabbare sysselsättning. Arbetserbjudandena behandlas mer exakt bland annat av Bollens och Cockx²³ samt van den Berg m.fl.²⁴, som i enlighet med Cheung m.fl.²⁵ kommer fram till att arbetserbjudanden är ett mycket effektivt arbetsförmedlingsinstrument.

Finländska påföljder som gäller utkomstskyddet för arbetslösa har undersökts av Busk²⁶, som konstaterar att påföljderna har en positiv inverkan på sysselsättningen för dem som får arbetsmarknadsstöd. En viktig undersökning med tanke på den föreslagna graderade påföljdshelheten har gjorts av Lombardi²⁷, som undersöker den svenska sanktionsreformen. En viktig observation i undersökningen är att i fråga om effekterna av sanktionerna kan en större faktor än sanktionen vara den styrande effekt som hänför sig till sanktionssystemet. Tanken är att ett sanktionssystem som baserar sig på trovärdig övervakning kan styra individerna att handla i enlighet med reglerna för jobbsökning; den förändring i beteendet som följer av själva sanktionen är mindre betydande med tanke på slutresultatet. Även i vissa andra undersökningar som gäller jobbsökning (t.ex. Black m.fl.²⁸) har det upptäckts att styreffekten är en betydande faktor.

Samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning

Konsekvenserna av samtalen och de kompletterande samtalen om jobbsökning bedöms i första hand på basis av uppgifter från den undersökning som gjorts av Cheung m.fl.²⁹ I undersökningen korrigeras variationen i graden av deltagande i försöket med hjälp av

²¹ Arni, Patrick – Schiprowski, Amelie; Job Search Requirements, Effort Provision and Labor Market Outcomes. IZA Discussion Paper Series No. 11765, August 20189; <http://ftp.iza.org/dp11765.pdf>.

²² Lachowska, Marta – Meral, Merve - Woodbury, Stephen A.; Effects of the unemployment insurance work test on long-term employment outcomes. Labour Economics, Volume 41, August 2016, Pages 246-265; <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2016.05.015>.

²³ Bollens, Joost – Cockx, Bart; Effectiveness of a job vacancy referral scheme. IZA Journal of Labor Policy. Volume 6, Article number: 15 (2017).

²⁴ van den Berg, Gerard J – Hofmann, Barbara – Uhlenhorff, Arne; Evaluating Vacancy Referrals and the Roles of Sanctions and Sickness Absence. The Economic Journal, Volume 129, Issue 624, November 2019, Pages 3292–3322; <https://doi.org/10.1093/ej/uez032>.

²⁵

²⁶ Busk, Henna; Sanctions and the exit from unemployment in two different benefit schemes. Labour Economics, Volume 42, October 2016, Pages 159-176; <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2016.09.001>.

²⁷ Lombardi, Stefano; Threat effects of monitoring and unemployment insurance sanctions: evidence from two reforms. IFAU Working Paper 2019:22; <https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2019/wp-2019-22-threat-effects-of-monitoring-and-unemployment-insurance-sanctions-evidence-from-two-reforms.pdf>.

²⁸ Black, Dan A. m.fl.; Is the Threat of Reemployment Services More Effective Than the Services Themselves? Evidence from Random Assignment in the UI System. American Economic Review, Vol 93, No. 4, September 2003, (pp. 1313-1327).

²⁹ Se fotnot xx. Uppgifterna om forskningen används också för att skala de övriga delarna av konsekvensbedömningen.

instrumentvariabelmetoden³⁰, och resultaten av dessa tillämpas i den strukturella modellen. En utvidgning av försöket som sådant till hela Sverige minskar enligt resultaten arbetslösheten med cirka 0,2 procentenheter. Genom att endast tillämpa personliga tjänster (i stället för grupp-tjänster) ökar effekten till cirka 0,6 procentenheter³¹.

Om de kompletterande samtal om jobbsökning som ordnas i början av arbetslösheten med två veckors mellanrum under en period på tre månader och det samtal om jobbsökning som avslutar en intensiv serviceperiod genomförs i en kontext där den kvantitativa skyldigheten att söka arbete är en ansökan per vecka och där jobbsökningen ska rapporteras en gång per månad, är effekten i Finland utifrån undersökningsresultaten cirka

$2\,567 * 0,006 = \text{ca } 15\,000$ sysselsatta.

En annan uppskattning får man genom att studera resultaten av ett motsvarande försök som utförts av Maibom m.fl.³² i Danmark (möten ansikte mot ansikte varannan vecka under en period på tre månader). Enligt resultaten stärktes sysselsättningen för den målgrupp som deltagit i intervjuer i det sporadiska försöket under en granskningsperiod på 237 veckor med cirka sju veckor. Jämfört med kontrollgruppens sysselsättningsgrad på 55 procent innebär detta enligt forskarna en effekt på cirka 5,7 procent. Under 2019 betalades inkomstrelaterad dagpenning för cirka 27 miljoner dagar, grunddagpenning för cirka 7 miljoner dagar samt arbetsmarknadsstöd för cirka 49 miljoner dagar³³. Genom att tillämpa dessa tal får man

$0,057 * 83 = 4,7$ miljoner färre förmånsdagar

$4,7 \text{ milj.} / 258$ förmånsdagar per år = cirka 18 300 sysselsatta

Till skillnad från resultaten av den undersökning som gjorts av Cheung m.fl.³⁴ beaktar denna kalkyl inte den så kallade marginaliseringseffekten. Utöver Cheung m.fl. har Gautier m.fl. undersökt marginaliseringseffekterna i en nordisk kontext, i Danmark, men utan en så tydlig försöksuppställning. I denna konsekvensbedömning strävar man efter att beakta marginaliseringseffekten genom att skala resultaten grovt med hjälp av marginaliseringseffekten från undersökningen av Cheung m.fl.³⁵ eller med motsvarande av Gautier m.fl.³⁶

³⁰ Den enligt instrumentvariabelmetoden beräknade nettoeffekten anges i tabell 3, kolumn 6. I den strukturella modellen har flera parametrar kalibrerats till svenska data, vilket försvagar resultatens tillämplighet.

³¹ Vid granskningar på längre sikt, där arbetsgivarna i större utsträckning får reagera på reformen, ökar effekten till något under en procentenhet.

³²

³³ I syfte att förenkla används i kalkylerna summorna av förmånsdagarna i stället för perioder. Summan av förmånsdagarna är den genomsnittliga längden på arbetslöshetsperioden multiplicerat med antalet perioder, och man kommer således fram till samma resultat genom att skala förmånsdagarna som man skulle komma fram till genom att skala den genomsnittliga längden på perioderna.

³⁴

³⁵ I försöket ökade försöksgruppens sysselsättning med 4,6 procentenheter och sjönk med 3,6 procent i kontrollgruppen. Nettoeffekten är således på denna punkt cirka 0,22 procent av den totala effekten $(4,6 - 3,6) / 4,6$.

³⁶ I undersökningen rapporteras sysselsättningseffekten för dem som deltagit i det undersökta programmet och för andra med hjälp av liknande landskap som jämförelse. I fråga om de fem mest liknande

$$0,22 * 18\ 300 = 4\ 000 \text{ sysselsatta}$$

$$0,60 * 18\ 300 = 11\ 000 \text{ sysselsatta}$$

En tredje undersökning som behandlar intensiva intervjuperioder är McVicar (2008)³⁷. Undersökningen baserar sig på den förändring i arbetsförmedlingsbyråernas organisation som skett i Nordirland och som gav upphov till ett naturligt försöksupplägg. I undersökningen jämförs bland annat de områden där servicen hade avbrutits med områden där uppföljningen av jobbsökningen fortsatte genom intervjuer med två veckors mellanrum. Enligt resultatet av undersökningen ökade avbrottet i intervjuerna längden på perioderna med utkomstskydd för arbetslösa med cirka 16 procent.

$$0,16 * 83 \text{ miljoner förmånsdagar} = 13,2 \text{ miljoner}$$

$$13,2/258 = 51\ 500 \text{ sysselsatta.}$$

Det finns två utmaningar när det gäller tillämpningen av McVicar's undersökning: för det första är dess jämförelsesituation en situation där det inte ordnades några intervjuer alls. Sålunda är effekten sannolikt övervärderad till denna del. Om man antar att det under de första tre månaderna nuförtiden ordnas två intervjuer (vid två veckor och vid tre månader), är detta relationstal $2/(3*2) = 2/6$. I den undersökning som gjordes av McVicar beaktas inte heller eventuella marginaliseringseffekter. Genom att beakta dessa i enlighet med vad som beskrivs ovan får man:

$$(1-2/6) * 0,22 * 51\ 500 = 7\ 500$$

$$(1-2/6) * 0,60 * 51\ 500 = 20\ 600$$

Detta innebär i genomsnitt cirka 14 000 sysselsatta. Om resultaten av de tre ovan nämnda undersökningarna slås samman, får man som effekt av samtalet om jobbsökning och de kompletterande samtal om jobbsökning som ordnas under de första tre månaderna av arbetslösheten följande uppskattning:

$$14\ 000 \text{ (McVicar)} + 7\ 500 \text{ (Maibom m.fl.)} + 15\ 000 \text{ (Cheung m.fl.)}$$

Detta innebär i genomsnitt cirka 12 000 sysselsatta. Utgångspunkten är att kompletterande samtal om jobbsökning och samtal om jobbsökning ska ordnas för alla arbetslösa och alla som hotas av arbetslöshet. Man kan låta bli att ordna samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning i början av arbetslösheten bara i de situationer som anges i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Samtalen ordnas inte bland annat om arbetssökandens jobbsökning kommer att avslutas inom en månad. Om den orsak till att jobbsökningen upphör som arbetssökanden uppgett, till exempel

landskapen är siffrorna 0,073 och -0,029 procent, mätt i minskat antal arbetslösa under tre månader. Som skala fås $(7,3-2,9)/7,3 = 60$ procent av den totala effekten.

³⁷ McVicar, Duncan; Job search monitoring intensity, unemployment exit and job entry: Quasi-experimental evidence from the UK. Labour Economics, Volume 15, Issue 6, December 2008, Pages 1451-1468; <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2008.02.002>.

att arbetssökanden börjar arbeta eller att heltidsstudier inleds, senare återkallas, har arbetssökanden kunnat undgå den intensiva serviceperiodens början.

Ett problem med bedömningen av effekterna är att det i de undersökningar som det hänvisas till är sannolikt att intervjuernas effekt (jämför Cheung m.fl.³⁸) är förknippad med bland annat faktorer som hänför sig till arbetserbjudanden och övervakning. Enligt en bedömning som baserar sig på arbets- och näringsministeriets uppgifter skulle den kvantitativa skyldigheten att söka arbete omfatta cirka 65 procent i förhållande till full skyldighet att söka arbete. Den intensiva serviceperioden i början av jobbsökningen gäller för sin del uppskattningsvis cirka 90 procent av de arbetssökande som inte är i arbete. De arbetssökande som inte omfattas av skyldigheten att söka arbete och en intensiv serviceperiod är delvis olika personer. När det gäller den andel som omfattas av noll skyldighet att söka arbete antas effekten dessutom vara hälften i förhållande till dem som omfattas av den fulla jobbsökningsskyldigheten och att sambandet mellan jobbsökningsskyldigheten och effekten är linjärt³⁹.

$0,9 * 0,60 * 12\ 000 + 0,9 * 0,40 * 12\ 000 * 0,56 =$ cirka 8 900 sysselsatta.

Utifrån detta kan man uppskatta att de fem kompletterande samtal om jobbsökning som följer på den inledande intervjun och det samtal om jobbsökning som avslutar en intensiv serviceperiod på tre månader stärker sysselsättningen med cirka 8 900 sysselsatta.

I fråga om de samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning som ordnas senare under jobbsökningen är evidensen svagare, i synnerhet om man söker undersökningar som beaktar ovan nämnda marginaliseringseffekter. Till exempel Crepon m.fl.⁴⁰ har behandlat stödsystemet för arbetssökande som nyligen utexaminerats från studier och som sökt arbete i sex månader. I lösningen anskaffades service av privata producenter. I servicen träffade arbetssökanden först en personlig arbetstränare varje vecka och deltog dessutom i workshoppar. Som ett mellanresultat konstaterades det att representanterna för försöksgruppen fick visstidsarbete 0,7 procentenheter oftare än representanterna för kontrollgruppen och ordinarie arbete 0,2 procentenheter oftare. De marginaliseringseffekterna var dock slutligen till och med större, och således var programmets nettoeffekt liten.

Utöver Crepon m.fl. behandlar också Gautier m.fl.⁴¹ i sin undersökning aktivering och intervjuer i samband med jobbsökning i Danmark i ett senare skede av arbetslösheten, under vecka fem och sex. I undersökningen konstaterades det att sysselsättningseffekten var liten efter att marginaliseringseffekten beaktats, och enligt en makroekonomisk modell var den negativ.

På basis av det som sagts ovan kan man uppskatta att de intensiva serviceperioder som ordnas i ett senare skede av arbetslösheten sannolikt har liten stödande effekt på jobbsökningen.

³⁸ Gruppintervjuernas effekt är grovt beräknat cirka en tredjedel av intervjuerna ansikte mot ansikte. Forskarna bedömer att detta i betydande grad beror på att arbetserbjudanden bättre och oftare kan erbjudas vid en personlig intervju. Om det inte finns någon skyldighet att söka arbete, kan dessa inte erbjudas i samma utsträckning vid intervjuer. Till denna del har man antagit att intervjuernas effekt halveras.

³⁹ Full skyldighet att söka fyra jobb gäller 60 procent av de arbetssökande. I fråga om de resterande 40 procent är jobbsökningsskyldigheten enligt bedömningen i medeltal 0,06 jobb, varvid effekten är 57 procent i förhållande till de arbetssökande som omfattas av den fulla skyldigheten att söka arbete.

⁴⁰

⁴¹

Kvantitativ skyldighet att söka arbete och arbetserbjudanden

Borland och Tseng⁴² har undersökt reformen i anslutning till jobbsökningsrapportering i Australien. Reformen påminde om de ändringar som föreslås i denna regeringsproposition. De nya mottagare av utkomstskydd för arbetslösa som sökte arbete i Australien skulle med två veckors mellanrum fylla i en "jobbsökningsdagbok", där de skulle rapportera om de jobb som de sökt samt lämna andra uppgifter om jobbsökningen. Den vanligaste skyldigheten för arbetssökande att söka arbete omfattade åtta jobb under en period av två veckor. Rapporteringen granskades i samband med en intervju med arbetssökanden. Den föreslagna skyldigheten att söka arbete, dvs. att söka i genomsnitt en arbetsmöjlighet per vecka, är dock betydligt mindre än i den australiska modell som behandlades i undersökningen. Det antal jobb som skulle sökas i Australien var i genomsnitt tre gånger så stort som det som föreslås i Finland. I undersökningen granskades också en alternativ skyldighet att söka ett färre antal jobb än vad som förutsatts, men detta verkar inte ge någon statistiskt sett betydande effekt på sysselsättningen.

I en färsk undersökning har Arni och Schiprowski⁴³ undersökt vilka effekter skyldigheten att söka arbete har i Schweiz genom att utnyttja variationen i tillvägagångssätten hos de anställda inom den offentliga arbetsförmedlingen. Också i kontexten till denna undersökning bör man beakta att det genomsnittliga kravet att söka arbete är mer än dubbelt så stort som det högsta antal jobbsökningar som föreslås i Finland (i genomsnitt 8,3 ansökningar per månad). I undersökningen konstaterades det att en ökning av jobbsökningskravet med en enda ansökan ökar arbetssökandenas sysselsättningsmöjlighet med cirka 0,11 månader (två procentenheter).

I den ovan nämnda undersökningen konstaterades det också att effekterna av att jobbsökningsmålet höjs i betydande grad är beroende av förhållandet mellan antalet jobbsökningar som hänför sig till annat än förutsättningarna för att få utkomstskydd för arbetslösa och målet. Enligt undersökningen sökte den fjärdedel av de arbetslösa som sökte det lägsta antalet jobb i genomsnitt 0,5 jobb per månad, medan den fjärdedel som sökte det näst lägsta antalet jobb sökte i genomsnitt 3,9 jobb per månad. Den näst aktivaste fjärdedelen sökte 6,9 jobb och den aktivaste fjärdedelen 16,6 jobb per månad. De grupper vars principiella jobbsökningsaktivitet är lägst i förhållande till den förutsättning som ställts av den offentliga arbetsförmedlingen bekräftar mest sysselsättningsresultaten. De högre kraven ökar också antalet försummelser och därigenom antalet sanktioner.

Med beaktande av resultaten av de undersökningar som gjorts av Borland och Tseng⁴⁴, Cheung m.fl.⁴⁵ samt Arni och Schiprowski⁴⁶ är det sannolikt att den kvantitativa skyldigheten att söka arbete enligt det föreslagna sättet kommer att ha små effekter. Den kvantitativa skyldigheten att söka arbete påverkar i huvudsak jobbsökningen för de arbetssökande som omfattas av den kvantitativa skyldigheten att söka arbete och för närvarande söker färre än fyra jobb per månad. Den grupp vars beteende påverkas av reformen är liten, varför även de förväntade konsekvenserna är små. Syftet med den kvantitativa skyldigheten att söka arbete är dock inte enbart att ställa upp mål för jobbsökningen, utan också att stödja att det att arbetslöshetsförmånen förenas med motprestationer, dvs. påföljds- och övervakningssystemet. Denna del av effekten bedöms nedan.

42

43

44

45

46

Nedan har man antagit att finländarnas nuvarande jobsökningsaktivitet motsvarar svenskarnas jobsökningsaktivitet och att fördelningen av jobbansökningar till sin form motsvarar undersökningen av Arni och Schiprowski.

	Arbetsökande enligt sökaktivitet			
	Första kvartilen	Andra kvartilen	Tredje kvartilen	Fjärde kvartilen
Uppskattning av den jobsökningskyldighet som tillämpas på målgruppen	0,6	2,5	4,0	4,0
Uppskattning av antalet ansökningar i nuläget	0,2	1,2	2,2	5,2
Beräknad förändring av antalet jobb som söks	0,0	1,3	1,8	0,0

På basis av Arnis och Schiprowskis undersökning kan följande beräknas:

0,02 (effekten av det kvantitativa målet)

[83](#) miljoner förmånsdagar

Andra kvartilen: $1.3 * 0.02 * (83/4) / 258 = 2\ 000$

Tredje kvartilen: $1.8 * 0.02 * (83/4) / 258 = 2\ 900$

Sammanlagt $2\ 000 + 2\ 900 = 4\ 900$, och med beaktande av de makroekonomiska effekterna

$0.22 * 4\ 900 = 1\ 100$

$0.60 * 4\ 900 = 2\ 900$

$(1\ 600 + 4\ 200) / 2 = 2\ 000$ sysselsatta.

Att göra jobbansökningar är för närvarande en förutsättning för att arbetsökanden ska få arbetslöshetsförmån, om arbets- och näringsbyrån har lämnat arbetsökanden ett arbetserbjudande som gäller jobbet i fråga. Utifrån de uppgifter som framgår av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem lämnades över 250 000 arbetserbjudanden till arbetsökande år 2018. Cirka 108 000 olika arbetsökande fick erbjudanden. På basis av resultaten av de arbetserbjudanden som antecknats i kundinformationssystemet fick cirka 8 000 personer sysselsättning.

Enligt van den Bergs m.fl.⁴⁷ undersökning⁴⁸ förkortar erhållandet av förpliktande arbetserbjudanden mellan arbetslöshetsmånaderna 3 och 36 arbetslöshetsperiodernas längd med 1,6 månader jämfört med en situation där det inte görs några arbetserbjudanden alls⁴⁹. Resultatet motsvarar en förkortning av arbetslöshetsperiodernas längd med 11 procent. Utifrån de uppgifter som framgår av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem lämnades arbetserbjudanden till 108 519 olika personer år 2018. De som fick arbetslöshetsförmån hade i genomsnitt 139 förmånsdagar år 2019.

$$-(108\,519 * 139\text{pv} * 11\%)/258\text{pv} = -6\,400$$

I den undersökning som gjorts av van den Bergs m.fl. påpekas det att arbetserbjudandena sannolikt är förenade med betydande marginaliseringseffekter. Nedan antas det att marginaliseringseffekterna är av samma storleksklass som man beräknat i fråga om den intensiva serviceperioden i början av arbetslösheten.

$$0,22 * -6\,400 = -1\,400$$

$$0,66 * -6\,400 = -4\,200$$

$$-(1\,400 + 4\,200) / 2 = -2\,800 \text{ sysselsatta.}$$

Arbetserbjudanden som förpliktat arbetssökanden som en förutsättning för att få arbetslöshetsförmån verkar alltså ha en betydande sysselsättningseffekt, och arbetserbjudandena som åtgärder är relativt kostnadseffektiva. Utöver van den Berg m.fl. har också bland annat Bollens och Cockx⁵⁰ kommit fram till liknande slutsatser. Det bör dock noteras att även om arbetserbjudandena inte är förpliktande, har de sannolikt någon slags sysselsättningseffekt. I detta sammanhang antas det att totalt slopande av skyldigheten skulle försämra arbetserbjudandenas verkningsfullhet med hälften.

Enligt propositionen föreslås det att de förpliktande arbetserbjudandena som villkor för fortsatt arbetslöshetsförmån ska kvarstå, men att sådana erbjudanden ges först när jobbsökningen har pågått i minst sex månader. Dessutom ska de förpliktande arbetserbjudandena utgöra en del av den kvantitativa skyldigheten att söka arbete.

Om förpliktande arbetserbjudanden också i fortsättningen ges i samma utsträckning som hittills, kommer de uppskattningsvis att utgöra cirka 10 procent av alla de jobbsökningar som krävs för uppfyllandet av jobbsökningsskyldigheten. Sysselsättningseffekterna av jobbsökningsskyldigheten har ovan bedömts vara cirka 2 000 sysselsatta. Tio procent av detta skulle därmed motsvara cirka 200 sysselsatta. Det har dessutom bedömts att de

⁴⁷

⁴⁸ I princip kan man också försöka att ungefärligen beräkna arbetserbjudandenas effekt genom att kombinera till exempel Busks (se fotnot xx) estimat av sanktionernas konsekvenser med vissa bedömningar av sannolikheten för att arbetserbjudandena i sig leder till sysselsättning. Denna sammanlänkning av uppskattningarna lämnar det dock oklart, i vilken mån effekten följer just av arbetserbjudandet och dess förpliktande verkan. Genom att utnyttja van den Bergs m.fl. undersökning får man en bild av den totala effekten, även om kontexten i sig inte är inhemsk.

⁴⁹ Om arbetserbjudanden också görs under de tre första arbetslöshetsmånaderna, är effekten 2,26 månader.

⁵⁰

arbetserbjudanden som de anställda inom den offentliga arbetskraftsservicen sänder är cirka 50 procent effektivare än automatiska erbjudanden.⁵¹

Sannolikt kommer förpliktande arbetserbjudanden i fortsättningen att ges i mindre utsträckning än för närvarande. Under antagandet att automatiskt sända arbetserbjudanden skulle vara lika effektiva som de arbetssökandes jobbsökning på eget initiativ, blir effekten av de förpliktande arbetserbjudandena i den givna kontexten

50 procent * 200 = 100 sysselsatta.

Å ena sidan kan den presenterade modellen med förpliktande arbetserbjudanden sporra de arbetssökande till att snabbare inleda jobbsökning och leda till en större jobbsökningsfrekvens och därigenom till att de sysselsätts snabbare, å andra sidan kan en mindre riktad sökning få motsatt effekt. I vilket fall som helst minskar bevarandet av förpliktande jobbsökning enligt den presenterade modellen de negativa effekterna arbetserbjudandena har på sysselsättningen med cirka 100 arbetstagare.

Utifrån det som anförts ovan beräknas det att den kvantitativa skyldigheten att söka arbete stärker sysselsättningen med cirka 2 000 sysselsatta, med ovan beskrivna antaganden. Om de arbetserbjudanden som är förpliktande för att arbetssökanden ska få arbetslöshetsförmån slopas, försvagas sysselsättningen däremot med cirka 2 700 sysselsatta.

Graderade påföljder inom utkomstskyddet för arbetslösa och övervakningssystemet

En central undersökning, vars forskningsobjekt i viss mån motsvarar de föreslagna ändringarna, är Lombardis undersökning⁵². I undersökningen undersöks svenska reformer där sanktionssystemet graderades i kombination med en skärpt övervakning. Det nya sanktionssystemet var mildare än det tidigare och graderat, och till systemet fogades månatlig aktivitetsrapportering, som också var förenad med ett graderat system. Det är värt att notera att de förpliktande arbetserbjudandena kvarstod som en del av den offentliga arbetsförmedlingens verksamhet, och förenades med ett sanktionssystem som var graderat men strängare än månadsrapporteringen.

I undersökningen bedömdes styreffekterna av sanktionerna och övervakningen genom att man för olika grupper, i praktiken långtidsarbetslösa och mottagare av aktiveringsstöd, jämförde nya delar av systemet som trätt i kraft vid olika tidpunkter. Jämfört med den ändring som föreslås i denna regeringsproposition baserar sig identifieringen i Lombardis undersökning alltså på en grupp som sannolikt i huvudsak skulle stå utanför den kvantitativa skyldigheten att söka arbete i Finland. I undersökningen konstaterades det mer exakt för en grupp hur både sanktioner (gradering) och övervakning (månadsrapportering) inverkar, och för en annan grupp endast effekterna av övervakning.

Det centrala resultatet av Lombardis undersökning är att största delen av den konstaterade ökningen av sannolikheten för en övergång till arbete i själva verket uppstår på grund av styreffekter, inte på grund av en påföljd inom utkomstskyddet för arbetslösa. I undersökningen är sanktionernas andel cirka 0,8 procent högre än sannolikheten för övergång till arbete, och

⁵¹ XXXXX

⁵²

styreffektens andel ca 4,2 procent högre än sannolikheten för övergång till arbete. Effekten av en strängare övervakning kan alltså tänkas vara ungefär

$0,042 * 83$ miljoner = 3,5 miljoner förmånsdagar mindre med anledning av sysselsättning

$3,5$ miljoner / $258 = 13\ 500$ sysselsatta.

Till skillnad från systemet i Sverige är avsikten att det föreslagna uppföljningssystemet ska tillämpas endast på en del av de arbetslösa. Enligt den bedömning som ingår nedan bedöms täckningen vara 65 procent. När detta kapitel kombineras med de ovan beskrivna uppskattningarna av marginaliseringseffekterna, kan den totala effekten uppskattas uppgå till cirka 2_000–5 300 sysselsatta:

$13\ 500 * 0,66 * 0,22 = 2\ 000$

$13\ 500 * 0,66 * 0,6 = 5\ 300$ sysselsatta.

I den ovan nämnda beräkningen är det sannolikt att den verkliga omfattningen av de föreslagna ändringarnas effekt överskattas, eftersom systemet för närvarande kan anses ha åtminstone vissa drag som hänför sig till övervakning. Om en periodisk intervju som ordnas med tre månaders mellanrum anses ha samband med övervakning, kan man uppskatta att systemet för närvarande täcker cirka en tredjedel av denna effekt (i jämförelse med månatlig rapportering).

$(5\ 300 + 2\ 000) / 2 * 2/3 =$ cirka 2 400 sysselsatta

Effekterna av det påföljdssystem som föreslås i denna regeringsproposition är sannolikt ännu mindre. Enligt Lombardis⁵³ undersökning är denna effekt i förhållande till effekten av övervakning under 20 procent, och dessutom slopas i huvudsak de arbetserbjudanden som är förpliktande för arbetssökanden som en förutsättning för att få arbetslöshetsförmån. I Sverige har man kvar förpliktande arbetserbjudanden.

På basis av det som anförts ovan beräknas påföljds- och övervakningssystemets inverkan på sysselsättningen vara cirka +2 400 sysselsatta.

Den tid utan ersättning som föreläggs på grund av att anställningsförhållandet upphört av orsaker som beror på arbetssökanden förkortas från 90 dagar till 45 dagar. Det finns både internationella och inhemska forskningsrön att tillgå om vilken inverkan stränga påföljder har på sysselsättningen. Busk⁵⁴ har gjort den iakttagelsen, att de längsta perioderna utan förmåner, t.ex. 90 dagar, snabbare leder till sysselsättning än perioder där tiden utan ersättning är 30–60 dagar.⁵⁵ Med hjälp av de resultat som presenteras i undersökningen är det möjligt att beräkna spännvidden mellan påföljdernas varaktighet och verkan.

⁵³

⁵⁴ Se fotnot xx.

⁵⁵ Busk (2016) granskar konsekvenserna av sanktioner av olika längd i separata grupper omfattande arbetslösa som får inkomstrelaterad dagpenning och arbetslösa som får arbetsmarknadsstöd. Enligt Busk ökar påföljderna inom utkomstskyddet sannolikheten för att personer som får inkomstrelaterad dagpenning tar sig ur arbetslösheten med 20 procent (påföljder som varar 30–

Konsekvenserna av en ändring i omfattningen av en period utan ersättning som föreläggs på grund av att personen själv var orsak till anställningsförhållandet upphörde kan bedömas genom att variationerna multipliceras med ändringsprocenten och vidare med de verkningar som presenterades i Busks undersökning. Sannolikheten för att personen tar sig ur arbetslöshet på basnivå kan bedömas utifrån Folkpensionsanstaltens statistik över utkomstskyddet för arbetslösa. Sannolikheten för att arbetssökande som ansöker om inkomstrelaterad dagpenning och grunddagpenning slutar omfattas av utkomstskyddet för arbetslösa är ca 0,9 procent per dag. Motsvarande sannolikhet i fråga om den som får arbetsmarknadsstöd är cirka 0,6 procent.

Om den tid utan ersättning som föreläggs på grund av att personen själv var orsak till anställningsförhållandet upphörde förkortas på det sätt som redovisas ovan, minskar antalet sysselsatta med cirka 430.

Med beaktande av de samhällsekonomiska konsekvenserna skulle en förkortning av de längsta tidsfristerna utan ersättning försämra sysselsättningen med uppskattningsvis cirka 200 sysselsatta enligt följande:

$$0.22 * 430 = 100$$

$$0.60 * 430 = 300$$

$$(100 + 300) / 2 = 200$$

Omfattningen av den kvantitativa skyldigheten att söka arbete

Enligt propositionen ska kvantitativ skyldighet att söka arbete inte åläggas om vissa villkor enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice är uppfyllda. Enligt arbets- och näringsministeriets bedömning kommer jobbsökningsskyldighet inte att åläggas cirka 10 procent av de arbetssökande som inte är i arbete. Dessutom begränsar skyddet för yrkesskicklighet i vissa fall den kvantitativa jobbsökningsskyldigheten.

Enligt arbets- och näringsministeriets bedömning kommer 60 procent av arbetssökandena att åläggas full skyldighet att söka arbete (fyra arbetsmöjligheter per månad). Cirka 10 procent av arbetssökandena åläggs inte denna skyldighet. För en tiondel som studerar med utkomstskydd för arbetslösa är jobbsökningsskyldigheten en arbetsmöjlighet under en granskningsperiod på tre månader, dvs. 1/4 ansökningar per månad. För en tiondel som arbetar på deltid är jobbsökningsskyldigheten en arbetsmöjlighet under en granskningsperiod på tre månader, dvs. 1/4 ansökningar per månad. För den sista tiondelen, som har nedsatt jobbsökningsskyldighet av någon annan orsak, är jobbsökningsskyldigheten i medeltal 2 jobb under en granskningsperiod på en månad. På denna grund kan man beräkna omfattningen av jobbsökningsskyldigheten enligt följande:

$$4 * 0,6 + (1/4 * 0,1 \text{ [studerar med utkomstskydd för arbetslösa]}) + (1/4 * 0,1 \text{ [arbetar på deltid]}) + ((1+2+3)/3 * 0,1 \text{ [minskad jobbsökningsskyldighet]}) = 2.65 \text{ ansökningar/4} = 66 \text{ procent.}$$

Undantag som gäller permitterade

60 dagar) och med 53 procent (längre förluster av förmåner). För dem som får arbetsmarknadsstöd är motsvarande verkningar 45 procent och 64 procent.

I baskalkylen för sysselsättningseffekterna har man utnyttjat hela gruppen av arbetslösa och på så sätt kunnat ta in de förkortade arbetslöshetsperioderna direkt i antalet arbetslöshetsdagar. Det skulle i princip också vara möjligt att beakta de permitterade direkt utifrån antalet permitteringsdagar.⁵⁶ Genom en bedömning som görs på den grunden förbigår man emellertid det faktum att en sådan serviceperiod för den arbetssökande som avses i de bedömningar som presenteras ovan är effektiv, särskilt i det inledande skedet av jobbsökningen. Om permitteringen upphör genom uppsägning eller om permitteringen blir långvarig, är effekterna på sysselsättningen av de tjänster som ordnas och den jobbsökningsskyldighet som förelägs eventuellt redan mindre.

Under beredningen framfördes det att serviceprocessen och jobbsökningsskyldigheten i huvudsak ska gälla permitterade först efter att permitteringen varat i cirka sex månader. Genom att utnyttja Statistikcentralens FOLK-material och de uppgifter som framgår av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem är det möjligt att i huvuddrag göra en bedömning av hur stor del av arbetslöshetsdagarna som ingår i sådana perioder som inletts med permittering.⁵⁷ Enligt den bedömningen uppgår antalet sådana arbetslöshetsdagar till mellan 6,7 och 9,2 procent av de sammanlänkade arbetslöshetsperioder som inleds under året i fråga.⁵⁸ Eftersom de permitterade inte har särskilt betydande skyldigheter jämfört med nuläget innan arbetslösheten varat i sex månader, har sysselsättningseffekterna till denna del

$6,7-9,2 \text{ procent} * 10\,300 = \text{cirka } 700-950$ färre sysselsatta än i en situation där kompletterande samtal om jobbsökning ordnas för permitterade på samma sätt som för andra arbetslösa och de åläggs jobbsökningsskyldighet från och med permitterings början.

Om jobbsökningsskyldigheten påförs på det föreslagna sättet efter att permitteringen pågått i tre månader, gäller skyldigheten uppskattningsvis omkring en tredjedel av de permitterade. Med stöd av vad som anförts ovan om de kalkylerade konsekvenserna av jobbsökningsskyldigheten minskar beviljandet av undantag för permitterade i denna situation sysselsättningseffekten av de övriga ändringar som föreslås med

$1/3 * 0,10 * 2\,000$ (sysselsatt, jobbsökningsskyldighetens inverkan) = cirka 50

färre sysselsatta än om jobbsökningsskyldigheten påförs de permitterade först efter att permitteringen varat i sex månader.

⁵⁶ Som exempel kan nämnas att antalet permitteringsdagar av samtliga dagar med inkomstrelaterad dagpenning uppgick till 10 procent enligt Finansinspektionens uppgifter om arbetslöshetskassorna 2019.

⁵⁷ Inbegriper inte veckoarbetstid genom förkortade permitteringar.

⁵⁸ Granskningen av arbetslöshetsperioderna efter permitteringarna är inte entydig i materialet. Detta beror på att den permitterade när permitteringen upphör på grund av uppsägning kan ha rätt till lön för uppsägningstiden. Rätten till lön för uppsägningstid utgör ett hinder för utbetalning av arbetslöshetsförmån, varvid personen under denna tid – vars utsträckning kan variera individuellt – inte nödvändigtvis är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Om arbetslösheten förlängs efter detta kan personen dock återgå till att vara arbetssökande.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.1.1 Tillämpning av ändringarna även i kommunerna

De ändringar som gällde serviceprocessen för arbetssökande omfattade också de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen. Detta kan i vissa situationer minska kommunens möjligheter att utveckla tjänsterna för arbetssökande på önskat sätt.

När kommunförsöket inleddes i mars 2021 överfördes cirka 228 000 arbetssökande kunder från arbets- och näringsbyråerna till kommunerna. Detta motsvarar cirka 34 procent av alla arbetssökande och sammanlagt 50 procent av alla arbetslösa arbetssökande och permitterade arbetssökande. Det har inte ansetts möjligt att en så stor grupp arbetssökande hamnar utanför de föreslagna ändringarna, i synnerhet med beaktande av att de viktigaste sysselsättningseffekterna av ändringarna hänför sig just till den föreslagna serviceprocessen för arbetssökande. Av denna orsak och av orsaker som hänför sig till likabehandling av arbetssökande föreslås det i propositionen att ändringarna också ska gälla de kommuner som deltar i kommunförsöket.

5.1.2 Ersättande av förpliktande arbetserbjudanden med skyldighet att söka arbete

Statsminister Jyrki Katainens regering enades i augusti 2013 om ett så kallat strukturpolitiskt program. Det strukturpolitiska programmet hade till uppgift att avhjälpa hållbarhetsunderskottet i de offentliga finanserna och därmed säkerställa finansieringen av den offentliga servicen och förmånerna. I det strukturpolitiska programmet ingick flera åtgärder som minskar den strukturella arbetslöshetsgraden.

Den dåvarande regeringen beslutade i november 2013 om genomförandet av det strukturpolitiska programmet. Som ett led i genomförandet fastställde regeringen bland annat att arbets- och näringsbyråerna i betydande grad ska effektivisera användningen av arbetserbjudanden till arbetssökande. Följaktligen var antalet arbetserbjudanden som lämnades år 2014 cirka 323 000, medan det ett år tidigare var cirka 174 000. Antalet arbetserbjudanden ökade fram till år 2018, då antalet uppgick till cirka 271 000. Detta var cirka 100 000 färre arbetserbjudanden än året innan.

Jobbsökaraktiviteten bland arbetslösa i anslutning till förutsättningarna för att få arbetslöshetsförmån kan också nu ökas genom att antalet arbetserbjudanden ökas. Erbjudandena gäller dock endast de jobb som utannonserats som lediga och de är beroende av hur effektivt genomförandet är. Den föreslagna skyldigheten att söka arbete medför dock utifrån erfarenheterna från genomförandet av det strukturpolitiska programmet i vilket fall som helst fler jobbsökningar jämfört med förfarandet med arbetserbjudanden och möjliggör i princip att arbetssökanden själv kan välja vilka jobb han eller hon söker. Dessutom riktas ansökningarna också till exempel till dolda jobb. Bland annat av dessa orsaker har denna skyldighet att söka jobb som omfattar ett stort antal arbetssökande ansetts vara ett bättre alternativ än att öka antalet arbetserbjudanden.

Enbart en ökning av antalet arbetserbjudanden utan de ändringar som görs i påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa skulle leda till att förutsättningarna för att få förmånen faktiskt skärps.

5.1.3 De som arbetar på deltid och de som deltar i utbildning

Under beredningen bedömdes det om olika grupper av arbetssökande ska omfattas av tillämpningsområdet för skyldigheten att söka arbete. Särskild uppmärksamhet fästes vid dem som arbetar på deltid, deltar i arbetskraftsutbildning eller studerar med arbetslöshetsförmån.

Om de som arbetar på deltid inte har skyldighet att söka arbete, är erhållandet av arbetslöshetsförmån inte längre förenat med en motprestation.

I fråga om dem som deltar i utbildning har det beaktats att arbetslöshetsförmånen inte är avsedd att vara en primär förmån när det gäller att trygga försörjningen under tiden för heltidsstudier. För detta finns systemet med studiestöd. Arbetslöshetsförmån betalas i princip endast under sådana studier som syftar till att stödja snabb sysselsättning. Av denna anledning är det motiverat att skyldigheten att söka arbete också gäller dem som deltar i utbildning.

5.1.4 Påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa

Arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen ska inte utreda om den arbetssökandes förfarande är arbetskraftspolitiskt klandervärt när den ger en arbetssökande en påminnelse enligt den föreslagna 14 § i 2 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Huruvida arbetssökandens förfarande är klandervärt bedöms först om förfarandet upprepas, och arbetssökanden kan åläggas en tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap. 9 eller 10 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om arbetssökandens arbetskraftspolitiskt klandervärda förfarande skulle utredas redan när en påminnelse ges, borde arbetssökanden svara på arbets- och näringsbyråns begäran om en redogörelse i ärendet och eventuellt lämna in ytterligare utredningar. Arbets- och näringsbyrån skulle för sin del göra en bedömning av förfarandet. I lagstiftningen borde det då dessutom eventuellt föreskrivas om besvärsmätt i fråga om meddelande av påminnelse.

Största delen av arbetssökandena strävar efter att agera på det sätt som förutsätts av dem. Dessutom är upprepade förfaranden som kan anses vara klandervärda enligt en arbetskraftspolitisk bedömning klart mer sällsynta än det att arbetssökanden för närvarande föreläggs en första tid utan ersättning som blir den enda tiden utan ersättning. En bedömning av klandervärdheten när påminnelse ges skulle sålunda leda till att det administrativa arbetet ökar i en situation där utredningen av ärendet inte nödvändigtvis har någon betydelse för arbetssökandens senare rätt att få arbetslöshetsförmån.

Om arbetssökandens förfarande bedöms redan när påminnelsen ges, har arbetssökanden kännedom om att det för honom eller henne föreläggs en tid utan ersättning efter följande klandervärda förfarande. Arbetssökanden kan dock undvika en tid utan ersättning och skyldighet att vara i arbete genom att handla i enlighet med de anvisningar som han eller hon fått av arbets- och näringsbyrån eller kommunen, och därför ska detta perspektiv inte anses vara ett mer vägande skäl än att undvika det ovan beskrivna administrativa arbete som föranleds av utredning av ärendet. Därför har det inte i propositionen föreslagits att det huruvida arbetssökandens förfarande är klandervärt ska bedömas i samband med att en påminnelse ges.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Kompletteras senare.

6 Remissvar

Kompletteras efter remissbehandlingen.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice

1 kap. Allmänna bestämmelser

3 §. Definitioner. Begreppet arbetslös, som definieras i 3 punkten, preciseras genom att också de arbetsavtal där det avtalas om varierande arbetstid beaktas. Den ändrade definitionen inverkar förutom på tillämpningen av de ändringar som föreslås i 2 och 3 kap. i fråga om den arbetssökandes serviceprocess och jobsökningsskyldighet också på bl.a. förutsättningarna för beviljande av lönesubvention.

Med ett villkor om varierande arbetstid i ett arbetsavtal avses ett arbetstidsarrangemang där arbetstagarens arbetstid utifrån det arbete arbetsgivaren kan erbjuda under en fastställd period varierar mellan en minimiarbetstid och en maximiarbetstid, eller ett arrangemang där arbetstagaren förbinder sig att utföra arbete enligt arbetsgivarens behov av arbetskraft och på dennes särskilda begäran. I arbetslivet kallas sådana avtal ofta nollavtal och arbetstagarna behovsanställda.

En person som följer ett avtal om varierande arbetstid föreslås enligt bestämmelsen vara arbetslös, om den minimiarbetstid som det avtalats om, dvs. den arbetstid som arbetstagaren garanterats, understiger fyra timmar per vecka. Den faktiska arbetstiden har ingen betydelse. Om ändring av arbetstidsvillkoret i arbetsavtalet så att det motsvarar arbetsgivarens verkliga behov av arbetskraft föreskrivs i 1 kap. 11 § 3 mom. i arbetsavtalslagen (55/2001). En ändring av arbetstidsvillkoret ska fortfarande vara en sak mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.

Som arbetslös betraktas även en person som har rätt till arbetslöshetsförmån i fyra månader utan hinder av sådan sysselsättning i företagsverksamhet eller i eget arbete som personen inlett som arbetslös enligt 2 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Som arbetslös betraktas även en person som har rätt till arbetslöshetsförmån i högst sex månader utan hinder av studier enligt 2 kap. 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbets- och näringsbyrån avgör i nuläget inte i sådana situationer huruvida det är fråga om företagsverksamhet eller sysselsättning i eget arbete eller om studier bedrivs som heltids- eller deltidstudier när den ger arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om den arbetssökandes rätt till arbetslöshetsförmån. Begreppet arbetslös behöver till denna del preciseras i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, eftersom definitionen har betydelse för tillämpningen av de ändringar som föreslås i 2 och 3 kap. och som gäller den arbetssökandes serviceprocess och jobsökningsskyldighet.

Bland de företagare och studerande arbetssökande som avses ovan finns sådana vilkas företagsverksamhet eller studier utan tvivel bedrivs på heltid. Det finns också sådana vilkas

företagsverksamhet bedrivs i mycket blygsam skala eller för vilka den arbetsvolym som studierna ger upphov till är väldigt begränsad. Eftersom syftet med 2 kap. 5 och 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är att bereda möjlighet att lyfta arbetslöshetsförmån utan hinder av företagsverksamhet och studier, är det motiverat att i definitionsbestämmelsen jämföra dessa personer med just arbetslösa.

Den föreslagna 3 a-punkten är ny. I den föreskrivs om personer som anses vara hotade av arbetslöshet. Också den nya definitionen sammanhänger med de ändringar som föreslås i 2 och 3 kap.

En person anses vara hotad av arbetslöshet om han eller hon löper risk att bli arbetslös inom två veckor. Orsaken till arbetslösheten har ingen betydelse, och inte heller tas det vid tillämpningen av bestämmelsen hänsyn till exempelvis vilka möjligheter personen har att snabbt få sysselsättning på nytt.

Som en person som hotas av arbetslöshet betraktas t.ex. den som utför arbete i tidsbundet anställningsförhållande som varar högst två veckor. Till denna del överensstämmer bestämmelsen med de förutsättningar som gäller jämkad arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. En jämkad förmån kan betalas ut, om ett anställningsförhållande på heltid varar högst två veckor. Som en person som hotas av arbetslöshet betraktas även den som har högst två veckor kvar i en visstidsanställning eller av uppsägningstiden eller studier som bedrivs på heltid.

Det som föreskrivs i 1 mom. 5 och 6 punkten föreslås bli ändrat så, att en sektorsövergripande sysselsättningsplan ska anses vara en sådan plan som ersätter sysselsättningsplanen. Definitionen ska endast gälla vid tillämpningen av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, och den ändrade definitionen påverkar inte i något avseende t.ex. tillämpningen av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen.

Enligt lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen är en sektorsövergripande sysselsättningsplan numera definierad som sysselsättningsplan. En sektorsövergripande sysselsättningsplan motsvarar dock till sin natur mer en aktiveringsplan och en integrationsplan än en sådan sysselsättningsplan som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, eftersom också andra myndigheter än arbets- och näringsbyrån kan delta i utarbetandet av en sektorsövergripande sysselsättningsplan, en aktiveringsplan och en integrationsplan och de åtgärder som avtalas i planen till sin art kan vara också andra än sådana som har en direkt anknytning till sysselsättning.

Också den föreslagna 6 a-punkten i 1 mom. är ny. Med jobsökningsskyldighet avses den skyldighet en arbetssökande som omfattas av en sysselsättningsplan enligt 3 kap. har att söka möjliga jobb inom granskningsperioden och som är en förutsättning för arbetslöshetsförmån.

4 §. Tillhandahållande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Bestämmelserna i 3 mom. preciseras på grund av de ändringar som föreslås i 2 kap.

9 §. Den arbetssökandes bostad och pendlingsregion. Det föreslagna 2 mom. är nytt till sitt innehåll. För att göra kontakterna mellan arbets- och näringsbyrån och den arbetssökande smidigare ska den arbetssökande anses vara bosatt på den adress som anges i befolkningsdatasystemet. Han eller hon har dock möjlighet att meddela arbets- och näringsbyrån en annan adress, som då ska betraktas som primär. Vid behov ska den arbetssökande tillfrågas om för vilken tid den meddelade adressen gäller.

Den arbetssökandes bostad definieras på samma sätt också då den adress som uppgetts som bostad påverkar den arbetssökandes rättigheter och skyldigheter. Bostaden sammanhänger också med beloppet av den kostnadsersättning som betalas under tiden för vissa sysselsättningsfrämjande tjänster och med skyldigheten att ta del av service som är en förutsättning för fortsatt arbetslöshetsförmån.

Undantag kan göras från antagandet om vilken bostadsadress som anses vara den gällande, om det utifrån de uppgifter arbets- och näringsbyrån har är uppenbart att adressen inte är den rätta.

2 kap. Serviceprocessen för arbetssökande

Kapitlets rubrik ska ändras så att den bättre beskriver dess nya innehåll.

1 §. Inledande av jobbsökning. Det föreskrivs i paragrafen om alla de förutsättningar som ska föreligga vid inledandet av jobbsökningen och om de förutsättningar som gäller utländska medborgare enligt bestämmelserna i den gällande 2 §.

I 1 mom. föreskrivs det om inledande av jobbsökning på motsvarande sätt som i det gällande 1 mom. Bestämmelsen i 2 mom. 1 punkten i lagförslaget motsvarar i princip nuvarande tillämpningspraxis. Den arbetssökande bör lämna de uppgifter som behövs för att han eller hon ska kunna registreras som arbetssökande, vilket är en förutsättning för tillhandahållande av offentlig arbetskraftsservice. Med lämnande av uppgifter avses att personen besvarar de frågor som arbets- och näringsbyrån ställer, eller som framförts till personen i en nättjänst. Bestämmelser om framläggandet av eventuella handlingar och andra motsvarande utredningar finns i 2 §.

I 2 mom. 2 punkten föreskrivs det om personens skyldighet att lämna sina kontaktuppgifter i samband med en anmälan som arbetssökande. Det sägs inte längre något om arbetserbjudanden till arbetssökande i samband med begäran om kontaktuppgifter. Den arbetssökandes adress behövs dock fortfarande för att han eller hon ska kunna nås och eftersom bostaden inverkar på den regionala rörlighet som förutsätts i samband med jobbsökning och på skyldigheten att delta i sysselsättningsfrämjande service. Bestämmelsen utgör dock inte något hinder för användning av t.ex. skyddad e-post i kontakterna mellan den arbetssökande och arbets- och näringsbyrån. På samma sätt som för närvarande förutsätter inledning av jobbsökning inte att en person som är utan bostad eller saknar telefon ska uppge sin gatuadress eller sitt telefonnummer till arbets- och näringsbyrån.

Det föreslås att en ny 3 punkt fogas till 2 mom. Det kan av en arbetssökande krävas att han eller hon i samband med inledande av jobbsökningen t.ex. reserverar en tid för en inledande intervju. De åtgärder som då förutsätts ska alltid vara sådana att den arbetssökande kan sköta dem med ett samtal eller ett besök.

De villkor som gäller utlänningar i det nya 3 mom. motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna i nuvarande 2 § 1 och 2 mom.

Paragrafens 4 mom. är nytt. Om personen inte registreras som arbetssökande, ska ett beslut ändå ges, oberoende av om personen ansöker om arbetslöshetsförmån eller inte. Beslutet gäller inte rätten till arbetslöshetsförmån, utan endast förutsättningarna för registrering som arbetssökande. Bestämmelsen sammanhänger med den nya 2 § i 14 kap., där det föreskrivs om ändringsökande.

2 §. Upphörande av jobbsökningens giltighet. **3 §.** Inledande av jobbsökning på nytt. Jobbsökningens giltighet ska som för närvarande upphöra om personen meddelar att han eller hon inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft. Dessutom upphör jobbsökningens att gälla på motsvarande sätt som för närvarande, om den arbetssökande inte inom utsatt tid lägger fram de redogörelser som avses i bestämmelsen för arbets- och näringsbyrån. Trots bestämmelsen ska arbets- och näringsbyrån precis som förr i regel utgå från de uppgifter som den arbetssökande själv meddelar, utan att kräva några handlingar eller motsvarande redogörelser.

Jobbsökningens giltighet ska också upphöra om den arbetssökande inte inom utsatt tid förnyar sin ikraftvarande jobbsökning eller på något annat sätt än det som nämns i föregående stycke är i kontakt med arbets- och näringsmyndigheten på det sätt som krävs och inom utsatt tid. Med avvikelse från nuläget ska det sistnämnda bara leda till att jobbsökningens giltighet upphör om förfarandet upprepas. Bestämmelsen ska också tillämpas om den arbetssökande inte anländer till ett möte vid arbets- och näringsbyrån som han eller hon själv har reserverat tid för. Bestämmelser om detta föreslås i det nya 2 mom.

I praktiken kan arbets- och näringsbyrån kräva att den arbetssökande t.ex. anländer till byrån vid en viss tid eller inom en viss tidsfrist, eller att den arbetssökande är anträffbar per telefon vid en viss tidpunkt. I synnerhet när ärendet sköts per telefon bör tidpunkten för när arbets- och näringsbyrån tar kontakt stå klart för den arbetssökande på ett tillräckligt avgränsat sätt, t.ex. med några timmars noggrannhet. Detta motsvarar den arbetspraxis arbets- och näringsbyrån tillämpar i nuläget. När arbets- och näringsbyrån bestämmer att ärendet ska skötas på något annat sätt än vid byrån, ska myndigheten beakta vad som har avtalats med den arbetssökande om kontakterna och vilka kontaktuppgifter han eller hon har uppgett.

Efter att jobbsökningens giltighet har upphört, ska personen ha möjlighet att anmäla sig som arbetssökande på nytt. En förutsättning för detta ska emellertid vara att personen lägger fram de redogörelser som arbets- och näringsbyrån begärt, om jobbsökningens giltighet tidigare har upphört på grund av att personen inte lagt fram utredningarna.

Enligt 3 § 2 mom. om inledande av jobbsökning på nytt ska arbets- och näringsmyndigheten kunna begränsa personens möjlighet att anmäla sig som arbetssökande via nättjänsten. Detta innebär t.ex. att en person som inte anlänt till arbets- och näringsbyrån inom utsatt tid inte nödvändigtvis kan inleda jobbsökningen utan att besöka byrån. Arbets- och näringsbyrån ska fästa särskild uppmärksamhet vid detta i sådana fall då det är uppenbart att en person försöker undvika att en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning fås till stånd. Beroende på vilket sätt som krävs för att sköta inledandet av jobbsökning på nytt, kan det t.ex. krävas att personen deltar i en inledande intervju.

Enligt den gällande bestämmelsen i 1 § 2 mom. 4 punkten upphör jobbsökningen att vara i kraft, om den arbetssökande inte inom den tid och på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen underrättar arbets- och näringsmyndigheten om hur han eller hon har följt planen. Arbets- och näringsbyråerna har inte tillämpat bestämmelserna i sin praxis, eftersom det i praktiken med stöd av den gällande 11 § i 2 a kap. i lag om utkomstskydd för arbetslösa leder till en tidsperiod utan ersättning att inte lämna uppgifterna i fråga.

Eftersom den gällande bestämmelsen i 1 § 2 mom. 4 punkten enligt det som redovisats är av så liten betydelse, ska det inte längre föreskrivas att jobbsökningens giltighet upphör på denna grund. Fullföljandet av sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen ska dock fortfarande vara ett bindande villkor för att den arbetssökande ska få arbetslöshetsförmån. I praktiken ska underlåtenhet att lämna uppgifterna leda till en tidsperiod utan ersättning enligt den nya 9 § i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eftersom

arbets- och näringsbyrån inte i praktiken nödvändigtvis har någon annan möjlighet att avgöra saken. Frågan kan vid behov behandlas på nytt efter att den arbetssökande har lämnat uppgifterna.

Jobsökningens giltighet upphör inte heller längre på den grunden att arbetssökanden inte deltar i de undersökningar eller bedömningar av arbetsförmågan som är nödvändiga för att klarlägga hans eller hennes servicebehov. Dessa åtgärder ska det avtalas om i sysselsättningsplanen. De konsekvenser det får i fråga om rätten till arbetslöshetsförmån, om den arbetssökande underlåter att följa sysselsättningsplanen, anges också i den nya 9 § i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Ändringen gör det möjligt att fortsätta med serviceprocessen, även om en utredning av arbetsförmågan inte kan göras.

Bestämmelsen i 2 § 2 mom. om jobsökningens upphörande i fråga om en utländsk arbetssökande motsvarar bestämmelsen i den gällande 2 § 3 mom. Också tillämpningspraxis förblir oförändrad, och en utländsk arbetssökandes jobsökning upphör inte, om han eller hon ansöker om förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd innan tillståndet löper ut. Ifall fortsatt tillstånd inte beviljas och personen inte överklagar beslutet, avslutas jobsökningen den sista dagen uppehållstillståndet är i kraft. Om en utlänning överklagar ett negativt beslut om fortsatt tillstånd, är jobsökningen i kraft till dess att det meddelas ett lagakraftvunnet negativt beslut i ärendet eller det förlängda uppehållstillståndet löper ut.

4 §. Information till arbetssökande. På samma sätt som för närvarande kan den arbetssökande få rådgivning hos arbets- och näringsbyrån, också t.ex. som riksomfattande telefontjänst och via arbets- och näringsbyråernas gemensamma webbplats.

Den arbetssökande kan få information om exempelvis sysselsättningssituationen vad gäller arbetsuppgifter som han eller hon är intresserad av samt om arbetstillfällen där någon med den arbetssökandes kompetens har möjlighet att få arbete. Dessutom ska den arbetssökande vid behov få veta vilka studiemöjligheter som finns och informeras om lönesubventionerat arbete och startpeng. Närmare individuella uppgifter om sysselsättningsfrämjande service ska ges vid den inledande intervjun. Det som föreskrivs i 2 mom. ska preciseras genom ett omnämmande av att arbets- och näringsbyrån ska informera den arbetssökande om ansökan om arbetslöshetsförmån.

5 §. Ordnanande av serviceprocessen för arbetssökande. 6 §. Samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning. Paragraferna är nya. De innehåller samlade bestämmelser om serviceprocessen för arbetssökande. De viktigaste delarna i serviceprocessen är den inledande intervjun om jobsökning och de samtal om jobsökning och de kompletterande samtal om jobsökning som ordnas senare. Kompletterande samtal om jobsökning är den benämning som för tydlighetens skull kommer att användas i lagstiftningen för att beteckna de samtal som ordnas utöver de samtal om jobsökning som ordnas var tredje månad.

Arbets- och näringsbyrån ska ordna en inledande intervju med en arbetssökande inom fem vardagar från det att jobsökningen inleddes. Att denna tidsfrist uppfylls är eftersträvänsvärt, men tidsfristen ska dock såtillvida endast vara en målsättning att den ska ge arbets- och näringsbyrån möjlighet att ordna sin verksamhet på ett smidigt sätt. Den arbetssökande ska erbjudas en inledande intervju inom fem dagar från det att jobsökningen inleddes, men också tider senare än inom fem vardagar kan erbjudas. Förlängningen av tidsfristen kan dock i princip inte vara längre än några dagar, och denna möjlighet ska inte användas för att kringgå tidsfristen. Motsvarande gäller också samtalen om jobsökning och de kompletterande samtalen om jobsökning.

Den inledande intervjun ersätter den intervju med arbetssökanden som i nuläget ordnas när jobbsökningen inletts. Den inledande intervjun ska ordnas för alla arbetssökande oberoende av om personen är arbetslös eller har vetskap om en säker arbetsplats. Syftet är att arbets- och näringsbyrån bättre än för närvarande ska kunna tillhandahålla service redan innan arbetslösheten börjat, också t.ex. för dem som har arbete men överväger att byta arbetsplats och för dem som hotas av arbetslöshet. Dessutom är den inledande intervjun av central betydelse när jobbsökningsskyldigheten formuleras och antecknas i sysselsättningsplanen.

Den inledande intervjun ordnas på plats på arbets- och näringsbyrån, om inte något annat sätt att ordna servicen är mer ändamålsenligt med hänsyn till den arbetssökandes situation. De omständigheter som ska tas i beaktande är åtminstone uppgift om att en arbetslöshets- eller permitteringsperiod upphör, att behovet av service enligt en inledande bedömning är litet och att den arbetssökande måste resa en exceptionellt lång väg för att kunna vara i kontakt med myndigheten. Undantag i fråga om ordnandet av inledande intervjuer kan göras också av t.ex. säkerhetsskäl eller när den offentliga arbetskraftsservicen tillfälligt är överanhopad av ärenden. Att en arbetslöshetsperiod kommer att upphöra är av betydelse närmast i de fall då perioden med arbetslöshet kommer att vara mycket kort, t.ex. några få veckor. När det gäller permitterade kan den inledande intervjun i princip ordnas t.ex. per telefon.

Den arbetssökandes tid i arbete kan också i övrigt beaktas i sättet att ordna den inledande intervjun, t.ex. om personen anmäler sig som arbetssökande medan han eller hon ännu är i arbete och på grund av arbetet inte kan vara fysiskt närvarande vid arbets- och näringsbyrån eller kommunens verksamhetsställe. På motsvarande sätt kan man samarbeta med arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service, om deltagandet i servicen hindrar dem från att ta del av servicen på plats. Om den inledande intervjun inte har ordnats på plats, ska detta beaktas vid bedömningen av hur senare samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning ordnas.

Under de tre följande månaderna efter den inledande intervjun ska det ordnas fem kompletterande samtal om jobbsökning. Utgångspunkten är att dessa ska ordnas varannan vecka. Avvikelse får göras om det i det enskilda fallet är ändamålsenligt och finns grundad anledning till detta. När ändamålsenligheten bedöms bör det beaktas att syftet är regelbundna kontakter mellan arbets- och näringsbyrån och den arbetssökande. Av denna anledning kan de kompletterande samtalen om jobbsökning inte i annat än yttersta undantagsfall ersättas med t.ex. serviceperioder omfattande flera dagar under vilka den jobbsökande dagligen får service.

De fem kompletterande samtal om jobbsökning som ska ordnas i början av jobbsökningen ska gälla arbetslösa arbetssökande och arbetssökande som hotas av arbetslöshet. Dessutom ska serviceperioden gälla personer i lönesubventionerat arbete, arbetskraftsutbildning eller rehabilitering och dem som bedriver frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, även om en del av dessa inte är arbetslösa. Detta förutsatt att det lönesubventionerade arbetet, arbetskraftsutbildningen, rehabiliteringen eller de frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån bedöms pågå i högst en månad. Några närmare kriterier för rehabilitering anges inte.

För permitterade ordnas kompletterande samtal i det inledande skedet av jobbsökningen endast på den permitterades begäran. Det är då inte heller nödvändigt att ordna kompletterande samtal om jobbsökning varannan vecka, utan samtalen ska utgå från den permitterade personens servicebehov.

Också de samtal om jobbsökning som ordnas var tredje månad ska gälla samtliga arbetssökande arbetslösa och personer som hotas av arbetslöshet och de arbetssökande som nämns ovan. I

motsats till de kompletterande samtalen om jobsökning ska de samtal om jobsökning som ordnas var tredje månad gälla också personer i deltidarbete och arbetstagare som har permitterats genom förkortad arbetstid, även om dessa arbetssökande inte är sådana arbetslösa som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

De två kompletterande samtal om jobsökning som ska ordnas med sex månaders mellanrum ska bara gälla de arbetslösa som inte i det skedet deltar i sysselsättningsfrämjande service. Syftet med dessa samtal ska vara att erbjuda intensifierat stöd för jobsökningen och att ge den arbetssökande tillgång till behövlig service. I regel har en arbetssökande som hotas av arbetslöshet inte behov av sådana samtal. Arbets- och näringsbyrån kan dock vid behov ordna kompletterade samtal om jobsökning utifrån kundens servicebehov. Detta gäller alla enskilda kunder.

I 2 mom. 4 punkten föreslås bestämmelser om de kompletterande samtal om jobsökning som ordnas vid behov. Sådana samtal ordnas utöver de samtal om jobsökning eller kompletterande samtal om jobsökning som avses i 1–3 punkten enligt arbets- och näringsbyråns prövning. De kompletterande samtal om jobsökning som avses i 4 punkten kan ordnas t.ex. i de fall då den arbetssökande omfattas av åtgärdsmodellen för omställningsskydd eller han eller hon har behov av extra stöd, men arbets- och näringsbyrån inte är skyldig att ordna möten enligt 1–3 punkten.

Precis som när det gäller den inledande intervjun, ska också de samtal om jobsökning som ordnas var tredje månad i regel försiggå på ort och ställe vid arbets- och näringsbyrån. Eftersom arbets- och näringsbyrån har de bästa förutsättningarna för att bedöma den arbetssökandes situation vid ett personligt möte, ska det finnas betydligt mer vägande skäl för att avvika från denna praxis än i fråga om den inledande intervjun. Själva de omständigheter som beaktas vid bedömningen är desamma eller liknande som de som nämnts i fråga om den inledande intervjun.

Arbets- och näringsbyrån ordnar ett kompletterande samtal om jobsökning på det sätt som i den rådande situationen är det mest ändamålsenliga med tanke på individens situation, med särskild hänsyn till hans eller hennes behov av service. De kompletterande samtalen om jobsökning kan inte helt och hållet ersättas med hjälp av t.ex. digitala tjänster. I stället för ett kompletterande samtal om jobsökning kan den arbetssökande erbjudas annan motsvarande personlig service som stöder jobsökningen eller bidrar till att förbättra den arbetssökandes förutsättningar att få arbete.

Ett möte med den arbetssökande för ett kompletterande samtal om jobsökning vid arbets- och näringsbyrån kan behövas i den inledande skedet av arbetslöshetsperioden och särskilt om den blir utdragen. Till exempel när det gäller unga eller långtidsarbetslösa är det oftast ändamålsenligt med ett möte på ort och ställe. Med tanke på en konfidentiell och framgångsrik kundrelation är det till fördel om den arbetssökande kan besöka samma sakkunniga på arbets- och näringsbyrån varje gång.

En helt ny inledande intervju med vidhängande period med kompletterande samtal om jobsökning ska ordnas när en person anmäler sig som arbetssökande på nytt efter att minst sex månader har förflutit från det att en tidigare jobsökningsperiod löpt ut. Det har inte någon betydelse av vilken orsak personen inte har varit arbetssökande.

Om det har gått mindre än sex månader sedan en tidigare jobsökning upphörde att vara i kraft, ordnas det inte någon inledande intervju, utan i stället ordnas ett samtal om jobsökning eller ett kompletterande samtal om jobsökning. En ny inledande intervju ordnas inte heller om personen har varit i heltidsarbete över sex månader och hans eller hennes jobsökning har varit i kraft under den tiden. Den arbetssökandes behov av service och sysselsättningsplan revideras

också i detta fall i samband med den inledande intervjun eller ett kompletterande samtal om jobsökning. I t.ex. en sådan situation där giltigheten för den arbetssökandes jobsökning upphör att varit i kraft om en dryg månad, och två månader har förflutet sedan det senaste samtalet om jobsökning, ska följande samtal ordnas utan dröjsmål efter att personen har inlett sin jobsökning på nytt.

Om den arbetssökande är i lönesubventionerat arbete, arbetsprövning eller rehabilitering eller bedriver frivilliga studier som beräknas pågå längre än en månad, ska det i det inledande skedet av perioden i arbete, arbetsprövning, rehabilitering eller utbildning inte ordnas några samtal om jobsökning eller kompletterande samtal om jobsökning, om inte ordnandet av sådana samtal av någon orsak är nödvändiga i det enskilda fallet. En månad innan arbetet, arbetsprövningen, rehabiliteringen eller utbildningen beräknas upphöra, ska den arbetssökande dock kallas till ett samtal om jobsökning och därefter till två kompletterande samtal om jobsökning. Syftet är att den arbetssökande ska ha möjlighet att få arbete och information om arbete som börjar redan innan den aktiverande verksamheten eller rehabiliteringen upphör eller mycket snart därefter.

Arbetstagare som har deltagit i så kallad rekryteringsutbildning eller motsvarande jobsökning som ordnats i samarbete med arbetsgivaren ska kallas till samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning bara om utbildningen inte kommer att leda till sysselsättning eller om det finns något annat motsvarande skäl för att ordna ett samtal.

7 §. *Innehållet i en inledande intervju.* **8 §.** *Innehållet i ett samtal om jobsökning.* **9 §.** *Innehållet i ett kompletterande samtal om jobsökning.* Paragraferna är nya.

Vid den inledande intervjun bedömer arbets- och näringsbyrån den arbetssökandes förutsättningar att söka och få arbete och utvärderar den arbetssökandes behov av service som stöder hans eller hennes jobsökning och sysselsättning. Utifrån bedömningen utarbetas det en jobsökningssplan som kan revideras vid samtalen om jobsökning. Arbets- och näringsbyrån ska vid den inledande intervjun få tillräckliga uppgifter för att förbereda den service som ska tillhandahållas den arbetssökande, om den sökande inte genast kan hänvisas till ändamålsenlig service. Sysselsättningsplanen kan vid behov utarbetas eller ses över också vid ett kompletterande samtal om jobsökning.

Arbetssökanden stöds i jobsökningen och myndigheten strävar efter att hänvisa honom eller henne till ändamålsenlig service i ett så tidigt skede som möjligt. Till denna del ska den inledande intervjun, samtalen om jobsökning och de kompletterande samtalen om jobsökning bilda en konsekvent helhet som leder till att arbetssökanden får sysselsättning. Redan vid den inledande intervjun ska den arbetssökande i mån av möjlighet informeras om hur serviceprocessen kommer att framskrida för honom eller henne och vilket slag av service han eller hon sannolikt kommer att erbjudas senare.

Stödandet av jobsökningen är ett väsentligt inslag i alla möten med arbets- och näringsbyrån. Stödandet av jobsökningen kan t.ex. innebära att den arbetssökande får råd när det gäller att göra arbetsansökningar och att de möjliga jobb som han eller hon kan söka presenteras.

I stället för ett kompletterande samtal om jobsökning kan den arbetssökande erbjudas annan motsvarande personlig service som stöder jobsökningen eller bidrar till att förbättra den arbetssökandes förutsättningar att få arbete. Ett kompletterande samtal om jobsökning kan dock inte ersättas med t.ex. gruppjänster eller olika allmänna informationsmöten som gäller anlitaandet av service vid arbets- och näringsbyrån eller annan motsvarande service. När sådan service ordnas, hänvisas den arbetssökande till denna service utöver samtalen om jobsökning och de kompletterande samtalen om jobsökning. Avvikelser från det som anges ovan kan göras

t.ex. när arbets- och näringsbyrån är överanhopad av ärenden, men då ska det vara fråga om ett tillfälligt arrangemang som är helt exceptionellt.

Trots det som anges ovan om grupp tjänster och annan motsvarande service har arbets- och näringsbyrån möjlighet att ordna den inledande intervjun och samtalen om jobbsökning och de kompletterande samtalen om jobbsökning på ett sådant sätt att de motsvarar den arbetssökandes individuella behov av service. Detta gäller t.ex. mötenas längd och innehåll.

10 §. *Bedömning av servicebehovet.* Paragrafen är ny. Utgångspunkten för bedömningen av den arbetssökandes behov av service är den kompetens och den yrkesskicklighet som han eller hon förvärvat genom utbildning och arbetserfarenhet, men även det övriga kunnande som personen förvärvat t.ex. genom hobbyverksamhet ska beaktas. Också den arbetssökandes egna önskemål och uppsatta mål har betydelse, och arbets- och näringsbyrån ska stödja uppnåendet av dessa mål. Ingen har dock ovillkorlig rätt att t.ex. få viss service, om det inte uttryckligen föreskrivs om detta.

När det gäller den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga är det viktiga huruvida eventuella begränsningar i den uttryckligen påverkar den arbetssökandes möjligheter att få arbete. Vid behov ska den arbetssökande anvisas till en bedömning av arbetsförmågan. Den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga kan bedömas i samarbete med producenterna av social- och hälsovårdstjänster. På motsvarande sätt kan samarbete bedrivas med olika utbildningsproducenter för att utveckla den arbetssökandes kompetens. Inom samarbetet bör uppmärksamhet fästas vid ordnandet av ändamålsenliga servicehelheter och vid den lagstiftning om bl.a. integritetsskydd som tillämpas i varje enskilt fall.

11 §. *Sysselsättningsplanens innehåll.* Paragrafen motsvarar i huvudsak den gällande 7 §. Det betonas dock i bestämmelsen att syftet med de tjänster och andra åtgärder som ingår i planen är att arbetssökanden ska få sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden.

Eftersom genomförandet av planen i fortsättningen kommer att ha större betydelse bland annat för den arbetssökandes rätt att få arbetslöshetsförmån, preciseras paragrafen genom en hänvisning till att det i planen ska avtalas om tidsfrister för fullföljandet av olika åtgärder.

12 §. *Den arbetssökandes skyldigheter.* Bestämmelserna i 1 mom. om skyldigheterna för arbetslösa motsvarar i huvudsak det som föreskrivs i den gällande 8 §. Den arbetssökande har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning. En arbetslös ska också delta i bedömningen av sitt servicebehov och i utarbetandet och översynen av sin sysselsättningsplan. Eftersom följderna av försummelse av skyldigheterna de facto endast påverkar förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmån, nämns i 1 och 2 mom. att skyldigheterna gäller arbetssökande som ansöker om arbetslöshetsförmån.

Enligt 2 mom. ska arbetssökanden på motsvarande sätt som enligt den gällande 4 punkten i 2 kap. 1 § 2 mom. underrätta arbets- och näringsbyrån om hur sysselsättningsplanen har följts. Om den arbetssökande underlåter att underrätta arbets- och näringsbyrån, leder detta dock inte längre till att jobbsökningen upphör att vara i kraft. Bestämmelsen behövs, eftersom den arbetssökandes rätt att få arbetslöshetsförmån kan påverkas om sysselsättningsplanen inte följs.

I 2 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning. Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas om den information om genomförandet av planen som den arbetssökande ska lämna till arbets- och näringsbyrån. Detta gäller i synnerhet uppgifter om jobbsökningen och om hur jobbsökningsskyldigheten har uppfyllts. Uppgifterna ska användas både till att stödja arbetsförmedlingen som uppföljningen av att de motprestationer som krävs för

arbetslöshetsförmån uppfyllts. I anslutning till detta föreskrivs det i 3 mom. om den arbetssökandes skyldighet att spara jobbsökningsrelaterade utredningar för viss tid.

13 §. Arbets- och näringsbyråns skyldigheter. Paragrafen motsvarar till sitt centrala innehåll den gällande 9 §.

14 §. Påminnelse. Paragrafen är ny. Arbets- och näringsbyrån påminner i de situationer som nämns i paragrafen skriftligen arbetssökanden om hur hans eller hennes förfarande påverkar sysselsättningen och rätten att få arbetslöshetsförmån.

Syftet är att säkerställa att den arbetssökande känner till förutsättningarna för att få arbetslöshetsförmån, t.ex. för att inte i framtiden oavsiktligt gå miste om senare förmåner av misstag. Ansvar för jobbsökningens giltighet vilar dock alltid på den arbetssökande, och vare sig jobbsökningens giltighet eller uppfyllandet av förutsättningarna enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa påverkas av exempelvis den omständigheten att den arbetssökande inte tidigare fått en påminnelse, även om han eller hon borde ha fått det enligt paragrafen.

3 kap. Arbetsförmedling

1 §. Arbetsförmedlingens mål och allmänna principer. Innehållet i den föreslagna paragrafen motsvarar till sitt innehåll den gällande 1 § och det gällande 2 § 3 mom.

2 §. Arbetsförmedlingsservice. Paragrafens 1 mom. motsvarar det nuvarande 2 § 1 mom.

Paragrafens 2 mom. är nytt. I samband med att en person anmäler sig som arbetssökande erbjuds han eller hon möjlighet att utforma en presentation som publiceras i nättjänsten Jobbmarknad. I presentationen kan arbetssökanden berätta till exempel om sin arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt hurdant arbete han eller hon söker. Det är frivilligt att publicera en presentation och den arbetssökande behöver inte ange sina motiv för att låta bli att publicera den.

Att presentationen inte publiceras påverkar inte heller jobbsökningens giltighet eller arbetssökandens rätt att få arbetslöshetsförmån. Att presentationen publicerats ska dock enligt 4 § beaktas vid bedömningen av om jobbsökningsskyldigheten uppfylls.

I 3 mom. föreskrivs det om ett förfarande som motsvarar de nuvarande arbetserbjudandena. Arbets- och näringsbyrån anvisar den arbetssökande att söka för honom eller henne lämpliga anställningar. Arbets- och näringsbyrån eller serviceproducenten gör en bedömning av arbetets lämplighet för den arbetssökande med beaktande av den arbetssökandes yrkeserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga. Momentet gäller endast arbets- och näringsbyråns uppgifter i anslutning till arbetsförmedling. Det föreskrivs t.ex. särskilt om jobbsökningsskyldigheten som villkor för erhållande av arbetslöshetsförmån.

3 §. Jobbsökningsskyldighet. Paragrafen är ny. I sysselsättningsplanen ska det i fråga om den inledande intervjun och i de samtal om jobbsökning som ordnas med tre månaders intervaller ingå en granskningsperiod på tre månader, under vilka den arbetssökande ska söka minst fyra i 4 § avsedda jobb som han eller hon har möjlighet att få. Granskningsperioden avser samtidigt en period vid vars utgång den arbetssökande senast ska underrätta arbets- och näringsmyndigheten om att den jobbsökning som ingår i sysselsättningsplanen har fullföljts.

De fyra möjliga jobb som är utgångspunkten för jobbsökningen enligt sysselsättningsplanen förutsätts av arbetssökande och av de personer som enligt 5 § 3 mom. hotas av arbetslöshet och

som riskerar att bli arbetslösa inom två veckor, men som inte är i heltidsarbete som varar över två veckor. Syftet med den sistnämnda avgränsningen gäller t.ex. dem som vill anmäla sig som arbetssökande redan under uppsägningstiden. Granskningsperioderna ska i denna situation inledas från den tidpunkt då arbetslösheten börjar.

Det ligger i den arbetssökandes intresse att den första granskningsperioden vid den inledande intervjun föreläggs att börja retroaktivt från det att arbetslösheten började. Detta kan i vissa fall behövas för att den som blivit arbetslös inte ska behöva vänta på att en inledande intervju ordnas innan han eller hon aktivt börjar söka arbete.

Också de arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service ska söka fyra möjliga jobb i månaden. Dessa personer är i allmänhet arbetslösa, med undantag av dem som deltar i arbetskraftsutbildning som stöds med arbetslöshetsförmån eller bedriver frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån.

Jobsökningsskyldigheten lämnas inte oförelagd t.ex. på grund av att arbetssökandens arbetslöshet håller på att upphöra. Den arbetssökande kan i dessa situationer fullgöra ansökningsskyldigheten genom att söka kortvarigare anställningar. Dessutom föreskrivs det i lagen om utkomstskydd för arbetslösa att arbetssökande på grund av försummelser i anslutning till fullgörandet av skyldigheten att söka arbete ska föreläggas en tidsperiod utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete endast om granskningsperioden för jobsökningsskyldigheten upphör när personen är arbetslös enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller om den arbetssökande då är i lönesubventionerat arbete.

I 2 mom. föreskrivs om minskad jobsökningsskyldighet. Arbets- och näringsbyrån kan, om de förutsättningar som nämns i bestämmelsen uppfylls, ålägga arbetssökanden en jobsökningsskyldighet som omfattar sökandet av ett, två eller tre möjliga jobb under granskningsperioden. En central förutsättning är att den arbetssökande inte kan söka fyra sådana anställningar som det är möjligt för honom eller henne att få. Den arbetssökande ska till exempel inte åläggas att lämna in helt onödiga arbetsansökningar, men vid bedömningen beaktas endast de omständigheter som nämns i bestämmelsen och som gäller arbetssökandens person.

Vid prövningen beaktas den arbetssökandes arbetserfarenhet, utbildning, övriga kunskaper och arbetsförmåga. Brister i t.ex. kompetensen eller arbetsförmågan är inte i sig en grund för att sänka jobsökningsskyldigheten, utan den arbetssökande ska söka lämpliga anställningar i fullt antal, samtidigt som det som eftersträvas är att förbättra den arbetssökandes sysselsättningsmöjligheter. Om de nämnda egenskaperna i anslutning till den arbetssökandes person tillsammans med arbetsmarknadsläget däremot skulle leda till att det inte överhuvudtaget är möjligt att söka fyra anställningar, minskas jobsökningsskyldigheten.

Om den arbetssökande omfattas av ett sådant skydd för yrkesskicklighet som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, bör också detta beaktas när en minskning av jobsökningsskyldigheten övervägs. När jobsökningsskyldighet åläggs ska särskild uppmärksamhet fästas vid att skyddet för yrkesskicklighet gäller endast i tre månader från det att arbetslösheten inträdde. Efter att skyddet för yrkesskicklighet upphört, bedöms möjligheterna att söka arbete i vidare mening och jobsökningsskyldigheten gäller alla lämpliga anställningar som personen har möjlighet att få, oberoende av tidigare arbetserfarenhet och utbildning.

Det förutsätts inte att den arbetssökande ska byta bostad för att uppfylla jobsökningsskyldigheten. Det förutsätts inte heller in nuläget att någon ska flytta på grund av arbete. Dessutom måste grundlagens bestämmelse om rätten att välja bostadsort tas i beaktande.

I praktiken begränsar den skyldighet att ta hänsyn till regional rörlighet som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa samtidigt det område vars arbetsmarknadsläge granskas.

Eftersom jobbsökningsskyldigheten kan fullgöras på olika sätt, bl.a. genom att man söker möjliga jobb som företagare, är t.ex. bostad i glesbygden eller dåliga trafikförbindelser i området, inte i sig en grund för att minska jobbsökningsskyldigheten. En grund för minskning kan däremot föreligga t.ex. när den arbetssökande inte kan ordna sitt arbete inom ramen för de i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivna förutsättningarna för tiden för arbetsresor och de i 2 mom. nämnda egenskaper som hänför sig till arbetssökandens person leder till att det inte längre är möjligt att söka det fulla antalet möjliga jobb i närområdet.

Närmare bestämmelser om grunderna för en minskning av jobbsökningsskyldigheten ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Det ska föreskrivas närmare i förordningen om hur antalet anställningar som ska sökas bestäms.

I 3 mom. föreskrivs det om ändring av granskningsperiodens längd. Sådana ändringar görs endast genom att granskningsperioder kombineras. Detta är möjligt från fall till fall främst under eventuella lugnare semestertider inom den arbetssökandes yrkesbransch eller t.ex. på grund av den arbetssökandes kortvariga arbetsförmåga. Det väsentliga är att arbetssökanden av någon orsak som han eller hon inte själv kan påverka är förhindrad att söka möjliga jobb.

Om den arbetssökande har en i 1 mom. avsedd full jobbsökningsskyldighet, innebär en sammanslagning av granskningsperioder att den arbetssökande t.ex. under två månaders tid ska söka åtta sådana anställningar som han eller hon har möjlighet att få. Att alla tre granskningsperioderna kombineras och följer direkt på varandra bör vara ett undantagsfall, och de omständigheter som leder till en sådan sammanslagning väga klart tyngre än i fråga om sammanslagningen av två granskningsperioder.

Antalet möjliga jobb som ska sökas fastställs alltid separat för varje granskningsperiod. En arbetstagare inom undervisningsbranschen som blir arbetslös i början av juni kan t.ex. åläggas skyldighet att söka fyra möjliga jobb under juni och augusti, men jobbsökningsskyldigheten för juli sänks på grund av eventuellt skydd för yrkesskicklighet och den allmänna semestersäsongen inom branschen. I denna situation kan arbets- och näringsbyrån också ha sådana vägande skäl för sammanslagning av granskningsperioderna som avses i 3 mom.

Om sysselsättningsplanen revideras, upphör den tidigare planen att gälla. I sådana fall anges nya granskningsperioder i planen på det sätt som avses i 1 mom. Planen ska inte granskas på t.ex. den grunden att den arbetssökande inte har fullföljt sin plan och inte heller ska en revidering av planen någonsin påverka en granskningsperiod som redan är avslutad.

4 §. Arbeta som den arbetssökande har möjlighet att få. Paragrafen är ny. Den arbetssökande gör själv en bedömning av hurdant arbete han eller hon söker för att fullgöra sin jobbsökningsskyldighet enligt 3 §. Arbetet ska beräknas pågå i minst två veckor och vara sådant arbete som den arbetssökande med fog kan förvänta sig att få. Arbetet kan finnas också utomlands. Om arbetet är förenat med villkor som ska anses vara absoluta, såsom körkort som behövs i arbetet eller någon annan behörighet eller utbildning, ska den arbetssökande ha de färdigheter som krävs.

Ansökan som gäller ett i någon mån mer krävande arbete än vad de egna färdigheterna förslår för ska beaktas, eftersom det i platsannonser ofta förutsätts att den sökande har sådana egenskaper som den som anställs inte nödvändigtvis till alla delar har. Överlag handlar det om sådana möjliga jobb som en uppriktig arbetssökande också annars skulle söka.

Uppenbart ogrundade ansökningar ska inte anses vara sådan jobsökning som avses i 1 punkten. En arbetssökande ska inte kunna uppfylla villkoret exempelvis genom att söka arbeten som det är uppenbart att han eller hon inte är behörig för. Inte heller upprepat ogrundat sökande av samma arbetsmöjligheter på nytt är sådan jobsökning som avses i bestämmelsen. När ärendet bedöms beaktas dock exempelvis praxis i branschen, som kan innebära att arbetssökandena ofta kontaktar samma arbetsgivare.

Även olika säsongsvariationer kan vara en grundad anledning att söka samma arbetsmöjligheter på nytt. Exempelvis när arbetsgivarens verksamhet är småskalig under vintern, är det inte motiverat att under den tiden lämna in flera arbetsansökningar till den arbetsgivaren. Om arbetsgivarens verksamhet är mer omfattande på sommaren är det däremot motiverat att lämna in en ny arbetsansökan till samma arbetsgivare.

I samband med samtalen om jobsökning och de kompletterande samtalen om jobsökning följer arbets- och näringsbyrån den arbetssökandes jobsökning ur arbetsförmedlingssynvinkel och ger vid behov den arbetssökande råd när det gäller vilka möjliga jobb som det är ändamålsenligt att söka. Arbets- och näringsbyrån ska utreda jobsökning som ett ärende inom utkomstskyddet för arbetslösa endast om det finns misstankar om att den arbetssökande avsiktligt söker arbete som han eller hon inte har möjlighet att bli vald till eller på annat sätt försummar sin jobsökningsskyldighet.

Utöver ansökningar som gäller ledigförklarade jobb ska som jobsökning enligt 1 punkten betraktas åtminstone att den arbetssökande lämnar in en öppen ansökan till potentiella arbetsgivare och att han eller hon kontaktar arbetsgivare direkt på något annat sätt. Jobsökningsskyldigheten ska kunna fullgöras också genom deltagande i olika rekryteringsevenemang. Om flera arbetsgivare är representerade vid ett rekryteringstillfälle och den arbetssökande gör flera arbetsansökningar vid evenemanget, kan alla dessa beaktas med stöd av 1 punkten.

Arbets- och näringsministeriet kan anvisa den arbetssökande anställningar som erbjuds individuellt. När den arbetssökande söker en sådan anställning uppfylls jobsökningsskyldigheten enligt 2 punkten. Med att ett arbete erbjuds individuellt avses att den arbetssökande får sådana tillräckliga uppgifter om det aktuella arbetet som motsvarar nuvarande arbetserbjudanden. Skillnaden jämfört med den ansökan som avses i 1 punkten är bl.a. att det också kan vara fråga om kortare arbetsperioder än två veckor.

Det är förpliktande för den arbetssökande att söka arbete som erbjuds honom eller henne individuellt för fortsatt arbetslöshetsförmån, om det har gått sex månader sedan den inledande intervjun ordnades. Om den arbetssökande har fullgjort jobsökningsskyldigheten innan arbetserbjudandet lämnas och också underrättat arbets- och näringsbyrån om detta innan arbetserbjudandet lämnas, är erbjudandet inte förpliktande. Bestämmelser om förpliktande arbetserbjudanden finns i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I 3 punkten föreskrivs också att arbetssökanden kan fullgöra sin jobsökningsskyldighet genom att begära fler arbetstimmar av sin egen arbetsgivare. Även om arbetsgivaren enligt arbetslagstiftningen är skyldig att erbjuda merarbete, kan den aktivitet arbetstagaren visar förbättra möjligheterna att få merarbete.

Enligt 4 punkten kan jobsökningsskyldigheten fullgöras genom att den arbetssökande undersöker möjligheterna att jobba som företagare. Det kan t.ex. vara fråga om att göra reklam för den egna företagsverksamheten, att ta kontakt med sådana som eventuellt låter utföra arbete och att delta i anbudsförfaranden. På samma sätt som när en person som är i ett

anställningsförhållande söker arbete gäller det att åtgärderna ska vara sådana att de faktiskt kan leda till att den arbetssökande sysselsätts. Att göra reklam för den egna företagsverksamheten betraktas som ett möjligt sätt att få jobb.

Enligt 5 punkten kan jobsökningsskyldigheten uppfyllas genom att publicera en sådan presentation som avses i 2 § 2 mom.

I 6 punkten föreskrivs det om andra sådana åtgärder relaterade till sökande av möjliga jobb som motsvarar 1–5 punkten. Sådana åtgärder är t.ex. inte att ta del av olika former av service utan uttryckligen verksamhet som hänför sig till sökande av möjliga jobb. Detta kan vara t.ex. anmälan till arbetstagarregistret i ett företag som hyr ut arbetskraft samt ansökan om stipendier för arbete. Det är meningen att bestämmelsen ska gälla även eventuella nya jobsökningsskyldighetsformer, och med stöd av den ska man kunna beakta exempelvis eventuell rådande jobsökningsskyldighetspraxis inom olika branscher, om praxis avviker från de åtgärder som avses i 1–5 punkten.

Som åtgärder som ingår i sökning av arbete som utförs i ett anställningsförhållande ska utöver inlämnande av en egentlig arbetsansökan också betraktas deltagande i och medverkan till en arbetsintervju och andra åtgärder i samband med rekryteringsprocessen. En ansökningsprocess som gäller ett visst arbete ska med alla tillhörande åtgärder betraktas som sökande av ett enda möjligt jobb. Underlåtenhet att delta i arbetsintervjuer och andra åtgärder som eventuellt hänför sig till rekryteringsprocessen innebär att jobsökningen inte anses vara tillräcklig till denna del.

5 §. Jobsökningsskyldighet för personer som är i arbete. Paragrafen är ny. En arbetssökande som är anställd i deltidsarbete ska för att fullgöra sin jobsökningsskyldighet under en granskningsperiod på tre månader söka ett sådant möjligt jobb som avses i 4 §. Jobsökningsskyldigheten ska skrivas in i sysselsättningsplanen vid den inledande intervjun eller vid ett av de samtal om jobsökning som ordnas var tredje månad.

Bestämmelsen tillämpas också på t.ex. de arbetssökande vars arbetstid är mindre än fyra timmar per arbetsvecka eller som arbetsgivaren enligt ett så kallat nollavtal inte har garanterats några arbetstimmar alls. Arbets- och näringsbyrån ska i sådana situationer fästa särskild vikt vid att den arbetssökande stöds i att söka ett arbete med mer sysselsättande effekt.

Den faktiska arbetstiden påverkar jobsökningsskyldigheten enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och den arbetssökande ska informeras om detta när sysselsättningsplanen utarbetas. Om den faktiska arbetstiden överskrider de tidsfrister som avses i 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, har den arbetssökande giltig orsak att låta bli att söka andra möjliga jobb under granskningsperioden i fråga. Det är möjligt att meddela om den faktiska arbetstiden samtidigt med en eventuell annan anmälan om hur jobsökningsskyldigheten har uppfyllts.

I 2 mom. föreskrivs det om jobsökningsskyldigheten för arbetssökande i lönesubventionerat arbete. Om det lönesubventionerade arbetet är ett deltidsarbete, har den arbetssökande samma jobsökningsskyldighet enligt 1 § som andra arbetssökande. En månad före utgången av perioden med lönesubvention åläggs den arbetssökande jobsökningsskyldighet enligt 3 §, oberoende av arbetstiden för det lönesubventionerade arbetet.

I 3 mom. föreskrivs det om situationer där en person hotas av arbetslöshet, men det är dock fråga om ett arbetsförhållande på heltid som varar längre än två veckor. I sådana situationer, t.ex. i fråga om uppsägningstid, åläggs jobsökningsskyldigheten först från och med det att anställningsförhållandet upphör.

I 4 mom. föreskrivs det om paragrafernas prioritetsordning. Om den arbetssökande deltar i arbetskraftsutbildning eller bedriver frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, åläggs jobsökningsskyldigheten med stöd av 6 §, även om personen skulle vara i deltidsarbete. Motsvarande bestämmelser om jobsökningsskyldigheten under tiden för arbetsprövning finns i 7 §. På jobsökningsskyldigheten under en läroavtalsperiod tillämpas bestämmelserna om jobsökningsskyldighet för en person som är anställd eller i lönesubventionerat arbete.

6 §. Jobsökningsskyldighet för permitterade. Paragrafen är ny. Både för permitterade på heltid och för dem som är permitterade genom förkortad arbetstid börjar skyldigheten att söka arbete tre månader efter det samtal om jobsökning som ordnats efter det att permitteringen inleddes. Om det redan när permitteringen inleddes var känt att den skulle upphöra inom en månad, ska det enligt 2 kap. 6 § inte ordnas något samtal om jobsökning, och då inträder inte heller någon jobsökningsskyldighet.

De som permitterats på heltid är arbetslösa enligt 1 kap. 3 § och på deras skyldighet att söka arbete tillämpas, med undantag av det ovan nämnda tidsbestämda undantaget, samma bestämmelser som på andra arbetslösas jobsökningsskyldighet. Om permitteringen har genomförts i form av förkortad arbetstid, tillämpas på jobsökningsskyldigheten det som enligt förslaget ska föreskrivas i 5 § om jobsökningsskyldigheten för dem som är anställda i deltidsarbete.

7 §. Jobsökningsskyldighet för personer som deltar i utbildning. Paragrafen är ny. För dem som deltar i arbetskraftsutbildning som varar högst en månad eller i studier som varar över en månad och som stöds med arbetslöshetsförmån åläggs jobsökningsskyldighet med stöd av 3 §. Om den utbildning eller de studier som stöds med arbetslöshetsförmån varar över en månad, ordnas inte sådana samtal om jobsökning som avses i 2 kap. och i princip inte heller kompletterande samtal om jobsökning. Innan studierna eller stödperioder som gäller dem inleds ska sysselsättningsplanen dock ses över.

I samband med revideringen inkluderas granskningsperioder på tre månader i planen, och arbets- och näringsbyrån erbjuder under varje period den arbetssökande tre arbetsplatser som hänför sig till utbildningsområdet och stöder utbildningen. Båda de villkor som gäller arbetet bör uppfyllas. Det är arbets- och näringsbyråns skyldighet att anvisa den arbetssökande att söka anställningar som erbjuds individuellt. För att utbildningen och arbetssökandens sysselsättningsmöjligheter ska bilda en ändamålsenlig helhet, bör särskild uppmärksamhet fästas vid möjligheterna att få sysselsättning redan när personen väljs till arbetskraftsutbildning eller när det avgörs om arbetssökandens frivilliga studier kan stödjas med arbetslöshetsförmån.

I praktiken motsvarar förfarandet det nuvarande förfarandet. Med avvikelse från nuvarande tillämpningspraxis ska arbets- och näringsbyrån dock redan när den anvisar om att söka ett visst arbete bedöma om det är förpliktande att söka arbetet i fråga utifrån de uppgifter byrån har till sitt förfogande. Detta innebär närmast omständigheter som gäller arbetsplatsens läge och den arbetssökandes eventuella skydd för yrkesskicklighet.

Arbets- och näringsbyrån bör fästa särskild uppmärksamhet också vid att det arbete som ska sökas också bör vara lämpligt för den arbetssökande med hänsyn till hans eller hennes arbetsförmåga. Utbildningen kan ansluta sig till exempelvis byte av yrke av hälsoskäl och ingå som ett led i rehabilitering på grund av arbetsoförmåga. Åtminstone hur belastande arbetet är bör tas i beaktande när arbetets lämplighet bedöms.

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs det att arbetssökanden har giltig orsak att låta bli att söka och vägra ta emot av arbets- och näringsbyrån anvisat arbete, om mottagandet av

arbetet skulle leda till att utbildningen avbryts av en orsak som beror på läroanstalten. Arbets- och näringsbyrån ska ha möjlighet att utreda om detta villkor uppfylls redan när arbetskraftsutbildning anskaffas och när förutsättningarna för stödande av den arbetssökandes frivilliga studier vid läroanstalten utreds i samband med att personen inleder studierna.

Eftersom arbetssökande som får utbildning i läs- och skrivkunnighet har klart sämre förutsättningar att få arbete än andra arbetssökande, ska det i början av en sådan utbildning inte föreläggas någon skyldighet att söka arbete. En förutsättning är dock att det är fråga om studier på heltid på det sätt som bestäms i 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om arbetskraftsutbildningen beräknas pågå i över en månad eller den arbetssökande under motsvarande tid bedriver studier som stöds med arbetslöshetsförmån, ordnas för honom eller henne ett samtal om jobbsökning en månad innan utbildningen beräknas upphöra. Detta gäller även studier i läs- och skrivkunnighet. Från och med detta samtal om jobbsökning ska den arbetssökande ha samma skyldighet att söka arbete på eget initiativ som andra arbetslösa, men arbets- och näringsbyrån ska ändå sträva efter att stödja honom eller henne när det gäller att hitta arbete som uttryckligen motsvarar utbildningsområdet.

8 §. *Jobbsökningsskyldighet för personer som deltar i arbetsprövning och rehabilitering.* Paragrafen innehåller bestämmelser om jobbsökningsskyldigheten för dem som deltar i arbetsprövning eller rehabilitering. Om arbetsprövningen eller rehabiliteringen varar i högst en månad, har den arbetssökanden under hela denna tid i princip samma skyldighet att söka arbete enligt 3 § som andra som deltar i sysselsättningsfrämjande service enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om arbetsprövningen varar längre än en månad, inträder jobbsökningsskyldigheten först en månad innan arbetsprövningen eller rehabiliteringen beräknas vara avslutad. Detta grundar sig på att arbetsprövningen syftar till att klarlägga den arbetssökandes alternativ för yrkesval och karriär och syftet med såväl arbetsprövning som rehabilitering är att stödja hans eller hennes återinträde på arbetsmarknaden. Att dessa mål uppfylls framhåvs om arbetsprövningen eller rehabiliteringen pågår en längre tid.

9 §. *Orsak att frångå jobbsökningsskyldigheten.* Paragrafen är ny. Jobbsökningsskyldighet ska inte åläggas sådana arbetssökande vars arbetslöshet har dragit ut på tiden och som har behov av sektorsövergripande service. Till denna del motsvarar de förutsättningar som avses i bestämmelsen tillämpningsområdet för lagen om sektorsövergripande samservice. Dessutom ska den arbetssökandes situation som helhet betraktad vara sådan att jobbsökning och anställning på den öppna arbetsmarknaden inte är ett möjligt alternativ. Vid bedömningen av behovet av sektorsövergripande samservice bör uppmärksamhet fästas också vid dem som är inne i en integrationsprocess, även om det i huvudsak föreskrivs om deras tjänster i lagen om främjande av integration.

Enbart det att arbetssökandens kundrelation överförs till den sektorsövergripande samservicen innebär inte att föreläggandet av jobbsökningsskyldighet uteblir. Om personens situation är sådan att han eller hon kan söka arbete, skrivs jobbsökningsskyldigheten in i den sektorsövergripande sysselsättningsplanen.

Jobbsökningsskyldigheten kan frångås också utifrån den arbetssökandes arbetsförmåga. Arbets- och näringsbyrån avgör saken utifrån en sådan medicinsk utredning som betraktas som tillförlitlig. Det centrala är att konstatera om arbetssökanden fortfarande har arbetsförmåga och hurdant arbete han eller hon kan utföra. Den arbetssökandes jobbsökningsskyldighet fastställs i enlighet med den återstående arbetsförmågan, med andra ord ska personen söka jobb enligt sin

arbetsförmåga, och partiell arbetsförmåga är inte i sig en grund för att låta bli att ålägga den arbetssökande jobsökningsskyldighet.

Om det inte finns någon sådan medicinsk bedömning av den återstående arbetsförmågan som kan anses tillförlitlig, hänvisas arbetssökanden utan dröjsmål till en bedömning av arbetsförmågan och arbetskonditionen. I väntan på resultatet av bedömningen åläggs inte någon jobsökningsskyldighet, men arbetssökanden hänvisas till ändamålsenliga tjänster.

Utöver arbetsförmåga kan som orsak att frångå jobsökningsskyldigheten att den arbetssökande följer sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del det i planen har avtalats om ansökan om rehabilitering eller ansökan om förmån som betalas på grund av arbetsförmåga. Syftet är att arbetssökanden ska hänvisas till de tjänster och förmåner som är primära i den rådande situationen. Beslutet om hur rehabiliteringen ska ordnas fattas dock alltid av den som ordnar tjänsterna i fråga, inte t.ex. av arbets- och näringsbyrån, när planen utarbetas.

Det är motiverat att anvisa den arbetssökande att ansöka om en förmån som beviljas på grund av arbetsförmåga, eftersom möjligheten till rehabilitering för en person som får sjukdagpenning bedöms efter det att förmånen betalats ut i 60 och därefter i 150 dagar. Om personen endast får arbetslöshetsförmån, kan de problem som gäller arbetsförmågan förvärras och möjligheterna att få arbete försvåras ytterligare.

Att jobsökningsskyldigheten frångås förutsätter också att den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att han eller hon inte förmår söka jobb på grund av utmaningar som gäller arbetsförmågan. I helhetsbedömningen ska också sådana eventuella lagakraftvunna beslut om avslag på förmånsrätt beaktas som hänför sig till en förmån som betalas på grund av arbetsförmåga.

10 §. *Att vägra ta emot en platsanmälan och att ta bort en anmälan.* Paragrafen motsvarar den gällande 3 §.

14 kap. Ändringssökande

1 §. *Ändringssökande.* I 4 mom. föreskrivs det att omprövning av arbets- och näringsbyråns avgörande att påminna den arbetssökande om hans eller hennes skyldigheter på det sätt som avses i 2 kap. 14 § inte får begäras och besvär inte får anföras i fråga om omständigheter som påverkar den arbetssökandes sysselsättning och rätt till utkomstskydd för arbetslösa. En påminnelse har inga konsekvenser för den service som tillhandahålls den arbetssökande eller dennes rätt att få arbetslöshetsförmån.

Omprövning får inte begäras och den arbetssökande har inte heller besvär rätt i fråga om åläggande av jobsökningsskyldighet enligt 3 kap. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs det att den arbetssökande inte förlorar sin rätt till arbetslöshetsförmåner, om jobsökningsskyldighet inte borde ha ålagts eller om den borde ha ålagts med ett annat innehåll.

Om den arbetssökande låter bli att söka jobb på det sätt som förutsätts av honom eller henne och därför förlorar sin rätt till arbetslöshetsförmåner, kan han eller hon överklaga arbetslöshetskassans eller Folkpensionsanstaltens beslut om rätt till utkomstskydd för arbetslösa hos besvärsnämnden för social trygghet och besvärsnämndens beslut hos försäkringsdomstolen.

2 §. *Ändring i beslut om avslag av registrering och beslut om kostnadsersättning.* Om arbets- och näringsbyrån i nuläget anser att förutsättningarna för registrering som arbetssökande inte

uppfylls, meddelar byrån i allmänhet inte något beslut i ärendet. En persons möjlighet att föra ett ärende till domstol eller någon annan besvärinstans för prövning inträder i praktiken endast om han eller hon ansöker om arbetslöshetsförmån för tiden i fråga. I sådana fall meddelar arbets- och näringsbyrån Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande utlåtanden enligt 1 kap. 4 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner, och den berörda personen kan söka ändring i den ordning som föreskrivs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

En person kan ha behov av rättsskydd i ett ärende som gäller avslag av registrering som arbetsökande också när han eller hon inte ansöker om arbetslöshetsförmån eller av någon annan orsak inte har rätt till sådan förmån. För att förtydliga besvärsrätten föreskrivs det i paragrafen om omprövningsbegäran och besvär i fråga om avslag på ansökan om registrering som arbetsökande.

Eftersom besvärsrätten också gäller de personer som ansöker om arbetslöshetsförmån, är besvärinstanserna besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen. På så sätt tryggas en enhetlig tillämpningspraxis i de situationer där en person också i den ordning som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa anför besvär över att hans eller hennes ansökan om arbetslöshetsförmån har avslagits på grund av att personens jobbsökning inte är i kraft.

Ikraftträdande. Det föreskrivs i bestämmelsen om ikraftträdande och övergångstider.

7.2 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

1 kap. Allmänna bestämmelser

5 §. Definitioner. Det föreslås att den bestämmelse som definierar skyldigheten att vara i arbete ska upphävas. Skyldigheten att vara i arbete definieras i stället i 2 a kap. 10 § i lagen.

2 kap. Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

1 §. Arbetslös arbetssökande. Paragrafen innehåller inte längre någon bestämmelse om personens skyldighet att uppge sina kontaktuppgifter som en förutsättning för att betraktas som arbetsökande. Lämnandet av kontaktuppgifter hänför sig till kundrelationen med arbets- och näringsbyrån, och bestämmelser om anmälningsskyldigheten finns i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

16 §. Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning. Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras så att den stämmer överens med de föreslagna ändringarna i 2 a kap. Den ändrade hänvisningen eller ändringarna i 2 a kap. inverkar inte innehållsmässigt på rätten för unga personer som saknar utbildning att återfå sin rätt till utkomstskydd.

2 a kap. Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

1 §. Att lämna arbetet och att bli uppsagd. Enligt 1 mom. förlorar en arbetsökande sin rätt till arbetslöshetsförmåner under 45 dagar, om han eller hon själv har lämnat sitt arbete eller på grund av ett förfarande som kan anses som klandervärdt har varit orsak till att arbetsförhållandet upphörde. För närvarande är tiden utan ersättning i det första fallet 90 dagar och i det senare fallet 60 dagar.

Den kortare perioden utan ersättning beror på att arbetet i sådana fall där arbetstagaren själv avslutat sitt anställningsförhållande skulle ha kunnat fortsätta på arbetsgivarens vägnar. Om anställningsförhållandet varar i högst fem dagar eller om det är högst fem dagar kvar av anställningsförhållandet, blir tiden utan ersättning på motsvarande sätt som nu 30 dagar.

Dessutom preciseras ordalydelsen i 1 mom., och 3 mom. ska inte längre innehålla något bemyndigande att utfärda förordning. Någon statsrådsförordning har inte utfärdats med stöd av bemyndigandet. Ändringen avser dock inte att ändra den etablerade tillämpningspraxisen.

4 §. Vägran att ta emot arbete. Bestämmelsen tillämpningsområde ändras avsevärt. För närvarande föreläggs det en tidsperiod på 60 dagar utan ersättning, om den arbetssökande vägrar att ta emot arbete som arbets- och näringsbyrån erbjuder honom eller henne. Utöver i fråga om uttrycklig vägran tillämpas bestämmelsen bl.a. när arbetssökanden låter bli att söka erbjudet arbete utan giltig orsak, även om han eller hon då inte nödvändigtvis uttryckligen vägrar ta emot arbetet i fråga. Paragrafen ska inte längre tillämpas i sådana situationer.

I nuläget föreläggs den arbetssökande en period på 90 dagar utan ersättning, om personen utan giltig orsak vägrar ta emot arbete som han eller hon blivit vald till. I praktiken innebär detta till exempel arbete som arbetsgivaren erbjuder den arbetssökande direkt, eftersom sysselsättningen då skulle vara säkrad. Till denna del förblir tillämpningsområdet för bestämmelsen oförändrat, men längden på tiden utan ersättning förkortas till 45 dagar.

I lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice föreskrivs det om den arbetssökandes sysselsättningsplan. Hur försummelse att följa den påverkar rätten till arbetslöshetsförmåner finns i huvudsak i 9 och 10 §. Om den arbetssökande blir vald till det jobb han eller hon har sökt, men trots det vägrar att ta emot det utan vägande skäl, blir bestämmelsen om vägran att ta emot arbete i 4 § tillämplig.

Det är motiverat att tillämpa paragrafen om vägran att ta emot arbete samt att förelägga en längre tid utan ersättning än de 45 dagar som föreskrivs i 9 och 10 §, eftersom vägran att ta emot en säker arbetsplats kan anses vara klart mer klandervärd än en situation där arbetssökanden endast söker jobb som han eller hon möjligen kan få.

Den tidsperiod på 45 dagar utan ersättning som hänför sig till jobbsökningsskyldigheten förebygger att arbetssökanden gör platsansökningar till sådana jobb som han eller hon ändå inte vill ha. I 2 mom. föreskrivs dessutom att den arbetssökande inte har giltig orsak att vägra ta emot ett jobb som han eller hon själv sökt på basis av omständigheter som han eller hon fått kännedom om. En arbetssökande kan därmed i princip inte som giltig orsak att vägra ta emot ett säkert jobb åberopa t.ex. den tid som går åt till arbetsresan eller skyddet för yrkesskicklighet, om han eller hon själv har sökt arbete på en arbetsplats som ligger långt borta eller som inte motsvarar skyddet för yrkesskicklighet och blivit vald till arbetet i fråga.

En arbetssökande har också kunnat söka kortvarigt arbete hos arbetsgivaren för att fullgöra sin jobbsökningsskyldighet, men arbetsgivaren kan erbjuda den arbetssökande också annat arbete än det som söktes eller ett mer långvarigt arbete än det arbete som söktes. Paragrafen ska tillämpas också i sådana situationer.

Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, blir tiden utan ersättning 30 dagar. Detta motsvarar nuvarande praxis.

En period utan ersättning börjar i nuläget i regel först 30 dagar efter vägran att ta emot arbete. Det som eftersträvat är att den arbetssökande eventuellt genom att effektivisera sin jobbsökning

ska kunna få sysselsättning, varvid tiden utan ersättning inte har någon betydelse för honom eller henne. Till denna del ändras paragrafen inte, men inledningsdatumet för perioden utan ersättning ska till exempel inte gälla situationer där den arbetssökande har underlåtit att söka ett jobb som erbjuds av en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen.

5 §. *Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på personen.* **6 §.** *Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på arbetet.* **7 §.** *Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på arbetsplatsens belägenhet.* **8 §.** *Skydd för yrkesskicklighet.* I paragrafen ska det föreskrivas om giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbetet utan att förlora sin arbetslöshetsförmån på i huvudsak samma sätt som i nuvarande 5—8 §. Bestämmelserna ska dock omgrupperas utgående från om det är fråga om omständigheter som hänför sig till den arbetssökandes person, själva arbetet, arbetsplatsens belägenhet eller skyddet för yrkesskicklighet.

Den arbetssökande har med stöd av den till sitt innehåll nya 6 § 2 punkten giltig orsak att vägra ta emot arbete vars lön helt och hållet baserar sig på provision. För närvarande är detta inte en giltig orsak, om lönen motsvarar det kollektivavtal som tillämpas inom branschen. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, kan man redan nu vägra ta emot arbete utan att förlora arbetslöshetsförmånen, såvida lönen för heltidsarbete inte är minst 1 252 euro i månaden (2021). Med stöd av den nya bestämmelsen finns det giltig orsak att vägra ta emot arbete också om lönen delvis baserar sig på provision, men den del av lönen som baserar sig på fast lön för heltidsarbete inte är minst 1 252 euro i månaden i heltidsarbete (2021).

Även om det i huvudsak föreskrivs om giltiga orsaker att vägra ta emot erbjudet arbete på motsvarande sätt som för närvarande, är bestämmelsernas betydelse betydligt mindre än för närvarande. Detta beror på att tillämpningsområdet för 4 § om vägran att ta emot arbete har ändrats och på att motprestationen för erhållandet av arbetslöshetsförmån baserar sig på den jobbsökningsskyldighet som föreskrivs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice i stället för på arbets- och näringsbyråns erbjudanden om arbete. För att jobbsökningsskyldigheten ska fullgöras väljer den arbetssökande i regel själv vilka jobb han eller hon söker. Då blir bestämmelserna om giltiga orsaker endast sällan tillämpliga.

9 §. *Förfaranden i samband med jobbsökning och arbetskraftsservice.* **10 §.** *Upprepade förfaranden i samband med jobbsökning och arbetskraftsservice.* Paragraferna är nya. I dem föreskrivs det om perioder utan ersättning och skyldighet att vara i arbete i samband med jobbsökning samt service som stöder jobbsökning och sysselsättning.

Bestämmelserna ska tillämpas, om den arbetssökande när försummelse eller något annat förfarande som avses i bestämmelserna sker är arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller får arbetslöshetsförmån med stöd av 3 kap. 3 § 3 mom. I bestämmelsen föreskrivs det om arbetssökande som har ett gällande anställningsförhållande, men till vilka det betalas arbetslöshetsförmån på grund av arbetsoförmåga efter att maximitiden för utbetalning av sjukdagpenning gått ut.

Detta har betydelse särskilt i fråga om jobbsökningsskyldigheten enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Granskningsperioderna för jobbsökningsskyldigheten ändras inte t.ex. på grund av att personen börjar arbeta eller permitteringen upphör. I dessa situationer blir skyldigheten att söka arbete under granskningsperioden endast obetydlig i fråga om rätten till utkomstskydd för arbetslösa, om personen inte längre är arbetslös eller i lönesubventionerat arbete vid utgången av granskningsperioden för jobbsökningsskyldigheten. Däremot har t.ex.

upphörandet av jobbsökningens giltighet ingen betydelse, och den inverkan den arbetssökandes förfarande har på rätten till utkomstskydd för arbetslösa utreds vid behov senare.

Den arbetssökandes förfarande granskas för en tid på 12 månader före den sista försummelsen eller motsvarande förfarande. I t.ex. en situation där den arbetssökande har underlåtit att söka möjliga jobb på det sätt som förutsätts i sysselsättningsplanen i januari och mars och därefter i februari året därpå, är det vid tillämpningen av paragraferna och vid bedömningen av huruvida förfarandet upprepats fråga om en första försummelse i januari och en andra försummelse i mars. Försummelsen i februari året därpå är också en andra försummelse inom 12 månader.

Till skillnad från i nuläget tas det vid bedömningen av upprepade förfaranden inte hänsyn till huruvida ett anställningsförhållande upphör eller till perioder utan ersättning som förelagts på grund av vägran att ta emot ett säkert jobb. De omfattas av de längre perioder utan ersättning som anges i 1 och 4 §.

Om den arbetssökande två gånger under en period på 12 månader har förfarit på det sätt som avses i paragrafen, utreder arbets- och näringsbyrån om han eller hon haft giltig orsak till sitt förfarande. Båda förfarandena utreds på samma gång. Om den arbetssökande inte haft giltig orsak till sitt förfarande, föreläggs den arbetssökande en period på fem dagar utan ersättning, dvs. en tid utan ersättning på sju kalenderdagar i enlighet med paragrafen. Detta motsvarar fem dagar av utbetald arbetslöshetsförmån.

Slutresultatet av utredningen av ärendet kan också vara att arbetssökanden har haft giltig orsak till den ena försummelsen, men inte till den andra. Då är det inte fråga om ett upprepat förfarande på det sätt som avses i bestämmelsen och någon period utan ersättning föreläggs inte. Eftersom förfarandet inte påverkar rätten att få arbetslöshetsförmån, ges det inte något arbetskraftspolitiskt utlåtande eller överklagbart beslut i ärendet. Den arbetssökande ska dock på något annat lämpligt sätt underrättas om att behandlingen av ärendet har avslutats. Utlåtanden och beslut ges först om förfarandet fortsätter senare och påverkar den arbetssökandes rätt till utkomstskydd för arbetslösa.

Om den arbetssökande under en period på 12 månader en tredje gång utan giltig orsak förfar på det sätt som avses i bestämmelsen, är längden på perioden utan ersättning 10 utbetalningsdagar, dvs. 14 kalenderdagar, för arbetslöshetsförmånen.

Om den arbetssökande under en period på 12 månader en fjärde gång utan giltig orsak förfarit på det sätt som avses i bestämmelsen, åläggs arbetssökanden skyldighet att vara i arbete. Skyldigheten motsvarar till sin tidsmässiga omfattning gällande skyldighet. Rätten till utkomstskydd för arbetslösa återinträder på samma sätt som enligt gällande 14 §.

Ett undantag från vad som nämns ovan är dock en situation där skyldigheten att vara i arbete har ålagts att börja inom tre månader från den inledande intervjun. I dessa situationer upphör skyldigheten att vara i arbete, om den arbetssökande rättar till det förfarande som låg till den grund för åläggandet av skyldigheten. Med detta avses t.ex. att den arbetssökande söker möjliga jobb eller deltar i motsvarande service som arbetssökanden tidigare underlåtit att delta i. Om den arbetssökande har underlåtit att söka jobb, ska han eller hon söka de möjliga jobb som redan tidigare borde ha sökts, och till exempel enbart en klanderfri jobbsökning under senare granskningsperioder är inte tillräckligt för att visa att förfarandet har rättats till. När det gäller deltagande i service anses den arbetssökande ha rättat till sitt förfarande, om han eller hon uttrycker sin vilja att delta i servicen, men servicen inte längre kan ordnas av någon orsak som inte beror på den arbetssökande. Skyldigheten gäller dock alltid i minst 14 kalenderdagar. Det

som eftersträvas med bestämmelsen är att vägleda den arbetssökande till att delta i service, i synnerhet i början av arbetslösheten.

Bestämmelser om förfaranden som leder till förlust av rätten till utkomstskydd för arbetslösa finns i förteckningen i 9 § 1 mom. När ett eventuellt upprepat förfarande granskas beaktas alla de förfaranden som avses i momentet, och föreläggande av en period utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete förutsätter t.ex. inte att den arbetssökande upprepade gånger förfarit på det sätt som avses i en viss punkt i momentet.

Förteckningens 1 och 2 punkt motsvarar gällande 9 § och förteckningens 3 och 4 punkt den gällande 10 §. Förteckningens 7 punkt jämte underpunkter och förteckningens 8 punkt motsvarar bestämmelserna i gällande 12 § 1 och 3 mom. samt 12 a §. Graderingen av påföljderna inom utkomstskyddet för arbetslösa påverkar till denna del inte innehållsmässigt den etablerade tillämpningspraxisen för bestämmelserna eller från och med vilken tidpunkt en period utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete börjar.

Innehållet i förteckningens 5 punkt är nytt. På basis av den föreläggs den arbetssökande en period utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete, om han eller hon försummar att söka möjliga jobb på det sätt som förutsätts i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. Bestämmelsen gäller den jobsökningsskyldighet som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice och både sådana fall då den arbetssökande själv väljer de möjliga jobb som söks och de fall då han eller hon ska söka ett visst arbete som arbets- och näringsbyrå erbjuder honom eller henne individuellt. Förlusten av arbetslöshetsförmån börjar i bägge fallen dagen efter granskningsperioden för jobsökningsskyldigheten enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice har gått ut.

Förteckningens 5 punkt ska också tillämpas i situationer där den arbetssökande har sökt möjliga jobb, men det utifrån hans eller hennes förfarande är uppenbart att sökningen inte kommer att leda till sysselsättning. Förfarandet kan sammanhånga med t.ex. den arbetssökandes uppförande under en anställningsintervju. Tillämpningen av bestämmelsen motsvarar till denna del etablerad tillämpningspraxis i fråga om gällande 4 § 3 mom. Om den arbetssökande har blivit vald till det jobb han eller hon har sökt, men trots det vägrar att ta emot det utan vägande skäl, föreläggs en period utan ersättning i enlighet med 4 §.

6 punkten i förteckningen motsvarar nuvarande 4 § till den del det i den paragrafen föreskrivs om underlåtelse av att söka arbete som arbets- och näringsbyrå erbjuder. Bestämmelsen ska också tillämpas på arbete som tillhandahålls av en kommun som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen på basis av hänvisningarna i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen.

Arbetserbjudanden är förpliktande för arbetssökande för erhållande av arbetslöshetsförmån, om minst sex månader har förflutit från den inledande intervju som avses i 2 kap. 5 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice. När tidsfristen räknas ut beaktas t.ex. inte om personen varit arbetslös under tiden i fråga.

Punkterna 5 och 6 i förteckningen bildar en helhet tillsammans med det föreslagna 13 § 1 mom. Arbetssökanden borde ha sökt jobb som erbjudits honom eller henne under granskningsperioden och som beaktas vid fullgörandet av den kvantitativa jobsökningsskyldigheten. Den eventuella kvarstående jobsökningsskyldigheten ska under varje granskningsperiod fullgöras genom att den arbetssökande söker de möjliga jobb som han eller hon själv väljer.

I det ovan nämnda 13 § 1 mom. föreskrivs det om situationer där den arbetssökande redan har fullgjort sin jobbsökningsskyldighet när han eller hon får ett arbetserbjudande. Arbets- och näringsbyrån eller kommunen ska i dessa situationer klart och tydligt informera den arbetssökande om att arbetserbjudandet inte är förpliktande för honom eller henne och inte utgör ett villkor för erhållande av arbetslöshetsförmån.

Om den arbetssökande under samma granskningsperiod utan giltig orsak till sitt förfarande underlåter att söka ett erbjudet arbete och dessutom helt eller delvis låter bli att söka sådana möjliga jobb som han eller hon själv valt ut, föreläggs den arbetssökande en tidsperiod utan ersättning för båda försummelserna från och med utgången av granskningsperioden. En bestämmelse om detta föreslås i 2 mom. Den arbetssökandes förfarande ska bedömas så, att jobbsökningsskyldigheten har uppfyllts under en sådan granskningsperiod för vilken den arbetssökande har meddelat att han eller hon söker jobb eller under vilken arbetserbjudandet har lämnats, även om den arbetssökandes förfarande t.ex. vid en anställningsintervju leder till att han eller hon förlorar ett möjligt jobb senare under granskningsperioden.

Förteckningens 9 och 10 punkt motsvarar delvis bestämmelserna i gällande 11 §, 12 § 2 mom. och 12 a §. För den arbetssökande föreläggs en period utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete, om han eller hon utan giltig orsak vägrar delta i jobbsökning eller sysselsättningsfrämjande service som överenskommit i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen, eller avbryter eller av eget förvållande blir tvungen att avbryta sådan service. I motsats till vad som i nuläget förutsätts i 12 § 2 mom. ska servicen alltid ha överenskommit i planen. Däremot förutsätts det inte längre att det ska föreskrivas om servicen i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice eller att servicen ska kunna jämföras med sådan service. Eftersom en sysselsättningsplan i princip inte utarbetas eller revideras vid ett kompletterande samtal om jobbsökning, är ett kompletterande samtal om jobbsökning förpliktande för den arbetssökande, om deltagandet i ett sådant samtal nämns i sysselsättningsplanen.

Vid tillämpningen av 9 och 10 punkten ska förlusten av arbetslöshetsförmån börja från och med den dag då servicen skulle börjat eller från och med dagen efter den dag då servicen avbröts.

Förteckningens 11 punkt är ny. Den arbetssökande föreläggs en period utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete på grund av vägran att delta i en undersökning eller bedömning av arbetsförmågan, om undersökningen eller bedömningen skulle ha varit nödvändig. Det centrala med tanke på förpliktelsen är att det är fråga om en nödvändig undersökning eller bedömning. Den arbetssökande kan hänvisas till bedömning eller undersökning av arbetsförmågan också på en mindre vägande grund än så, men då inverkar en vägran att delta inte på den arbetssökandes rätt att få arbetslöshetsförmån.

Också förteckningens 12 punkt är ny. Arbetssökande som hänvisas till sektorsövergripande samservice har inte nödvändigtvis ålagts någon jobbsökningsskyldighet enligt lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice. Dessa arbetssökande ska som en förutsättning för fortsatt arbetslöshetsförmån följa sin sektorsövergripande sysselsättningsplan också i fråga om andra åtgärder än sådana som direkt hänför sig till jobbsökning och sysselsättning. Planen kan innehålla åtgärder som är förpliktande för den arbetssökande, t.ex. åtgärder som hänför sig till livskompetens och som ordnas av någon annan än arbets- och näringsförvaltningen för att personens allmänna förutsättningar att söka arbete och få sysselsättning ska förbättras. Bestämmelsen ska inte tillämpas på olika rehabiliteringsåtgärder.

11 §. *Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande.* Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar till sitt sakinnehåll 9 § och anger giltiga orsaker att utebli

från ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den utarbetas eller revideras, och den ska också tillämpas på uteblivande från en inledande kartläggning enligt lagen om främjande av integration.

Paragrafens 2 mom. motsvarar det nuvarande 10 § 2 mom. Den arbetssökande anses inte vara orsak till att planen inte kan utarbetas eller ses över eller att den inledande kartläggningen inte har gjorts enbart på den grunden att han eller hon inte nås per telefon.

12 §. Giltig orsak att inte fullfölja en sysselsättningsplan. Innehållet i paragrafen är nytt.

Enligt 1 mom. 1 punkten har en arbetssökande giltig orsak till sitt förfarande, om den jobsökningsskyldighet som ingår i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen inte motsvarar det som föreskrivs i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice. Det kan t.ex. vara fråga om situationer där antalet möjliga jobb som ska sökas borde ha sänkts eller jobsökningsskyldigheten inte alls borde ha ålagts den arbetssökande.

Utgångspunkten är att sådana situationer ska avgöras genom en revidering av planen och inte alls utredas som ett utkomstskyddsärende. Bestämmelsen i 1 mom. 1 punkten ska dock tillämpas om granskningsperioden för jobsökningsskyldigheten redan har gått ut och ärendet inte längre kan avgöras genom en revidering av planen.

I 1 mom. 2 punkten föreskrivs det om situationer där arbets- och näringsbyrån har anvisat en arbetssökande som deltar i arbeidskraftsutbildning eller bedriver frivilliga studier på eget initiativ att söka ett jobb som erbjuds individuellt som en del av jobsökningsskyldigheten. För att det ska vara förpliktande för den arbetssökande att söka jobbet, ska arbetet uppfylla de förutsättningar som anges i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice. Det ska konstateras att villkoren uppfylls redan när den arbetssökande anvisas till att söka ett visst jobb, men i sista hand kan det med stöd av 2 punkten avgöras om villkoren uppfylls genom att behandla ärendet på de grunder som gäller den arbetssökandes rätt till utkomstskydd för arbetslösa.

I 1 mom. 3 punkten och 3 mom. föreskrivs det om hur arbetsförmåga påverkar skyldigheten att fullgöra den jobsökningsskyldighet som ingår i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den. Utgångspunkten är att den inverkan en kortvarig arbetsförmåga har på sökande av möjliga jobb ska lösas genom en sammanslagning av granskningsperioderna för jobsökningsskyldigheten. Om detta inte är möjligt av någon annan orsak än en orsak som kan läggas den arbetssökande till last, kan han eller hon dock med stöd av 1 mom. 3 punkten anses ha haft giltig orsak till sitt förfarande på grund av arbetsförmåga.

Med orsak som kan läggas den arbetssökande till last avses att den arbetssökande inte ens försöker sköta sitt ärende, trots att han eller hon till exempel har haft möjlighet att kontakta arbets- och näringsbyrån trots sin arbetsförmåga. I sådana situationer har den arbetssökande inte en sådan giltig orsak till sitt förfarande som avses i 1 mom. 3 punkten.

Bestämmelser om den inverkan långvarig arbetsförmåga har på åläggande av jobsökningsskyldighet finns i 3 kap. 7 § 2 mom. i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice. Om den arbetssökande inte har ålagts jobsökningsskyldighet med stöd av den bestämmelsen, har den arbetssökande inte heller någon giltig orsak enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till försummelse av jobsökningsskyldigheten. Man kan dock avgöra om jobsökningsskyldigheten har ålagts på det sätt som föreskrivs i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice som ett utkomstskyddsärende.

Arbetstiden för en arbetssökande som är i arbete beaktas i enlighet med arbetsavtalet när jobsökningsskyldigheten fastställs. Om arbetstiden senare ändras, beaktas den faktiska arbetstiden enligt 2 mom. vid behov vid bedömningen av om den arbetssökande haft giltig orsak att låta bli att söka andra möjliga jobb.

13 §. *Giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån.* Paragrafen är ny. Enligt 1 punkten har den arbetssökande giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån, om han eller hon redan har sökt arbete under den aktuella granskningsperioden för jobsökningsskyldigheten på det sätt som förutsätts och meddelat arbets- och näringsbyrån om att jobsökningsskyldigheten uppfyllts innan arbetserbjudandet lämnas.

Vid tillämpningen av 1 punkten är det viktigt att den arbetssökande har meddelat att han eller hon söker arbete via den nättjänst som är avsedd för ändamålet eller till arbets- och näringsbyrån. I annat fall kan arbets- och näringsbyrån inte konstatera att jobsökningsskyldigheten hade fullgjorts innan arbetserbjudandet lämnades. Om den arbetssökande inte har meddelat att han eller hon söker möjliga jobb och det blir aktuellt att bedöma om personen borde ha sökt det erbjudna arbetet, kan eventuell annan bevisning om tidpunkten för jobsökningen vid behov beaktas med stöd av 9 och 10 §. I de nämnda paragraferna hänvisas det till paragraferna om giltig orsak i 2 a kap. och till andra jämförbara orsaker.

Enligt 2 punkten är den arbetssökande inte förpliktad att söka arbete som arbets- och näringsbyrån erbjuder, om han eller hon utför deltidsarbete. Arbetstiden har ingen betydelse. Bestämmelsen ska också tillämpas på arbetssökande som ingått arbetsavtal om varierande arbetstid, om arbetet ska anses vara deltidsarbete. Bestämmelsen ska tillämpas på en arbetssökande som ingått ett s.k. nollavtal, om han eller hon utför deltidsarbete på basis av arbetsavtalet.

I 3 punkten föreskrivs det om situationer där arbets- och näringsbyrån har anvisat en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning eller bedriver frivilliga studier på eget initiativ att söka ett jobb som erbjuds individuellt som en del av jobsökningsskyldigheten. I sådana situationer har arbets- och näringsbyrån när den framställt erbjudandet inte nödvändigtvis känt till alla de grunder som avses i 5–8 § och som arbetssökanden kan åberopa när han eller hon låter bli att söka ett jobb som erbjuds individuellt. Dessa grunder ska beaktas med stöd av 2 momentet när det avgörs om den arbetssökande ska föreläggas en period utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete.

Arbetssökande som genomgår arbetskraftsutbildning eller deltar i studier som stöds med arbetslöshetsförmån har med stöd av 3 punkten giltig orsak att låta bli att söka ett jobb som erbjuds individuellt också då det skulle leda till att utbildningen avbryts att ta emot jobbet.

14 §. *Giltig orsak att vägra delta i service och att avbryta servicen.* Paragrafens 2 mom. motsvarar till sitt innehåll i huvudsak de nuvarande 13 § 1 och 2 mom.

I 1 mom. 3 punkten föreskrivs det dock utöver det som gäller i nuläget att den arbetssökanden har giltig orsak att vägra delta i service och avbryta servicen, om den inte kan ordnas på ett säkert sätt. Bestämmelsen är avsedd att tillämpas i t.ex. situationer som sammanhänger med en pandemi.

14 a §. *Kostnader för deltagande i service.* I den temporärt gällande paragrafen görs de ändringar som föranleds av ändringarna i 11, 12 och 12 a §.

10 kap. Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service

4 §. *Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service.* I 2 mom. föreskrivs det om tillämpning av 2 a kap. om påföljder som gäller utkomstskyddet under tiden för arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån och som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. På motsvarande sätt som för närvarande föreläggs den arbetssökanden inte någon period utan ersättning på grund av att anställningsförhållandet upphört eller på grund av vägran att ta emot arbete som arbetsgivaren erbjudit honom eller henne direkt.

Att den arbetssökande deltar i serviceprocessen för arbetssökande är i fortsättningen en förutsättning för att han eller hon ska få arbetslöshetsförmån, även om personen deltar i arbetskraftsutbildning eller studerar med stöd av arbetslöshetsförmån. Med undantag för deltagandet i de samtal om jobsökning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och den jobbsökningsskyldighet som föreskrivs i den lagen är ändringen dock sannolikt av ringa betydelse. Detta beror på att tillhandahållandet av andra tjänster alltid baserar sig på prövning av arbets- och näringsbyrå eller en kommun som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen. Utgångspunkten är att det inte är ändamålsenligt att erbjuda arbetssökande som redan deltar i utbildning andra tjänster än sådana som stöder studierna.

I 2 mom. föreskrivs det också att det för arbetssökanden inte föreläggs någon tidsperiod utan ersättning på grund av att anställningsförhållandet upphört, om arbetssökanden deltar i utbildning i läs- och skrivkunighet som bedrivs som heltidsstudier och ordnas i form av arbetskraftsutbildning eller stöds med arbetslöshetsförmån. Genom bestämmelsen tryggas möjligheten för dem som är klart svagare än andra arbetssökande att delta i sådana studier, även om de har en i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd skyldighet att söka möjliga jobb t.ex. under tiden mellan studiehelheterna. Bestämmelsen bildar till denna del en helhet tillsammans med 2 §. I bestämmelsen föreskrivs det om rätten till arbetslöshetsförmåner oberoende av en förelagd period utan ersättning under tiden för sysselsättningsfrämjande service.

14 kap. Särskilda bestämmelser

1 a §. *Justeringar med lönekoeficient.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras så att den stämmer överens med de föreslagna ändringarna i 2 a kap. Det föreskrivs dessutom att även det belopp euro som avses i den nya 6 § 2 punkten i 2 a kap. och som hänför sig till vägran att ta emot arbete med provisionslön årligen justeras med lönekoeficienten.

Ikraftträdande. Det föreskrivs i bestämmelsen om ikraftträdande och övergångstider.

7.3 Lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen, lagen om främjande av integration, lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I de nämnda lagarna görs sådana ändringar av teknisk natur som beror på ändringarna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Med stöd av 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice utfärdas genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om sysselsättningsplanens utformning och om

hur planen godkänns och arkiveras. Bestämmelser om detta finns för närvarande i statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (1073/2012). Det finns inte något väsentligt behov att ändra bestämmelserna.

Med stöd av 2 kap. 12 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska det i nämnda förordning av statsrådet också föreskrivas om den information om genomförandet av sysselsättningsplanen som arbetssökanden ska meddela arbets- och näringsbyrån. Det är till denna del fråga om en ny bestämmelse.

Den viktigaste nya information som ska meddelas hänför sig till fullgörandet av skyldigheten att söka arbete. Arbetssökanden ska åtminstone uppge den arbetsgivare hos vilken han eller hon har sökt arbete, tidpunkten och formen för ansökningen och hurdan arbetet det var fråga om samt vad jobsökningen ledde till. Om arbetssökanden inte får arbetet, ska han eller hon bedöma varför inte. Den sistnämnda uppgiften används vid bedömningen av vilket slags stöd den arbetssökande behöver i sin jobsökning. Dessutom har arbetssökanden möjlighet att meddela att han eller hon har utfört tillägsarbete, eftersom detta kan inverka på fullgörandet av skyldigheten att söka arbete.

Minskad skyldighet att söka arbete, **kompletteras senare.**

9 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 2 maj 2022.

Ikraftträdandet av ändringarna förutsätter rekrytering av personal vid arbets- och näringsbyråerna och i de kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen samt utbildning av ny personal och befintlig personal. Dessutom görs sådana ändringar i informationssystemen för arbets- och näringsbyrån och kommunerna som stöder serviceprocessen för arbetssökande. Rekryteringarna och personalutbildningen beräknas pågå åtminstone till utgången av 2021.

De mest betydande sysselsättningseffekterna hänför sig till den föreslagna serviceprocessen för arbetssökande. Därför är avsikten att arbets- och näringsbyråerna och kommunerna ska genomföra serviceprocessen för arbetssökande redan i början av 2022 utifrån den gällande lagstiftningen så att alla arbetssökande har genomgått en periodisk intervju på det sätt som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och så att alla arbetslösa har en uppdaterad sysselsättningsplan. På detta sätt säkerställs ett smidigt genomförande av de föreslagna ändringarna när lagändringarna har trätt i kraft.

9.1 Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

Avsikten är att ändringarna i serviceprocessen för arbetssökande ska träda i kraft den 2 maj 2022. Bestämmelserna börjar tillämpas gradvis så att den period av kompletterande samtal om jobsökning som ska ordnas i början av jobsökningen endast gäller de arbetssökande vars jobsökning har inletts efter att lagen har trätt i kraft.

Om arbetssökandens jobsökning har inletts innan lagen träder i kraft, ska det samtal om jobsökning som ska ordnas med tre månaders mellanrum ordnas tre månader efter en sådan periodisk intervju som avses i de gällande bestämmelserna. Om arbetslösheten då redan har varat i minst sex månader, ordnas efter samtalet om jobsökning dessutom två kompletterande

samtal om jobbsökning. När arbetslöshetens längd beräknas beaktas också tiden före lagens ikraftträdande.

Tillämpningen av ändringarna kan förutsätta bl.a. arrangemang som gäller lokaler samt omfattande rekryteringar vid arbets- och näringsbyråerna och i de kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen. Om lokalarrangemangen och rekryteringarna inte har kunnat genomföras före lagens ikraftträdande, kan de inledande intervjuerna och samtalen om jobbsökning under övergångsperioden ordnas på något annat ändamålsenligt sätt än på plats vid arbets- och näringsbyrån eller kommunens verksamhetsställe. Arrangemang under övergångsperioden anses i dessa situationer som sådana vägande och särskilt vägande skäl som avses i det föreslagna 5 § 3 mom. i 2 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Till denna del föreskrivs det inte om övergångsperiodens längd. Arbets- och näringsbyråerna och kommunerna ska dock genomföra arrangemangen i anslutning till lokalerna och rekryteringarna så snabbt som möjligt.

9.2 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Ändringarna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås träda i kraft den 2 maj 2022. Tider utan ersättning och skyldighet att vara i arbete som hänför sig till arbetssökandens förfarande innan ändringarna trätt i kraft tillämpas också den 2 maj 2022 och därefter, och längden på tiderna utan ersättning ändras inte på basis av de föreslagna ändringarna.

En tid utan ersättning som föreläggs på grund av vägran att ta emot arbete börjar enligt nu gällande bestämmelser i allmänhet 30 dagar efter vägran att ta emot arbete. I dessa situationer kan tiden utan ersättning enligt de nuvarande bestämmelserna i 2 a kap. också börja den 2 maj 2022 eller därefter.

10 Verkställighet och uppföljning

Med tanke på säkerställandet av likabehandlingen av arbetssökande och uppnåendet av den sysselsättningseffekt som eftersträvas föreslås det inte att ändringarna genomförs som ett försök. Om ett försöksupplägg skapades skulle det dessutom medföra att helheten blir mycket komplicerad, också med beaktande av det pågående kommunförsöket för främjande av sysselsättningen.

Regeringen följer dock hur ändringarna genomförs och vidtar behövliga fortsatta åtgärder. Särskild uppmärksamhet fästs vid den ökade efterfrågan på tjänster till följd av en effektivare bedömning av arbetssökandenas servicebehov och servicehandledning. Detta har inte kunnat att bedömas på ett tillförlitligt sätt. Det krävs inte nödvändigtvis ändringar i lagstiftningen för att man ska kunna bemöta den förväntade ökningen av efterfrågan, men man kan bli tvungen att omfördela de anslag som anvisas för sysselsättningsfrågor.

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Syftet med de föreslagna ändringarna är att påskynda sysselsättningen av arbetssökande och hänvisa dem till ändamålsenliga tjänster som stöder jobsökningen och sysselsättningen. Ändringarna hänför sig också till att arbetslöshetsförmånen kräver motprestationer och till de arbetssökandes skyldighet att söka arbete och förbättra sina förutsättningar att få arbete.

Vid den konstitutionella bedömningen av propositionen är bestämmelserna i 6 § (jämlighet), 7 § (rätten till personlig frihet och integritet), 9 § (frihet att välja bostadsort), 18 § (rätt till arbete), 19 § (rätt till social trygghet), 21 § (rättsskydd), 80 § (krav på bestämmelser i lag om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter) samt 121 § (kommunal självstyrelse) i grundlagen av betydelse.

Ändringarnas tillämpningsområde

De ändringar som gäller serviceprocessen för arbetssökande tillämpas förutom på arbets- och näringsbyråerna även på de kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen. Det centrala målet för effekterna på sysselsättningen kan uppnås med de föreslagna metoderna endast om ändringarna i vid omfattning tillämpas på alla arbetssökande. Detta tryggar samtidigt tillgodoseendet av jämlikheten på det sätt som avses i 6 § i grundlagen.

De föreslagna ändringarna påverkar fullgörandet av uppgifter för de kommuner som deltar i försöket, men det är inte fråga om nya uppgifter. Ändringarna bör bedömas med avseende på 121 § i grundlagen.

Enligt 121 § 2 mom. i grundlagen ska bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har i sin etablerade praxis (se GrUU 24/2017 rd) betonat att man när det föreskrivs om kommunernas uppgifter ska se till att kommunerna i enlighet med finansieringsprincipen har faktiska förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter. Dessutom får finansieringsuppgifter som anvisas kommunerna enligt utskottet inte på grund av grundlagsskyddet för självstyrelsen vara så stora att de försämrar kommunernas verksamhetsvillkor på ett sätt som äventyrar kommunernas möjligheter att självständigt bestämma om sin ekonomi och därmed också om sin förvaltning.

Kommunförsök i anslutning till sysselsättningen har under de senaste åren genomförts två gånger. I samband med det försök som inleddes 2017 fäste grundlagsutskottet i sitt utlåtande (GrUU 24/2017 rd) uppmärksamhet vid att de kommuner som deltog i försöket själva hade meddelat att de ville delta i försöket. Utskottet ansåg att det i den lagstiftning som gällde försöket de facto inte såg ut att vara fråga om att nya uppgifter ålades kommunerna, utan om en reglering som skapade en rättslig ram för fullgörandet av uppgifter som kommunerna själva hade åtagit sig för den tid försöket pågick. Grundlagsutskottet beaktade i sitt utlåtande också tidsbundenheten för bestämmelserna och regleringens mål och ansåg att lagförslaget inte var problematiskt med tanke på den kommunala självstyrelsen enligt 121 § i grundlagen.

Även om det trots kommunernas frivilliga deltagande torde vara omöjligt att avvika från de förutsättningar som anges i 121 § i grundlagen, är det i detta sammanhang av betydelse att även kommunförsöket för främjande av sysselsättningen, som inleddes i mars 2021, grundar sig på de deltagande kommunernas frivillighet. Regeringen drog upp riktlinjerna för det centrala innehållet i de ändringar i serviceprocessen för arbetssökande som föreslås i denna regeringsproposition i september 2020, och de kommuner som anmält sig till försöket hade möjlighet att dra sig ur det medan riksdagsbehandlingen av regeringens proposition RP 87/2020

rd pågick, fram till utgången av november 2020. Även om möjligheten att dra sig ur försöket inte direkt hänförde sig till de ändringar som föreslås i denna regeringsproposition, torde kommunernas deltagande i försöket fortfarande kunna anses grunda sig på kommunens frivillighet, trots ändringarna.

Enligt den regeringsproposition som gällde försöket (RP 87/2020 rd) var avsikten med den föreslagna lagen att på motsvarande sätt som i det tidigare försöket skapa en rättslig ram för skötseln av statens uppgifter i fråga om sysselsättningen inom de försöksområden som kommunerna bildar på det sätt som arbets- och näringsministeriet och försöksområdena sinsemellan kommit överens om. De ändringar som föreslås i denna proposition avses träda i kraft medan kommunförsöken pågår och de ska tillämpas både vid arbets- och näringsbyråerna och i de kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen. Kraven på serviceprocessen för enskilda kunder är således desamma oberoende av om personen är kund hos arbets- och näringsbyrån eller försökskommunen, och de föreslagna ändringarna äventyrar inte jämlikheten mellan de arbetssökande som är kunder hos arbets- och näringsbyråerna och de som är kunder hos kommunerna.

Grundlagsutskottet har i sin vedertagna utlåtandep Praxis framhållt att när kommunerna åläggs uppgifter ska det i enlighet med finansieringsprincipen ses till att kommunerna har faktiska förutsättningar att klara av dem (GrUU 8/2019 rd, GrUU 34/2013 rd, s. 2/I, GrUU 30/2013 rd, s. 5/II, GrUU 12/2011 rd, s. 2/II). Finansieringsprincipen ingår också i artikel 9.2 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse, där det föreskrivs att de lokala myndigheternas ekonomiska resurser ska motsvara de uppgifter som tilldelats dem i grundlag och annan lag. Med tanke på genomförandet av finansieringsprincipen är det väsentliga huruvida ändringen bedöms äventyra den ekonomiska aspekten av den kommunala självstyrelsen som tryggas i 121 § i grundlagen (GrUU 34/2013 rd, s. 3/I).

I kommunförsöket för främjande av sysselsättningen har man sört för att finansieringsprincipen genomförs på så sätt, att arbets- och näringsbyråerna har överfört personal i förhållande till de uppgifter som överförs till försökskommunerna. Också för genomförandet av de ändringar som föreslås i denna proposition ska resurserna för både arbets- och näringsbyråerna och de kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen ökas avsevärt.

På de grunder som anförts ovan strider propositionen inte mot bestämmelserna om kommunalt självstyre i 121 § i grundlagen. Under ett försök som pågår i flera år är det också i övrigt möjligt att den lagstiftning som ska tillämpas kan komma att ändras.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 25/2020 rd bedömt om kommunförsöket för främjande av sysselsättningen är godtagbart med tanke på försöksupplägget. Utskottet har bl.a. bedömt likabehandlingen av arbetssökande och förutsättningarna för att ordna försöket. I fråga om det sistnämnda har utskottet också kopplat försökets godtagbarhet till att försöket ska ge uppgifter och erfarenheter om konsekvenserna av vissa planerade reformer. Dessutom anser utskottet i sitt utlåtande att en allmän förutsättning för genomförandet av försöket bör vara att undersökningen och utvärderingen av resultaten av försöket har ordnats på behörigt sätt.

I kommunförsöket har inte de sysselsättningstjänster som föreskrivs i lag för enskilda kunder som är arbetssökande eller kundens rätt att få sysselsättningstjänster ändrats på något väsentligt sätt. Utgångspunkten har varit att försöket är administrativt och att kommunerna ska ordna de tjänster som tidigare legat på statens ansvar på samma sätt, men sysselsättningseffekterna uppnås med hjälp av metoder som beror på kommunernas allmänna kompetens och sektorsövergripande karaktär och som inte föreskrivs i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen.

Den serviceprocess för arbetssökande som föreslås i denna regeringsproposition ska också tillämpas i de kommuner som deltar i kommunförsöket. Den föreslagna ändringen strider dock inte mot de ovan nämnda målen för försöket, utan stöder dem.

Serviceprocessen för arbetssökande

Enligt 18 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna främja svsselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Den föreslagna serviceprocessen för arbetssökande tryggar uppfyllandet av de mål som nämns i bestämmelsen. Med avseende på lagstiftningsordningen bör man dock bedöma ändringarnas proportionalitet och de skyldigheter som åläggs arbetssökanden.

Svftet med propositionen är att den svsselsättande effekten ska vara cirka 10 000 fler svsselsatta och att de offentliga utgifterna ska minska till följd av detta. Den största delen av den svsselsättande effekten hänför sig till den period med intensifierad service som ordnas i början av jobbsökningen. Det centrala är uttryckligen att arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket för främjande av svsselsättningen träffar den arbetssökande regelbundet och tillräckligt ofta. Samtidigt ökar dock perioden med intensifierad service den arbetssökandes skyldigheter i samband med erhållande av arbetslöshetsförmån. Grundlagsutskottet har flera gånger uttryckt (bl.a. GrUU 2/2012 rd) att grundlagen i sig inte hindrar att det ställs villkor för erhållande av en förmån som avser att trygga den grundläggande försörjningen.

Den eftersträvade svsselsättande effekten är betydande. Dessutom är det beträffande de ändringar som gäller serviceprocessen fråga om att det stöd som erbiuds arbetssökande för jobbsökning och svsselsättning ökas avsevärt. Nyttan av att arbetslösa svsselsätter sig snabbare och att de snabbare hänvisas till de tjänster de behöver tillfaller förutom samhället även varje arbetssökande. Dessutom bör det beaktas att svftet med systemet med utkomstskydd för arbetslösa uttryckligen är att trygga den arbetssökandes ekonomiska förutsättningar att söka arbete och förbättra hans eller hennes förutsättningar att få arbete. Av dessa orsaker torde även de intensifierade serviceperioderna kunna anses stå i rätt proportion till den arbetssökandes skyldigheter. När det gäller permitterade är det dock fråga om att en arbetstagare väntar på möjlighet att få återgå till det egna arbetet. Det bör dessutom beaktas att arbetstagaren också är skyldig att återvända till det egna arbetet i enlighet med villkoren för arbetsförhållandet när permitteringen upphör. När det gäller permitterade är det också med tanke på ändringarnas proportionalitet befogat att serviceprocessen för den permitterade börja gälla fullt ut först när permitteringen har varat i tre månader.

Det föreslås inte att t.ex. de resekostnader som den arbetssökande orsakas av att utträta ärenden vid arbets- och näringsbyrån eller vid verksamhetsstället för en kommun som deltar i kommunförsöket för främjande av svsselsättningen ska ersättas i större utsträckning än för närvarande. Enligt 10 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice kan ersättning för resekostnader som föranleds av utträttande av ärenden vid arbets- och näringsbyrån beviljas arbetslösa enskilda kunder som på grund av sin skada eller sjukdom behöver färdtjänst för att kunna utträta ärenden vid arbets- och näringsbyrån. Ett villkor för att resekostnaderna ska ersättas är att ett personligt besök vid arbets- och näringsbyrån är nödvändigt med tanke på serviceprocessens framskridande.

Att inte i större utsträckning ersätta resekostnader och andra kostnader ligger i linje med den praxis som allmänt tillämpas i Finland, dvs. att kostnader för besök hos myndigheter inte ersätts. I fråga om serviceprocessen för arbetssökande ska det dock beaktas att ett besök vid arbets- och

näringsbyrån eller kommunens verksamhetsställe kan inverka på erhållandet av den arbetslöshetsförmån som är avsedd att trygga försörjningen.

Arbets- och näringsbyrån eller kommunen har därför av vägande skäl möjlighet att avstå från principen att den inledande intervjun ska ordnas vid arbets- och näringsbyråns eller kommunens verksamhetsställe. För att man ska kunna avvika från att ordna jobbsökningssamtal på ort och ställe krävs det synnerligen vägande skäl. Det är motiverat att kräva vägande och synnerligen vägande skäl, eftersom möten på ort och ställe har större inverkan på sysselsättningen än andra sätt att ordna möten. Möjligheten att göra undantag gäller t.ex. vid exceptionellt lång resväg, och genom den tryggas den arbetssökandes rätt att välja bostadsort enligt 9 § i grundlagen samt den rätt till utkomstskydd som tryggas i 19 § i grundlagen.

Jobbsökningsskyldigheten och förbudet mot att söka ändring

Att service som stöder jobbsökning eller sysselsättning eller annan service ingår i sysselsättningsplanen ger för närvarande inte den arbetssökande rätt att få tillgång till servicen i fråga, och att servicen ingår i planen medför inte någon skyldighet för arbets- och näringsbyrån eller en kommun som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen att ordna service. Utarbetandet av planen har till denna del ansetts vara faktiska förvaltningsåtgärder, och den arbetssökande har inte rätt att söka ändring i en utarbetad plan genom besvär. Frågan har behandlats bl.a. i grundlagsutskottets utlåtande GrUU 32/2012 rd. Till denna del föreslås det inga ändringar.

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice föreskrivs det om den skyldighet att söka arbete som ska ingå i sysselsättningsplanen. Skyldigheten att söka arbete ska också ingå i de planer som ersätter sysselsättningsplanen (integrationsplan, aktiveringsplan och sektorsövergripande sysselsättningsplan). Eftersom fullgörandet av skyldigheten att söka arbete inverkar på arbetssökandens rätt att få arbetslöshetsförmån, gäller inkluderandet av skyldigheten i planen individens rättigheter.

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Enligt propositionen får ändring trots det inte sökas i inkluderandet av skyldigheten att söka arbete i sysselsättningsplanen. En arbetssökande har dock besvärsmått enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa i ett ärende som gäller rätt till utkomstskydd för arbetslösa, om han eller hon vägrar att utarbeta en sysselsättningsplan eller låter bli att genomföra planen.

Grundlagsutskottet har ansett att ett besvärsförbud är möjligt, om det vid sökande av ändring i ett förmånsärende är möjligt att med anledning av yrkandet också bedöma lagenligheten hos planens innehåll (GrUU 20/1998 rd, GrUU 42/2010 och GrUU 15/2018 rd). Den föreslagna 9 § 3 punkten i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa innehåller en bestämmelse om vägran att utarbeta en sysselsättningsplan. Vid bedömningen av om den arbetssökande har haft giltig orsak att vägra utarbeta en sysselsättningsplan, ska det avgöras om planen till sitt innehåll hade varit förenlig med lagstiftningen. Det behöver inte föreskrivas särskilt om detta.

I 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs det dessutom att den arbetssökande har giltig orsak att låta bli att fullgöra den jobbsökningsskyldighet som ingår i planen, om skyldigheten inte motsvarar det som föreskrivs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice. Till denna del ska lagenligheten i planens innehåll bedömas i samband med

sökande av ändring i ett förmånsärende med stöd av en uttrycklig bestämmelse i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Med stöd av vad som anförts ovan kan förbudet mot att söka ändring i den ålagda jobsökningsskyldigheten inte anses stå i strid med 21 § 1 mom. i grundlagen.

Jobsökningsskyldigheten och likabehandling av arbetssökande

Generellt gäller jobsökningsskyldigheten enligt 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice i dess fulla omfattning alla arbetssökande. Undantag kan emellertid under vissa förutsättningar göras i situationer där arbetssökanden är i lönesubventionerat arbete, deltidsarbete, arbetsprövning, rehabilitering, arbetskraftsutbildning eller bedriver frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån.

I sådana situationer är en jobsökningsskyldighet som avviker från andra arbetssökandes skyldighet motiverad, eftersom arbetssökanden redan är i arbete eller försöker förbättra sina förutsättningar att få arbete genom att delta i utbildning eller rehabilitering som varar i över en månad. I dessa situationer består motprestationen för arbetslöshetsförmånen av en kombination av jobsökningsskyldigheten och tid i arbete eller deltagande i service. Arbetslöshetsförmånen betalas inte ut till dessa arbetssökande på lindrigare villkor än till de arbetssökande som åläggs full jobsökningsskyldighet.

Den kvantitativa jobsökningsskyldigheten kan under vissa förutsättningar sänkas, om det inte är möjligt att söka fyra möjliga jobb. Av de omständigheter som hänför sig till den arbetssökande beaktas hans eller hennes arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt hans eller hennes arbetsförmåga och eventuellt sådant skydd för yrkesskicklighet som avses i 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om antalet möjliga jobb som ska sökas minskas, förutsätts det att den arbetssökande är mindre aktiv än andra arbetssökande som villkor för fortsatt arbetslöshetsförmån. Det är dock alltid fråga om att det i praktiken ska vara omöjligt att fullgöra den fulla jobsökningsskyldigheten. Dessutom gäller minskningen av den kvantitativa jobsökningsskyldigheten endast en gång under varje granskningsperiod. Den arbetssökandes sysselsättningsplan kan därmed innehålla granskningsperioder under vilka sökanden har en jobsökningsskyldighet som avviker från de övriga perioderna.

Utgångspunkten är att en minskad jobsökningsskyldigheten blir mer bestående endast om arbetssökanden bor i ett område där antalet möjliga jobb är litet, oberoende av de föränderliga omständigheter som hänför sig till arbetssökandens person och arbetsmarknadsläget. Fullgörandet av jobsökningsskyldigheten förutsätter t.ex. inte att arbetssökanden byter bostadsort. Propositionen är i detta avseende förenlig med 9 § i grundlagen. I bestämmelsen tryggas rätten att välja bostadsort. Detta har i propositionen ansetts vara ett mer vägande skäl än likställigheten mellan arbetssökande, eftersom valet av bostadsort i princip har långvariga verkningar och arbetslösheten och den anknytande jobsökningsskyldigheten i regel varar under en kortare tid för de flesta arbetssökande.

Jobsökningsskyldigheten kan under vissa förutsättningar slopas helt och hållet på grund av arbetssökandens personliga egenskaper och fulla arbetsförmåga samt i början av en utbildning på heltid i läs- och skrivkunighet. Även dessa personer ska dock sträva efter att förbättra sin situation genom att följa sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen, och situationen ska alltid kontrolleras åtminstone i det skede då sysselsättningsplanen eller den

plan som ersätter sysselsättningsplanen revideras. Även om dessa arbetssökande med tanke på möjligheterna att få sysselsättning i allmänhet har en klart svagare ställning än andra arbetssökande, får inte heller de arbetslöshetsförmånen helt utan motprestation.

På dessa grunder torde undantagen från jobbsökningsskyldigheten inte kunna anses stå i strid med kravet på jämlikhet enligt 6 § i grundlagen.

Påminnelse

Syftet med den påminnelse som avses i 2 kap. 14 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice är att säkerställa att arbetssökanden känner till bl.a. de skyldigheter som utgör en förutsättning för erhållande av arbetslöshetsförmån. Eftersom arbetssökanden därigenom har bättre möjligheter än för närvarande att undvika att göra sig skyldig till försummelser som påverkar rätten till utkomstskydd för arbetslösa, stärker påminnelsen den arbetssökandes rätt till social trygghet på det sätt som avses i 19 § 2 mom. i grundlagen.

Påminnelsen är till sin natur en form av rådgivning. I samband med det görs det ingen bedömning av om arbetssökanden haft en i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd giltig orsak till sitt förfarande, med andra ord om arbetssökandens förfarande varit sådant att han eller hon kan förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner. En ny påminnelse ges också i de fall där arbetssökanden förfarit på det sätt som avses i 2 kap. 14 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, och påminnelsen har inte ens en dold inverkan på en senare rätt till utkomstskydd för arbetslösa.

Huruvida den arbetssökandes förfarande är arbetskraftspolitiskt klandervärt och förfarandets inverkan på rätten till utkomstskydd för arbetslösa bedöms enligt 2 a kap. 9 och 10 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa först när förfarandet upprepas. Att en påminnelse ges eller inte ges har ingen betydelse i sammanhanget.

Eftersom en påminnelse inte inverkar på den arbetssökandes rättigheter eller skyldigheter, föreskrivs det i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice om förbud mot att söka ändring i fråga om en påminnelse. Även om en påminnelse inte är ett beslut, behövs det dock bestämmelser om förbud mot ändringssökande på grund av det accentuerade behovet av tydlighet som den sannolikt omfattande användningen av påminnelser ger anledning till. På de grunder som nämns ovan kan förbudet mot sökande av ändring inte anses stå i strid med bestämmelsen om rätten att söka ändring som ingår i 21 § i grundlagen.

Perioder utan ersättning

De nuvarande bestämmelserna om påföljder inom utkomstskyddet som ingår i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har i stor utsträckning stiftats med grundlagsutskottets medverkan. Påföljderna har senast reviderats i större omfattning 2012, när bestämmelserna samlades i ett nytt 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (RP 111/2011 rd).

Grundlagsutskottet hänvisade i sitt utlåtande (GrUU 2/2012 rd) sammanfattningsvis till sin tidigare etablerade utlåtandep Praxis och konstaterade att utgångspunkten vid bedömningen av förutsättningarna för erhållande av utkomstskydd för arbetslösa är den rätt för var och en att få sin grundläggande försörjning tryggad i enlighet med 19 § 2 mom. i grundlagen, men grundlagen i sig är inte ett hinder för att ställa villkor för en förmån som avser att trygga den grundläggande försörjningen (se t.ex. GrUU 50/2005 rd, s. 2/II och de utlåtanden som nämns där).

Grundlagsutskottet nämnde i sitt utlåtande också att det när det gäller utkomstskyddet för arbetslösa kan vara fråga om villkor som avser att underlätta möjligheterna för en arbetslös att få jobb och som därmed är förenliga med grundlagens 18 § om rätt till arbete. För att en stödtagare ska få utkomstskyddet kan det förutsättas motprestationer av honom eller henne. Utskottet har också godkänt de perioder utan ersättning som används som sanktioner. Att som påföljd fränkänna en stödtagare rätten till en förmån i sak bör stå i motiverad proportion till hurdana sysselsättningsfrämjande åtgärder som stått till buds och vilka omständigheter som kan läggas den arbetslösa till last. Avbrotten i ersättningen kan inte heller göras så långa att den grundlagsfästa skyldigheten kringgås (se GrUU 43/2001 rd, s. 2–3 och GrUU 46/2002 rd, s. 2).

Utskottet har i ett tidigare sammanhang ansett att t.ex. en ersättningsfri period på fem månader är jämförelsevis lång, när det har varit fråga om en sanktion som grundar sig på den arbetssökandes prestationer (GrUU 50/2005 rd, s. 3/I).

Den föreslagna förkortningen av de längsta perioderna utan ersättning ligger i linje med den åsikt som framgår av grundlagsutskottets utlåtanden. Detta gäller också påföljder i samband med jobsökning och deltagande i service. I fråga om dessa bör det dessutom beaktas att påminnelsen om den arbetssökandes skyldigheter och graderingen av påföljdernas tidsmässiga omfattning avsevärt förbättrar den arbetssökandes möjligheter att genom sitt eget förfarande bidra till att t.ex. jobbskyldighet inte åläggs överhuvudtaget.

Den arbetssökandes skyldighet att delta i sysselsättningsfrämjande service som en förutsättning för att få arbetslöshetsförmån förblir i huvudsak oförändrad. Det finns dock orsak att granska den föreslagna 2 a kap. 9 § 8 och 9 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa med tanke på 80 § 1 mom. i grundlagen. Enligt 80 § i grundlagen ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag.

Grundlagsutskottet har i vissa situationer ansett inexakta bestämmelser om individens rättsliga ställning vara problematiska ur ett författningsrättsligt perspektiv. Till exempel i sitt utlåtande GrUU 25/1997 rd har grundlagsutskottet konstaterat att det i bestämmelserna om karenstider utan dagpenning och arbetsskyldighet används många tänjbara begrepp. I den nu föreslagna bestämmelsen i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreläggs en period utan ersättning, om den arbetssökande upprepade gånger vägrar delta i sådan i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan överenskommen service som arbets- och näringsmyndigheten, kommunen eller serviceproducenten ordnar och som stöder jobsökning eller sysselsättning, eller underlåter att iakttä en sektorsövergripande sysselsättningsplan till den del det i planen har avtalats om förbättring av de allmänna förutsättningarna för jobsökning och sysselsättning.

Grundlagsutskottet har behandlat samma typ av bestämmelse i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) i sitt utlåtande GrUU 25/1997 rd, som gällde regeringens proposition RP 152/1997 rd. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslogs begreppet ”andra åtgärder som måste anses vara skäligen och som främjar sysselsättningen”. Vid upprepad vägran att delta i sådana åtgärder skulle föreläggas skyldighet att vara i arbete. Grundlagsutskottet ansåg det vara nödvändigt att precisera begreppet av rättsskyddssynpunkter. Bestämmelsen preciserades till formen ”åtgärder som Arbetskraftsmyndigheten erbjuder i syfte att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonditionen eller andra därmed jämförliga åtgärder som måste anses vara skäligen och som främjar sysselsättningen”.

I den nu föreslagna bestämmelsen fastställs att servicen ska ha överenskommit i planen. Dessutom fastställs det i de föreslagna bestämmelserna i 2 a kap. 9 § 8 och 9 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa vilken aktör som ska ordna de tjänster som är förpliktande för den arbetssökande. I såväl de nämnda punkterna som i 11 punkten anges dessutom innehållet i

den service som är förpliktande genom att dess syfte anges. De föreslagna bestämmelserna är inte lika noggrant avgränsade som bestämmelserna i 2 a kap. 12 § 2 mom. i den nuvarande lagen om utkomstskydd för arbetslösa, men de motsvarar till sin noggrannhet i stor utsträckning 11 § 1 mom. i det kapitlet, som har tillkommit med grundlagsutskottets medverkan (t.ex. GrUU 2/2012 rd), även om grundlagsutskottet inte uttryckligen tog ställning till hur noggrant bestämmelsen i fråga avgränsats. De föreslagna 8, 9 och 11 punkterna i 2 a kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa torde på ovan nämnda grunder kunna anses vara tillräckligt exakta.

Om den arbetssökande vägrar delta i en undersökning eller bedömning som gäller arbetsförmågan, fortsätter jobbsökningen att vara i kraft, men arbets- och näringsbyrån utreder om den arbetssökande haft giltig orsak till sitt förfarande och om han eller hon ska åläggas en påföljd enligt 2 a kap. 9 eller 10 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. För närvarande utreds inte nödvändigtvis orsakerna till den arbetssökandes förfarande innan jobbsökningens giltighet upphör. Ändringen stöder till denna del den arbetssökandes rätt att bli hörd.

Den arbetssökandes skyldighet att delta i undersökning eller bedömning av arbetsförmågan hänför sig till personens självbestämmanderätt samt till den personliga frihet och integritet som tryggas i 7 § i grundlagen. Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden om pensionslagstiftningen (GrUU 30/2005 rd och GrUU 48/2006 rd) ansett att förmånstagaren kan åläggas detta slag av skyldigheter, om det är nödvändigt och det finns grundad anledning till åtgärden.

Enligt propositionen kan en period utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete föreläggas på grund av vägran att delta i en undersökning eller bedömning av arbetsförmågan, om undersökningen eller bedömningen skulle ha varit nödvändig för att bedöma den arbetssökandes behov av service. Utan en bedömning av servicebehovet är det svårt att stödja den arbetssökande i hans eller hennes jobbsökning och det är i praktiken omöjligt att hänvisa honom eller henne till ändamålsenliga tjänster. Propositionen motsvarar till denna del grundlagsutskottets tolkning i fråga om pensionslagstiftningen.

Regeringen anser att de föreslagna ändringarna inte ska anses strida mot grundlagen. I synnerhet på grund av omständigheter som hänför sig till den kommunala självstyrelsen och utarbetandet av en sysselsättningsplan samt den principiella betydelsen av jobbsökningsskyldigheten, som är en förutsättning för arbetslöshetsförmån, anser regeringen det dock önskvärt att grundlagsutskottet ger sitt utlåtande om propositionen.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice (916/2012) 1 kap. 3 § 1 mom. 3, 5 och 6 punkten, 4 § 3 mom. och 9 §, 2 och 3 kap. samt 14 kap. 1 § 4 mom. och 2 § 1 mom.,
av dem 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten och 14 kap. 1 § 4 mom. sådana de lyder i lag 1456/2016,
1 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 1371/2014, 1 kap. 9 § sådan den lyder i lag
1452/2016 och 14 kap. 2 § 1 mom. sådant det lyder i lag 422/2021, och
fogas till 1 kap. 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1050/2013, 1366/2014,
1371/2014, 1456/2016 och 548/2017, en ny 3 a och en ny 6 a punkt som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

3) *arbetslös* en person som

a) inte står i ett anställningsförhållande; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är mindre än fyra timmar eller vars varierande arbetstid per vecka enligt ett arbetsavtal med garanterad minimiarbetstid är mindre än fyra timmar,

b) inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av sysselsättning i företagsverksamhet eller i eget arbete har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och

c) inte är studerande på heltid enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av studier har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

3 a) *person som hotas av arbetslöshet* en person som inte är arbetslös och som löper risk att bli arbetslös inom två veckor,

5) *sysselsättningsplan* en plan som arbets- och näringsbyrån utarbetat tillsammans med den arbetssökande;

6) *plan som ersätter sysselsättningsplanen* en aktiveringsplan enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001), en integrationsplan enligt lagen om främjande av integration (1386/2010) eller en sektorsövergripande sysselsättningsplan enligt lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014),

6 a) *jobsökningsskyldighet* den skyldighet en arbetssökande enligt en i 3 kap. avsedd sysselsättningsplan har att söka möjliga jobb inom granskningsperioden som är en förutsättning för arbetslöshetsförmån,

4 §

Tillhandahållande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska tillhandahållas i form av service som kunderna på egen hand kan använda och i form av personlig service. Kunden anlitar service och håller kontakt med den myndighet som tillhandahåller offentlig arbetskrafts- och företagsservice som bestäms utifrån denna lag och det uppskattade servicebehovet.

9 §

Den arbetssökandes bostad och pendlingsregion

En persons pendlingsregion sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad.

Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, betraktas som den arbetssökandes faktiska bostad enligt denna lag i första hand den adress som han eller hon uppger för arbetskraftsmyndigheten och i andra hand den adress som avses i 13 § 1 mom. 3 punkten i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009).

Den arbetssökande ska underrätta arbets- och näringsmyndigheten om ändringar i kontaktuppgifterna.

2 kap.

Serviceprocessen för arbetssökande

1 §

Inledande av jobsökning

En enskild kunds jobsökning inleds den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen på arbets- och näringsbyrån och han eller hon registreras som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Arbets- och näringsmyndigheterna kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt.

Förutsättningen för att en enskild kund ska registreras som arbetssökande är att personen

- 1) lämnar de uppgifter om sin arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt sin arbetsförmåga som behövs för tillhandahållandet av offentlig arbetskraftsservice,
- 2) meddelar sin adress och andra kontaktuppgifter genom vilka han eller hon utan dröjsmål kan nås, och
- 3) vidtar övriga åtgärder som serviceprocessen för arbetssökande kräver.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, förutsätter registreringen av en utländsk medborgare eller statslös person som arbetssökande dessutom att denne

1) på basis av internationella avtal om arbetskraftens fria rörlighet som är förpliktande för Finland har rätt att komma till Finland för att söka arbete och förvärvsarbeta utan arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska prövning, eller

2) har rätt att förvärvsarbeta med stöd av ett uppehållstillstånd och tillståndet inte är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren.

Om en enskild kund inte kan registreras som arbetssökande, meddelar arbets- och näringsbyrån beslut om avslag av registrering.

2 §

Upphörande av jobsökningens giltighet

Jobsökningen upphör att vara i kraft om den arbetssökande

1) meddelar arbets- och näringsmyndigheten att han eller hon inte längre önskar hålla sin jobsökning i kraft eller inte förnyar sin jobsökning,

2) inte inom den tid som arbets- och näringsbyrån har satt ut lägger fram de redogörelser om sin arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt sin arbetsförmåga som behövs för tillhandahållandet av offentlig arbetskraftsservice,

3) upprepade gånger under en granskningsperiod på 12 månader underlåter att inom den tid och på det sätt som överenskommits med arbets- och näringsmyndigheten vara i kontakt med myndigheten.

Med att vara i kontakt med myndigheten i enlighet med 1 mom. 3 punkten anses också anlända till en inledande intervju, ett samtal om jobsökning och ett kompletterande samtal om jobsökning vid den tidpunkt som personen själv har reserverat via den nättjänst som är avsedd för ändamålet.

Jobsökningen för utländska arbetssökande eller statslösa personer som arbetssökande upphör också att vara i kraft om den arbetssökande inte längre uppfyller de i 1 § 3 mom. angivna förutsättningarna för registrering som arbetssökande.

3 §

Inledande av jobsökning på nytt

När jobsökningens giltighet har upphört kan den inledas på nytt på det sätt som anges i 1 §. För att jobsökningen ska inledas på nytt krävs det dessutom att en enskild kund när han eller hon begär att jobsökningen inleds ska lägga fram de utredningar som arbets- och näringsbyrån begär, om jobsökningen har upphört att vara i kraft med stöd av 2 § 1 mom. 2 punkten.

Arbets- och näringsmyndigheten kan begränsa personens rätt att inleda jobsökning elektroniskt via den nättjänst som är avsedd för ändamålet, om jobsökningens giltighet har upphört med stöd av 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten.

4 §

Information som ska lämnas till arbetssökande

Arbets- och näringsmyndigheten ska i samband med att en person registreras som arbetssökande eller utan dröjsmål därefter informera om den jobsökningsskyldighet som ingår i sysselsättningsplanen och andra omständigheter som hänför sig till jobsökningen, om den offentliga arbetskrafts- och företagsservice som står till buds, om villkoren för jobsökningens giltighet och om omställningsskyddet.

Arbets- och näringsmyndigheten ska dessutom vid behov informera den arbetssökande om service som främjar jobsökningen och annan sysselsättningsfrämjande service samt om

ansökan om arbetslöshetsförmån och de viktigaste arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmånen.

5 §

Ordnanande av serviceprocessen för arbetssökande

Arbets- och näringsbyrån ska ordna en inledande intervju med en arbetssökande inom fem vardagar från jobbsökningens början. En ny inledande intervju ordnas endast om det har förflutit minst sex månader sedan jobbsökningen har upphört och personen registreras som arbetssökande på nytt.

Utöver den inledande intervjun ordnar arbets- och näringsbyrån också

1) för en arbetslös arbetssökande och en person som hotas av arbetslöshet, fem kompletterande samtal om jobbsökning under de tre månader som följer på den inledande intervjun,

2) för en arbetslös arbetssökande, en person som hotas av arbetslöshet, en annan arbetssökande i deltidstillättning och en arbetssökande vars permittering genomförs i form av förkortad arbetstid, ett kompletterande samtal om jobbsökning alltid då tre månader har förflutit efter den inledande intervjun eller det senaste samtalet om jobbsökning,

3) för en arbetslös arbetssökande två kompletterande samtal om jobbsökning alltid då sex månader förflutit från den inledande intervjun eller från ett tidigare samtal om jobbsökning enligt denna punkt, om den arbetssökande inte samtidigt deltar i någon sysselsättningsfrämjande service;

4) för en enskild kund, utöver vad som föreskrivs i 1–3 punkten, kompletterande samtal om jobbsökning på det sätt som servicebehovet förutsätter.

Ett kompletterande samtal om jobbsökning enligt 2 mom. 1 punkten och ett samtal om jobbsökning enligt 2 mom. 2 punkten ordnas också för en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning och för en arbetssökande som deltar i studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration, även om han eller hon inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet, om arbetskraftsutbildningen eller de studier som stöds med arbetslöshetsförmån beräknas pågå i högst en månad eller den arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån beräknas pågå i högst en månad.

Den inledande intervjun ordnas alltid vid arbets- och näringsbyrån, om inte något annat sätt att ordna intervjun av vägande skäl är mer ändamålsenligt. Ett samtal om jobbsökning ordnas alltid vid arbets- och näringsbyrån, om inte något annat sätt att ordna samtalet av synnerligen vägande skäl är mer ändamålsenligt. Ett kompletterande samtal om jobbsökning ordnas på det sätt som med beaktande av den arbetssökandes behov av service och av omständigheterna är mest ändamålsenligt.

6 §

Samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning

Ett samtal om jobbsökning och ett kompletterande samtal om jobbsökning enligt 5 § 2 mom. 1 och 3 punkten ordnas inte, om:

1) den arbetssökandes jobbsökning kommer att upphöra inom en månad,

2) den arbetssökande deltar i en arbetskraftsutbildning som beräknas pågå längre än en månad,

3) den arbetssökande deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration och som beräknas pågå längre än en månad,

4) den arbetssökande deltar i sådan arbetsprövning som avses 4 kap. och som beräknas pågå längre än en månad,

5) den arbetssökande är i lönesubventionerat arbete som beräknas pågå längre än en månad, eller

6) den arbetssökande är i rehabilitering som beräknas pågå längre än en månad.

Om den arbetssökande är permitterad, ordnas de kompletterande samtal som avses i 5 § 2 mom. 1 punkten endast på den arbetssökandes begäran.

För en arbetssökande som avses i 1 mom. 2–6 punkten ordnas ett samtal om jobsökning en månad innan en arbetskraftsutbildning, studier som stöds med arbetslöshetsförmån, ett arbetsförsök, en period med lönesubvention eller rehabilitering beräknas upphöra. Inom en månad efter ett samtal om jobsökning ordnas två kompletterande samtal om jobsökning, om det inte är uppenbart onödigt att ordna sådana samtal.

För arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt ordnas samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning endast om det finns ett vägande skäl för detta med tanke på den arbetssökandes sysselsättning eller servicebehov.

7 §

Innehållet i en inledande intervju

Vid den inledande intervjun bedömer arbets- och näringsbyrån den arbetssökandes förutsättningar att söka och få arbete samt den arbetssökandes behov av service som stöder hans eller hennes jobsökning och sysselsättning. Utifrån bedömningen utarbetas en sysselsättningsplan.

Dessutom anvisar arbets- och näringsbyrån vid den inledande intervjun den arbetssökande att söka möjliga jobb som är lämpliga för honom eller henne och till att söka sig till behövlig service. Vid den inledande intervjun presenteras den service som tillhandahålls den arbetssökande och avtalas om sättet att anlita service och andra sätt för den arbetssökande att kontakta arbets- och näringsmyndigheten.

8 §

Innehållet i ett samtal om jobsökning

Vid ett samtal om jobsökning anvisar arbets- och näringsbyrån den arbetssökande att söka möjliga jobb som är lämpliga för honom eller henne och stöder hans eller hennes jobsökning. Dessutom hänvisas arbetssökanden till behövlig service.

Vid ett samtal om jobsökning kontrolleras bedömningen av arbetssökandens servicebehov och utarbetas eller revideras sysselsättningsplanen.

9 §

Innehållet i ett kompletterande samtal om jobsökning

Ett kompletterande samtal om jobsökning inriktas utifrån bedömningen av den arbetssökandes servicebehov på stödande av jobsökningen eller på fortsatt utredning av servicebehovet och hänvisande av den arbetssökande till behövlig service.

Vid ett kompletterande samtal om jobsökning kan sysselsättningsplanen utarbetas eller revideras.

I stället för ett kompletterande samtal om jobsökning kan den arbetssökande erbjudas annan motsvarande personlig service som stöder jobsökningen eller bidrar till att förbättra den arbetssökandes förutsättningar att få arbete.

10 §

Bedömning av servicebehovet

I arbets- och näringsbyråns bedömning av den arbetssökandes behov av service beaktas åtminstone

- 1) den arbetssökandes kompetens och yrkesskicklighet och hans eller hennes egna mål för att utveckla sin kompetens och yrkesskicklighet,
- 2) omständigheter i fråga om den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga som inverkar på förutsättningarna att söka och få arbete,
- 3) den arbetssökandes jobsökningsfärdigheter och övriga omständigheter som inverkar på hans eller hennes sysselsättningsmöjligheter,
- 4) sannolikheten för att personen blir arbetslös och för att arbetslösheten förlängs.

För klarläggande av den arbetssökandes servicebehov kan han eller hon hänvisas till undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan samt andra sakkunnigbedömningar. Den arbetssökandes kompetensutveckling kan vid behov bedömas i samarbete med utbildningsproducenten och den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga kan bedömas i samarbete med producenterna av social- och hälsovårdstjänster.

11 §

Sysselsättningsplanens innehåll

Sysselsättningsplanen ska innehålla sådana åtgärder som hänför sig till jobsökning eller till utvecklande av företagsverksamhet vars syfte är att den arbetssökande snabbt ska få sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Dessutom ska sysselsättningsplanen vid behov innehålla åtgärder som hänför sig till offentlig arbetskrafts- och företagservice enligt den arbetssökandes servicebehov samt andra tjänster som ökar den arbetssökandes kompetens och arbetsmarknadsfärdigheter samt service som ökar den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga och åtgärder som hänför sig till jobsökning eller utvecklande av företagsverksamhet eller till klarläggande av den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga eller hälsotillstånd som inverkar på hans eller hennes sysselsättning.

Sysselsättningsplanen ska innehålla en överenskommelse om uppföljning av hur planen har fullföljts och en tidsfrist inom vilken den arbetssökande ska meddela hur han eller hon har följt planen. Om arbets- och näringsbyrån förutsätter någon annan redogörelse för hur planen har följts än den arbetssökandes eget meddelande, ska detta skrivas in i planen.

Arbets- och näringsmyndigheten och den arbetssökande godkänner sysselsättningsplanen. Närmare bestämmelser om sysselsättningsplanens struktur och om hur planen godkänns och arkiveras utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Den arbetssökandes skyldigheter

En arbetssökande som anhåller om utkomstskydd för arbetslösa ska aktivt söka arbete och utbildning. Den arbetssökande ska också delta i bedömningen av sitt servicebehov, i utarbetandet och översynen av en sysselsättningsplan och i service som stöder jobsökningen och främjar arbetsmarknadsfärdigheterna och möjligheterna att få arbete.

Om den arbetssökande anhåller om arbetslöshetsförmån har han eller hon en skyldighet att på det sätt som arbets- och näringsbyrån bestämt underrätta denna om hur sysselsättningsplanen har följts. Närmare bestämmelser om den information som ska meddelas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Den arbetssökande ska förvara de utredningar som gäller uppfyllandet av den jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. och visa upp dem för arbets- och näringsbyrån på begäran.

13 §

Arbets- och näringsbyråns skyldigheter

Arbets- och näringsbyrån ska inom ramen för de anslag som har ställts till arbets- och näringsbyråns förfogande erbjuda arbete och utbildning samt ordna den service som ingår i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den.

Arbets- och näringsbyrån ska också följa hur sysselsättningsplanen genomförs och bidra till att serviceprocessen framskrider.

14 §

Påminnelse

Arbets- och näringsbyrån påminner skriftligen den arbetssökande om hur hans eller hennes förfarande påverkar sysselsättningen och rätten att få arbetslöshetsförmån bland annat när den arbetssökande

1) inte anländer till en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning eller en sådan inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration,

2) på annat sätt underlåter att anlita service hos arbets- och näringsmyndigheten inom den tid som myndigheten har satt ut och på det sätt myndigheten förutsätter,

3) inte inom den tid och på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den underrättar arbets- och näringsmyndigheten eller serviceproducenten om hur han eller hon har följt planen eller en ersättande plan,

4) inte börjar ta del av den service som överenskommit i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den, eller om servicen avbryts av orsaker som beror på den arbetssökande, eller

5) på något annat sätt underlåter att fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

3 kap.

Arbetsförmedling

1 §

Arbetsförmedlingens mål och allmänna principer

Genom arbetsförmedling främjas matchningen mellan utbudet och efterfrågan på arbetskraft så att lediga platser fylls och de arbetssökande snabbt får jobb.

Arbetsförmedlingen baserar sig på arbetsgivarens och arbetstagarens avtalsfrihet och fria val.

Bestämmelser om arbetsförmedling från Finland till utlandet och från utlandet till Finland och om internationell praktik utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Arbetsförmedlingservice

Arbets- och näringsmyndigheterna ska publicera och förmedla information om ledigförklarade arbeten enligt arbetsgivarens uppdrag, om inte något annat föreskrivs i 9 §. Dessutom presenterar arbets- och näringsbyrån på avtalat sätt arbetssökande som är lämpliga för det lediga arbetet för arbetsgivaren.

Arbets- och näringsmyndigheten erbjuder den arbetssökande möjlighet att publicera den presentation han eller hon gjort upp för att främja sin sysselsättning i den för ändamålet avsedda nättjänsten.

Arbets- och näringsbyrån anvisar den arbetssökande att söka för honom eller henne lämpliga jobb. Arbets- och näringsbyrån eller serviceproducenten bedömer arbetets lämplighet för den arbetssökande med beaktande av den arbetssökandes yrkeserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga.

3 §

Jobsökningsskyldighet

Om inte något annat följer av 5–9 §, ska det enligt sysselsättningsplanen för en arbetslös arbetssökande eller en person som hotas av arbetslöshet avtalas om tre sådana granskningsperioder som omfattar en månad under vilken den arbetssökande ska söka fyra jobb som han eller hon har möjlighet att få.

Om arbets- och näringsbyrån bedömer att det inte är möjligt för den arbetssökande att med beaktande av hans eller hennes arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga och arbetssökandens eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa under granskningsperioden söka fyra sådana jobb som han eller hon har möjlighet att få, kan antalet jobb som ska sökas minskas. Närmare bestämmelser om grunderna för en minskning av jobsökningsskyldigheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Granskningsperioderna kan av vägande skäl sammanslås utan att det påverkar antalet möjliga jobb som ska sökas. Att arbetslösheten eller jobsökningen upphör anses inte vara ett sådant vägande skäl.

4 §

Arbete som den arbetssökande har möjlighet att få

Jobsökningsskyldigheten kan uppfyllas genom att den arbetssökande

- 1) söker en sådan anställning i arbetsförhållande som varar längre än två veckor och som den arbetssökande med fog kan förvänta sig att få,
- 2) söker en anställning som arbets- och näringsbyrån erbjuder honom eller henne individuellt,
- 3) söker mertidsarbete hos den egna arbetsgivaren,
- 4) söker ett sådant jobb där en i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd företagare med fog kan förväntas bli anställd,
- 5) publicerar en presentation som avses i 2 § 2 mom.,
- 6) vidtar andra motsvarande åtgärder som syftar till sysselsättning.

5 §

Jobsökskningskyldighet för personer som är i arbete

Med avvikelse från 3 § ska det vid en inledande intervju eller ett samtal om jobsökning med arbetssökande som är anställda i deltidsarbete införas en skyldighet i sysselsättningsplanen att under en granskningsperiod på tre månader söka ett sådant möjligt jobb som avses i 4 §, om den arbetssökandes regelbundna arbetstid är högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete. Hur den faktiska arbetstiden inverkar på jobsökskningskyldigheten anges i 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

På jobsökskningskyldigheten för en arbetssökande i lönesubventionerat arbete tillämpas bestämmelserna i 3 § med början från det samtal om jobsökning som ordnas en månad innan perioden med lönesubvention beräknas upphöra oberoende av arbetstiden för det lönesubventionerade arbetet, såvida arbetet inte fortsätter i anställning hos samma arbetsgivare eller en annan arbetsgivare, även om den arbetssökande inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet.

Den jobsökskningskyldighet som avses i 3 § inträder från det att arbetsförhållandet upphör, om den arbetssökande är i sådant annat arbete än lönesubventionerat arbete som varar längre än två veckor och där arbetstiden överskrider 80 procent av den maximala arbetstid för heltidsanställda som tillämpas i branschen.

Om jobsökskningskyldigheten för arbetssökande i utbildning föreskrivs i 6 § och om jobsökskningskyldigheten för arbetssökande som deltar i arbetsprövning föreskrivs i 7 §.

6 §

Jobsökskningskyldighet för permitterade

På jobsökskningskyldigheten för permitterade tillämpas bestämmelserna i 3 § med början från det samtal om jobsökning som avses i 2 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten och som ordnas då tre månader har förflutit sedan permitteringen inleddes.

Om permitteringen av den arbetssökande har genomförts i form av förkortad arbetstid, gäller i fråga om jobsökskningskyldigheten vad som i 5 § 1 mom. anges om jobsökskningskyldigheten för deltidsanställda efter att den tidsperiod som anges i 1 mom. har löpt ut.

7 §

Jobsökskningskyldighet för personer som deltar i utbildning

Bestämmelserna i 3 § tillämpas på jobsökskningskyldigheten för en arbetssökande som deltar i en arbetskraftsutbildning som beräknas pågå i högst en månad eller i studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration, även om personen inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet.

En sysselsättningsplan för en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning som beräknas pågå längre än en månad eller i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration ska innefatta granskningsperioder på tre månader vardera under vilka arbets- och näringsbyrån ska anvisa den arbetssökande att söka tre anställningar som erbjuds individuellt i arbete som anknyter till utbildningsområdet och stöder utbildningen. Arbetet ska vara sådant som den arbetssökande enligt de uppgifter som arbets- och näringsbyrån har inte kan vägra att ta emot enligt 2 a kap. 4 § 3 mom. eller 5–8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan att förlora sin arbetslöshetsförmån. Om arbets- och näringsbyrån inte kan anvisa den arbetssökande att söka sådana anställningar som anknyter till utbildningsområdet eller stöder utbildningen, är den arbetssökandes jobsökskningskyldighet på motsvarande sätt mindre.

Med början från det samtal om jobsökning som ordnas en månad innan studierna beräknas upphöra tillämpas bestämmelserna i 3 och 5 § på den arbetssökandes jobsökningsskyldighet, även om personen inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet.

Bestämmelserna i 2 mom. och i 3 och 5 § tillämpas inte under den tid utbildning i läs- och skrivkunnighet pågår, om studierna är heltidsstudier på det sätt som avses i 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Jobsökningsskyldighet ingår inte i sysselsättningsplanen för en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt.

8 §

Jobsökningsskyldighet för personer som deltar i arbetsprövning och rehabilitering

Det som föreskrivs i 3 och 8 § tillämpas på jobsökningsskyldigheten för en jobsökande, om han eller hon deltar i en rehabilitering eller en sådan i 4 kap. avsedd arbetsprövning som beräknas pågå i högst en månad.

På jobsökningsskyldigheten för en arbetssökande som deltar i en rehabilitering eller arbetsprövning som beräknas pågå längre än en månad tillämpas det som föreskrivs i 3, 5 och 8 § med början från det samtal om jobsökning som ordnas en månad innan rehabiliteringen eller arbetsprövningen beräknas upphöra.

9 §

Orsak att frångå skyldigheten att söka arbete

Jobsökningsskyldigheten tillämpas inte om

- 1) den arbetssökande har fyllt 25 år och han eller hon har varit arbetslös i 12 månader utan avbrott, eller den arbetssökande är under 25 år och har varit arbetslös i sex månader utan avbrott,
- 2) arbets- och näringsbyrån, kommunen eller Folkpensionsanstalten har konstaterat att den arbetssökande behöver sektorsövergripande samservice, och
- 3) den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att arbete på den öppna arbetsmarknaden inte är möjligt.

Jobsökningsskyldigheten tillämpas inte heller om den arbetssökande enligt en sådan medicinsk utredning som betraktas som tillförlitlig saknar arbetsförmåga för sådant arbete som motsvarar hans eller hennes arbetserfarenhet och utbildning under den tid skyddet för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa varar, och för allt slags arbete efter det att skyddet för yrkesskicklighet har upphört, och

- 1) den arbetssökande iakttar sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del det i planen har avtalats att personen ska ansöka om förmån som beviljas på grund av arbetsoförmåga och söka sig till rehabilitering som förbättrar arbets- och funktionsförmågan, eller
- 2) den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att arbete på den öppna arbetsmarknaden inte är möjligt.

10 §

Att vägra ta emot en platsanmälan och att ta bort en anmälan

Arbets- och näringsmyndigheten kan vägra ta emot en platsanmälan om en ledig anställning och kan ta bort en anmälan ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem om det utifrån

anmälan är uppenbart eller utifrån arbetsgivarens tidigare handlande eller i övrigt finns grundad anledning att misstänka att

- 1) arbetsgivaren bryter mot ett lagstadgat diskrimineringsförbud,
- 2) arbetsgivaren söker arbetstagare för lagstridiga arbetsuppgifter eller i fråga om vilka det strider mot lag att anställa den som söks,
- 3) arbetsgivaren väsentligt försummar sina skyldigheter enligt 2 kap. i arbetsavtalslagen eller 2 och 3 kap. i lagen om sjöarbetsavtal eller sin skyldighet att betala skatter och lagstadgade avgifter,
- 4) det på arbetsplatsen föreligger ett uppenbart hot om våld eller förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risk för arbetstagarens hälsa, eller
- 5) det på grund av uppgiftens natur eller av annan motsvarande orsak inte är ändamålsenligt att stödja tillsättningen genom arbetsförmedling.

En förutsättning för att vägra ta emot en platsanmälan eller för att ta bort en anmälan i de situationer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten är att arbetsgivaren inte trots arbets- och näringsmyndighetens uppmaning har rättat sin platsanmälan.

Arbets- och näringsmyndigheterna ska fatta beslut om att vägra ta emot en anmälan eller om att ta bort en anmälan skriftligen. I 14 kap. 1 § föreskrivs det om sökande av ändring i arbets- och näringsmyndighetens beslut.

14 kap.

Ändringssökande

1 §

Omprövningsbegäran och besvär

Omprövning får inte begäras och besvär får inte anföras när det gäller arbets- och näringsbyråns avgörande att påminna den arbetssökande om hans eller hennes skyldigheter på det sätt som avses i 2 kap. 14 §, att ålägga den arbetssökande jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap., att inte erbjuda kunden sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning eller prövning eller att inte stödja den arbetssökandes frivilliga studier, eller att inte godkänna ett meddelande om avbrytande av studier som stöds.

2 §

Ändring i beslut om avslag av registrering och beslut om kostnadsersättning

Med avvikelse från 1 § 1 mom. får ändring i ett beslut om sådan kostnadsersättning som avses i 9 kap. 1 § 3 punkten om avslag på ansökan om registrering som arbetssökande sökas hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i beslut av besvärsnämnden för social trygghet får sökas hos försäkringsdomstolen. Ändring i försäkringsdomstolens beslut får inte sökas genom besvär.

1. Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.
2. Bestämmelsen i 2 kap. 5 § 2 mom. 1 punkten i denna lag tillämpas på personer som är registrerade som arbetssökande den 2 maj 2022 eller därefter.
3. Om en person är registrerad som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas 2 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten i denna lag när tre månader har förflutit från det att den senaste i

2 kap. 4 § 2 mom. avsedda intervjun med den arbetssökande hölls, i den lydelse paragrafen och momentet hade vid ikraftträdandet av denna lag.

4. Om en person är registrerad som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas 2 kap. 5 § 2 mom. 3 punkten i denna lag när ett sådant samtal om jobsökning som avses i 3 momentet har ordnats för personen och han eller hon har varit arbetslös i sex månader.

2.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten samt 2 a kap. 12 a och 13 a §, sådana de lyder, 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten i lag 1001/2012, 2 a kap. 12 a § i lag 1451/2016 och 2 a kap. 13 a § i lag 423/2021,

ändras 2 kap. 1 § 3 mom. och 16 § 1 mom. 2 punkten, 2 a kap. 1 och 4–7 §, 8 § 1 mom., 9–12 §, 13, 13 a och 14 § samt 10 kap. 4 § 2 mom. och 14 kap. 1 a § 1 mom.,

sådana de lyder, 2 kap. 1 §:n 3 mom. i lag 1001/2012 och 2 kap. 16 § 1 mom. 2 punkten i lag 1374/2014, 2 a kap. 1 § i lagarna 288/2012, 1049/2013 och 128/2019, 2 a kap. 4 och 6 §, 8 § 1 mom., 12 och 13 § samt 10 kap. 4 § 2 mom. i lag 1451/2016, 2 a kap. 5 § i lagarna 1451/2016 och 380/2018, 2 a kap. 7 och 11 § i lag 288/2012, 2 a kap. 9 § i lagarna 288/2012, 1370/2014 och 1451/2016, 2 a kap. 10 § i lagarna 1370/2014, 1374/2014 och 1451/2016 och 2 a kap. 14 § i lagarna 88/2012, 918/2012, 1374/2014 och 1451/2016 samt 14 kap. 1 a § 1 mom. i lag 380/2018, och

fogas till 2 a kap. en ny 14 a § som följer:

2 kap.

Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

1 §

Arbetslös arbetssökande

Som arbetssökande betraktas de som på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

- 1) är registrerade som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem,
 - 2) har hållit sin jobsökning i kraft vid arbets- och näringsbyrån,
 - 3) sköter ärenden hos arbets- och näringsbyrån så som byrån förutsätter.
-

16 §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning

En ung person som saknar utbildning och som på grund av de begränsningar som anges i 13 § 2 mom. eller 14 § 3 mom. har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån, har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, om han eller hon

2) under minst 21 kalenderveckor har handlat på det sätt som avses i 2 a kap. 10 § 2 mom.

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

1 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 45 dagar från anställningsförhållandets upphörande, om den arbetssökande utan giltig orsak har lämnat sitt arbete eller genom ett förfarande som kan anses som klandervärdt har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, har den arbetssökande inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar från anställningsförhållandets upphörande.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när personens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 63 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 42 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

Har en arbetstagare, vars arbetsavtal har sagts upp på en grund som avses i 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen eller i 8 kap. 2 § i lagen om sjöarbetsavtal eller vars arbetsavtal har hävts på grundval av 8 kap. 1 § 1 mom. i arbetsavtalslagen eller 9 kap. 1 § 1 mom. i lagen om sjöarbetsavtal, bevisligen bestritt uppsägningen eller hävningen inom tre månader efter det att anställningsförhållandet upphört, kan det förrän ett slutligt avgörande i arbetsavtalsärendet har fattats inte anses att arbetstagaren själv, på det sätt som avses i 1 mom. i denna paragraf, har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde, om det inte kan anses att bestridandet är uppenbart grundlöst.

4 §

Vägran att ta emot arbete

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under en tid av 45 dagar från det att 30 dagar har förflutit från vägran att ta emot arbete, om den arbetssökande under den tid han eller hon är arbetslös utan giltig orsak vägrar ta emot arbete som individuellt erbjuds honom eller henne eller som han eller hon blivit vald till.

Om arbetet skulle ha varat högst två veckor, har den arbetssökande inte rätt till arbetslöshetsförmåner under en tid av 30 dagar. Om en person genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett anställningsförhållande inte har uppkommit, anses han eller hon ha vägrat ta emot arbete.

Som giltig orsak för att vägra ta emot arbete anses någon av de orsaker som avses i 5–8 § eller andra med dem jämförbara orsaker. Om en person vägrar ta emot erbjudet arbete ska det utöver

vad som föreskrivs i de nämnda paragraferna vara uppenbart att den arbetssökande inte var medveten om de omständigheter som avses i 5–8 § eller omständigheter som kan jämföras med dessa när han eller hon sökte arbetet.

Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning anses den arbetssökande ha vägrat ta emot arbete den dag arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter får kännedom om vägran eller den dag personen har vägrat ta emot arbete. Närmare bestämmelser om den tidpunkt då den arbetssökande anses ha vägrat ta emot arbete utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på personen

En person har giltig orsak att vägra ta emot arbete, om

- 1) arbetet inte med beaktande av personens arbetsförmåga kan anses vara lämpligt för honom eller henne,
- 2) arbetet står i konflikt med hans eller hennes religiösa eller etiska övertygelse, eller
- 3) han eller hon inte ges skälig tid att ordna vård för barn och att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg och andra motsvarande begränsningar.

6 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på arbetet

En person har giltig orsak att vägra ta emot arbete, om

- 1) det för arbetet inte betalas lön enligt kollektivavtal eller, om det inte finns något kollektivavtal för branschen, lönen för heltidsarbete inte är minst 1 134 euro i månaden,
- 2) den lön som betalas för arbetet är baserad helt på provision eller, om lönen delvis är baserad på provision, den del av lönen som är baserad på fast lön för heltidsarbete inte uppgår till minst 1 134 euro i månaden.
- 3) lönen för ett deltidsarbete och den arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till honom eller henne, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne,
- 4) den lön som betalas för ett arbete som anvisats den arbetslösa med stöd av 3 kap. 5 § i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne,
- 5) arbetet förutsätter utförande av sådana uppgifter som är uppenbart osedliga eller strider mot god sed,
- 6) arbetet är förenat med ett uppenbart hot om våld,
- 7) det i arbetet förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risker för arbetstagarens hälsa, eller
- 8) arbetet berörs av strejk, lockout eller blockad.

7 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på arbetsplatsens belägenhet

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete, om

- 1) de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt tre timmar,
- 2) de dagliga arbetsresorna vid deltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt två timmar,

3) arbetet finns utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och där det till honom eller henne under vistelsen betalas arbetslöshetsförmån enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

8 §

Skydd för yrkesskicklighet

En person har inom tre månader från registreringen som arbetslös arbetssökande eller från ett senare avslutande av heltidsstudier giltig orsak att vägra ta emot arbete som inte motsvarar den yrkesskicklighet som baserar sig på hans eller hennes utbildning och arbetserfarenhet (*skydd för yrkesskicklighet*). Medan skyddet för yrkesskicklighet gäller har den arbetssökande giltig orsak att vägra ta emot även erbjudet heltidsarbete med iakttagande av vad som föreskrivs i 6 § 3 mom. Skyddet för yrkesskicklighet börjar om från början, när personen har uppfyllt det arbetsvillkor som förutsätts för arbetslöshetsdagpenning och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning börjar räknas om från början.

9 §

Förfaranden i samband med jobsökning och arbetskraftsservice

En arbetssökande har under sju dagar efter en underlåtelse eller ett annat förfarande inte rätt till arbetslöshetsförmån, om han eller hon som arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som mottagare av arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. utan sådan orsak som avses i 11–14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader en andra gång

1) uteblir från en inledande intervju eller ett samtal om jobsökning som avses i 2 kap. 5 § eller 6 § 2 mom. i lagen om arbetskrafts- och företagsservice,

2) uteblir från en sådan inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration,

3) vägrar att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller genom något annat förfarande än det som avses i 1 eller 2 punkten förorsakar att planen inte kan utarbetas eller revideras,

4) vägrar göra en inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration eller genom något annat än ett sådant förfarande som avses i 2 punkten är orsak till att en inledande kartläggning inte kan genomföras,

5) underlåter att söka arbete på det sätt som förutsätts i en sysselsättningsplan eller en ersättande plan, eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobsökningen inte leder till sysselsättning,

6) låter bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobsökningen inte leder till sysselsättning, under förutsättning av minst sex månader har förflutit sedan en i 2 kap. 5 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd inledande intervju senast ordnades,

7) vägrar delta eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas

a) jobsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning, utbildningsprövning eller arbetsprövning enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice,

b) arbetskraftsutbildning enligt lagen om yrkesutbildning,

c) frivilliga studier enligt 22–24 § i lagen om främjande av integration, eller

d) arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte,

8) avbryter eller av eget förvållande blir tvungen att avbryta i 7 punkten avsedd service,
9) vägrar delta i eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan överenskommen annan än sådan av arbets- och näringsmyndigheten, kommunen eller serviceproducenten ordnad i 7 punkten avsedd service som stöder jobsökningen eller sysselsättningen,

10) avbryter eller av eget förvållande blir tvungen att avbryta i 9 punkten avsedd service,

11) vägrar delta i eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas en undersökning eller bedömning som är nödvändig för att utvärdera hans eller hennes servicebehov, eller

12) underlåter att iaktta vad som i en sektorsövergripande sysselsättningsplan har överenskommit om förbättrande av de allmänna förutsättningarna för jobsökning och sysselsättning, om han eller hon inte har ålagts jobsökningsskyldighet enligt 3 kap. 8 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Ett sådant förfarande som avses i 1 mom. 5 och 6 punkten bedöms i dess helhet under varje granskningsperiod för jobsökningsskyldigheten enligt 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

10 §

Upprepade förfaranden i samband med jobsökning och arbetskraftsservice

En arbetssökande som är arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som får arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. och utan sådan orsak som avses i 11–14 § eller en med dessa jämfällbar giltig orsak under en period på 12 månader förfar på ett sådant sätt som avses i 9 § 1 mom. 1–12 punkten

1) en tredje gång, har under 14 dagar efter det förfarande som avses i bestämmelsen inte rätt till arbetslöshetsförmåner,

2) en fjärde gång eller fler än fyra gånger, har tills vidare inte rätt till arbetslöshetsförmåner efter det förfarande som avses i bestämmelsen (*skyldighet att vara i arbete*).

Skyldigheten att vara i arbete uppfylls när en person under sammanlagt minst 12 kalenderveckor efter det att skyldigheten inträdde har

1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret,

2) deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 22–24 § i lagen om främjande av integration,

3) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom., eller

4) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån återfås också efter att skyldigheten att vara i arbete återinträder, om

1) den arbetssökande rättar till sitt förfarande inom tre månader efter en i 2 kap. 5 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd inledande intervju; skyldigheten att vara i arbete gäller dock alltid i minst 14 dagar, eller

2) minst fem år har förflutit från det att en skyldighet att vara i arbete inträdde.

Det som föreskrivs i 1 mom. och i 9 § tillämpas inte under den tid den arbetssökande enligt 1 mom. eller 9 § inte har rätt till arbetslöshetsförmåner. Det som föreskrivs i 1–9 § och i 2 kap. 13 § 2 mom. samt 14 § 3 mom. tillämpas inte under tiden för en skyldighet att vara i arbete.

11 §

Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande

En arbetssökande har giltig orsak att utebli från en inledande intervju, ett samtal om jobsökning eller ett kompletterande samtal om jobsökning som avses i 2 kap. 5 § och 6 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, en inledande kartläggning enligt 9 § i lagen om främjande av integration och ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras, om

1) den arbetssökande uteblir från mötet på grund av sjukdom eller olycksfall eller av en orsak som inte beror på personen själv,

2) den arbetssökande har någon annan godtagbar anledning att utebli från mötet, eller

3) den arbetssökande i förväg har underrättat arbets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att närvara och arbets- och näringsbyrån godkänner den orsak personen har uppgett för att den inledande intervjun, samtalet om jobsökning, det kompletterande samtalet om jobsökning eller den inledande kartläggningen ska senareläggas.

Den arbetssökande anses inte ha förfarit på ett sådant sätt som avses i 9 § 1 mom. 3 eller 4 punkten på den grunden att han eller hon inte har kunnat nås per telefon för en inledande intervju, ett samtal om jobsökning, ett kompletterande samtal om jobsökning, en inledande kartläggning eller ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras.

12 §

Giltig orsak att inte fullfölja en sysselsättningsplan

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att fullfölja en sysselsättningsplan och en plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del

1) den jobsökningsskyldighet som ingår i planen inte motsvarar det som föreskrivs i 3 kap. 3 och 5–8 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice,

2) arbete som erbjuds individuellt och som arbets- och näringsbyrån har anvisat honom eller henne att söka med stöd av 3 kap. 6 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice inte motsvarar vad som föreskrivs i den bestämmelsen, eller

3) han eller hon på grund av arbetsoförmåga inte har kunnat uppfylla den jobsökningsskyldighet som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice i enlighet med planen.

Den arbetssökande har en sådan giltig orsak för sitt förfarande som avses i 1 mom. § punkten till den del som jobsökningsskyldigheten har tagits in i annan utformning i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den, om det när skyldigheten ålades borde ha tagits hänsyn till utförd arbetstid eller den arbetssökande under granskningsperioden för jobsökningsskyldigheten under minst två veckor har varit sysselsatt på heltid utan avbrott.

Den arbetssökande har inte en sådan giltig orsak som avses i 1 mom. 3 punkten till sitt förfarande, om granskningsperioderna för jobsökningsskyldigheten inte har kunnat sammanjämkas på det sätt som avses i 2 kap. 3 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice av orsaker som kan läggas den arbetssökande till last.

13 §

Giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån

Den arbetssökande har giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån, om

1) han eller hon under den i 2 kap. avsedda granskningsperioden för jobsökningsskyldigheten har sökt möjliga jobb på det sätt som förutsätts och meddelat att jobsökningsskyldigheten har uppfyllts innan arbets- och näringsbyrån lämnar erbjudandet om arbete,

2) han eller hon är i deltidsarbete,

3) något av de skäl som avses i 5–8 § föreligger och om mottagandet av arbete med stöd av 3 kap. 6 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice av orsaker som är oberoende av personen själv leder till att i 6 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- eller företagsservice avsedd arbetskraftsutbildning eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration avsedda frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån avbryts.

14 §

Giltig orsak att vägra delta i service och att avbryta servicen

En person har giltig orsak att vägra delta i service som avses i 9 § och att avbryta servicen, om

1) servicen inte lämpar sig för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga,

2) de dagliga resorna till och från platsen där servicen ordnas överstiger i genomsnitt tre timmar,

3) serviceanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för deltagaren eller om servicen av någon annan orsak inte kan ordnas på ett säkert sätt,

4) serviceanordnaren väsentligen försummar att iaktta lagstiftningen om anordnande av service eller villkoren i det avtal som ingåtts om servicen,

5) servicen väsentligen avviker från det som överenskommit i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

En person har giltig orsak att vägra delta i arbetskraftspolitisk utbildning och avbryta utbildningen också om ett arbete inom branschen i fråga inte är lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga eller om försörjningen för personen eller dem han eller hon ska försörja inte tryggas på ett rimligt sätt under tiden för utbildningen. Försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja tryggas på ett rimligt sätt om den arbetsökande har rätt till förmåner på samma nivå som arbetslöshetsförmån.

14 a §

Kostnader för deltagande i service

En person har en i 9 och 10 § avsedd giltig orsak att inte fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den till den del det i planen har avtalats om deltagande i annan service än sysselsättningsfrämjande service, samt en giltig orsak att vägra delta i annan service än sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen, om han eller hon orsakas oundvikliga kostnader för deltagandet i servicen och inte betalas kostnadsersättning enligt 9 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller motsvarande ersättning med stöd av någon annan lag.

10 kap.

Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service

4 §

Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Under tiden för arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån samt under tiden för utbildning i läs- och skrivkunnighet enligt 22–24 § i lagen om främjande av integration i form av studier som på det sätt som avses i 2 kap. 10 § 2 mom. bedrivs på heltid tillämpas inte 2 kap., 2 a kap. 1 § och det som i 4 § föreskrivs om arbete som arbetsgivaren erbjuder arbetstagaren individuellt, 3 kap. 1 § 3 mom., 7 kap. 2 § och 6 kap. 8 §.

14 kap.

Särskilda stadganden

1 a §

Justeringar med lönekoeficient.

De belopp som anges i 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 2 § 1 mom. 4 punkten och 6 § 1 och 2 punkten, 5 kap. 4 § 3 mom. och 7 § 1 mom. samt 6 kap. 11 § 2 mom. justeras årligen från ingången av januari månad med den lönekoeficient (lönekoeficient) som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.

På ett förfarande från en arbetssökandes sida som ägt rum före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

3.

Lag

om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) 2 § 1 mom. 1 punkten, 4 och 6 §, 8 § 1 och 2 mom., 9 § 1 mom. 1 punkten och 15 § som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *arbetslös* en person som

a) inte står i ett anställningsförhållande; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka

är mindre än fyra timmar eller vars varierande arbetstid per vecka enligt ett arbetsavtal med garanterad minimiarbetstid är mindre än fyra timmar,

b) inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av sysselsättning i företagsverksamhet eller i eget arbete har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och

c) inte är studerande på heltid enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av studier har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

4 §

Kunderna hos försöksområdets kommuner

Kunder hos en kommun inom ett försöksområde är de arbetslösa arbetssökande, de arbetssökande som löper risk att bli arbetslösa inom två veckor, de arbetssökande som är sysselsatta och de arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service, vilka har sin hemkommun i den kommunen och som

1) inte uppfyller villkoren för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning enligt 5 kap. 2 § 1 mom. eller 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) är under 30 år, invandrare eller personer med ett främmande språk som modersmål.

Kunder hos försöksområdets kommuner är de personer som hör till de kundgrupper som avses i 1 mom. och som vid ikraftträdandet av denna lag har anmält sig som arbetslösa arbetssökande eller som under försöket anmäler sig som arbetslösa arbetssökande, eller som anmäler sig som arbetssökande och som löper risk att bli arbetslösa inom två veckor, och som arbets- och näringsbyråerna överför till att bli kunder hos en kommun inom ett försöksområde.

6 §

Upphörande och inledande på nytt av en kundrelation

På upphörandet av en kundrelation med den som har hänvisats till att bli kund hos en kommun inom ett försöksområde tillämpas vad som i 2 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om upphörande av giltigheten för jobsökningen. En kund hos en kommun inom ett försöksområde kan lämna in de meddelanden och redogörelser som avses i de nämnda bestämmelserna till kommunen inom försöksområdet eller till arbets- och näringsmyndigheten.

Om jobsökningen för en kund hos en kommun inom ett försöksområde har upphört och personen, medan försöket pågår, på nytt inleder jobsökning i enlighet med 2 kap. 1 och 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, fortsätter kundrelationen hos kommunen inom försöksområdet, även om de förutsättningar som anges i 4 § 1 mom. 1 och 2 punkten i denna lag inte skulle uppfyllas.

En person som varit kund hos en kommun inom ett försöksområde kan inleda jobsökningen på nytt även genom en begäran om detta hos kommunen inom försöksområdet. Kommunen kan begränsa personens rätt att inleda jobsökning elektroniskt via den nättjänst som är avsedd för ändamålet, om jobsökningens giltighet har upphört med stöd av 2 kap. 2 § 1 mom. 2–4 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Om en enskild kund inte kan registreras som arbetssökande, meddelar kommunen beslut om avslag av registrering.

8 §

Intervjuer med arbetssökande och bedömning av arbetssökandes servicebehov

Kommunerna inom försöksområdena ordnar de intervjuer med arbetssökande som avses i 2 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och svarar för de uppgifter som avses i 6–10 § i det kapitlet i stället för arbets- och näringsbyrån.

Under försöket tillämpas på kommunen vad som i 2 kap. 4 och 13 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om information till arbetssökande och arbets- och näringsmyndighetens skyldigheter och vad som i 2 a kap. 14 § i den lagen föreskrivs om påminnelse.

9 §

Uppgifter med anknytning till försöksområdets kommuners planer

Kommunen inom försöksområdet sköter i fråga om sina kunder de uppgifter som ålagts arbets- och näringsbyrån när det gäller att enligt

1) lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 kap. 11 § i den lagen utarbeta en sysselsättningsplan för kunden,

15 §

Skyldigheter för arbetslösa arbetssökande kunder hos försöksområdets kommuner

På skyldigheterna för arbetssökande kunder hos försöksområdets kommuner tillämpas 2 kap. 12 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

På den inverkan ett förfarande som strider mot skyldigheterna har på arbetssökandes rätt att få arbetslöshetsförmån tillämpas 2 a kap. 9–14 och 14 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1. Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.

2. Bestämmelsen i 2 kap. 5 § 2 mom. 1 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas med stöd av 8 § 1 mom. i denna lag på personer som är registrerade som arbetssökande den 2 maj 2022 eller därefter.

3. På personer som är registrerade som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas 2 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice med stöd av 8 § 1 mom. i denna lag när tre månader har förflutit från ordnandet av den senaste i 8 § avsedda intervjun med den arbetssökande, i den lydelse paragrafen hade vid ikraftträdandet av denna lag.

4. På personer som är registrerade som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas 2 kap. 5 § 2 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice med stöd av 8 § 1 mom. i denna lag när ett sådant samtal om jobbsökning som avses i 3 momentet har ordnats för personen och han eller hon har varit arbetslös i sex månader.

4.

Lag

om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (1386/2010) 10 § 2 mom., 14 § 1 mom. och 17 § 3 mom. som följer:

10 §

Arrangemang för inledande kartläggning

Åtgärder som ingår i den inledande kartläggningen kan ordnas i stället för de kompletterande samtal om jobsökning som avses i 2 kap. 5 § 2 mom. 1 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Den arbets- och näringsbyrå eller kommun som har ordnat den inledande kartläggningen ska vid behov hänvisa invandraren till tjänster som ordnas av någon annan myndighet eller anordnare av tjänster. Hänvisande ska ske i samarbete med den som anordnar tjänsterna.

14 §

Uppgifter för den myndighet som utarbetar integrationsplanen

Arbets- och näringsbyrån ska i integrationsplanen tillsammans med invandraren komma överens om utbildning, jobsökning och dess mål samt om åtgärder och tjänster som stöder jobsökningen och främjar sysselsättningen. I integrationsplanen ska ingå en sådan jobsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, om inte något annat följer av 3 kap. 9 § i den lagen.

17 §

Skyldigheter som följer av integrationsplanen och utarbetandet av den

Invandraren är skyldig att delta i utarbetandet och revideringen av integrationsplanen, fullfölja den plan som utarbetats tillsammans med honom eller henne samt söka sig till och regelbundet delta i den undervisning i finska eller svenska som ingår i planen och i andra åtgärder och tjänster som överenskommit i planen. Invandraren är också skyldig att inom den tidsfrist och på det sätt som överenskommit i planen underrätta de myndigheter som deltagit i utarbetandet av planen om hur han eller hon har genomfört den. Invandraren ska förvara de utredningar som gäller uppfyllandet av den jobsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och visa upp dem för arbets- och näringsbyrån på begäran.

Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.

5.

Lag

om ändring av 4 och 5 § i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014)
4 och 5 § som följer:

4 §

Hur en sektorsövergripande sysselsättningsplan utarbetas, följs upp och revideras

Under den utredningsperiod som avses i 3 § ska arbets- och näringsbyrån, kommunen och den arbetslöse tillsammans utarbeta en sektorsövergripande sysselsättningsplan, där de avtalar om arbetskraftsservice, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster samt rehabiliteringstjänster som tillgodoser den arbetslöses behov av service och kommer överens om hur servicen och tjänsterna ska följas upp. Sysselsättningsplanen ska innehålla en sådan jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, om inte något annat följer av 3 kap. 9 § i den lagen.

Arbets- och näringsbyrån och kommunen ska följa upp hur sysselsättningsplanen genomförs. Arbets- och näringsbyrån ska se till att sysselsättningsplanen revideras på det sätt som den arbetslöses behov av service kräver, dock minst var tredje månad, och när den arbetslöse särskilt begär det, förutsatt att det inte med hänsyn till den arbetslöses situation är uppenbart onödigt att revidera planen. Kommunen deltar i revideringen av sysselsättningsplanen på det sätt som den arbetslöses behov av service kräver.

Folkpensionsanstalten ska vara med och utarbeta, följa upp och revidera sysselsättningsplanen, om rehabilitering som tillhandahålls av Folkpensionsanstalten behövs till följd av den arbetslöses behov av service.

På den jobbsökningsskyldighet som ingår i en sektorsövergripande sysselsättningsplan tillämpas det som i 14 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om förbud mot att begära omprövning och anföra besvär. Närmare bestämmelser om hur en sektorsövergripande sysselsättningsplan ska utarbetas och följas upp och de uppgifter som ska meddelas i samband med uppföljningen samt hur planen ska revideras utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Skyldigheter i samband med en sektorsövergripande sysselsättningsplan

En arbetslös är skyldig att vara med och utarbeta och revidera en sektorsövergripande sysselsättningsplan, genomföra den plan som har utarbetats tillsammans med honom eller henne och ansöka om och delta i den service och de tjänster som ingår i planen. Den arbetslöse är också skyldig att inom den i planen överenskomna tiden och på det överenskomna sättet underrätta de myndigheter som var med och utarbetade sysselsättningsplanen hur han eller hon har genomfört planen. Den arbetslöse ska förvara de utredningar som gäller uppfyllandet av den jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och visa upp dem för arbets- och näringsbyrån på begäran.

Bestämmelser om hur den arbetslöses rätt att få arbetslöshetsförmåner påverkas vid försummelse av de skyldigheter som avses i 1 mom. finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), och bestämmelser om hur rätten att få utkomststöd påverkas i sådana fall i lagen om utkomststöd (1412/1997).

Arbets- och näringsbyrån och kommunen är skyldiga att upplysa den arbetslöse om skyldigheterna enligt 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.

6.

Lag

om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 3 § 1 och 2 mom., 5 § 4 mom., 8 och 9 § samt 10 § 2 mom., sådana de lyder, 3 § 1 och 2 mom. samt 5 § 4 mom. i lag 937/2012, 8 § i lagarna 314/2010, 937/2012, 1372/2014 och 702/2020 samt 9 § 2 och 3 mom. och 10 § 2 mom. i lag 1372/2014, och *fogas* till 28 §, sådan den lyder i lagarna 1293/2002, 937/2012 och 1314/2014, ett nytt 3 mom. som följer:

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som inte har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och

1) för vilken det har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) och som på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 180 dagar under de senaste tolv kalendermånaderna,

2) för vilken det har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och som har fått arbetslöshetsdagpenning under arbetslöshetsdagpenningssperioden enligt 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

3) för vilken det har ordnats ett samtal om jobsökning enligt 2 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

Denna lag tillämpas dessutom på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och för vilken det tidigare har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och

1) som på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar,

5 §

Utarbetande av aktiveringsplan

Innan arbets- och näringsbyrån vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice har utarbetats tillsammans med personen i fråga. Innan kommunen vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att arbets- och näringsbyrån tillsammans med personen i fråga har utarbetat en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller att arbets- och näringsbyrån har gett den som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i denna lag tillfälle att delta i ett samtal om jobsökning enligt 2 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Om det inte har varit möjligt att utarbeta en sysselsättningsplan eller bereda personen i fråga tillfälle att delta i ett samtal om jobsökning på grund av att hans eller hennes jobsökning inte är i kraft, ska kommunen vidta åtgärder för att utarbeta en aktiveringsplan.

8 §

Planens innehåll

I en aktiveringsplan ska ingå

- 1) uppgifter om personens utbildning och yrkeskarriär,
- 2) en bedömning av effekterna av tidigare offentlig arbetskraftsservice,
- 3) en bedömning av i vilken mån tidigare sysselsättningsplaner och planer som kommunen utarbetat för personen i fråga har genomförts,
- 4) uppgifter om åtgärder såsom offentlig arbetskraftsservice, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, annan socialservice samt hälsovårds-, rehabiliterings- och utbildningsservice,
- 5) jobsökningsskyldighet enligt 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, om inte något annat följer av 3 kap. 9 § i den lagen.

När en aktiveringsplan utarbetas ska av de åtgärder som avses i 1 mom. 4 punkten möjligheten att erbjuda offentlig arbetskraftsservice utredas först. Utöver dessa åtgärder kan planen även innehålla social-, hälso- och sjukvårds-, rehabiliterings- och utbildningsservice som förbättrar

möjligheterna att bli sysselsatt.

9 §

Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i aktiveringsplanen och den sektorsövergripande sysselsättningsplanen

Innan planen undertecknas ska Arbetskraftsbyrån och kommunen informera personen i fråga om de förmåner och ersättningar som betalas för deltagande i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Aktiveringsplanen ska revideras vid behov. Arbets- och näringsbyrån ska se till att aktiveringsplanen revideras, dock minst var tredje månad.

10 §

Skyldighet att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I fråga om uteblivande från ett möte där en aktiveringsplan utarbetas och vägran att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i sådan arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som ingår i aktiveringsplanen eller den sektorsövergripande sysselsättningsplanen tillämpas 2 a kap. 9–13 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och 10 § 1, 3 och 4 mom. i lagen om utkomststöd.

28 §

Ändringssökande

I 14 kap. 1 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om förbud mot att begära omprövning och anföra besvär.

Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Sanna Marin

..minister Förnamn Efternamn

1.

Lag

om ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice (916/2012) 1 kap. 3 § 1 mom. 3, 5 och 6 punkten, 4 § 3 mom. och 9 §, 2 och 3 kap. samt 14 kap. 1 § 4 mom. och 2 § 1 mom.,
av dem 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten och 14 kap. 1 § 4 mom. sådana de lyder i lag 1456/2016,
1 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 1371/2014, 1 kap. 9 § sådan den lyder i lag
1452/2016 och 14 kap. 2 § 1 mom. sådant det lyder i lag 422/2021, och
fogas till 1 kap. 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1050/2013, 1366/2014,
1371/2014, 1456/2016 och 548/2017, en ny 3 a och en ny 6 a punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

3 §

3 §

Definitioner

Definitioner

I denna lag avses med

I denna lag avses med

3) *arbetslös* en person som inte står i ett anställningsförhållande eller som inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott eller inte är studerande på heltid enligt det kapitlet; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar,

3) *arbetslös* en person som
a) inte står i ett anställningsförhållande; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är mindre än fyra timmar eller vars varierande arbetstid per vecka enligt ett arbetsavtal med garanterad minimiarbetstid är mindre än fyra timmar,
b) inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av sysselsättning i företagsverksamhet eller i eget arbete har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5) *sysselsättningsplan* en plan som en arbets- och näringsmyndighet utarbetat tillsammans med den arbetssökande och en sektorsövergripande sysselsättningsplan enligt lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014), (30.12.2014/1371)

6) *plan som ersätter sysselsättningsplanen* en aktiveringsplan enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) och en integrationsplan enligt lagen om främjande av integration (1386/2010),

4 §

Tillhandahållande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska tillhandahållas i form av service som kunderna på egen hand kan använda och som personlig service. Kunden anlitar service och håller kontakt med den myndighet som tillhandahåller offentlig arbetskrafts- och företagsservice utifrån det uppskattade servicebehovet.

9 §

c) inte är studerande på heltid enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av studier har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

3 a) *person som hotas av arbetslöshet* en person som inte är arbetslös och som löper risk att bli arbetslös inom två veckor,

5) *sysselsättningsplan* en plan som arbets- och näringsbyrån utarbetat tillsammans med den arbetssökande;

6) *plan som ersätter sysselsättningsplanen* en aktiveringsplan enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001), en integrationsplan enligt lagen om främjande av integration (1386/2010) eller en sektorsövergripande sysselsättningsplan enligt lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014),

6 a) *jobbsökningsskyldighet* den skyldighet en arbetssökande enligt en i 3 kap. avsedd sysselsättningsplan har att söka möjliga jobb inom granskningsperioden som är en förutsättning för arbetslöshetsförmån,

4 §

Tillhandahållande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska tillhandahållas i form av service som kunderna på egen hand kan använda och i form av personlig service. Kunden anlitar service och håller kontakt med den myndighet som tillhandahåller offentlig arbetskrafts- och företagsservice som bestäms utifrån denna lag och det uppskattade servicebehovet.

9 §

Gällande lydelse

Den arbetssökandes bostad och pendlingsregion

Pendlingsregionen sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad. Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, betraktas som personens faktiska bostad den adress som antecknats för personen i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem.

Föreslagen lydelse

Den arbetssökandes bostad och pendlingsregion

En persons pendlingsregion sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad.

Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, betraktas som den arbetssökandes faktiska bostad enligt denna lag i första hand den adress som han eller hon uppger för Arbetskraftsmyndigheten och i andra hand den adress som avses i 13 § 1 mom. 3 punkten i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009).

Den arbetssökande ska underrätta arbets- och näringsmyndigheten om ändringar i kontaktuppgifterna.

2 kap.

Serviceprocessen för arbetssökande

1 §

Inledande av jobbsökning

En enskild kunds jobbsökning inleds den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen på arbets- och näringsbyrån och han eller hon registreras som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Arbets- och näringsmyndigheterna kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt.

Jobbsökningen upphör att vara i kraft om den arbetssökande

- 1) meddelar att han eller hon inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft,
- 2) inte anlitar service hos arbets- och näringsmyndigheten inom den tid som myndigheten har satt ut och på det sätt som myndigheten förutsätter,
- 3) inte inom den tid som arbets- och näringsmyndigheten har satt ut lägger fram de

2 kap.

Serviceprocessen för arbetssökande

1 §

Inledande av jobbsökning

En enskild kunds jobbsökning inleds den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen på arbets- och näringsbyrån och han eller hon registreras som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Arbets- och näringsmyndigheterna kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt.

Förutsättningen för att en enskild kund ska registreras som arbetssökande är att personen

- 1) lämnar de uppgifter om sin arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt sin arbetsförmåga som behövs för tillhandahållandet av offentlig Arbetskraftsservice,
- 2) meddelar sin adress och andra kontaktuppgifter genom vilka han eller hon utan dröjsmål kan nås, och

Gällande lydelse

redogörelser om sin yrkeskompetens, arbetshistoria, utbildning och arbetsförmåga som behövs för tillhandahållande av offentlig arbetskraftsservice,

4) inte inom den tid och på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den underrättar arbets- och näringsmyndigheten om hur han eller hon har följt planen, eller

5) inte deltar i de undersökningar eller bedömningar av arbetsförmågan som är nödvändiga för att klarlägga hans eller hennes servicebehov.

Efter att giltigheten för jobsökningen upphört kan jobsökningen inledas på nytt på det sätt som anges i 1 mom. Om jobsökningen har upphört att vara i kraft på grund av ett förfarande som avses i 2 mom. 5 punkten, krävs det dessutom att en enskild kund som önskar inleda jobsökning förbinder sig att delta i undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan

2 §

Registrering av utlänningar som arbetssökande och jobsökningens giltighet

Sådana medborgare i andra stater som på basis av internationella avtal om arbetskraftens fria rörlighet som är förpliktande för Finland har rätt att utan arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska prövning komma till Finland för att söka arbete och förvärvsarbete, ska registreras som arbetssökande enligt 1 §, om inte något annat följer av avtalen.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, registreras andra utländska medborgare och statslösa personer som arbetssökande i enlighet med 1 §, om de har rätt att förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd och tillståndet inte är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren.

Utöver vad som föreskrivs i 1 § 2 och 3 mom. upphör giltigheten för utländska

Föreslagen lydelse

3) vidtar övriga åtgärder som serviceprocessen för arbetssökande kräver.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, förutsätter registreringen av en utländsk medborgare eller statslös person som arbetssökande dessutom att denne

1) på basis av internationella avtal om arbetskraftens fria rörlighet som är förpliktande för Finland har rätt att komma till Finland för att söka arbete och förvärvsarbete utan arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska prövning, eller

2) har rätt att förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd och tillståndet inte är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren.

Om en enskild kund inte kan registreras som arbetssökande, meddelar arbets- och näringsbyrån beslut om avslag av registrering.

2 §

Upphörande av jobsökningens giltighet

Jobsökningen upphör att vara i kraft om den arbetssökande

1) meddelar arbets- och näringsmyndigheten att han eller hon inte längre önskar hålla sin jobsökning i kraft eller inte förnyar sin jobsökning,

2) inte inom den tid som arbets- och näringsbyrån har satt ut lägger fram de redogörelser om sin arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt sin arbetsförmåga som behövs för tillhandahållandet av offentlig arbetskraftsservice,

3) upprepade gånger under en granskningsperiod på 12 månader underlåter att inom den tid och på det sätt som överenskommit med arbets- och näringsmyndigheten vara i kontakt med myndigheten.

Gällande lydelse

arbetssökandes jobbsökning, om de inte längre uppfyller de villkor för registrering av utlänningar som arbetssökande som anges i 1 eller 2 mom. i denna paragraf.

Föreslagen lydelse

Med att vara i kontakt med myndigheten i enlighet med 1 mom. 3 punkten anses också att anlända till en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning och ett kompletterande samtal om jobbsökning vid den tidpunkt som personen själv har reserverat via den nättjänst som är avsedd för ändamålet.

Jobbsökningen för utländska arbetssökande eller statslösa personer som arbetssökande upphör också att vara i kraft om den arbetssökande inte längre uppfyller de i 1 § 3 mom. angivna förutsättningarna för registrering som arbetssökande.

3 §

Inledande av jobbsökning på nytt

När jobbsökningens giltighet har upphört kan den inledas på nytt på det sätt som anges i 1 §. För att jobbsökningen ska inledas på nytt krävs det dessutom att en enskild kund när han eller hon begär att jobbsökningen inleds ska lägga fram de utredningar som arbets- och näringsbyrån begär, om jobbsökningen har upphört att vara i kraft med stöd av 2 § 1 mom. 2 punkten.

Arbets- och näringsmyndigheten kan begränsa personens rätt att inleda jobbsökning elektroniskt via den nättjänst som är avsedd för ändamålet, om jobbsökningens giltighet har upphört med stöd av 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten.

3 §

Information till arbetssökande

En arbets- och näringsmyndighet ska i samband med att en jobbsökning inleds eller utan dröjsmål därefter informera den arbetssökande om omständigheter som hänför sig till jobbsökningen, om den offentliga arbetskrafts- och företagsservice som står till buds, om villkoren för jobbsökningens giltighet och om omställningsskyddet.

En arbetslös arbetssökande ska utöver vad som föreskrivs i 1 mom. vid behov informeras om annan sysselsättningsfrämjande service,

4 §

Information till arbetssökande

Arbets- och näringsmyndigheten ska i samband med att en person registreras som arbetssökande eller utan dröjsmål därefter informera om den jobbsökningsskyldighet som ingår i sysselsättningsplanen och andra omständigheter som hänför sig till jobbsökningen, om den offentliga arbetskrafts- och företagsservice som står till buds, om villkoren för jobbsökningens giltighet och om omställningsskyddet.

Gällande lydelse

om de allmänna skyldigheter som arbetslösa arbetssökande har enligt 8 § och om de viktigaste arbetskraftspolitiska villkoren för arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd

4 §

Ordnande av serviceprocessen för arbetssökande

Arbets- och näringsmyndigheten ska ordna en första intervju med en arbetssökande inom två veckor från jobbsökningens början, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt.

Arbets- och näringsmyndigheten ska ge arbetssökanden möjlighet till senare regelbundet återkommande intervjuer enligt arbetssökandens servicebehov. En intervju med en arbetslös arbetssökande ska dock alltid ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre månader, och därefter alltid när arbetssökanden varit arbetslös i tre månader utan avbrott.

Föreslagen lydelse

Arbets- och näringsmyndigheten ska dessutom vid behov informera den arbetssökande om service som främjar jobbsökningen och annan sysselsättningsfrämjande service samt om ansökan om arbetslöshetsförmån och de viktigaste arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmånen.

5 §

Ordnande av serviceprocessen för arbetssökande

Arbets- och näringsbyrån ska ordna en inledande intervju med en arbetssökande inom fem vardagar från jobbsökningens början. En ny inledande intervju ordnas endast om det har förflutit minst sex månader sedan jobbsökningen har upphört och personen registreras som arbetssökande på nytt.

Utöver den inledande intervjun ordnar arbets- och näringsbyrån också

1) för en arbetslös arbetssökande och en person som hotas av arbetslöshet, fem kompletterande samtal om jobbsökning under de tre månader som följer på den inledande intervjun,

2) för en arbetslös arbetssökande, en person som hotas av arbetslöshet, en annan arbetssökande i deltidsanställning och en arbetssökande vars permittering genomförs i form av förkortad arbetstid, ett kompletterande samtal om jobbsökning alltid då tre månader har förflutit efter den inledande intervjun eller det senaste samtalet om jobbsökning,

3) för en arbetslös arbetssökande två kompletterande samtal om jobbsökning alltid då sex månader förflutit från den inledande intervjun eller från ett tidigare samtal om jobbsökning enligt denna punkt, om den arbetssökande inte samtidigt deltar i någon sysselsättningsfrämjande service;

4) för en enskild kund, utöver vad som föreskrivs i 1–3 punkten, kompletterande samtal om jobbsökning på det sätt som servicebehovet förutsätter.

Ett kompletterande samtal om jobsökning enligt 2 mom. 1 punkten och ett samtal om jobsökning enligt 2 mom. 2 punkten ordnas också för en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning och för en arbetssökande som deltar i studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration, även om han eller hon inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet, om arbetskraftsutbildningen eller de studier som stöds med arbetslöshetsförmån beräknas pågå i högst en månad eller den arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån beräknas pågå i högst en månad.

Den inledande intervjun ordnas alltid vid arbets- och näringsbyrån, om inte något annat sätt att ordna intervjun av vägande skäl är mer ändamålsenligt. Ett samtal om jobsökning ordnas alltid vid arbets- och näringsbyrån, om inte något annat sätt att ordna samtalet av synnerligen vägande skäl är mer ändamålsenligt. Ett kompletterande samtal om jobsökning ordnas på det sätt som med beaktande av den arbetssökandes behov av service och av omständigheterna är mest ändamålsenligt.

6 §

Samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning

Ett samtal om jobsökning och ett kompletterande samtal om jobsökning enligt 5 § 2 mom. 1 och 3 punkten ordnas inte, om:

- 1) den arbetssökandes jobsökning kommer att upphöra inom en månad,
- 2) den arbetssökande deltar i en arbetskraftsutbildning som beräknas pågå längre än en månad,
- 3) den arbetssökande deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration och som beräknas pågå längre än en månad,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4) den arbetssökande deltar i sådan arbetsprövning som avses 4 kap. och som beräknas pågå längre än en månad,

5) den arbetssökande är i lönesubventionerat arbete som beräknas pågå längre än en månad, eller

6) den arbetssökande är i rehabilitering som beräknas pågå längre än en månad.

Om den arbetssökande är permitterad, ordnas de kompletterande samtal som avses i 5 § 2 mom. 1 punkten endast på den arbetssökandes begäran.

För en arbetssökande som avses i 1 mom. 2–6 punkten ordnas ett samtal om jobsökning en månad före det att arbetskraftsutbildning, studier som stöds med arbetslöshetsförmån, ett arbetsförsök, en period med lönesubvention eller rehabilitering beräknas upphöra. Inom en månad efter ett samtal om jobsökning ordnas två kompletterande samtal om jobsökning, om det inte är uppenbart onödigt att ordna sådana samtal.

För arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt ordnas samtal om jobsökning och kompletterande samtal om jobsökning endast om det finns ett vägande skäl för detta med tanke på den arbetssökandes sysselsättning eller servicebehov.

5 §

7 §

Innehållet i en intervju med en arbetssökande

Innehållet i en inledande intervju

I den första intervjun med en arbetssökande kontrolleras och kompletteras uppgifterna om jobsökningen, bedöms servicebehovet, utarbetas en sysselsättningsplan och avtalas om sättet att anlita service hos arbets- och näringsmyndigheten och om kontakten mellan myndigheterna och arbetssökanden. Som ett led i bedömningen av servicebehovet bedömer myndigheten den arbetslösa arbetssökandes förutsättningar att få arbete på den öppna arbetsmarknaden och

Vid den inledande intervjun bedömer arbets- och näringsbyrån den arbetssökandes förutsättningar att söka och få arbete samt den arbetssökandes behov av service som stöder hans eller hennes jobsökning och sysselsättning. Utifrån bedömningen utarbetas en sysselsättningsplan.

Dessutom anvisar arbets- och näringsbyrån vid den inledande intervjun den arbetssökande att söka möjliga jobb som är lämpliga för honom eller henne och till att söka sig till

Gällande lydelse

sannolikheten för förlängd arbetslöshet. I de senare intervjuerna bedöms dessutom hur framgångsrik jobbsökningen varit och hur sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen har följts. Samtidigt revideras planen.

I samband med att arbetssökanden intervjuas erbjuder arbets- och näringsmyndigheten anställningar och utbildning som lämpar sig för arbetssökanden samt annan service i enlighet med servicebehovet och sysselsättningsplanen eller den ersättande planen.

Föreslagen lydelse

behövlig service. Vid den inledande intervjun presenteras den service som tillhandahålls den arbetssökande och avtalas om sättet att anlita service och andra sätt för den arbetssökande att kontakta arbets- och näringsmyndigheten.

8 §

Innehållet i ett samtal om jobbsökning

Vid ett samtal om jobbsökning anvisar arbets- och näringsbyrån den arbetssökande att söka möjliga jobb som är lämpliga för honom eller henne och stöder hans eller hennes jobbsökning. Dessutom hänvisas arbetssökanden till behövlig service.

Vid ett samtal om jobbsökning kontrolleras bedömningen av arbetssökandens servicebehov och utarbetas eller revideras sysselsättningsplanen.

9 §

Innehållet i ett kompletterande samtal om jobbsökning

Ett kompletterande samtal om jobbsökning inriktas utifrån bedömningen av den arbetssökandes servicebehov på stödjande av jobbsökningen eller på fortsatt utredning av servicebehovet och hänvisande av den arbetssökande till behövlig service.

Vid ett kompletterande samtal om jobbsökning kan sysselsättningsplanen utarbetas eller revideras.

I stället för ett kompletterande samtal om jobbsökning kan den arbetssökande erbjudas annan motsvarande personlig service som stöder jobbsökningen eller bidrar till att

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

förbättra den arbetssökandes förutsättningar att få arbete.

10 §

Bedömning av servicebehovet

I arbets- och näringsbyråns bedömning av den arbetssökandes behov av service beaktas åtminstone

1) den arbetssökandes kompetens och yrkesskicklighet och hans eller hennes egna mål för att utveckla sin kompetens och yrkesskicklighet,

2) omständigheter i fråga om den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga som inverkar på förutsättningarna att söka och få arbete,

3) den arbetssökandes jobbsökningsfärdigheter och övriga omständigheter som inverkar på hans eller hennes sysselsättningsmöjligheter,

4) sannolikheten för att personen blir arbetslös och för att arbetslösheten förlängs.

För klarläggande av den arbetssökandes servicebehov kan han eller hon hänvisas till undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan samt andra sakkunnigbedömningar. Den arbetssökandes kompetensutveckling kan vid behov bedömas i samarbete med utbildningsproducenten och den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga kan bedömas i samarbete med producenterna av social- och hälsovårdstjänster.

6 §

Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan

Arbetslösa arbetssökande och arbetssökande som omfattas av omställningsskydd har rätt till en sysselsättningsplan. Bestämmelser om invandrares rätt till en integrationsplan och arbets- och näringsbyråns medverkan i utarbetandet av planen finns i lagen om främjande av integration. Bestämmelser om

Gällande lydelse

arbetslösa arbetssökandes rätt till en aktiveringsplan och arbets- och näringsbyråns medverkan i utarbetandet av planen finns i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Bestämmelser om hur en sektorsövergripande sysselsättningsplan utarbetas, följs upp och revideras finns i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen.

Om det inte är uppenbart onödigt ska en sysselsättningsplan utarbetas senast vid intervju av den arbetssökande enligt 4 § 1 mom.

Sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska revideras i samband med intervjun med den arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande.

7 §

Sysselsättningsplanens innehåll

Sysselsättningsplanen och den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska grunda sig på den arbetssökandes egna mål för arbete eller utbildning och det uppskattade servicebehovet.

Planen ska innehålla överenskommelse om jobsökning och dess mål, offentlig arbetskrafts- och företagsservice enligt den arbetssökandes servicebehov, annan sysselsättningsfrämjande service och sakkunnigbedömningar. Vid behov ska planen innehålla överenskommelse om annan service som förbättrar kompetensen, arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan eller om åtgärder som hänför sig till klarläggande av arbetsförmågan eller hälsotillståndet.

Den arbetssökande och arbets- och näringsmyndigheten ska komma överens om uppföljning av hur sysselsättningsplanen eller den ersättande planen har genomförts och godkänna planen. Om arbets- och näringsmyndigheten kräver någon annan redogörelse för hur planen genomförts än arbetssökandens eget meddelande, ska detta skrivas in i planen.

Föreslagen lydelse

11 §

Sysselsättningsplanens innehåll

Sysselsättningsplanen ska innehålla sådana åtgärder som hänför sig till jobsökning eller till utvecklande av företagsverksamhet vars syfte är att den arbetssökande snabbt ska få sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Dessutom ska sysselsättningsplanen vid behov innehålla åtgärder som hänför sig till offentlig arbetskrafts- och företagsservice enligt den arbetssökandes servicebehov samt andra tjänster som ökar den arbetssökandes kompetens och arbetsmarknadsfärdigheter samt service som ökar den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga och åtgärder som hänför sig till jobsökning eller utvecklande av företagsverksamhet eller till klarläggande av den arbetssökandes arbets- och funktionsförmåga eller hälsotillstånd som inverkar på hans eller hennes sysselsättning.

Sysselsättningsplanen ska innehålla en överenskommelse om uppföljning av hur planen har fullföljts och en tidsfrist inom vilken den arbetssökande ska meddela hur han eller hon har följt planen. Om arbets- och näringsbyrån förutsätter någon annan redogörelse för hur planen har följts än den

Gällande lydelse

Närmare bestämmelser om strukturen på sysselsättningsplanen och den ersättande planen och om hur planen godkänns och arkiveras utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Allmänna skyldigheter för arbetslösa arbetssökande

Den som är arbetslös arbetssökande har en allmän skyldighet att söka arbete och utbildning. En arbetslös arbetssökande är också skyldig att delta i intervjuer för arbetssökande och i utarbetande och revidering av en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen.

En arbetslös arbetssökande som tillsammans med myndigheterna har utarbetat en sysselsättningsplan eller en ersättande plan är skyldig att följa sin plan och att söka sig till och delta i sådan service enligt planen som stöder jobbsökningen och främjar arbetsmarknadsfärdigheterna och möjligheterna att få arbete. En arbetslös arbetssökande är dessutom skyldig att inom den tidsfrist och på det sätt som avtalats i planen underrätta arbets- och näringsmyndigheten om hur han eller hon har följt planen.

Bestämmelser om hur förfarande som strider mot skyldigheterna enligt 1 och 2 mom. inverkar på rätten att få arbetslöshetsförmån finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

9 §

Arbets- och näringsmyndighetens skyldigheter

Arbets- och näringsmyndigheten ska inom ramen för de anslag som anvisats myndigheten erbjuda arbete och utbildning samt ordna service som ingår i

Föreslagen lydelse

arbetssökandes eget meddelande, ska detta skrivas in i planen.

Arbets- och näringsmyndigheten och den arbetssökande godkänner sysselsättningsplanen. Närmare bestämmelser om sysselsättningsplanens struktur och om hur planen godkänns och arkiveras utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Den arbetssökandes skyldigheter

En arbetssökande som anhåller om utkomstskydd för arbetslösa ska aktivt söka arbete och utbildning. Den arbetssökande ska också delta i bedömningen av sitt servicebehov, i utarbetandet och översynen av en sysselsättningsplan och i service som stöder jobbsökningen och främjar arbetsmarknadsfärdigheterna och möjligheterna att få arbete.

Om den arbetssökande anhåller om arbetslöshetsförmån har han eller hon en skyldighet att på det sätt som arbets- och näringsbyrån bestämt underrätta denna om hur sysselsättningsplanen har följts. Närmare bestämmelser om den information som ska meddelas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Den arbetssökande ska förvara de utredningar som gäller uppfyllandet av den jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. och visa upp dem för arbets- och näringsbyrån på begäran.

13 §

Arbets- och näringsbyråns skyldigheter

Arbets- och näringsbyrån ska inom ramen för de anslag som har ställts till arbets- och näringsbyråns förfogande erbjuda arbete och utbildning samt ordna den service som ingår i

Gällande lydelse

sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. Myndigheten ska också följa hur sysselsättningsplanen eller den ersättande planen genomförs och bidra till att serviceprocessen framskrider.

Föreslagen lydelse

sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den.

Arbets- och näringsbyrån ska också följa hur sysselsättningsplanen genomförs och bidra till att serviceprocessen framskrider.

14 §

Påminnelse

Arbets- och näringsbyrån påminner skriftligen den arbetssökande om hur hans eller hennes förfarande påverkar sysselsättningen och rätten att få arbetslöshetsförmån bland annat när den arbetssökande

1) inte anländer till en inledande intervju, ett samtal om jobsökning eller ett kompletterande samtal om jobsökning eller en sådan inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration,

2) på annat sätt underlåter att anlita service hos arbets- och näringsmyndigheten inom den tid som myndigheten har satt ut och på det sätt myndigheten förutsätter,

3) inte inom den tid och på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den underrättar arbets- och näringsmyndigheten eller serviceproducenten om hur han eller hon har följt planen eller en ersättande plan,

4) inte börjar ta del av den service som överenskommit i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den, eller om servicen avbryts av orsaker som beror på den arbetssökande, eller

5) på något annat sätt underlåter att fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

3 kap.

Arbetsförmedling

1 §

Arbetsförmedlingens mål

3 kap.

Arbetsförmedling

1 §

Arbetsförmedlingens mål och allmänna principer

Gällande lydelse

Genom arbetsförmedlingen främjas det att utbudet och efterfrågan på arbetskraft möts så att lediga arbeten besätts och arbetssökandena får arbete snabbt.

Arbetsförmedlingen baserar sig på arbetsgivarens och arbetstagarens avtalsfrihet och fria val.

2 §

Arbetsförmedlingservice

Arbets- och näringsmyndigheterna ska publicera och förmedla information om ledigförklarade arbeten enligt arbetsgivarens uppdrag, om inte något annat föreskrivs i 3 §. Arbets- och näringsbyrån söker på avtalat sätt upp arbetssökande som är lämpliga för det lediga arbetet och presenterar dem för arbetsgivaren.

Arbets- och näringsbyrån söker upp och erbjuder arbetssökandena lämpliga arbeten. Arbets- och näringsbyrån bedömer arbetets lämplighet för den arbetssökande med beaktande av arbetssökandens yrkeskompetens, tidigare anställningar, utbildning och arbetsförmåga.

Bestämmelser om arbetsförmedling från Finland till utlandet och från utlandet till Finland och om internationell praktik utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

Genom arbetsförmedling främjas matchningen mellan utbudet och efterfrågan på arbetskraft så att lediga platser fylls och de arbetssökande snabbt får jobb.

Arbetsförmedlingen baserar sig på arbetsgivarens och arbetstagarens avtalsfrihet och fria val.

Bestämmelser om arbetsförmedling från Finland till utlandet och från utlandet till Finland och om internationell praktik utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Arbetsförmedlingservice

Arbets- och näringsmyndigheterna ska publicera och förmedla information om ledigförklarade arbeten enligt arbetsgivarens uppdrag, om inte något annat föreskrivs i 9 §. Dessutom presenterar arbets- och näringsbyrån på avtalat sätt arbetssökande som är lämpliga för det lediga arbetet för arbetsgivaren.

Arbets- och näringsmyndigheten erbjuder den arbetssökande möjlighet att publicera den presentation han eller hon gjort upp för att främja sin sysselsättning i den för ändamålet avsedda nättjänsten.

Arbets- och näringsbyrån anvisar den arbetssökande att söka för honom eller henne lämpliga jobb. Arbets- och näringsbyrån eller serviceproducenten bedömer arbetets lämplighet för den arbetssökande med beaktande av den arbetssökandes yrkeserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga.

3 §

Jobsöksningskyldighet

Om inte något annat följer av 5–9 §, ska det enligt sysselsättningsplanen för en arbetslös arbetssökande eller en person som hotas av arbetslöshet avtalas om tre sådana granskningsperioder som omfattar en månad under vilken den arbetssökande ska söka fyra jobb som han eller hon har möjlighet att få.

Om arbets- och näringsbyrån bedömer att det inte är möjligt för den arbetssökande att med beaktande av hans eller hennes arbetserfarenhet, utbildning och övriga kompetens samt arbetsförmåga och arbetssökandens eventuella skydd för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa under granskningsperioden söka fyra sådana jobb som han eller hon har möjlighet att få, kan antalet jobb som ska sökas minskas. Närmare bestämmelser om grunderna för en minskning av jobsökningsskyldigheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Granskningsperioderna kan av vägande skäl sammanslås utan att det påverkar antalet möjliga jobb som ska sökas. Att arbetslösheten eller jobsökningen upphör anses inte vara ett sådant vägande skäl.

4 §

Arbete som den arbetssökande har möjlighet att få

Jobsökningsskyldigheten kan uppfyllas genom att den arbetssökande

- 1) söker en sådan anställning i arbetsförhållande som varar längre än två veckor och som den arbetssökande med fog kan förvänta sig att få,
- 2) söker en anställning som arbets- och näringsbyrån erbjuder honom eller henne individuellt,
- 3) söker mertidsarbete hos den egna arbetsgivaren,
- 4) söker ett sådant jobb där en i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd företagare med fog kan förväntas bli anställd,
- 5) publicerar en presentation som avses i 2 § 2 mom.,
- 6) vidtar andra motsvarande åtgärder som syftar till sysselsättning.

5 §

Jobsökningsskyldighet för personer som är i arbete

Med avvikelse från 3 § ska det vid en inledande intervju eller ett samtal om jobbsökning med arbetssökande som är anställda i deltidsarbete införas en skyldighet i sysselsättningsplanen att under en granskningsperiod på tre månader söka ett sådant möjligt jobb som avses i 4 §, om den arbetssökandes regelbundna arbetstid är högst 80 procent av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete. Hur den faktiska arbetstiden inverkar på jobbsökningsskyldigheten anges i 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

På jobbsökningsskyldigheten för en arbetssökande i lönesubventionerat arbete tillämpas bestämmelserna i 3 § med början från det samtal om jobbsökning som ordnas en månad innan perioden med lönesubvention beräknas upphöra oberoende av arbetstiden för det lönesubventionerade arbetet, såvida arbetet inte fortsätter i anställning hos samma arbetsgivare eller en annan arbetsgivare, även om den arbetssökande inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet.

Den jobbsökningsskyldighet som avses i 3 § inträder från det att arbetsförhållandet upphör, om den arbetssökande är i sådant annat arbete än lönesubventionerat arbete som varar längre än två veckor och där arbetstiden överskrider 80 procent av den maximala arbetstid för heltidsanställda som tillämpas i branschen.

Om jobbsökningsskyldigheten för arbetssökande i utbildning föreskrivs i 6 § och om jobbsökningsskyldigheten för arbetssökande som deltar i arbetsprovning föreskrivs i 7 §.

6 §

Jobbsökningsskyldighet för permitterade

På jobbsökningsskyldigheten för permitterade tillämpas bestämmelserna i 3 § med början från det samtal om jobbsökning som avses i 2 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten och som ordnas då tre månader har förflutit sedan permitteringen inleddes.

Om permitteringen av den arbetssökande har genomförts i form av förkortad arbetstid, gäller i fråga om jobbsökningsskyldigheten vad som i 5 § 1 mom. anges om jobbsökningsskyldigheten för deltidsanställda efter att den tidsperiod som anges i 1 mom. har löpt ut.

7 §

Jobbsökningsskyldighet för personer som deltar i utbildning

Bestämmelserna i 3 § tillämpas på jobbsökningsskyldigheten för en arbetssökande som deltar i en arbetskraftsutbildning som beräknas pågå i högst en månad eller i studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration, även om personen inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet.

En sysselsättningsplan för en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning som beräknas pågå längre än en månad eller i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 6 kap. i denna lag eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration ska innefatta granskningsperioder på tre månader vardera under vilka arbets- och näringsbyrån ska anvisa den arbetssökande att söka tre anställningar som erbjuds individuellt i arbete som anknyter till utbildningsområdet och stöder utbildningen. Arbetet ska vara sådant som den arbetssökande enligt de uppgifter som arbets- och näringsbyrån har inte kan vägra att ta emot enligt 2 a kap. 4 § 3 mom. eller 5–8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan att förlora sin arbetslöshetsförmån. Om arbets- och näringsbyrån inte kan anvisa den arbetssökande att söka sådana anställningar som anknyter till utbildningsområdet eller stöder utbildningen, är den arbetssökandes jobbsökningsskyldighet på motsvarande sätt mindre.

Med början från det samtal om jobbsökning som ordnas en månad innan studierna

beräknas upphöra tillämpas bestämmelserna i 3 och 5 § på den arbetssökandes jobbsökningsskyldighet, även om personen inte är arbetslös eller hotas av arbetslöshet.

Bestämmelserna i 2 mom. och i 3 och 5 § tillämpas inte under den tid utbildning i läs- och skrivkunnighet pågår, om studierna är heltidsstudier på det sätt som avses i 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Jobbsökningsskyldighet ingår inte i sysselsättningsplanen för en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas tillsammans med arbetsgivaren inom ramen för gemensam anskaffning av utbildning eller i arbetskraftsutbildning som ordnats på motsvarande sätt.

8 §

Jobbsökningsskyldighet för personer som deltar i arbetsprövning och rehabilitering

Det som föreskrivs i 3 och 8 § tillämpas på jobbsökningsskyldigheten för en jobbsökande, om han eller hon deltar i en rehabilitering eller en sådan i 4 kap. avsedd arbetsprövning som beräknas pågå i högst en månad.

På jobbsökningsskyldigheten för en arbetssökande som deltar i en rehabilitering eller arbetsprövning som beräknas pågå längre än en månad tillämpas det som föreskrivs i 3, 5 och 8 § med början från det samtal om jobbsökning som ordnas en månad innan rehabiliteringen eller arbetsprövningen beräknas upphöra.

9 §

Orsak att frångå skyldigheten att söka arbete

Jobbsökningsskyldigheten tillämpas inte om

1) den arbetssökande har fyllt 25 år och han eller hon har varit arbetslös i 12 månader utan avbrott, eller den arbetssökande är under 25 år och har varit arbetslös i sex månader utan avbrott,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2) arbets- och näringsbyrån, kommunen eller Folkpensionsanstalten har konstaterat att den arbetssökande behöver sektorsövergripande samservice, och

3) den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att arbete på den öppna arbetsmarknaden inte är möjligt.

Jobsökningsskyldigheten tillämpas inte heller om den arbetssökande enligt en sådan medicinsk utredning som betraktas som tillförlitlig saknar arbetsförmåga för sådant arbete som motsvarar hans eller hennes arbetserfarenhet och utbildning under den tid skyddet för yrkesskicklighet enligt 2 a kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa varar, och för allt slags arbete efter det att skyddet för yrkesskicklighet har upphört, och

1) den arbetssökande iakttar sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del det i planen har avtalats att personen ska ansöka om förmån som beviljas på grund av arbetsoförmåga och söka sig till rehabilitering som förbättrar arbets- och funktionsförmågan, eller

2) den arbetssökandes situation som helhet betraktad är sådan att arbete på den öppna arbetsmarknaden inte är möjligt.

3 §

Att vägra ta emot en platsanmälan och att ta bort en anmälan

Arbets- och näringsmyndigheten kan vägra ta emot en platsanmälan om en ledig anställning och kan ta bort en anmälan ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem om det utifrån anmälan är uppenbart eller utifrån arbetsgivarens tidigare handlande eller i övrigt finns grundad anledning att misstänka att

1) arbetsgivaren bryter mot ett lagstadgat diskrimineringsförbud,

2) arbetsgivaren söker arbetstagare för lagstridiga arbetsuppgifter eller i fråga om vilka det strider mot lag att anställa den som söks,

10 §

Att vägra ta emot en platsanmälan och att ta bort en anmälan

Arbets- och näringsmyndigheten kan vägra ta emot en platsanmälan om en ledig anställning och kan ta bort en anmälan ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem om det utifrån anmälan är uppenbart eller utifrån arbetsgivarens tidigare handlande eller i övrigt finns grundad anledning att misstänka att

1) arbetsgivaren bryter mot ett lagstadgat diskrimineringsförbud,

2) arbetsgivaren söker arbetstagare för lagstridiga arbetsuppgifter eller i fråga om vilka det strider mot lag att anställa den som söks,

Gällande lydelse

3) arbetsgivaren väsentligt försummar sina skyldigheter enligt 2 kap. i arbetsavtalslagen eller 2 och 3 kap. i lagen om sjöarbetsavtal eller sin skyldighet att betala skatter och lagstadgade avgifter,

4) det på arbetsplatsen föreligger ett uppenbart hot om våld eller förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risk för arbetstagarens hälsa, eller

5) det på grund av uppgiftens natur eller av annan motsvarande orsak inte är ändamålsenligt att stödja tillsättningen genom arbetsförmedling.

En förutsättning för att vägra ta mot eller för att ta bort en anmälan i de situationer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten är att arbetsgivaren inte trots uppmaning av arbets- och näringsmyndigheten har rättat sin platsanmälan.

Arbets- och näringsmyndigheterna ska fatta beslut om att vägra ta emot en anmälan eller om att ta bort en anmälan skriftligen. I 14 kap. 1 § föreskrivs det om sökande av ändring i arbets- och näringsmyndighetens beslut.

14 kap.

Ändringssökande

1 §

Omprövningsbegäran och besvär

Omprövning får inte begäras och besvär får inte anföras när det gäller arbets- och näringsbyråns avgörande att inte erbjuda kunden sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning eller prövning eller att inte stödja den arbetssökandes frivilliga studier eller att inte godkänna ett meddelande om avbrytande av studier som stöds.

Föreslagen lydelse

3) arbetsgivaren väsentligt försummar sina skyldigheter enligt 2 kap. i arbetsavtalslagen eller 2 och 3 kap. i lagen om sjöarbetsavtal eller sin skyldighet att betala skatter och lagstadgade avgifter,

4) det på arbetsplatsen föreligger ett uppenbart hot om våld eller förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risk för arbetstagarens hälsa, eller

5) det på grund av uppgiftens natur eller av annan motsvarande orsak inte är ändamålsenligt att stödja tillsättningen genom arbetsförmedling.

En förutsättning för att vägra ta emot en platsanmälan eller för att ta bort en anmälan i de situationer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten är att arbetsgivaren inte trots arbets- och näringsmyndighetens uppmaning har rättat sin platsanmälan.

Arbets- och näringsmyndigheterna ska fatta beslut om att vägra ta emot en anmälan eller om att ta bort en anmälan skriftligen. I 14 kap. 1 § föreskrivs det om sökande av ändring i arbets- och näringsmyndighetens beslut.

14 kap.

Ändringssökande

1 §

Omprövningsbegäran och besvär

Omprövning får inte begäras och besvär får inte anföras när det gäller arbets- och näringsbyråns avgörande att påminna den arbetssökande om hans eller hennes skyldigheter på det sätt som avses i 2 kap. 14 §, att ålägga den arbetssökande jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap., att inte erbjuda kunden sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning eller prövning eller att inte stödja den arbetssökandes frivilliga studier, eller att inte godkänna ett meddelande om avbrytande av studier som stöds.

Gällande lydelse

2 §

Sökande av ändring i ett beslut om kostnadsersättning

Med avvikelse från 1 § 1 mom. i detta kapitel får ändring i ett beslut om sådan kostnadsersättning som avses i 9 kap. 1 § 3 punkten sökas hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i beslut av besvärsnämnden för social trygghet får sökas hos försäkringsdomstolen. Försäkringsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär.

Föreslagen lydelse

2 §

Ändring i beslut om avslag av registrering och beslut om kostnadsersättning

Med avvikelse från 1 § 1 mom. får ändring i ett beslut om sådan kostnadsersättning som avses i 9 kap. 1 § 3 punkten om avslag på ansökan om registrering som arbetssökande sökas hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i beslut av besvärsnämnden för social trygghet får sökas hos försäkringsdomstolen. Ändring i försäkringsdomstolens beslut får inte sökas genom besvär.

1. Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.
2. Bestämmelsen i 2 kap. 5 § 2 mom. 1 punkten i denna lag tillämpas på personer som är registrerade som arbetssökande den 2 maj 2022 eller därefter.
3. Om en person är registrerad som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas 2 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten i denna lag när tre månader har förflutit från det att den senaste i 2 kap. 4 § 2 mom. avsedda intervjun med den arbetssökande hölls, i den lydelse paragrafen och momentet hade vid ikraftträdandet av denna lag.
4. Om en person är registrerad som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas 2 kap. 5 § 2 mom. 3 punkten i denna lag när ett sådant samtal om jobbsökning som avses i 3 momentet har ordnats för personen och han eller hon har varit arbetslös i sex månader.

2.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten samt 2 a kap. 12 a och 13 a §, sådana de lyder, 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten i lag 1001/2012, 2 a kap. 12 a § i lag 1451/2016 och 2 a kap. 13 a § i lag 423/2021,

ändras 2 kap. 1 § 3 mom. och 16 § 1 mom. 2 punkten, 2 a kap. 1 och 4–7 §, 8 § 1 mom., 9–12 §, 13, 13 a och 14 § samt 10 kap. 4 § 2 mom. och 14 kap. 1 a § 1 mom.,

sådana de lyder, 2 kap. 1 §:n 3 mom. i lag 1001/2012 och 2 kap. 16 § 1 mom. 2 punkten i lag 1374/2014, 2 a kap. 1 § i lagarna 288/2012, 1049/2013 och 128/2019, 2 a kap. 4 och 6 §, 8 § 1 mom., 12 och 13 § samt 10 kap. 4 § 2 mom. i lag 1451/2016, 2 a kap. 5 § i lagarna 1451/2016 och 380/2018, 2 a kap. 7 och 11 § i lag 288/2012, 2 a kap. 9 § i lagarna 288/2012, 1370/2014 och 1451/2016, 2 a kap. 10 § i lagarna 1370/2014, 1374/2014 och 1451/2016 och 2 a kap. 14 § i lagarna 88/2012, 918/2012, 1374/2014 och 1451/2016 samt 14 kap. 1 a § 1 mom. i lag 380/2018, och

fogas till 2 a kap. en ny 14 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

5 §

5 §

Definitioner

Definitioner

I denna lag avses med:

I denna lag avses med:

9) *skyldighet att vara i arbete* den tid i arbete, det deltagande i sysselsättningsfrämjande service, de studier eller den sysselsättning som företagare eller i eget arbete som förutsätts innan en arbetslöshetsförmån kan betalas vid arbetslöshet efter upprepat förfarande som avses i 8 punkten,

(*upphävs*)

2 kap.

2 kap.

Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

1 §

1 §

Arbetslös arbetssökande

Arbetslös arbetssökande

Gällande lydelse

Som arbetssökande betraktas de som meddelar sin postadress och eventuella andra kontaktuppgifter till arbets- och näringsbyrån för att ta emot arbetserbjudanden och för eventuell annan kontakt så att de kan nå utan dröjsmål, och som på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

- 1) är registrerade som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem,
- 2) har hållit sin jobsökning i kraft vid arbets- och näringsbyrån,
- 3) sköter ärenden hos arbets- och näringsbyrån så som byrån förutsätter.

16 §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning

En ung person som saknar utbildning och som på grund av de begränsningar som anges i 13 § 2 mom. eller 14 § 3 mom. har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån, har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, om han eller hon

- 2) under minst 21 kalenderveckor har handlat på det sätt som avses i 2 a kap. 14 § 2 mom.

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

1 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner

- 1) under 90 dagar från anställningsförhållandets upphörande, om han

Föreslagen lydelse

Som arbetssökande betraktas de som på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

- 1) är registrerade som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem,
- 2) har hållit sin jobsökning i kraft vid arbets- och näringsbyrån,
- 3) sköter ärenden hos arbets- och näringsbyrån så som byrån förutsätter.

16 §

Återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning

En ung person som saknar utbildning och som på grund av de begränsningar som anges i 13 § 2 mom. eller 14 § 3 mom. har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån, har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet, om han eller hon

- 2) under minst 21 kalenderveckor har handlat på det sätt som avses i 2 a kap. 10 § 2 mom.

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

1 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 45 dagar från anställningsförhållandets upphörande, om den arbetssökande utan giltig orsak har lämnat sitt arbete eller genom ett förfarande som kan

Gällande lydelse

eller hon utan giltig orsak har lämnat sitt arbete,

2) under 60 dagar från anställningsförhållandets upphörande, om han eller hon själv har varit orsak till att anställningsförhållandet upphört,

3) under 30 dagar från anställningsförhållandets upphörande, om arbetet skulle ha varat högst fem dagar.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när personens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 63 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 42 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

Har en arbetstagare, vars arbetsavtal har sagts upp på en grund som avses i 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen eller i 8 kap. 2 § i lagen om sjöarbetsavtal eller vars arbetsavtal har hävts på grundval av 8 kap. 1 § 1 mom. i arbetsavtalslagen eller 9 kap. 1 § 1 mom. i lagen om sjöarbetsavtal, bevisligen bestritt uppsägningen eller hävningen inom tre månader efter det att anställningsförhållandet upphört, kan det förrän ett slutligt avgörande i arbetsavtalsärendet har fattats inte anses att arbetstagaren själv, på det sätt som avses i 1 mom. i denna paragraf, har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde, om det inte kan anses att bestridandet är uppenbart grundlöst. Bestämmelser om vad som ska anses vara bevisligt bestridande utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Vägran att ta emot arbete

En arbetssökandes rätt till arbetslöshetsförmåner avbryts 30 dagar efter vägran att ta emot arbete

1) för 90 dagar, om den arbetssökande utan giltig orsak vägrar ta emot arbete som han eller hon blivit vald till,

Föreslagen lydelse

anses som klandervärd har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, har den arbetssökande inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar från anställningsförhållandets upphörande.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när personens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 63 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 42 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

Har en arbetstagare, vars arbetsavtal har sagts upp på en grund som avses i 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen eller i 8 kap. 2 § i lagen om sjöarbetsavtal eller vars arbetsavtal har hävts på grundval av 8 kap. 1 § 1 mom. i arbetsavtalslagen eller 9 kap. 1 § 1 mom. i lagen om sjöarbetsavtal, bevisligen bestritt uppsägningen eller hävningen inom tre månader efter det att anställningsförhållandet upphört, kan det förrän ett slutligt avgörande i arbetsavtalsärendet har fattats inte anses att arbetstagaren själv, på det sätt som avses i 1 mom. i denna paragraf, har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde, om det inte kan anses att bestridandet är uppenbart grundlöst.

4 §

Vägran att ta emot arbete

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under en tid av 45 dagar från det att 30 dagar har förflutit från vägran att ta emot arbete, om den arbetssökande under den tid han eller hon är arbetslös utan giltig orsak vägrar ta emot

Gällande lydelse

2) för 60 dagar, om den arbetssökande utan giltig orsak vägrar ta emot annat än i 1 punkten avsett arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån eller som på något annat sätt individuellt erbjuds honom eller henne,

3) för 30 dagar, om det arbete som avses i 1 eller 2 punkten skulle ha varat högst två veckor.

Rätten till arbetslöshetsförmåner för en arbetssökande som är permitterad eller får arbetslöshetsförmåner av en orsak som jämförelsevis med permittering avbryts på det sätt som föreskrivs i 1 mom. räknat från vägran att ta emot arbete.

Om en person genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett anställningsförhållande inte har kommit till stånd, anses han eller hon ha vägrat ta emot arbete.

Såvida det inte finns anledning till någon annan bedömning anses den arbetssökande ha vägrat ta emot arbete den dag arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter får kännedom om vägran eller om att personen har förfarit på det sätt som avses i 3 mom. eller den dag då personen har förfarit på det sätt som avses i 1 eller 3 mom. Närmare bestämmelser om den tidpunkt då den arbetssökande anses ha vägrat ta emot arbete utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete

Det som föreskrivs i 4 § tillämpas bara på arbete

1) som med beaktande av den arbetssökandes arbetsförmåga kan anses vara lämpligt för honom eller henne,

2) för vilket lön betalas enligt kollektivavtal eller, om det inte finns något kollektivavtal för branschen, där lönen för heltidsarbete är minst 1 134 euro i månaden,

3) som inte berörs av strejk, lockout eller blockad.

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete, om

Föreslagen lydelse

arbete som individuellt erbjuds honom eller henne eller som han eller hon blivit vald till.

Om arbetet skulle ha varat högst två veckor, har den arbetssökande inte rätt till arbetslöshetsförmåner under en tid av 30 dagar. Om en person genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett anställningsförhållande inte har uppkommit, anses han eller hon ha vägrat ta emot arbete.

Som giltig orsak för att vägra ta emot arbete anses någon av de orsaker som avses i 5–8 § eller andra med dem jämförbara orsaker. Om en person vägrar ta emot erbjudet arbete ska det utöver vad som föreskrivs i de nämnda paragraferna vara uppenbart att den arbetssökande inte var medveten om de omständigheter som avses i 5–8 § eller omständigheter som kan jämföras med dessa när han eller hon sökte arbetet.

Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning anses den arbetssökande ha vägrat ta emot arbete den dag arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter får kännedom om vägran eller den dag personen har vägrat ta emot arbete. Närmare bestämmelser om den tidpunkt då den arbetssökande anses ha vägrat ta emot arbete utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på personen

En person har giltig orsak att vägra ta emot arbete, om

1) arbetet inte med beaktande av personens arbetsförmåga kan anses vara lämpligt för honom eller henne,

2) arbetet står i konflikt med hans eller hennes religiösa eller etiska övertygelse, eller

3) han eller hon inte ges skälig tid att ordna vård för barn och att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg och andra motsvarande begränsningar.

Gällande lydelse

1) lönen för ett deltidsarbete och den arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till honom eller henne, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne,

2) han eller hon inte ges skälig tid att ordna vård för barn och att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg och andra motsvarande begränsningar,

3) arbetet står i konflikt med hans eller hennes religiösa eller etiska övertygelse,

4) arbetet förutsätter utförande av sådana uppgifter som är uppenbart osedliga eller strider mot god sed,

5) arbetet är förenat med ett uppenbart hot om våld, eller

6) det i arbetet förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risker för arbetstagarens hälsa.

En person kan vägra ta emot erbjudet arbete utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner också av någon annan orsak än de som avses ovan i 1 och 2 mom. och i 6–8 §, om denna orsak kan jämföras med dessa.

6 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på arbetet

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete om de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt tre timmar och vid deltidsarbete i genomsnitt två timmar.

Föreslagen lydelse

6 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på arbetet

En person har giltig orsak att vägra ta emot arbete, om

1) det för arbetet inte betalas lön enligt kollektivavtal eller, om det inte finns något kollektivavtal för branschen, lönen för heltidsarbete inte är minst 1 134 euro i månaden,

2) den lön som betalas för arbetet är baserad helt på provision eller, om lönen delvis är baserad på provision, den del av lönen som är baserad på fast lön för heltidsarbete inte uppgår till minst 1 134 euro i månaden.

3) lönen för ett deltidsarbete och den arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till honom eller henne, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne,

4) den lön som betalas för ett arbete som anvisats den arbetslösa med stöd av 3 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne,

5) arbetet förutsätter utförande av sådana uppgifter som är uppenbart osedliga eller strider mot god sed,

6) arbetet är förenat med ett uppenbart hot om våld,

7) det i arbetet förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risker för arbetstagarens hälsa, eller

8) arbetet berörs av strejk, lockout eller blockad.

7 §

Vägran att ta emot erbjudet arbete utomlands

En person har giltig orsak att vägra ta emot arbete utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och till honom eller henne under vistelsen i landet betalas arbetslöshetsförmån enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

8 §

Skydd för yrkesskicklighet

En person har inom tre månader från registreringen som arbetslös arbetssökande eller från ett senare avslutande av heltidsstudier giltig orsak att vägra ta emot arbete som inte motsvarar den

7 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på arbetsplatsens belägenhet

En person har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete, om

1) de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt tre timmar,

2) de dagliga arbetsresorna vid deltidarbete skulle överstiga i genomsnitt två timmar,

3) arbetet finns utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och där det till honom eller henne under vistelsen betalas arbetslöshetsförmån enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

8 §

Skydd för yrkesskicklighet

En person har inom tre månader från registreringen som arbetslös arbetssökande eller från ett senare avslutande av heltidsstudier giltig orsak att vägra ta emot arbete som inte motsvarar den

Gällande lydelse

yrkesskicklighet som baserar sig på hans eller hennes utbildning och arbetserfarenhet (*skydd för yrkesskicklighet*). Medan skyddet för yrkesskicklighet gäller har den arbets sökande giltig orsak att vägra ta emot även erbjudet heltidsarbete med iakttagande av vad som föreskrivs i 5 § 2 mom. 1 punkten. Skyddet för yrkesskicklighet börjar om från början, när personen har uppfyllt det arbetsvillkor som förutsätts för arbetslöshetsdagpenning och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning börjar räknas om från början.

En person har inom tre månader från det att han eller hon har inlett ett anställningsförhållande giltig orsak att lämna ett sådant arbete som han eller hon med stöd av 1 mom. skulle ha kunnat vägra att ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på arbets sökande vars utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits av en orsak som baserar sig på ett villkor i arbetsavtalet och som kan jämföras med permittering.

9 §

Uteblivande från ett möte där en sysselsättningsplan utarbetas

En arbets sökande som uteblir från ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under de 15 dagar som följer efter uteblivandet från mötet. Rätten till förmånen fås dock tillbaka tidigast den dag då en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utarbetandet eller revideringen av planen beror på en myndighet som är med och utarbetar eller reviderar planen.

Det som sägs i 1 mom. tillämpas inte, om arbets sökanden uteblir från mötet på grund av sjukdom eller olycksfall eller av en orsak som inte beror på personen själv eller om det finns någon annan godtagbar anledning för att utebli. En tidsperiod utan ersättning föreläggs inte heller när arbets sökanden i förväg har

Föreslagen lydelse

yrkesskicklighet som baserar sig på hans eller hennes utbildning och arbetserfarenhet (*skydd för yrkesskicklighet*). Medan skyddet för yrkesskicklighet gäller har den arbets sökande giltig orsak att vägra ta emot även erbjudet heltidsarbete med iakttagande av vad som föreskrivs i 6 § 3 mom. Skyddet för yrkesskicklighet börjar om från början, när personen har uppfyllt det arbetsvillkor som förutsätts för arbetslöshetsdagpenning och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning börjar räknas om från början.

9 §

Förfaranden i samband med jobbsökning och arbetskraftsservice

En arbets sökande har under sju dagar efter en underlåtelse eller ett annat förfarande inte rätt till arbetslöshetsförmån, om han eller hon som arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som mottagare av arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. utan sådan orsak som avses i 11–14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader en andra gång

1) uteblir från en inledande intervju eller ett samtal om jobbsökning som avses i 2 kap. 5 § eller 6 § 2 mom. i lagen om arbetskrafts- och företagsservice,

2) uteblir från en sådan inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration,

3) vägrar att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller genom något annat förfarande än det

Gällande lydelse

underrättat arbets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att komma till mötet där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras och arbets- och näringsbyrån godkänner den orsak som arbetssökanden angett för att mötet ska senareläggas.

Det som i 1 och 2 mom. föreskrivs om uteblivande från ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den utarbetas eller revideras, ska också tillämpas på uteblivande från en inledande kartläggning enligt 9 § i lagen om främjande av integration.

Föreslagen lydelse

som avses i 1 eller 2 punkten förorsakar att planen inte kan utarbetas eller revideras,

4) vägrar göra en inledande kartläggning som avses i 9 § i lagen om främjande av integration eller genom något annat än ett sådant förfarande som avses i 2 punkten är orsak till att en inledande kartläggning inte kan genomföras,

5) underlåter att söka arbete på det sätt som förutsätts i en sysselsättningsplan eller en ersättande plan, eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobbsökningen inte leder till sysselsättning,

6) låter bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobbsökningen inte leder till sysselsättning, under förutsättning av minst sex månader har förflutit sedan en i 2 kap. 5 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd inledande intervju senast ordnades,

7) vägrar delta eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas

a) jobbsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning, utbildningsprovning eller arbetsprovning enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice,

b) arbetskraftsutbildning enligt lagen om yrkesutbildning,

c) frivilliga studier enligt 22–24 § i lagen om främjande av integration, eller

d) arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte,

8) avbryter eller av eget förvållande blir tvungen att avbryta i 7 punkten avsedd service,

9) vägrar delta i eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan överenskommen annan än sådan av arbets- och näringsmyndigheten, kommunen eller serviceproducenten ordnad i 7 punkten avsedd service som stöder jobbsökningen eller sysselsättningen,

Gällande lydelse

10 §

Vägran att utarbeta sysselsättningsplan

Om en arbetssökande utan giltig orsak vägrar att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller genom något annat förfarande än det som avses i 9 § orsakar att planen inte kan utarbetas eller revideras, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 dagar efter vägran. Rätten till förmånen fås dock tillbaka tidigast den dag då en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utarbetandet eller revideringen av planen beror på en myndighet som är med och utarbetar eller reviderar planen.

En arbetssökande anses inte ha förfarit på det sätt som avses i 1 mom. på den grunden att han eller hon inte har kunnat nås per telefon i syfte att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan.

Det som i 1 och 2 mom. föreskrivs om vägran att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter

Föreslagen lydelse

10) avbryter eller av eget förvållande blir tvungen att avbryta i 9 punkten avsedd service,

11) vägrar delta i eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas en undersökning eller bedömning som är nödvändig för att utvärdera hans eller hennes servicebehov, eller

12) underlåter att iaktta vad som i en sektorsövergripande sysselsättningsplan har överenskommit om förbättrande av de allmänna förutsättningarna för jobbsökning och sysselsättning, om han eller hon inte har ålagts jobbsökningsskyldighet enligt 3 kap. 8 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Ett sådant förfarande som avses i 1 mom. 5 och 6 punkten bedöms i dess helhet under varje granskningsperiod för jobbsökningsskyldigheten enligt 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

10 §

Upprepade förfaranden i samband med jobbsökning och arbetskraftsservice

En arbetssökande som är arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som får arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. och utan sådan orsak som avses i 11–14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader förfar på ett sådant sätt som avses i 9 § 1 mom. 1–12 punkten

1) en tredje gång, har under 14 dagar efter det förfarande som avses i bestämmelsen inte rätt till arbetslöshetsförmåner,

2) en fjärde gång eller fler än fyra gånger, har tills vidare inte rätt till arbetslöshetsförmåner efter det förfarande som avses i bestämmelsen (*skyldighet att vara i arbete*).

Skyldigheten att vara i arbete uppfylls när en person under sammanlagt minst 12 kalenderveckor efter det att skyldigheten inträdde har

1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret,

Gällande lydelse

den ska också tillämpas på vägran att göra en inledande kartläggning enligt 9 § i lagen om främjande av integration.

11 §

Försummelse att fullfölja sysselsättningsplan

En arbetssökande som utan giltig orsak försummar att söka arbete och förbättra sina förutsättningar för sysselsättning på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen, är inte berättigad till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar. Tiden räknas från den dag då arbets- och näringsbyrån konstaterade försummelsen.

En arbetssökande anses inte ha försummat sin aktiva jobbsökning och förbättrandet av sina förutsättningar för sysselsättning, om den arbetssökande för arbets- och näringsbyrån visar att han eller hon har sökt arbete och förbättrat sina förutsättningar för

Föreslagen lydelse

2) deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 22–24 § i lagen om främjande av integration,

3) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom., eller

4) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån återfås också efter att skyldigheten att vara i arbete återinträder, om

1) den arbetssökande rättar till sitt förfarande inom tre månader efter en i 2 kap. 5 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd inledande intervju; skyldigheten att vara i arbete gäller dock alltid i minst 14 dagar, eller

2) minst fem år har förflutit från det att en skyldighet att vara i arbete inträdde.

Det som föreskrivs i 1 mom. och i 9 § tillämpas inte under den tid den arbetssökande enligt 1 mom. eller 9 § inte har rätt till arbetslöshetsförmåner. Det som föreskrivs i 1–9 § och i 2 kap. 13 § 2 mom. samt 14 § 3 mom. tillämpas inte under tiden för en skyldighet att vara i arbete.

11 §

Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande

En arbetssökande har giltig orsak att utebli från en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning eller ett kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 2 kap. 5 § och 6 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, en inledande kartläggning enligt 9 § i lagen om främjande av integration och ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras, om

1) den arbetssökande uteblir från mötet på grund av sjukdom eller olycksfall eller av en orsak som inte beror på personen själv,

2) den arbetssökande har någon annan godtagbar anledning att utebli från mötet, eller

Gällande lydelse

sysselsättning på ett sätt som motsvarar det som överenskommit i planen.

12 §

Vägran att delta i service

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran, om han eller hon utan giltig orsak vägrar att delta i annan sysselsättningsfrämjande service än arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas på annan än sysselsättningsfrämjande service, om en arbetssökande vägrar delta i

1) annan honom eller henne erbjuden service enligt lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice än undersökningar eller bedömningar av arbetsförmågan,

2) sådan honom eller henne erbjuden och av Arbetskraftsmyndigheten anordnad service som ska betraktas som skälig och som är jämförbar med den service som anges i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice.

Om en arbetssökande genom sitt eget förfarande är orsak till att sådan service som avses i 1 eller 2 mom. inte kan ordnas för honom eller henne, anses han eller hon ha vägrat delta i servicen.

Föreslagen lydelse

3) den arbetssökande i förväg har underrättat Arbets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att närvara och Arbets- och näringsbyrån godkänner den orsak personen har uppgett för att den inledande intervjun, samtalet om jobbsökning, det kompletterande samtalet om jobbsökning eller den inledande kartläggningen ska senareläggas.

Den arbetssökande anses inte ha förfarit på ett sådant sätt som avses i 9 § 1 mom. 3 eller 4 punkten på den grunden att han eller hon inte har kunnat nås per telefon för en inledande intervju, ett samtal om jobbsökning, ett kompletterande samtal om jobbsökning, en inledande kartläggning eller ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras.

12 §

Giltig orsak att inte fullfölja en sysselsättningsplan

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att fullfölja en sysselsättningsplan och en plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del

1) den jobbsökningsskyldighet som ingår i planen inte motsvarar det som föreskrivs i 3 kap. 3 och 5–8 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice,

2) arbete som erbjuds individuellt och som Arbets- och näringsbyrån har anvisat honom eller henne att söka med stöd av 3 kap. 6 § 2 mom. i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice inte motsvarar vad som föreskrivs i den bestämmelsen, eller

3) han eller hon på grund av arbetsoförmåga inte har kunnat uppfylla den jobbsökningsskyldighet som avses i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice i enlighet med planen.

Den arbetssökande har en sådan giltig orsak för sitt förfarande som avses i 1 mom. § punkten till den del som jobbsökningsskyldigheten har tagits in i annan utformning i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den, om det när skyldigheten ålades borde ha tagits hänsyn till utförd

Gällande lydelse

Bestämmelser om rätt till arbetslöshetsförmån för en ung person som saknar utbildning och som har vägrat att delta i frivillig utbildning finns i 2 kap. 13–16 §.

Föreslagen lydelse

arbetstid eller den arbetssökande under granskningsperioden för jobsökningsskyldigheten under minst två veckor har varit sysselsatt på heltid utan avbrott.

Den arbetssökande har inte en sådan giltig orsak som avses i 1 mom. 3 punkten till sitt förfarande, om granskningsperioderna för jobsökningsskyldigheten inte har kunnat sammanjämkas på det sätt som avses i 2 kap. 3 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice av orsaker som kan läggas den arbetssökande till last.

12 a §

Avbrytande av service

En arbetssökande som utan giltig orsak avbryter eller av eget förvållande måste avbryta service som avses i 12 § 1 eller 2 mom. har under 60 dagar efter avbrytandet inte rätt till arbetslöshetsförmåner.

Om personen har begärt omprövning av eller anfört besvär över ett beslut som gäller avbrytande av service och det inte kan anses att begäran om omprövning eller besvären uppenbart saknar grund, kan det inte förrän ärendet avgjorts slutligt anses att han eller hon av eget förvållande blivit tvungen att avbryta servicen på det sätt som avses i 1 mom.

Bestämmelser om rätt till arbetslöshetsförmån för en ung person som saknar utbildning och som har avbrutit frivillig utbildning finns i 2 kap. 13–16 §.

13 §

Giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån

Den arbetssökande har giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av arbets- och näringsbyrån, om

1) han eller hon under den i 2 kap. avsedda granskningsperioden för jobsökningsskyldigheten har sökt möjliga jobb på det sätt som förutsätts och meddelat att jobsökningsskyldigheten har uppfyllts

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

innan arbets- och näringsbyrån lämnar erbjudandet om arbete,

2) han eller hon är i deltidsarbete,

3) något av de skäl som avses i 5–8 § föreligger och om mottagandet av arbete med stöd av 3 kap. 6 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice av orsaker som är oberoende av personen själv leder till att i 6 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- eller företagsservice avsedd arbetskraftsutbildning eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration avsedda frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån avbryts.

13 §

14 §

Giltig orsak att vägra delta i service och att avbryta servicen

Giltig orsak att vägra delta i service och att avbryta servicen

En person har giltig orsak att vägra delta i sådan service som avses i 12 § 1 eller 2 mom. och att avbryta servicen, om

En person har giltig orsak att vägra delta i service som avses i 9 § och att avbryta servicen, om

1) servicen inte lämpar sig för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga,

1) servicen inte lämpar sig för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga,

2) de dagliga resorna till och från platsen där servicen ordnas överstiger i genomsnitt tre timmar,

2) de dagliga resorna till och från platsen där servicen ordnas överstiger i genomsnitt tre timmar,

3) serviceanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för deltagaren,

3) serviceanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för deltagaren eller om servicen av någon annan orsak inte kan ordnas på ett säkert sätt,

4) serviceanordnaren väsentligen försummar att iaktta lagstiftningen om anordnande av service eller villkoren i det avtal som ingåtts om servicen,

4) serviceanordnaren väsentligen försummar att iaktta lagstiftningen om anordnande av service eller villkoren i det avtal som ingåtts om servicen,

5) servicen väsentligen avviker från det som man kommit överens om i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

5) servicen väsentligen avviker från det som överenskommit i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

En person har giltig orsak att vägra delta i arbetskraftsutbildning och att avbryta utbildningen också om ett arbete inom branschen i fråga inte är lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga eller om försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja inte tryggas på ett

En person har giltig orsak att vägra delta i arbetskraftspolitisk utbildning och avbryta utbildningen också om ett arbete inom branschen i fråga inte är lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga eller om försörjningen för personen eller dem han eller hon ska försörja inte tryggas på ett

Gällande lydelse

rimligt sätt under tiden för utbildningen. Försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja tryggas på ett rimligt sätt, om den arbetssökande har rätt till förmåner på samma nivå som arbetslöshetsförmån.

En person har giltig orsak att vägra delta i sådan service som avses i 12 § 1 eller 2 mom. eller att avbryta servicen också av någon annan orsak än en sådan som avses i 1 mom. i denna paragraf, om orsaken kan jämföras med dessa.

13 a §

Kostnader för deltagande i service

En person har en i 11 § avsedd giltig orsak att inte fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den till den del det i planen har avtalats om deltagande i annan service än sysselsättningsfrämjande service, samt en i 13 § avsedd giltig orsak att vägra delta i annan service än sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen, om han eller hon orsakas oundvikliga kostnader för deltagandet i servicen och inte beviljas kostnadsersättning enligt 9 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller motsvarande ersättning med stöd av någon annan lag.

14 §

Upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

Om en arbetssökande under en granskningsperiod på sex månader på det sätt som avses i 1 eller 4 § eller 9–12 a § upprepade gånger förfar klandervärdigt enligt en arbetskraftspolitisk bedömning, åläggs han eller hon skyldighet att vara i arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån fås tillbaka när personen i sammanlagt minst tolv kalenderveckor har

- 1) varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret,
- 2) deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än

Föreslagen lydelse

rimligt sätt under tiden för utbildningen. Försörjningen för personen och dem han eller hon ska försörja tryggas på ett rimligt sätt om den arbetssökande har rätt till förmåner på samma nivå som arbetslöshetsförmån.

14 a §

Kostnader för deltagande i service

En person har en i 9 och 10 § avsedd giltig orsak att inte fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den till den del det i planen har avtalats om deltagande i annan service än sysselsättningsfrämjande service, samt en giltig orsak att vägra delta i annan service än sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen, om han eller hon orsakas oundvikliga kostnader för deltagandet i servicen och inte betalas kostnadsersättning enligt 9 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller motsvarande ersättning med stöd av någon annan lag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 22–24 § i lagen om främjande av integration,

3) bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom., eller

4) varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Rätten till arbetslöshetsförmån fås också tillbaka när det har gått minst fem år från det förfarande som ledde till att skyldighet att vara i arbete enligt 1 mom. förelades.

Det som föreskrivs i 1–13 § och i 2 kap. 13 § 2 mom. samt 14 § 3 mom. tillämpas inte under tiden för en skyldighet att vara i arbete enligt 1 mom.

10 kap.

Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service

4 §

Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Om en arbetssökande har vägrat ta emot erbjudet arbete innan sysselsättningsfrämjande service inleds, betalas arbetslöshetsförmån under tiden för servicen, trots det som föreskrivs i 2 a kap. 4 §.

Under tiden för arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån tillämpas inte 2 och 2 a kap., 3 kap. 1 § 3 mom., 7 kap. 2 § eller 6 kap. 8 §.

Bestämmelser om betalning av arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning under tiden för sysselsättningsfrämjande service finns i 7 kap. 8 §.

10 kap.

Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service

4 §

Avvikande tillämpning av denna lag under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Under tiden för arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån samt under tiden för utbildning i läs- och skrivkunnighet enligt 22–24 § i lagen om främjande av integration i form av studier som på det sätt som avses i 2 kap. 10 § 2 mom. bedrivs på heltid tillämpas inte 2 kap., 2 a kap. 1 § och det som i 4 § föreskrivs om arbete som arbetsgivaren erbjuder arbetstagaren individuellt, 3 kap. 1 § 3 mom., 7 kap. 2 § och 6 kap. 8 §.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

Särskilda stadganden

1 a §

1 a §

Justeringar med lönekoeficient

Justeringar med lönekoeficient

De belopp som anges i 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 2 § 1 mom. 4 punkten och 5 § 1 mom. 2 punkten, 5 kap. 4 § 3 mom. och 7 § 1 mom. samt 6 kap. 11 § 2 mom. justeras årligen från ingången av januari månad med den lönekoeficient (*lönekoeficient*) som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

De belopp som anges i 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 2 § 1 mom. 4 punkten och 6 § 1 och 2 punkten, 5 kap. 4 § 3 mom. och 7 § 1 mom. samt 6 kap. 11 § 2 mom. justeras årligen från ingången av januari månad med den lönekoeficient (*lönekoeficient*) som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

De belopp som avses i 1 mom. anges i 2013 års nivå. Vid justering av beloppen ska de avrundas till närmaste hela euro. Vid justering av det belopp som anges i 5 kap. 7 § 1 mom. görs avrundningen endast på beloppet på årsnivå och alltid nedåt till närmaste hela euro.

—————
*Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.
På ett förfarande från en arbets sökandes
sida som ägt rum före ikraftträdandet av
denna lag tillämpas de bestämmelser som
gällde vid ikraftträdandet.*
—————

3.

Lag

om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020)
2 § 1 mom. 1 punkten, 4 och 6 §, 8 § 1 och 2 mom., 9 § 1 mom. 1 punkten och 15 § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *arbetslös* en person som inte står i ett anställningsförhållande eller som inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott eller inte är studerande på heltid enligt det kapitlet; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar,

Föreslagen lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *arbetslös* en person som

a) inte står i ett anställningsförhållande; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är mindre än fyra timmar eller vars varierande arbetstid per vecka enligt ett arbetsavtal med garanterad minimiarbetstid är mindre än fyra timmar,

b) inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av sysselsättning i företagsverksamhet eller i eget arbete har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och

c) inte är studerande på heltid enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa; som arbetslös betraktas även den som utan hinder av studier har rätt till arbetslöshetsförmån enligt 2 kap. 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

4 §

Kunderna hos försöksområdets kommuner

Kunder hos en kommun inom ett försöksområde är de arbetslösa arbetssökande, de arbetssökande som är sysselsatta och de arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service, vilka har sin hemkommun i den kommunen och som

1) inte uppfyller villkoren för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning enligt 5 kap. 2 § 1 mom. eller 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) är under 30 år, invandrare eller personer med ett främmande språk som modersmål.

Kunder hos försöksområdenas kommuner är personer som hör till de kundgrupper som

4 §

Kunderna hos försöksområdets kommuner

Kunder hos en kommun inom ett försöksområde är de arbetslösa arbetssökande, de arbetssökande som löper risk att bli arbetslösa inom två veckor, de arbetssökande som är sysselsatta och de arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service, vilka har sin hemkommun i den kommunen och som

1) inte uppfyller villkoren för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning enligt 5 kap. 2 § 1 mom. eller 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) är under 30 år, invandrare eller personer med ett främmande språk som modersmål.

Gällande lydelse

avses i 1 mom. och som vid ikraftträdandet av denna lag har anmält sig som arbetslös arbetssökande eller under försöket anmäler sig som arbetslös arbetssökande, och som arbets- och näringsbyråerna överför till att bli kund hos en kommun inom ett försöksområde.

6 §

Upphörande och inledande på nytt av en kundrelation

På upphörandet av en kundrelation med den som har hänvisats till att bli kund hos en kommun inom ett försöksområde tillämpas vad som i 2 kap. 1 § 2 mom. och 2 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om upphörande av giltigheten för jobbsökningen. En kund hos en kommun inom ett försöksområde kan lämna in de meddelanden och redogörelser som avses i de nämnda bestämmelserna till kommunen inom försöksområdet eller till arbets- och näringsmyndigheten.

Om jobbsökningen för en kund hos en kommun inom ett försöksområde har upphört och personen, medan försöket pågår, på nytt inleder jobbsökning i enlighet med 2 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, fortsätter kundrelationen hos kommunen inom försöksområdet, även om de förutsättningar som anges i 4 § 1 mom. 1 och 2 punkten i denna lag inte skulle uppfyllas. En person som varit kund hos en kommun inom ett försöksområde kan inleda jobbsökningen på nytt även genom att göra en begäran om detta hos kommunen inom försöksområdet.

Föreslagen lydelse

Kunder hos försöksområdets kommuner är de personer som hör till de kundgrupper som avses i 1 mom. och som vid ikraftträdandet av denna lag har anmält sig som arbetslösa arbetssökande eller som under försöket anmäler sig som arbetslösa arbetssökande, eller som anmäler sig som arbetssökande och som löper risk att bli arbetslösa inom två veckor, och som arbets- och näringsbyråerna överför till att bli kunder hos en kommun inom ett försöksområde.

6 §

Upphörande och inledande på nytt av en kundrelation

På upphörandet av en kundrelation med den som har hänvisats till att bli kund hos en kommun inom ett försöksområde tillämpas vad som i 2 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om upphörande av giltigheten för jobbsökningen. En kund hos en kommun inom ett försöksområde kan lämna in de meddelanden och redogörelser som avses i de nämnda bestämmelserna till kommunen inom försöksområdet eller till arbets- och näringsmyndigheten.

Om jobbsökningen för en kund hos en kommun inom ett försöksområde har upphört och personen, medan försöket pågår, på nytt inleder jobbsökning i enlighet med 2 kap. 1 och 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, fortsätter kundrelationen hos kommunen inom försöksområdet, även om de förutsättningar som anges i 4 § 1 mom. 1 och 2 punkten i denna lag inte skulle uppfyllas.

En person som varit kund hos en kommun inom ett försöksområde kan inleda jobbsökningen på nytt även genom en begäran om detta hos kommunen inom försöksområdet. Kommunen kan begränsa personens rätt att inleda jobbsökning elektroniskt via den nättjänst som är avsedd för ändamålet, om jobbsökningens giltighet har upphört med stöd av 2 kap. 2 § 1 mom. 2–4 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Om en enskild kund inte

Gällande lydelse

8 §

Intervjuer med arbetssökande och bedömning av arbetssökandes servicebehov

Kommunerna inom försöksområdena ordnar de intervjuer med arbetssökande som avses i 2 kap. 4 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och svarar för de uppgifter som avses i 5 § i det kapitlet i stället för arbets- och näringsbyrån.

Under försöket tillämpas på kommunerna vad som i 2 kap. 3 och 9 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om information till arbetssökande och om arbets- och näringsmyndighetens skyldigheter.

9 §

Uppgifter med anknytning till försöksområdets kommuners planer

Kommunen inom försöksområdet sköter i fråga om sina kunder de uppgifter som ålagts arbets- och näringsbyrån när det gäller att enligt

1) lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 kap. 7 § i den lagen utarbета en sysselsättningsplan för kunden,

2) lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen utarbета en sektorsövergripande sysselsättningsplan,

3) lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte utarbета en aktiveringsplan,

4) lagen om främjande av integration utarbета en integrationsplan för en arbetslös arbetssökande.

På kommunens och dess kunders planer tillämpas vad som föreskrivs i de i 1 mom. nämnda lagarna om de planer som utarbetats av arbets- och näringsbyrån och dess kunder

Föreslagen lydelse

8 §

Intervjuer med arbetssökande och bedömning av arbetssökandes servicebehov

Kommunerna inom försöksområdena ordnar de intervjuer med arbetssökande som avses i 2 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och svarar för de uppgifter som avses i 6–10 § i det kapitlet i stället för arbets- och näringsbyrån.

Under försöket tillämpas på kommunen vad som i 2 kap. 4 och 13 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om information till arbetssökande och arbets- och näringsmyndighetens skyldigheter och vad som i 2 a kap. 14 § i den lagen föreskrivs om påminnelse.

9 §

Uppgifter med anknytning till försöksområdets kommuners planer

Kommunen inom försöksområdet sköter i fråga om sina kunder de uppgifter som ålagts arbets- och näringsbyrån när det gäller att enligt

1) lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 kap. 11 § i den lagen utarbета en sysselsättningsplan för kunden,

och om genomförandet av planerna. Om det i en annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av en annan lag hänvisas till en plan som avses i en i 1 mom. nämnd lag, ska lagen och bestämmelserna tillämpas på en i 1 mom. avsedd plan som utarbetats av en kommun inom ett försöksområde och en kund hos kommunen.

15 §

Skyldigheter för arbetslösa arbetssökande kunder hos försöksområdets kommuner

En arbetslös arbetssökande som är kund hos en kommun inom ett försöksområde har allmän skyldighet att

- 1) söka arbete och utbildning,
- 2) delta i de intervjuer med arbetssökande som ordnas av kommunen inom försöksområdet,
- 3) delta i utarbetandet och revideringen av den plan som avses i 9 § 1 mom.,
- 4) fullfölja den plan som upprättats tillsammans med honom eller henne och som avses i 9 § 1 mom. och underrätta kommunen inom den tid och på det sätt som överenskommits i planen hur han eller hon har fullföljt planen,
- 5) söka sig till och delta i sådan service enligt den plan som avses i 9 § 1 mom. som stöder jobbsökningen och främjar arbetsmarknadsfärdigheterna och möjligheterna att få arbete.

På försummelse av den skyldighet som avses i 1 mom. 2 punkten och den underrättelseskyldighet som avses i 4 punkten tillämpas 2 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Bestämmelser i övrigt om hur ett förfarande som strider mot skyldigheterna i 1 mom. inverkar på rätten att få arbetslöshetsförmån finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

På vägran att ta emot arbete som erbjuds av kommunen inom försöksområdet samt på vägran att delta i sådan av kommunen inom försöksområdet ordnad service som avses i 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och på avbrytande av deltagandet i

15 §

Skyldigheter för arbetslösa arbetssökande kunder hos försöksområdets kommuner

På skyldigheterna för arbetssökande kunder hos försöksområdets kommuner tillämpas 2 kap. 12 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

På den inverkan ett förfarande som strider mot skyldigheterna har på arbetssökandes rätt att få arbetslöshetsförmån tillämpas 2 a kap. 9–14 och 14 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

servicen tillämpas vad som i det kapitlet föreskrivs om vägran att ta emot sådant arbete, om vägran att delta i sådan service och om att avbryta deltagandet i sådan service som erbjuds av arbets- och näringsbyrån. I fråga om en kund hos en kommun inom ett försöksområde som uteblir från ett möte där en plan som avses i 9 § 1 mom. i denna lag utarbetas eller revideras, som vägrar att delta i utarbetandet eller revideringen av planen eller som försummar att fullfölja planen tillämpas 2 kap. 14 § 3 mom. och 2 a kap. 9–11, 13 a och 14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Bestämmelserna om arbets- och näringsbyrån i 2 a kap. 11 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska tillämpas på kommunen inom försöksområdet. I fråga om en kund hos en kommun inom ett försöksområde som uteblir från en i 9 § i lagen om främjande av integration avsedd inledande kartläggning eller som vägrar att delta i den inledande kartläggningen tillämpas 2 a kap. 9, 10 och 14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I fråga om en kund hos en kommun inom ett försöksområde som vägrar att ta emot arbete och på kommunen inom försöksområdet tillämpas vad som i de bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 a kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om den tidpunkt då den arbetssökande vägrat ta emot arbete och om arbets- och näringsbyrån.

-
- 1. Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.*
 - 2. Bestämmelsen i 2 kap. 5 § 2 mom. 1 punkten i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice tillämpas med stöd av 8 § 1 mom. i denna lag på personer som är registrerade som arbetssökande den 2 maj 2022 eller därefter.*
 - 3. På personer som är registrerade som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas 2 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice med stöd av 8 § 1 mom. i denna lag när tre månader har förflutit från ordnandet av den senaste i 8 § avsedda intervjun med den arbetssökande, i den*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lydelse paragrafen hade vid ikraftträdandet av denna lag.

4. På personer som är registrerade som arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas 2 kap. 5 § 2 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice med stöd av 8 § 1 mom. i denna lag när ett sådant samtal om jobbsökning som avses i 3 momentet har ordnats för personen och han eller hon har varit arbetslös i sex månader.

4.

Lag

om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (1386/2010) 10 § 2 mom., 14 § 1 mom. och 17 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

10 §

Arrangemang för inledande kartläggning

Arrangemang för inledande kartläggning

Arbets- och näringsbyrån ska inleda den inledande kartläggningen för en invandrare som är arbetslös arbetssökande enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Kommunen ska inleda den inledande kartläggningen för en invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd enligt lagen om utkomststöd. Arbets- och näringsbyrån eller kommunen kan inleda en inledande kartläggning även för en annan invandrare, om han eller hon begär det och anses vara i

Gällande lydelse

behov av det. Den inledande kartläggningen ska påbörjas inom två månader från det att klientrelationen inleddes eller begäran om inledande kartläggning lämnades.

Den arbets- och näringsbyrå eller kommun som har ordnat den inledande kartläggningen ska vid behov hänvisa invandraren till tjänster som ordnas av någon annan myndighet eller anordnare av tjänster. Hänvisande ska ske i samarbete med den som anordnar tjänsterna.

Utifrån den inledande kartläggningen bedömer arbets- och näringsbyrån eller kommunen om invandraren behöver en sådan integrationsplan som avses i 11 §. Vid bedömningen av behovet av integrationsplan ska uppmärksamhet fästas vid om invandraren behöver integrationsutbildning, frivilliga studier eller andra åtgärder som avses i detta kapitel till stöd för sin integration.

14 §

Uppgifter för den myndighet som utarbetar integrationsplanen

Arbets- och näringsbyrån ska i integrationsplanen tillsammans med invandraren komma överens om utbildning, jobbsökning och dess mål samt om åtgärder och tjänster som stöder jobbsökningen och främjar sysselsättningen.

Kommunen ska i integrationsplanen tillsammans med invandraren komma överens om kommunala tjänster eller andra åtgärder som främjar integration och sysselsättning, om invandraren på grund av hälsotillstånd, ålder eller familjeskäl eller av jämförbara orsaker inte kan delta i arbetskraftspolitiska åtgärder som stöder integrationen.

Föreslagen lydelse

Åtgärder som ingår i den inledande kartläggningen kan ordnas i stället för de kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 2 kap. 5 § 2 mom. 1 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice. Den arbets- och näringsbyrå eller kommun som har ordnat den inledande kartläggningen ska vid behov hänvisa invandraren till tjänster som ordnas av någon annan myndighet eller anordnare av tjänster. Hänvisande ska ske i samarbete med den som anordnar tjänsterna.

14 §

Uppgifter för den myndighet som utarbetar integrationsplanen

Arbets- och näringsbyrån ska i integrationsplanen tillsammans med invandraren komma överens om utbildning, jobbsökning och dess mål samt om åtgärder och tjänster som stöder jobbsökningen och främjar sysselsättningen. *I integrationsplanen ska ingå en sådan jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, om inte något annat följer av 3 kap. 9 § i den lagen.*

Gällande lydelse

Invandraren ska anvisas att söka sig till en utbildning som motsvarar hans eller hennes individuella behov eller till någon annan integrations- och sysselsättningsfrämjande åtgärd inom en månad från det att integrationsplanen utarbetades.

17 §

Skyldigheter som följer av integrationsplanen och utarbetandet av den

Den kommun eller arbets- och näringsbyrå som tillsammans med invandraren utarbetar en integrationsplan ska skriftligen, och på invandrarens begäran muntligen, redogöra för vilka rättigheter och skyldigheter som följer av planen och de anknyttande åtgärderna. Redogörelsen ska ges så att invandraren förstår vilka rättigheter och skyldigheter han eller hon har.

Den kommun eller arbets- och näringsbyrå som utarbetat integrationsplanen ska aktivt tillhandahålla invandraren de åtgärder och tjänster som ingår i hans eller hennes integrationsplan inom ramen för anvisade anslag.

Invandraren ska iaktta sin plan och söka sig till och regelbundet delta i den undervisning i finska eller svenska som ingår i integrationsplanen och i andra åtgärder och tjänster som överenskommit i planen.

Om invandraren utan giltig orsak vägrar delta i arbetet med en integrationsplan, översynen av planen eller i en specifik överenskommen åtgärd i integrationsplanen, kan hans eller hennes rätt till en förmån som betalas som integrationsstöd begränsas enligt vad som föreskrivs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller sänkas enligt vad som föreskrivs i lagen om utkomststöd.

Föreslagen lydelse

17 §

Skyldigheter som följer av integrationsplanen och utarbetandet av den

Invandraren är skyldig att delta i utarbetandet och revideringen av integrationsplanen, fullfölja den plan som utarbetats tillsammans med honom eller henne samt söka sig till och regelbundet delta i den undervisning i finska eller svenska som ingår i planen och i andra åtgärder och tjänster som överenskommit i planen. Invandraren är också skyldig att inom den tidsfrist och på det sätt som överenskommit i planen underrätta de myndigheter som deltagit i utarbetandet av planen om hur han eller hon har genomfört den. Invandraren ska förvara de utredningar som gäller uppfyllandet av den jobbsökningskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och visa upp dem för arbets- och näringsbyrån på begäran.

Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5.

Lag

om ändring av 4 och 5 § i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014) 4 och 5 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

4 §

Hur en sektorsövergripande sysselsättningsplan utarbetas, följs upp och revideras

Hur en sektorsövergripande sysselsättningsplan utarbetas, följs upp och revideras

Under utredningsperioden enligt 3 § ska arbets- och näringsbyrån, kommunen och den arbetslöse tillsammans utarbeta en sektorsövergripande sysselsättningsplan, där de avtalar om arbetskraftsservice, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster samt rehabiliteringstjänster som tillgodoser den arbetslöses behov av service och kommer överens om hur servicen och tjänsterna ska följas upp.

Under den utredningsperiod som avses i 3 § ska arbets- och näringsbyrån, kommunen och den arbetslöse tillsammans utarbeta en sektorsövergripande sysselsättningsplan, där de avtalar om arbetskraftsservice, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster samt rehabiliteringstjänster som tillgodoser den arbetslöses behov av service och kommer överens om hur servicen och tjänsterna ska följas upp. Sysselsättningsplanen ska innehålla en sådan jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, om inte något annat följer av 3 kap. 9 § i den lagen.

Arbets- och näringsbyrån och kommunen ska följa upp hur sysselsättningsplanen genomförs. Planen ska revideras på det sätt

Arbets- och näringsbyrån och kommunen ska följa upp hur sysselsättningsplanen genomförs. Arbets- och näringsbyrån ska se

Gällande lydelse

som den arbetslöses behov av service kräver, dock minst var sjätte månad, och när den arbetslöse särskilt begär det, förutsatt att det inte med hänsyn till den arbetslöses situation är uppenbart onödigt att revidera planen.

Folkpensionsanstalten ska vara med och utarbeta, följa upp och revidera sysselsättningsplanen om rehabilitering som tillhandahålls av Folkpensionsanstalten behövs till följd av den arbetslöses behov av service.

Närmare bestämmelser om hur en sektorsövergripande sysselsättningsplan ska utarbetas, följas upp och revideras utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Skyldigheter i samband med en sektorsövergripande sysselsättningsplan

En arbetslös är skyldig att vara med och utarbeta och revidera en sektorsövergripande sysselsättningsplan, genomföra den plan som har utarbetats tillsammans med honom eller henne och ansöka om och delta i den service och de tjänster som ingår i planen. Den arbetslöse är också skyldig att inom den i planen överenskomna tiden och på det överenskomna sättet underrätta de myndigheter som var med och utarbetade sysselsättningsplanen hur han eller hon har genomfört planen.

Föreslagen lydelse

till att sysselsättningsplanen revideras på det sätt som den arbetslöses behov av service kräver, dock minst var tredje månad, och när den arbetslöse särskilt begär det, förutsatt att det inte med hänsyn till den arbetslöses situation är uppenbart onödigt att revidera planen. Kommunen deltar i revideringen av sysselsättningsplanen på det sätt som den arbetssökandes behov av service kräver.

Folkpensionsanstalten ska vara med och utarbeta, följa upp och revidera sysselsättningsplanen, om rehabilitering som tillhandahålls av Folkpensionsanstalten behövs till följd av den arbetslöses behov av service.

På den jobbsökningsskyldighet som ingår i en sektorsövergripande sysselsättningsplan tillämpas det som i 14 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice föreskrivs om förbud mot att begära omprövning och anföra besvär. Närmare bestämmelser om hur en sektorsövergripande sysselsättningsplan ska utarbetas och följas upp och de uppgifter som ska meddelas i samband med uppföljningen samt hur planen ska revideras utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Skyldigheter i samband med en sektorsövergripande sysselsättningsplan

En arbetslös är skyldig att vara med och utarbeta och revidera en sektorsövergripande sysselsättningsplan, genomföra den plan som har utarbetats tillsammans med honom eller henne och ansöka om och delta i den service och de tjänster som ingår i planen. Den arbetslöse är också skyldig att inom den i planen överenskomna tiden och på det överenskomna sättet underrätta de myndigheter som var med och utarbetade sysselsättningsplanen hur han eller hon har genomfört planen. Den arbetslöse ska förvara de utredningar som gäller uppfyllandet av den jobbsökningsskyldighet som avses i 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och

Gällande lydelse

Bestämmelser om hur den arbetslöses rätt att få arbetslöshetsförmåner påverkas vid försummelse av de skyldigheter som avses i 1 mom. finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), och bestämmelser om hur rätten att få utkomststöd påverkas i sådana fall i lagen om utkomststöd (1412/1997).

Arbets- och näringsbyrån och kommunen är skyldiga att upplysa den arbetslöse om skyldigheterna enligt 1 mom.

Föreslagen lydelse

företagsservice och visa upp dem för arbets- och näringsbyrån på begäran.

Bestämmelser om hur den arbetslöses rätt att få arbetslöshetsförmåner påverkas vid försummelse av de skyldigheter som avses i 1 mom. finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), och bestämmelser om hur rätten att få utkomststöd påverkas i sådana fall i lagen om utkomststöd (1412/1997).

Arbets- och näringsbyrån och kommunen är skyldiga att upplysa den arbetslöse om skyldigheterna enligt 1 mom.

—————
Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.
—————

6.

Lag

om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 3 § 1 och 2 mom., 5 § 4 mom., 8 och 9 § samt 10 § 2 mom.,

sådana de lyder, 3 § 1 och 2 mom. samt 5 § 4 mom. i lag 937/2012, 8 § i lagarna 314/2010, 937/2012, 1372/2014 och 702/2020 samt 9 §:n 2 och 3 mom. och 10 § 2 mom. i lag 1372/2014, och

fogas till 28 §, sådan den lyder i lagarna 1293/2002, 937/2012 och 1314/2014, ett nytt 3 mom. som följer:

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Gällande lydelse

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av

Föreslagen lydelse

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av

Gällande lydelse

arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för den som är arbetslös och som inte har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd samt

1) för vilken har uppgjorts en plan för arbetssökande enligt 10 c § 1 och 2 mom. lagen om arbetskraftsservice (1005/1993) och som på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 180 dagar under de senaste 12 kalendermånaderna,

2) för vilken har uppgjorts en plan för arbetssökande enligt 10 c § 1 och 2 mom. lagen om arbetskraftsservice och som har fått arbetslöshetsdagpenning under arbetslöshetsdagpenningsperioden enligt 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984), eller

3) som har deltagit i en intervju för arbetssökande enligt 10 d § 2 mom. lagen om arbetskraftsservice och vars huvudsakliga utkomst de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

Denna lag tillämpas dessutom på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för den som är arbetslös och som har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och för vilken tidigare har utarbetats en plan för arbetssökande enligt 10 c § 1 och 2 mom. lagen om arbetskraftsservice samt

1) som på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar,

2) som efter arbetslöshetsdagpenningsperioden enligt 26 § 1 eller 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa har fått arbetsmarknadsstöd för minst 180 dagar på grund av arbetslöshet, eller

3) vars huvudsakliga utkomst de senaste 12 månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

5 §

Utarbetande av aktiveringsplan

Föreslagen lydelse

arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som inte har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och

1) för vilken det har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) och som på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 180 dagar under de senaste tolv kalendermånaderna,

2) för vilken det har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och som har fått arbetslöshetsdagpenning under arbetslöshetsdagpenningsperioden enligt 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

3) för vilken det har ordnats ett samtal om jobbsökning enligt 2 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

Denna lag tillämpas dessutom på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och för vilken det tidigare har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och

1) som på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar,

5 §

Utarbetande av aktiveringsplan

Gällande lydelse

Arbetskraftsbyrån och kommunen skall utarbeta en aktiveringsplan i samarbete med den person som avses i 3 §. Aktiveringsplanen skall revideras till dess att personen i fråga uppfyller arbetsvillkoret i 13, 16 eller 16 a § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbetskraftsbyrån skall utan dröjsmål efter meddelande från Folkpensionsanstalten vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan för den som uppfyller villkoren i 3 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller 2 mom. 1 eller 2 punkten.

Kommunen skall utan dröjsmål vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan för den som uppfyller villkoren i 3 § 1 mom. 3 punkten eller 2 mom. 3 punkten.

Innan arbetskraftsbyrån vidtar åtgärder skall den försäkra sig om att en plan för arbetssökande enligt 10 c § 1 och 2 mom. lagen om arbetskraftsservice har utarbetats tillsammans med personen i fråga. Innan kommunen vidtar åtgärder skall den försäkra sig om att arbetskraftsbyrån tillsammans med personen i fråga har utarbetat en plan för arbetssökande enligt 10 c § 1 och 2 mom. lagen om arbetskraftsservice eller att arbetskraftsbyrån har gett den som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten tillfälle att delta i en intervju för arbetssökande enligt 10 d § 1 och 2 mom. lagen om arbetskraftsservice. Om det inte har varit möjligt att utarbeta en plan för arbetssökande eller bereda personen i fråga tillfälle att delta i en intervju för arbetssökande på grund av att han eller hon inte har registrerats som arbetslös arbetssökande, skall kommunen vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan.

8 §

Planens innehåll

I en aktiveringsplan skall ingå
1) uppgifter om personens utbildning och yrkeskarriär,

Föreslagen lydelse

Innan arbets- och näringsbyrån vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice har utarbetats tillsammans med personen i fråga. Innan kommunen vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att arbets- och näringsbyrån tillsammans med personen i fråga har utarbetat en sysselsättningsplan enligt 2 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller att arbets- och näringsbyrån har gett den som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i denna lag tillfälle att delta i ett samtal om jobsökning enligt 2 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Om det inte har varit möjligt att utarbeta en sysselsättningsplan eller bereda personen i fråga tillfälle att delta i ett samtal om jobsökning på grund av att hans eller hennes jobsökning inte är i kraft, ska kommunen vidta åtgärder för att utarbeta en aktiveringsplan.

8 §

Planens innehåll

I en aktiveringsplan ska ingå
1) uppgifter om personens utbildning och yrkeskarriär,

Gällande lydelse

2) en bedömning av effekterna av tidigare sysselsättningsfrämjande åtgärder,

3) en bedömning av i vilken mån tidigare planer om arbetssökande och planer som kommunen utarbetat för personen i fråga har förverkligats, och

4) åtgärder såsom arbetsplatsanvisningar, sysselsättningsfrämjande åtgärder, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, annan socialservice samt hälsovårds-, rehabiliterings- och utbildningstjänster.

När en aktiveringsplan utarbetas skall av de åtgärder som avses i 1 mom. möjligheten att erbjuda arbete eller sysselsättningsfrämjande åtgärder utredas först. Utöver dessa åtgärder kan planen innehålla socialservice samt hälsovårds-, rehabiliterings- och utbildningstjänster som förbättrar sysselsättningsmöjligheterna. När en aktiveringsplan utarbetas kan vid behov en rehabiliteringssamarbetsgrupp enligt lagen om rehabiliteringssamarbete höras, om klienten samtycker till detta.

Om arbetskraftsbyrån bedömer att arbete eller sysselsättningsfrämjande åtgärder inte kan erbjudas personen inom tre månader, skall arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ingå i aktiveringsplanen.

Om kommunen bedömer att personen som följd av begränsningar på grund av arbets- och funktionsförmågan inte direkt kan delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, skall i planen i enlighet med gällande speciallagar ingå sådana social- och hälsovårdstjänster som förbättrar personens möjligheter att senare delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Vid bedömningen av behovet av hälso- och sjukvårdstjänster är kommunens hälsovårdscentral eller sjukvårdsdistriktet sakkunnig.

Aktiveringsplanen undertecknas av arbetskraftsbyrån, kommunen och personen i fråga.

Föreslagen lydelse

2) en bedömning av effekterna av tidigare offentlig arbetskraftsservice,

3) en bedömning av i vilken mån tidigare sysselsättningsplaner och planer som kommunen utarbetat för personen i fråga har genomförts,

4) uppgifter om åtgärder såsom offentlig arbetskraftsservice, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, annan socialservice samt hälsovårds-, rehabiliterings- och utbildningsservice,

5) jobbsökningsskyldighet enligt 3 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, om inte något annat följer av 3 kap. 9 § i den lagen.

När en aktiveringsplan utarbetas ska av de åtgärder som avses i 1 mom. 4 punkten möjligheten att erbjuda offentlig arbetskraftsservice utredas först. Utöver dessa åtgärder kan planen även innehålla social-, hälso- och sjukvårds-, rehabiliterings- och utbildningsservice som förbättrar möjligheterna att bli sysselsatt.

Gällande lydelse

Närmare bestämmelser om aktiveringsplanens innehåll kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i aktiveringsplanen och den sektorsövergripande sysselsättningsplanen

Om aktiveringsplanen innehåller arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, skall åtminstone följande uppgifter om den ingå i planen:

1) en beskrivning av arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte och uppgifter om platsen där verksamheten anordnas,

2) tiden per dag och vecka då arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte pågår,

3) den tidpunkt då en period av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte börjar och periodens längd,

4) annan socialservice och andra hälsovårds-, rehabiliterings- och utbildningstjänster som erbjuds vid sidan av arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte, samt

5) den tidpunkt då effekterna av arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte på sysselsättningsmöjligheterna senast skall bedömas och beslut om fortsatta åtgärder samt revidering av aktiveringsplanen fattas.

Innan planen undertecknas skall Arbetskraftsbyrån och kommunen informera personen i fråga om de förmåner och ersättningar som betalas för deltagande i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Aktiveringsplanen skall ses över vid behov.

10 §

Skyldighet att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

Föreslagen lydelse

9 §

Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i aktiveringsplanen och den sektorsövergripande sysselsättningsplanen

Innan planen undertecknas ska Arbetskraftsbyrån och kommunen informera personen i fråga om de förmåner och ersättningar som betalas för deltagande i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Aktiveringsplanen ska revideras vid behov. Arbets- och näringsbyrån ska se till att aktiveringsplanen revideras, dock minst var tredje månad.

10 §

Skyldighet att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

Gällande lydelse

Den som uppfyller villkoren i 3 § är skyldig att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan tillsammans med Arbetskraftsbyrån och kommunen.

Om den som har rätt till arbetsmarknadsstöd vägrar delta i utarbetandet av en aktiveringsplan, har han eller hon inte rätt till arbetsmarknadsstöd under två månader från tidpunkten för vägran.

Om den som avses i 1 mom. vägrar delta i utarbetandet av en aktiveringsplan, kan utkomststödet grunddel för hans eller hennes vidkommande sänkas med högst 20 procent så som bestäms i 10 § 1 och 4 mom. lagen om utkomststöd.

28 §

Ändringssökande

Då ändring söks i beslut som avses i 10 eller 17—21 § i denna lag gäller för arbetsmarknadsstödet vidkommande vad som bestäms i 6 kap. lagen om arbetsmarknadsstöd och för utkomststödet vidkommande vad som bestäms i 7 kap. socialvårdslagen.

När det gäller sökande av ändring i beslut som fattats enligt 24 § tillämpas vad som i 27 a § sysselsättningslagen bestäms om beslut som gäller sysselsättningsstöd.

Föreslagen lydelse

I fråga om uteblivande från ett möte där en aktiveringsplan utarbetas och vägran att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan och i sådan arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som ingår i aktiveringsplanen eller den sektorsövergripande sysselsättningsplanen tillämpas 2 a kap. 9–13 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och 10 § 1, 3 och 4 mom. i lagen om utkomststöd.

28 §

Ändringssökande

I 14 kap. 1 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om förbud mot att begära omprövning och anföra besvär.

Denna lag träder i kraft den 2 maj 2022.
